

Szerkesztőség és kiadóhivatal

SZUBOTICA

ZMAJ JOVIN TRG 3

Telefonok

Kiadóhivatal 8-58

Szerkesztőség 8-10, 8-52

NAPILÓ

Előfizetés

negyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinárMegjelenik
minden nap, kivétel a
szombat napokon is

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. MÁJUS 5.

VASÁRNAP

115. SZÁM

Anglia nagy napjai

A közeledő parlamenti választások fegyverrelától hangos az angol közélet. A sajtó és a rádió útján propagandát programnyilatkozatok, továbbá a nagy vehemenciával harsogó polemikák érdekes képet nyújtanak az angol politika uralgó motívumairól és módszereiről.

A három számbajöhető párt versenyében a közvélemény favoritja a munkáspárt, amelynek hatalmas előnyulását sem a konzervatívok, sem a liberálisok nem vonják kétségbe. A *Daily Mail*, amely a múlt választásokon a Zinovjev-levél közlésével rázta fel a polgári társadalmat a konzervatívok érdekében, most az öt éves konzervatív rezsim meddőségét állapítja meg és óva inti a közönséget, hogy ne lásson veszedelmet a munkáspárt elkerülhetetlen győzelmében. Általában valószínűnek tartják, hogy a Labour Party és a konzervatív párt körülbelül egyenlő számú mandátumot fog szerezni és maga a londoni tözsde is, amely a pártok kilátásait a legpontosabban összegyűjtött adatok alapján mérlegeli, ezt a horoszkópot állítja fel. E szerint a kormányzati probléma súlypontja a legkisebb párt, a liberálisok állásfoglalására helyeződik át, mert a nyolcvan-nyolcvan mandátumra becsült liberális párt az egyik vagy a másik oldalhoz való csatlakozásával a munkáspártot vagy a konzervatívokat ültetheti a hatalomba.

Minden nagy angol lap azzal a kérdéssel foglalkozik most, hogy koalíciós kormányzás szüksége esetén a liberálisok a munkáspárttal fognak-e szövetekezni, vagy pedig a konzervatívokkal. Az erre vonatkozó cikkek közül kiderül, hogy a polgári blokk megalakulása alig várható. A *Manchester Guardian* hónapok óta folytat anketot arról, hogy a liberális választók felfogása melyik megoldás mellett volna. A beérkezett hozzászólások azt mutatják, hogy a liberális választók inkább a szocialistákkal való együttműködést kívánják. De a konzervatív pártban sem sokkal nagyobb a hajlandóság a megegyezésre. A párt arisztokrata és nagykapitalista része a legszükségesebb demagógnak tekinti Lloyd George-ot, aki a lordok házában hatalmát letörte, a nagyvagyonát súlyosan megadóztatta, radikális földreformot léptetett életbe és az egyenesen baloldali szocialista jellegű törvények egész sorával csapott le a konzervativizmusra. Egyébként is a konzervatívok fájnak a liberálisok fegyverbarátságától, mert tudják, hogy Lloyd George-ot szuggesztív egyénisége és ritka kvalitásai a pártja számbeli erején túlmenő befolyáshoz juttatnák. Már pedig a pártéletben sokkal fontosabb szerepet játszik a pártérdék, mint az elv. A konzervatívok inkább átengedik a teret Macdonaldnak, semmint hozzájárulnának egy olyan kombinációhoz, amelyben az ő vezéréik esetleg Lloyd George statisztáivá törpülnének. Ennek a magatartásuknak ideológiai igazolásul szolgál a reformok merész tempója, amelyet a liberálisok vezére diktál és amely szinte az extrémítás benyomását kelti a Labour Party kimért demokracizmusához képest. A konzervatívok pártjuk jövője szempontjából előnyösebbnek látják az ellenzékiiséget, amely Angliában igen kényelmes és kockázatmentes, mint egy olyan kooperációt, amelyben Lloyd George-é a döntő szó.

A munkáspárt számít az abszolút többségre, amely feloldja a koalíciós kényszere alól. Ha azonban ez a számítása nem válna be, minden jel szerint semmi akadály sem lesz annak, hogy a hatalmat a liberálisokkal együtt vegye át. Magának Macdonaldnak sincs inyére az az elán, amellyel Lloyd George előretört, mert a polgári liberalizmus népszerűségének gyarapodása a munkáspárt rovására megy. Mégis a Lloyd George által képviselt progresszivitás sikere végérvényben a munkáspárti program megvalósításának feltételeit javítja és a két tábor együttműködése látszik annak az egészséges középútnak, amelyen a megrázkódtatások elkerülhetők. Macdonald ugyan a jazz-dobos produkcióihoz hasonlított Lloyd George szónoki bravurjait, de

Snowden már tárgyal a liberális párt vezéréivel és nem fér hozzá kétség, hogy a két párt meg fogja egymást érteni a rájuk háruló történelmi misszió betöltésének alapeszméiben.

Az angol belpolitikai események menete egész Európát élénken érdekli, tekintettel arra, hogy akár homogén munkáspárti, akár munkáspárti-liberális kormány jön létre Angliában, a konzervatívok bukásának mindenesetre új külpolitikai orientáció lesz a következménye. Chamberlain alatt a Foreign Office ugyyszólván csak a

brit tengeri hatalom érdekeinek csorbítatlanságára ügyelt, míg a kontinentális politika irányítását teljesen a Quai d'Orsay-ra bízta. A jövő hónapban esedékes angol kormányváltás nyilvánvalóan ezt a rendszert sem fogja érintetlenül hagyni, hiszen úgy Macdonald, mint Lloyd George koncepciójához szervesen hozzátartozik az európai népek viszonyának szabályozása a béke szellemében s mindkét államférfiu tanúságot tett már a múltban ezirányú aktivitásáról és kezdeményező lendületéről.

Megalakult az új osztrák kormány

A szombaton megválasztott Streeruwitz-kormány kedd délután mutatkozik be a parlamentnek

Bécsből jelentik: Több mint négy hétig tartó kormányválság után

az osztrák nemzetgyűlés szombaton megválasztotta a Streeruwitz-kormányt.

Dél előtt tizenegy órakor ült össze a nemzetgyűlés, hogy a nemzeti tanács főbizottságának pénteki jelölő javaslata alapján megválassza az új kormányt. A polgári koalíció pártjai valamennyien a jelölő javaslat mellett szavaztak, míg a szocialdemokrata képviselők várakozás ellenére a főbizottság jelölőjavaslata ellen adták le szavazataikat.

A nemzetgyűlés 89 szavazattal 50 ellenében fogadta el a főbizottság jelölőjavaslatát

és a következő minisztereket választotta meg:

Szövetségi kancellár: Streeruwitz (keresztényszocialista).

Alkancellár: Schumy (gazdaszövetség).

Pénzügyminiszter: Dr. Mittelberger (keresztényszocialista).

Közoktatásügyi miniszter: dr. Cermak (keresztényszocialista).

Kereskedelmi miniszter: dr. Schürff (nagy német).

Igazságügyminiszter: dr. Schlama (nagy német).

Mezőgazdasági miniszter: Födermayer (keresztényszocialista).

Szociális ügyek minisztere: dr. Resch (keresztényszocialista).

Hadiügyminiszter: Vaugoin (keresztényszocialista).

Amikor a szavazás eredményének kihirdetése után Gürtler, a nemzetgyűlés elnöke feltette azt a kérdést, hogy a megválasztott miniszterek elfogadják-e megválasztást, a képviselői padsorokból felállt Streeruwitz Elnök és a következőket mondotta:

— Ugy a magam, mint valamennyi kollegám nevében kijelentem, hogy a választást köszönettel elfogadjuk.

Az új kormány tagjai kedd délelőtt teszik le az esküt és

Streeruwitz kancellár a nemzetgyűlés kedd délutánra összehívott ülésén terjeszti elő az új kormány programját.

A nemzetgyűlés azonnal meg fogja kezdeni a vitát a kormánynyilatkozatok felett.

A kormányt megválasztó nemzetgyűlés berekesztése után elsőnek Seipel volt kancellár sietett gratulálni Streeruwitznak. Seipel csak a válság kibontakozását várta be és legközelebb hosszú szabadságra utazik, valószínűleg Karlsbadba.

Huszonegyre emelkedett a berlini zavargások halottainak száma

Az uccai harcokban 135 ember sebesült meg súlyosan — Csak szombat hajnalban szűnt meg a barrikádharc — Szombat este a rendőrség újból elzárta a neuköllni és weddingi városrészt, ahol hétfőig érvényben lesz a kivételes állapot — A kommunistapárt régóta készült az uccai harcokra

Felosztatják a német vörös frontarcosok szövetségét

Berlinből jelentik: Szombat hajnalig tartott az uccai harc Neu-Kölnben és a Weddingen.

Világos reggel volt, amikor megszűnt a puskaropogás és a rendőrségi gépjegyverek kattanása.

Az éjszaka folyamán is lövöldöztek a háztetőről és az ablakokból a rendőrökre, akik a kommunisták példáját utánozták és maguk is barrikádokat emeltek a gránitkezekből, amelyeket a kommunisták az utestéről felszedtek. »Spanyol lovasokat« is állított a rendőrség az uccai torkolatában, hogy visszaverje a tüntető tömeg rohamát.

A Hermannstrasse és Steinmetzstrasse volt az éjszaka a legveszedelmesebb hely. A háztetőket nem sikerült megtisztítani, tehát

a rendőrök szintén a háztetőkre mentek fel, sőt egy géppuskát is felvittek,

ugy tüzeltek a kémények mögött meghúzódó kommunistákra. A villamosközlekedés az egész kerületben szünetelt és minden vendéglő, üzlethelyiség, házkapu esti 9 órától fogva zárva volt.

Mikor reggeledett és a rendőrszemek a háztetők-

ről láthatták, hogy a kommunista céllövők visszahúzódtak, maguk is beszüntették a tüzelést. Reggel felé megbízható munkásokkal kezdtek eltakarítani az uccai harc romjait és a kőtörzszakokat, hamarosan helyreállították a villamos sínpárokot és reggel fél 5 órakor már csilingeltek a villamoskocsik a csata színhelyén.

A pénteki zavargásoknak hír szerint

öt újabb halott áldozata van.

A kommunista munkásszervezetek szombat reggel ismét sztrájkra bujtogattak, de az üzemekben rendesen folyik a munka.

Szombaton közel

öt száz rendőr tartotta megszállva Neu-Köln területét és drótsövény kerítésel vonta körül a Hermannstrasse, Falkenstrasse és Siedenstrasse környékét. Még reggel 9 órakor is látszottak a dúlás nyomai: halomban hevernek az új esatornázáshoz hordott cementesövek, az aszfaltkockák és az olvasztókemenécek, mert ebben a városrészben általános esatornázási és utépítési munkák indultak meg. Az uccakon csak néha-néha jár valaki, mert a rendőrök mindenkit igazoltatnak.

Szombat estig a legutóbbi összeütközések halottainak a száma huszonnégyre emelkedett, a súlyos sebesültek száma pedig százharmincöt. Éjszaka két óráig a Hermannstrassén és a Steinmetzstrassén úgy a zendülők, mint a rendőrség részéről még több lövést adtak le, később azonban elcsendes-

sítója. Az ausztráliai újságíró tüzelők találtak meg egy ház kapuja előtt, halántékán tátongó rovelvergolyó ütötte sebbel és mire a szerencsétlen embert kórházba szállították, meghalt. Az újságíró már hosszabb ideje tartózkodott Berlinben és a legveszedelmesebb puskapogás közben indult el az uccai harcok megtekintésére. Jelentkezett a neuköllni rendőri

Az autón érkező rendőrség szétzavarja a tüntetők egy csoportját

gett a harcok színtere. Hajnali négy órakor azokat a spanyol lovasokat, amelyekkel a rendőrség lezárta az uttestet, valamint az éjszaka folyamán a rendőrség által emelt barrikádokat bevonták és a háztetőkön elhelyezett rendőrszemeket, valamint a házak erkélyén felállított fényszórókat és géppuskaosztásokat is visszavonták.

A rendőrség szombaton a háttérben tartózkodott. Szombat este kilenc órától kezdve ismét lezárták a neuköllni városnegyedét, tekintettel arra, hogy hétfő előtt aligha fog megszűnni a kivételes állapot.

Szombat délelőtt simán és minden incidens nélkül bo-

kordon parancsnokságánál, ahol figyelmeztették, hogy életével játszik, de az újságíró nem törődött ezzel, valahogy keresztüljutott a kordonon és este tíz órakor a Hermannstrasse 52. számú ház előtt érte a halálos lövés. Egy másik újságíró is szerencsétlenül járt látogatásának teljesítése közben: Weymar Pál, a *Völkische Zeitung* munkatársa, aki golyót kapott a lábszárdába és esontörést szenvedett.

A rendőri nyomozás szerint most már bizonyos, hogy

rég megszervezett és gondosan előkészített kommunista összeesküvésről van szó, amelynek tagjait rendszeresen kikénezték az uccai

A kevésbé veszélyes csoportosulásokat fegyver helyett vízfecskendővel kergetik szét

nyolódott le az uccák forgalmának szabaddátétele. Hajnali öt óra tájban kezdtek az uccán az első járókelők szállingózni, többnyire olyanok, akik látogatást tettek ebben a városnegyedben lakó katonáknál vagy ismerőseiknél és a városnegyed lezárása meglepetés-szerűen érte őket. A reggeli órákban a villamosforgalom újból megindult és a rendőrség visszavonta azokat a mozgó őrszobákat, amelyeket a kapualjakban helyeztek el az éjszaka folyamán letartóztatottak befogadására.

A neuköllni éjszakai uccai harcok halottjai között egy külföldi hírlapíró is van, a 46 éves Charles Mackay, a *Waldara Daily News* című újzélandi lap tudó-

harcokra. A kormányhoz közelálló körökben azt az eshetőséget latolgatják, hogy

a kommunista pártot fel kellene oszlatni és betiltítani,

de ez az intézkedés alkotmányjogi szempontból nehézségekbe ütközik, lehetséges azonban, hogy feloszlatják a kommunista vörös frontbarcso-
sok szövetségét,

amelynek tagjai fő résztvevői voltak a háromnapos zavargásoknak. Együttal közölték a kommunista párttal, hogy betiltanak minden olyan lapot, amit most próbálnak megindítani, hogy a három hétre betiltott *Rote Fahne* helyett megjelentessék.

A legizlésebb nyomtatványok, mindenféle raszterok a Minerva-nyomdában jutányos áron készülnek. Tel. 8-58

A valódi ALBUS kézmosószappan megmenti a bőr finomságát

Az Albus kézmosószappan hatásosan tisztítja a bőrt. Puha habja benyomul a legfinomabb pórusokba és eltávolítja azokból a tisztátalanságot, anélkül, hogy irritálna a bőrt, vagy ártana annak. Az Albus kézmosó szappan tiszta zsíradékokból készült toailette-szappan, mely nem tartalmaz semmiféle maró alkatrészt.

Állandóan jó minősége és kiadósága folytán az Albus kézmosószappant mindenütt kedvelik.

Albus kézmosószappan minden szakmáavogó üzletben kapható.

ALBUS kézmosószappan

Gyártja: Albus szappangyár r. t. Novisad

Meggyilkolta apját és a holttestből szappant főzött

Tizenkét év előtti büntényt fedeztek fel egy dunántúli községben

Kaposvárról jelentik: Alsóki község csendőrsége a véletlen következtében egy tizenkét év előtti büntényt fedezett fel. Még 1916-ban történt, hogy Szalai István alsóki földmives nyomtalanul eltűnt. Az eltűnést annakidején bejelentették a hatóságoknál, a nyomozás is megindult, de Szalainak nem sikerült a nyomára akadni. Az ügy már régen feledésbe ment, amikor most a napokban szenzációs fordulat következett be.

A csendőrségben feljelentést tettek az eltűntnek Orosházán élő leánya ellen és a feljelentés szerint Szalai Istvánt leánya tette el láb alól. A csendőrség ilyen irányban meg is indította a nyomozást és kiderítette, hogy a feljelentés mindenben fedi az igazságot: az eltűnt földmivest valóban a leánya gyilkolta meg Bobik Kovács Ferenc földmiveslegény segítségével, mert az öreg nem egyezett bele házasságukba. A csendőrség letartóztatta a gyilkos leányt, de a kihallgatása során kitartóan tagadott. Ennek ellenére megállapították, hogy apját agyonverte és a holttestből szappant főzött. A nyomozást tovább folytatják.

TŐZSDE

Zürich, május 4. (Zárlat.) Beograd 9.1250, Páris 20.29, London 25.1925, Newyork 519.10, Brüsszel 72.10, Milánó 27.2075, Madrid 74.30, Amsterdam 208.75, Berlin 123.0250, Bécs 72.90, Szófia 3.75, Prága 15.3650, Varsó 58.25, Budapest 90.4850, Bukarest 3.08.

Noviszadi terménytőzsde. Nagyszombat miatt nem volt hivatalos tőzsdéforgalom.

Budapesti gabonátőzsde, május 4. Határidőüzlet: Buza októberre 26.09—26.20, zárlat 26.18—26.19, márciusra 28.11—28.23, zárlat 28.21—28.22, májusra 24.68—24.79, zárlat 24.70—24.71. Rozs októberre 23.22—23.40, zárlat 23.20—23.27, márciusra 24.90—25.08, zárlat 24.93—24.99, májusra 21.60—21.80, zárlat 21.68—21.69. Tengeri májusra 26.45—26.57, zárlat 26.46—26.47, júliusra 27.09—27.13, zárlat 27.10—27.11. Készárúpiac: Buza 24.95—26.45, rozs 21.90—22, takarmányárpa 26.25—27, sörárpa 27—29, köles 27.50—28.50, tengeri 27.40—29.50, zab 25—26.25, korpa 18.25—18.50.

Winnipeg terménytőzsde, május 4. Középfarfolyamok: Buza május (121 egyneved) 120 háromneved, július (123 ötnyelcad), 122 hétnyelcad, október (124 háromnyelcad) 123 hétnyelcad.

Liverpool terménytőzsde, május 4. (Zárlat.) Buza május (8 sh. 4 d.) 8 sh. 3 d, július (8 sh. 8 d.) 8 sh. 6 háromneved d, október (8 sh. 11 hétnyelcad d.) 8 sh. 10 háromnyelcad d.

A legjobb hálózati RÁDIÓ-készülék az „AHEMO IV.”

mely hullámszűrővel is el van látva

Batteriák nem szükségesek, mert a villanyáramba kapcsolható

KONRATH D. D. SUBOTICA

Aleksandrova ul. 7. Tel. 8-05

Pašičeva ulica 1. Tel. 6-23

Borzalmas földrengés pusztított a perzsa-orosz határon

Az első jelentések szerint a földrengés városokat döntött romba és a katasztrófának ezer ember esett áldozatul

Londonból jelentik: Oroszországon át érkező jelentések szerint

a perzsa határmenti turkoman szovjetköztársaság területén pénteken borzalmas földrengés pusztított.

A földrengést földalatti moraj kísérte és a rengéseket különösen a perzsa határ mentén fekvő hegyekben érezték, ahol az elemi csapás nagy károkat okozott. Achkhahad és Siruza városokban, valamint több más helységben a rengések egész éjjel tartottak. A földrengés fészke Turkmenisztán közelében, perzsa területen volt.

Eddig még meg nem erősített hírek szerint Germab városa teljesen romokban hever. Achkhahad és Siruza városokban egész utcákról dőltek romba és ebben a három városban hír szerint közel ezer ember vesztette életét. Több falu teljesen rombadott.

A perzsa hatóságok kérésére a turkoman kormány elhatározta, hogy sürgősen orvosi segítséget és élelmiszereket küld a földrengés által sújtott vidékre az inséges lakosság számára.

A Népszövetség kisebbségvédelmi bizottsága befejezte londoni tanácskozását

A hármass bizottság jelentését csak a Népszövetség júniusi ülészsaka után hozzák nyilvánosságra

Londonból jelentik: A Times értesítése szerint a Népszövetség kisebbségvédelmi bizottsága szombaton befejezte londoni tanácskozását.

A bizottságnak igen bőséges anyagot kellett áttanulmányoznia, mivel a különböző kormányok körülbelül husz emlékiratot nyújtottak be. A jelentés első alakjában először a Népszövetségi Tanács bizottságához és a júniusi népszövetségi ülés alkalmával a tel-

jes tanács elé kerül és csak azután hozzák majd tartalmát nyilvánosságra.

Jólinformált körök szerint a diszkusszió a kérdés népjogi lényegére összpontosult és azt akarta tisztázni, vajon a Népszövetség önmaga elhatározásából, anélkül, hogy egyik tagja ajánlatot tenné, megvizsgálhatja-e, vajon az egyes országok lojálisan betartják-e a kisebbségek védelméről szóló rendelkezéseket.

„Nem nyugszunk addig, amíg apánk gyilkosait ki nem nyomozzuk“

A meggyilkolt téglagyári őr fia, aki szemtanúja volt apja meggyilkolásának, elmondja a véres éjszaka történetét

Megírtuk, hogy egy tíz év előtti elkövetett gyilkosság ügye foglalkoztatta a noviszadi hatóságokat. 1918 december tizenhatedikén Nádálján meggyilkolták Huiek Mihály negyvennégy éves téglagyári őrét.

Huiek Frigyes, a meggyilkolt fia, aki, mint kilenc éves fia, szemtanúja volt a borzalmas gyilkosságnak és aki a gyilkosság minden részletére pontosan vissza tud emlékezni, a következőképpen mondotta el a véres éjszaka történetét.

— 1918 december harmincadikán, nyolc óra tájban tértünk pihenőre. Szüleim, továbbá János és Dániel fivéreim és én voltunk odahaza, míg Mihály nevű bátyám, csak késő éjjel jött haza. Fél kilenc óra tájban házórkó kutyánk ugatására lettünk figyelmesek. Édesapám a kapuhoz ment, kinyitotta azt és megkérdezte, hogy ki van kint. Az ismeretlen, anélkül, hogy egyetlen szót is szólt volna, fejbavágta az édesapámat, akinek volt még annyi ereje, hogy a kaput belülről bezárja. A lármára János és én figyelmesek lettünk és kislítettünk az udvarba, hogy utána nézzünk, mi történt. Bátyám, Dániel kiugrott az ablakon és a községbe futott, hogy Schmidt Ferenc téglágegetőnek jelentést tegyen a történetekről. A téglágegető fél kilométerre fekszik a községtől. Közben felébredt az édesanyám is és megkérdezte az apámat, hogy mi történt, de az kábult volt az átésektől, amikor azután magához tért, csak annyit mondott, hogy valaki a munkaadója revolverével bántalmazta. Meg kell említeni, hogy a Schmidt-féle téglagyár ellen röviddel előbb három támadás történt, kétféle pénzért akartak a rablók, míg a harmadik alkalommal Schmidt revolverét vitték el. Schmidt azután

— Bátyám, Dániel sokáig maradt kint és mert nagyon türelmetlenek voltunk, János nevű bátyám szintén az ablakon keresztül akart a házból kijutni, de amikor kinézett az ablakon, valaki revolvert szegezett a mellének.

— Amikor az apám kinyitotta a kaput, tisztán lehetett hallani, amikor valaki azt kiáltotta a támadónak: *Üsd csak!*

— Közben Schmidt, aki bátyámtól értesült a történetekről, elment a rendőrszobába, de a rendőroket nem találta ott, hanem egy vendéglőben. Nyolc rendőr jött ki azután a téglágegetőhöz, ahol azonban időközben lejátszódott a véres dráma. Az ismeretlen férfi az üvegablakos kapunál állt és miután már apám az őt ért bántalmaztatása után bezárta a kaput, megkérdezte apámtól, hogy *odahaza van-e Schmidt?* Apám az üvegablakos kapun keresztül áthallatszott beszélgetésből megállapíthatta, hogy többen vannak kint s kijelentette, hogy ami pénz a házban van, azt önként átadja.

— Az ismeretlen azonban azt felelte: *Nem kell nekem semmi, én csak azért jöttem, hogy megöljem a svábot.*

— Ugyanebben a pillanatban az ismeretlen revolveréből több lövést tett a kapu ablaküvegén keresztül. Az egyik golyó apámnál a hasátát fúrta át, úgyhogy szőlőnül vértől borítottan összeesett. Bátyám és én visszmenekültünk a lakásba és elbújtunk a kályha mögé. Röviddel utóbb kocsizőrejt hallottunk és kivettük, hogy a kocsi Turija irányába haladt. Apám anélkül, hogy egy percet is magához tért volna, holtan összeesett. Husz perccel a borzalmas gyilkosság után megjelentek a rendőrök, de már csak apám holttestét ta-

lálták. A rendőrök Turija irányában üldözték a gyilkosokat. Másnap bizottság szállt ki hozzánk, amely helyszíni szemlét tartott.

— A megindult vizsgálat eredménytelen maradt. Évekig mi sem történt ebben az ügyben. 1924. elején Savkov Ivan kozségi rendőr, aki akkor Szrbobránban szolgált, kijelentette Schmidtnek, hogy ismeri Huiek Mihály gyilkosát. Schmidt 1920-ban eladta a téglágegetőt egy Szeremszki nevű turijai lakosnak.

— Schmidt közölte a rendőr kijelentését anyámmal, aki ezt a körülményt azonnal bejelentette a rendőrségnek. Erre újra megindult a vizsgálat, amely végül is eredménytelen maradt. Anyám múlt évi december tizenhatedikén Hoddmann Ádám noviszadi titkos rendőrhöz fordult és megbízta a nyomozásra. Így újabb nyomozás indult meg ebben a titokzatos ügyben. Dr. Lemaics Jovan vállalta a család képviselőt és a noviszadi állami főügyészség a napokban utasította a csurogi csendőrséget, hogy az ügyben gyanúsítottakat vegye őrizetbe. Turiján és Nádálján, sőt más szomszédos községekben további letartóztatások várhatók.

Értesülésünk szerint a csendőrség az ügyész utasítására erőlyesen folytatja a nyomozást, s kihatás van arra, hogy a tíz év előtti gyilkosság tettesei elveszik méltó büntetésüket.

Kézrekerült egy cigánykaraván, amely Közép- bácskában garázdálkodott

A rabolt zsákmányt három községben szedte össze a csendőrség

Noviszadról jelentik: Veprováción péntekre virradó éjjel négy helyen törték be. Három helyen elriasztották a betörőket, de a negyedik helyen Straub Márton gazdálkodónál sikerült a betörőknek nagyobb zsákmányra szert tenniük. Straub házából a betörők elloptak egy teljes szoba hutort és kifosztották az egész lakást. A károsult feljelentésére a veprováci rendőrség Tokár Mátyás rendőrmester vezetésével nyomban megindította a nyomozást és üldözésbe vette a Kula felé menekült betörőket. Az üldözésben résztvevő a cservenkai csendőrség is. Belobrtics Gyoka csendőrmester vezetésével és gyors fellépésüknek volt köszönhető, hogy pénteken éjjel a tetteseket Veprovác és Kula között elfoghatták.

A betörőtársaság feje Kolompár István cigány, tagjai Gyura Gusztáv, Gyura Gusztávné, Sárközi Sándor, Sárközi Panni, akik nemcsak a Straub Mártonnál elkövetett betörést ismerték be, de bevallották, hogy Közép-bácskában az utóbbi hetekben több betörést és rablást követtek el.

A Straub Márton lakásából ellopott tárgyak hiánytalanul megtalálták Bajsán, Kulán és Moravicán, a betörők hozzátartozóinál.

Bosszúból agyonlőtte kapitányát egy ittas romániai csendőrmester

Véres május elseje Kolozsvár határában

Kolozsvárról jelentik: Megdöbbentő esemény színhelye volt május elsején a Kolozsvár közelében elterülő Hoja-tisztás, amely a kolozsváriak kedvenc kiránduló helye. Egy ittas csendőrmester bosszúból agyonlőtte Popescu Juliu csendőrszázadost, aki botrányokozásért teljelentést akart tenni az őrmester ellen.

Május elsejére a román hatóságok is szigorúbb rendszabályokat léptettek életbe, hogy az esetleges rendezavarásokat megakadályozzák. Így egy nagyobb csendőrküldönmény szállta meg a Hoja-tisztást is, ahol már a kora reggeli órákban százával voltak a kirándulók. A kirándulók szórakozását hamarosan egy ittas férfi botrányos fellépése zavarta meg. Több rendőrigazolásra szólította fel a botrányozót, aki azt válasszolta a rendőröknek, hogy nincs jogukban őt igazolni, mert katona. A rendőrök erre felhívták a kivezényelt csendőrség parancsnokának, Popescu Juliu csendőrszázadosnak a figyelmét az ittas emberre. Popescu odament és igazoltatta. Ekkor derült ki, hogy az ittas ember valóban mint csendőrmester a hadsereg kötelékébe tartozik és Bobota Teodornak hívják. Popescu elvette Bobota igazolványát, aki erre könyörgőre vette a dolgot és kerte, hogy ne jelentse fel, mert szigorúan megbüntetnék, tekintettel arra, hogy a csendőrségnek napiparancsban tiltották meg a május elsejei mulatságokon való részvételt. Popescu csendőrszázados azonban hajhatatlan maradt, mire az őrmester eltávozott és kevéssel utóbb egyenruhában teljes fegyverzetel tért vissza. Ismét kérte a kapitányt, hogy adja vissza igazolványát, majd amikor kérését ekkor sem teljesítette, előrántotta revolverét és háromszor rálőtt feljebbvalójára.

A lövésekre óriási pánik támadt, a suiyoan megsebesült kapitányt beszállították az egyik kolozsvári szanatóriumba, ahol vérátömlesztéssel próbálták megmenteni, azonban eredménytelenül. A szerencsétlen ember néhány órai szenvedés után meghalt.

A gyilkos csendőrmestert letartóztatták

Embereket pusztít a takonykór a szentai határban

Ujabb halálos áldozata van a fertőző betegségnek

Szentáról jelentik: A szentai határban nagymértékben elterjedt a takonykór és — mint a *Bácsmegyei Napló* megírta — a napokban emberáldozatot is követelt a pusztító betegség. Pénteken hajnalban halt meg Danvi János tizenhétéves héresgyerek takonykórban és a hatóságok még meg sem teheték a szükséges intézkedéseket, amikor újabb halálos takonykóros megbetegedés történt.

Pénteken éjjel meghalt László Dezső huszonnégy éves kevipusztai héreslegény. Hozzá tartozói hementek Szentára és az anyakönyvi hivatalban bejelentették a halálesetet. Az anyakönyvvezető megkérdezte az elhunyt hozzátartozóit, hogy mi volt a halál oka, mire azok elmondták, hogy László Dezső abba betegedett bele, hogy Januskó József gazdálkodó beteg lovat emeltette. Az anyakönyvvezető előtt gyanusnak tűnt fel az eset és nyomban jelentést tett *Vorgies Szlávko* rendőrfőkapitánynak, aki intézkedett a nyomozás megindítása iránt. *Mánics Vojin* rendőrkapitány és a városi állatorvos kiszálltak Januskó tanujára, ahol megállapították, hogy az elhunyt héres testvére, László

Péter, aki a testvérét betegsége alatt helyettesítette a Januskó-tanyán, szintén beteg. A rendőrkapitány intézkedésére László Pétert azonnal kórházba szállították, ahol kiderült, hogy *takonykóros fertőzése van*.

A rendőri bizottság közben megtekintette Januskó állatállományát és megállapította, hogy öt ló közül kettő már döglőfélben van és valószínűleg meg van fertőzve a másik három is. A két beteg ló elpusztítására megtették a szükséges intézkedéseket, a másik három lovat pedig megfigyelés alá vették. A rendőrkapitány intézkedett, hogy a pénteken éjjel meghalt héreslegény koporsóját azonnal vigyék ki a temetőbe, azonkívül a lakást lepecsételje és csak akkor adják át a családnak, ha előbb fertőtlenítik.

A szentai rendőrség mindazok ellen, akik részese a takonykór elterjedésében, megindította az eljárást és valószínűleg le is tartóztatja őket. Egyben a rendőrség szigorú zárlatot rendelt el Szentá, Sztrakanizsa városokra és az egész szentai járásra. Elrendelték ezeken a helyeken a lovak ismételt felülvizsgálását is.

Sztojkov Lázár 1927-ben

jobban felkeltette ellenük a gyanút és a további nyomozás során derült ki, hogy Sztojkov azonos *Goman* József cigánnyal, aki a jugoszláv rendőrhatalóságok rablógyilkosságért köröznek. Megállapították azt is, hogy *Tukovics Róza* is eredetileg *Botz Róza*, akinek férje az egyik romániai fegyházban tíz évi fegyházbüntetését tölti és aki csak nemrég állt össze Sztojkov-Gománnal.

Amikor a meggyilkolt vrsaci vendéglős *Temesváron* élő sógora, *Bellman* József tudomást szerzett arról, hogy milyen értéktárgyak birtokába jutott a rendőrség, felkereste a nyomozást vezető rendőrkapitányt, aki kérésére megmutatta a lefoglalt értéktárgyakat. *Bellman* az ékszerekben minden kétséget kizáróan felismerve meggyilkolt sógora tulajdonát, azonkívül kijelentette, hogy tudomása szerint *Windhauernek* takarékpénztári részvényei is voltak. *Cutu Athanáz* rendőrigazgató azonnal elrendelte Sztojkov-Goman cigány és *Tukovics Róza* körözését és fényképét elküldte valamennyi csendőrszéknek. A temesvári csendőrprefekturának Sztojkov-Gománról két különböző fényképe van, az egyik 1924-ben készült, a másik pedig három évvel később. A két fénykép igazolja, hogy a rablógyilkos cigány időnként megváltoztatja külsejét, hogy nehezebben lehessen felismerni.

A temesvári rendőrség és csendőrség lázasan nyomoz a bestiális gyilkos után.

Megerősítették állásukban a bánáti árvaszék tisztviselőit

Ujból *Grba Branislav* dr. lett az árvaszék elnöke

Becskekről jelentik: A bánáti árvaszék személyzetének évek óta húzódozó vitás ügye végre elintéztést nyert *Zsivancevics Mihajló* tartományi komszár rendelkezésével, amely az árvaszéki személyzet között teljes megelégedést keltett. A vitás ügy akkor merült föl, amikor a tartományi beosztás életbelépett és a tartományok átvették a vármegyéi ügykörét.

Torontálmegye árvaszékét is átvette a tartomány és azóta az árvaszék bánáti árvaszék néven működik. Fölmérült azonban az a kérdés, mi történik az árvaszéki személyzetével, tartozik-e őket a tartomány átvenni, vagy nem. Erre nézve a feljegyzések megosztottak. Voltak akik azt vitatták, hogy a tartomány köteles a torontálmegyei árvaszék egész személyzetét változatlanul átvenni, mint ahogyan a bácskai tartomány is tette, mások azonban azt állították, hogy a tartomány csak azokat veszi át, akiket akar.

A heogradi tartomány állandó választmánya úgy döntött, hogy a bánáti árvaszék összes tisztviselői állásaira kiírja a pályázatot. A pályázat kiírása érhetően nagy izgalmat keltett annakidején az árvaszéki tisztviselők körében és a határozatot meg is felelbezték az államtanácshoz.

Az államtanács helyt adott a felelbezésnek és a múlt év elején megsemmisítette az állandó választmány határozatát. Az állandó választmány azonban újból foglalkozott az árvaszéki tisztviselők kérdésével és újból azt a határozatot hozta, hogy kiírja az állásokra a pályázatot. Ez ellen a határozat ellen annakidején *Rajics Szvetisláv* akkori főispán felelbeztetett az államtanácshoz. Az államtanács azonban ezúttal a pályázat kiírását jóváhagyta.

A pályázat benyújtásának határidejét 1928 március 1-ben állapították meg. Erre valamennyi addigi árvaszéki tisztviselő benyújtotta pályázatát az addig betöltött állásra. Közben azonban bekövetkezett a rezsimeváltozás és a tartományi autonómia megszűnt. Így a pályázatok *Zsivancevics Mihajló* tartományi komszár elé kerültek, akinek előterjesztésére a főispán majdnem teljes számban a régi tisztviselőket nevezte ki. Az árvaszék elnökévé a főispán dr. *Grba Branislav*-ot nevezte ki, aki eddig is ezt a tisztséget töltötte be. Az árvaszéki ülnökök közül csak *Jovics Adamot* és dr. *Novák Lászlót* nem nevezték ki újra, a többi mind megmaradt állásában. A kezelészemélyzetből *Petric Ilonát* és *Zsupán Stejfit* bocsátották el, az árvaszék összes többi személyzete a helyén maradt.

Sulyos betegségek veszélyeztetik az angol faj jövőjét

Az angol közegészségügyi miniszter megdöbbentő beszéde

Londonból jelentik: Igen érdekes beszédet mondott az alsóházban *Neville Chamberlain* közegészségügyi miniszter az angliai népegészségügyi viszonyokról. Beszéde során többek között ezeket mondta:

— Állandóan felmerül az az eszme, hogy miért nem teszünk valami olyan radikális lépést, amely megakadályozná, hogy azok az egyének, akikből sohasem lesz egész ember, ne szaporíthatassák a testi vagy szellemi nyomorékok számát. Sokan hivatkoznak arra, hogy egyes országokban már lörvény intézkedik az életképtelen emberek sterilizálásáról. Javasolják, hogy ezt Angliában is le kellene vezetni. Azt hiszem, hamarosan komoly tudományos megfontolás tárgyává kell tennünk ezt a kérdést. Egyelőre még nem áll anynyi adat a rendelkezésünkre, hogy határozottan állást foglalhatnánk a terv ellen vagy mellett.

Ezután a miniszter beszámol az angol nép egészségügyi helyzetéről. 141.000 elmebetegét ápolnak a különböző angol tébolydákban. Évente 2000-rel szaporodik az elmebetegek száma. A gyöngelműjűk serege 300.000 embert tesz ki, ami 20 év alatt 100 százalékos növekedést jelent.

— Ezen a téren komoly aggodalomra van ok — mondotta *Chamberlain*, aggodnunk kell az angol faj jövőjéről.

Ezzel szemben a múlt évben erősen csökkent a tuberkulotikus halandóság. A gyermekhalandóság is öt százalékkal csökkent. Erősen emelkedik a rákbetegségek száma. Ezen, a miniszter szerint, csak úgy lehet segíteni, ha több rádiumot szereznek be. Rámutatott *Chamberlain* arra, hogy a rákstatistika szerint az alsóház minden hatodik tagjának is kilitása van arra, hogy előbb-utóbb rákot fog kapni.

A beszéd általános megdöbbenést keltett.

A temesvári rendőrség megállapította, hogy Sztojkov Lázár cigány követte el a vrsaci kettős rablógyilkosságot

Megtalálták a meggyilkolt *Windauer Mihály* ékszereit

A temesvári rendőrség — mint a *Bácsmegyei Napló* megírta — néhány héttel ezelőtt egy cigánykaravánt fogott el, amelynek tagjai azzal vonták magukra a rendőrség gyanúját, hogy ezer dinárosokat akartak beváltani. A cigányok ellen nem merült fel semmi bizonyíték, mire valamennyit szabadonengedték. A cigányok, visszanyerve szabadságukat, nyomtalanul eltűntek. Szabadonbocsátásuk után szenzációs fordulat történt, amennyiben kiderült, hogy a cigánykaraván több tagja követte el a vrsaci rablógyilkosságot, melynek áldozatai *Windauer Mihály* vendéglős és kilenc éves fia voltak. Az újabb nyomozás során kétségtelen bizonyítékok merültek fel amellett, hogy *Windauer* és fiát ezek a cigányok ölték meg, azonkívül valószínű, hogy ők követték el a mesicsi kolostorbeli gyilkosságot is. A cigányok a jugoszláv Bánátságos rablóhadjáratot folytatták. Először behatoltak a mesicsi kolostorba, ahol meggyilkolták *Kosztics Teodozius* szerzetest, majd a gyilkosság után *Vrsac* felé menekültek, ahol újabb borzalmas bűntényt követtek el. *Vrsac*on éjnek idején behatoltak *Windauer Mihály* vendéglős lakására, a szerencsétlen embert és kilenc éves fiát bestiális módon megölték, azután a páncélszekrényt magukkal hurcolták. A páncélszekrényt a város végén törték fel, az abban talált pénzt és ékszereket magukhoz vették, majd elmenekültek. A vrsaci rendőrség széleskörű nyomozást indított a gyilkosok kézrekerítésére, de eredménytelenül. Később derült ki, hogy a rablógyilkos cigányok Romániába menekültek, ahol érdekes körülmények között kerültek kézre.

Néhány héttel ezelőtt történt, hogy *Temesvárott*, a *Mehala*-városrészben a rendőrfőnök, amint az egyik kocsi előtt elhaladt, nagy lármára lett figyelmes. Belpöve a kocsihelyiségebe, a rendőrök látták, hogy egy cigány és egy cigányasszony verkednek, mind-

ketten a földön hemperegnek és ütök-verik egymást. Az igazoltatásnál a cigány elmondta, hogy Sztojkov Lázárnak hívják, az asszony pedig felesége. *Tukovics Róza*, akivel — mint mondotta — kissé összekapott.

Sztojkov Lázár 1924-ben

náluk, amelyek eredetéről nem tudtak kellő felvilágosítást adni. Minthogy semmi bizonyíték nem merült fel ellenük, elengedték őket a rendőrségről, csak a náluk talált értéktárgyakat, két aranyláncot, egy gyűrűt, egy órárt és egy csomó részvényt tartották vissza mindaddig, amíg nem sikerül igazolniuk, hogy miképp jutottak ezek birtokába.

Másnap újabb feljelentés lett az ügynek. A csendőrök vidékről beállították egy cigánybandát, amely a rendőrség mindkettőjüket felismerve a rendőrségre

A leszerelést előkészítő bizottság kompromisszumos javaslatot fogadott el

Nagy többséggel elfogadták a fegyverkezés korlátozására vonatkozó amerikai javaslatot — A német delegáció vezetője tiltakozott a félmegoldás ellen

Cenfből jelentik: A leszerelést előkészítő bizottságban a fegyverkezés korlátozására vonatkozó amerikai javaslatot, amely a hadügyi költségvetések közelében leszállítását és nyilvánosságra hozatalát óhajtja, elfogadták.

A névszerűen szavazás során a bizottság 22 szavazattal 3 ellenében fogadta el a javaslatot. Szovjetország és Kína nemmel szavazott, Németország pedig tartózkodott a szavazástól.

A szavazás után Bernsdorff gróf, a német delegáció vezetője kijelentette, hogy sajnálattal látja azt a fordulatot, amely a tárgyalásokban bekövetkezett. Hangoztatta, hogy

Németország nem fogadhat el még bevezetőül sem olyan megoldást, amely nem teszi lehető-

vó a mostani túlzott fegyverkezés lényeges csökkentését

és amely nem vonatkozik a fegyverkezés valamennyi elemére.

— Nem hihetem — mondotta Bernsdorff gróf — hogy a mostani többségi határozat valóban az utolsó szó lenne a leszerelés kérdésében. Ilyen körülmények között

Németország kénytelen a bizottság többségére bízni a teljes feladást a leszerelési értekezlet előkészítéséért.

A bizottság elnöke Bernsdorff grófnak erre az utolsó meglegyzésére azt válaszolta, hogy a bizottságban mindenki maga viseli a felelősséget magatartásáért és hogy végeredményben a közvélemény a legjobb bírója a bizottság eljárásának.

Felrobbant a batinai kőbánya irodája — hét ember meghalt, ketten megsebesültek

A robbanást egy munkás idézte elő, aki a kályhán szárított dinamitpatronokat

Batináról jelentik: Szombaton délután két órakor **örösi robbanást katasztrófa történt a batinai kőbánya igazgatósági irodájában.**

A szerencsétlenség következtében hét munkás meghalt és kettő súlyosan megsebesült.

A szerencsétlenségről a következőket jelentik: A **Guttman és Frank** noviszádi cégnek Batinán nagy kőbányája van. Szombaton délután **Almádi** felügyelő a községen végigmenve az igazgatósági iroda felé tartott, hogy a bérfizetésre pénzt vegyen fel. Egy előmunkás követte a felügyelőt. Ez az előmunkás a munkásoknak több csomag dinamitpatronot adott át, amelyeket a kőbányában robbantásra szoktak felhasználni. Az utóbbi napokban az eszözések miatt a patronok nedvesek lettek és az egyik munkás, akinek lakása az iroda mellett van,

a lakásában a kályhára tett egy csomag dina-

mitpatronot megszállás végett. A kályhára tett dinamitbélény felrobbant és borzalmas katasztrófát okozott. Az egész épület a levegőbe repült, hét ember meghalt és kettő súlyosan megsebesült.

Az áldozatok nevei még ismeretlenek.

A borzalmas robbanás az egész községben nagy rémületet keltett. A lakosság a robbanás helyére rohant és azonnal megkezdődött a mentés, de az épület romjai alól csak hosszas munkával sikerült az áldozatok holtestét és a sebesülteket kihalozni.

Azonnal megindították a vizsgálatot. A hatóságok érthetetlennek tartják, hogy tanult szakmunkások hogy lehettek ilyen elővigyázatlanok, holott a gyár minden munkását alaposan kioktatják a dinamit használatára.

Három és fél évi fegyházra ítélték Nagy Istvánt

Megvesztegetés és sikkasztás büntetésében mondották ki bűnösnek a budapesti törvényszéki bírót

Budapestről jelentik: Szombat délelőtt tíz órakor hírdette ki az ítéletet a budapesti törvényszék **Nagy István** törvényszéki bíróját és társai ügyében. Nagy Istvánt csalással és megvesztegetéssel vádolták, mert — a vád szerint — a csődök és vagyonfelügyelőségek elosztásánál súlyos visszaéléseket követett el. A vádlottak padján a bírón kívül ügyvédek, kereskedők és törvényszéki tisztviselők ültek. A per főtárgyalását 1928. november 7-ikén kezdték meg, tehát a főtárgyalás hat hónapig tartott. Az ítélelhirdetés iránt rendelkezni nagy érdeklődés nyilvánult meg és zsufoltság megtelt a terem, amikor **Patay** István tanácselnök kihirdette az ítéletet.

— Dr. Nagy István — mondotta az elnök — aki még 1925-től 1928-ig előzetes letartóztatásban, illetve vizsgálati fogságban volt,

bűnös egyrendbeli folytatlagosan elkövetett megvesztegetés büntetésében,

mert mint a budapesti törvényszék kényszerregezési ügyekben eljáró bírója, a **Quittner Alfréd** és társai elleni ügyben, továbbá a **Friedrich-Siemens**-féle kényszerregezési ügyben **dr. Gazda Györgyöt** szakértőnek rendelte ki és

az előző ügyben 5600, az utóbbi ügyben pedig 6000 pengőt kapott és fogadott el ajándékkul **dr. Gazda Györgyöt**.

Bűnösnek mondja ki a törvényszék **dr. Gazda György** vádlottat **ugyanasok folytatlagos megvesztegetés büntetésében**, mint bűnszegédi bűnrészt azért, mert a **Friedrich-Siemens** és a **Quittner Alfréd**-féle kényszerregezési ügyekben úgy egyezett meg **dr. Nagy István** bíróval, hogy ő fogja ellátni a szakértői tisztséget és a megállapítandó szakértői díjából 5600, illetőleg 6000

pengőt át fog adni a bírónak. Ez meg is történt, ezért

dr. Gazda György is bűnös a megvesztegetés büntetésében.

— De bűnös **dr. Nagy István** hivatali sikkasztás büntetésében is azért, mert a **Steiner Ferenc** cég ellen megnyitott esődben mint eljáró esődbiztos bíró 1924. decemberében

a hivatalánál fogva a birtokába került szalónganlicerát elszikkasztotta,

a csődtömeg javára nem értékesítette, hanem azt maga használta fel. Bűnös **dr. Nagy István**

hivatali hatalommal való visszaélés vétségében,

mert a Bőrkereskedelmi és Áruforgalmi Rt. kényszerregezési ügyében mint eljáró törvényszéki bíró 1925. április 2-ikán a vagyonfelügyelői díjelőleg megállapítást tárgyaló tárgyaláson a jelenlévő részvénytársasági igazgatókat a részvénytársaságtól járó fizetések beszüntetésével fenyegette meg és rávette őket arra, hogy intézkedésbe belenyugodjanak.

— Bűnös a harmadrendű vádlott, **dr. Fazekas Endre** ügyvéd sikkasztás és közokirathamisítás büntetésében, mert mint kirendelt vagyonfelügyelő, az általa kezelt pénzek egyrészt eltulajdonította, a Triton csődügyében pedig közokirathamisítás tényeket vett be. Ezért a törvényszék

dr. Nagy Istvánt **összbüntetésül három évi és hat hónap fegyházra** mint főbüntetésre, **tíz évi hivatalvesztésre**, politikai jogainak **felüggesztésére**, továbbá viselt hivatalának **elvonására** mint mellékbüntetésre ítéli.

Dr. Nagy István fel sem emeli a fejét, nyugodtan

*A rádiósnak legfőbb gondja,
Hogy épen akkor nincs anód,
Mikor a legszebb műsort ontja
Az étherből a rádiód.*

*Bár e bajon könnyen segíthet,
Mégsem tudja legtöbb ember,
Hogy mit jelent a rádiósnak
Az új Ahemo Netzempfünger.*

*Ez négylámpás gép Schirmgitterrel
S hullámcspadával felszerelve,
Azonkívül teljesen zárt,
A gyermek kárt nem tehet benne.*

*Nem! ! hozzá batteria sem,
E rádió az ideális,
Bekapcsolhatod a villanyba
És gyönyörűen hangzik máris.*

*Nem szabad hát sokat habozni,
Amíg a készlet tart siess,
Ilyen kell neked és ilyet csak
Konráth d. d.-nél vehetsz*

jegyez. Arcának egy izma sem rándul meg, de mögötte

Lubik Juci és Nemes Rózsai sírni kezd.

Patay elnök hírdelt tovább az ítéletet:

Dr. Nagy István büntetéséből az elszenvedett előzetes letartóztatással, illetve vizsgálati fogsággal a törvényszék 21 hónapot kitöltöttnek veszi.

Dr. Gazda Györgyöt klenchónapi börtönre és ötévi hivatalvesztésre és politikai jogainak ugyanilyen időtartamra való felfüggesztésére ítéli, büntetését az elszenvedett vizsgálati fogsággal teljesen kitöltöttnek veszi.

Dr. Fazekas Endrét a törvényszék egy évi börtönre,

ötévi hivatalvesztésre és politikai jogainak ugyanilyen időre való felfüggesztésére ítéli, büntetését teljesen kitöltöttnek veszi.

— Felmentette a törvényszék **Nagy Istvánt** nyolcrendbeli hivatali visszaélés vétségének, közokirathamisítás vétségének, hatrendbeli megvesztegetés büntetésének, hamis tanulás büntetésében való bűnszegédi bűnrészség vétségének vádjá alól, **dr. Bogdy Istvánt** a megvesztegetés büntetésében való felbujtói bűnrészség vádjá alól, **dr. Fazekast** kétrendbeli magánokirathamisítás büntetésében való felbujtói bűnrészség büntette, sikkasztás büntette és bűnpártolás vétsége alól, felmentette **dr. Hódy Árpád** törvényszéki titkárt megvesztegetés büntetésének, hivatali visszaélés vétségének, hamis tanulásra való rábírás vétségének vádjá alól.

Ugyanakkor felmentette a törvényszék a többi vádlottakat: **dr. Huczik K. Elemért**, **dr. Csillag Jenőt**, **dr. Sebestyén Jenőt**, **Szántó Bélát**, ifjabb **dr. Nagy Sándort**, **Grüntfeld Miksát** és

felmentette a két nővédlottat, **Lubik Juliát** és **Nemes Rózsát** a hamis tanulás büntetésének vádjá alól.

Lubik Juci és **Nemes Rózsai**, akik eddig reszketve hallgatták az ítéletet, egyszerre felderülő arccal, mosolygva néztek fel.

Az ítélet terjedelmes indokolása megállapítja, hogy 1565 millió koronát tett ki az összeg, amelyet szakértői díjak fejében **Gazda György** részére megállapított **Nagy István**.

Nagy István más szakértőknek ennél jóval kisebb díjakat állapított meg.

Gazda Györgyöt olyan nagyszámu kirendelésben részesítette, hogy ez azt egyedül nem is tudta ellátni, ezért segédeket volt kénytelen alkalmazni. Ügyvédek a vagyonfelügyelői kirendeléséknél is **Gazda** közbenjárását vették igénybe. **Nagy István** **vagyon** viszonyának alakulását ismerteti ezután az indokolás. Megállapítja, hogy 1924-ben **Nagy István** családjával **Siófokon** nyaralt, később azután már külföldi üdülőhelyeket keresett fel. **Nagy István** gyakran rándult külföldre, egy alkalommal **Lubik Juci** társaságában.

Kétszobás lakásából négyosztosba költözött, amit nagy költséggel új bútorokkal rendezett be. A törvényszék azt is megállapította, hogy

Nagy István igen nagy összegekben kártyázott.

Az indokolás olvasása közben **Nagy István** abba-hagyja jegyzeteinek készítését, hátratámaszkodik és jóformán oda sem figyel az indokolásra. **Lubik Juci**, aki közvetlenül a háta mögött ül, reszkető kézzel megérinti a vállát és valamit sug a fülébe. **Nagy István** bátorítón szól hátra.

Az indokolás most részletesen boncolgatja, hogyan juthatott **Nagy István** jelentős vagyonához, részvényekhez, hogy spekulált a tőzsdén és milyen üzleti vállalkozásokba fogott.

Közben az elítelt bíró a büntető törvénykönyvet tanulmányozza.

A könyv kézzől-kézre jár a vádlottak között.

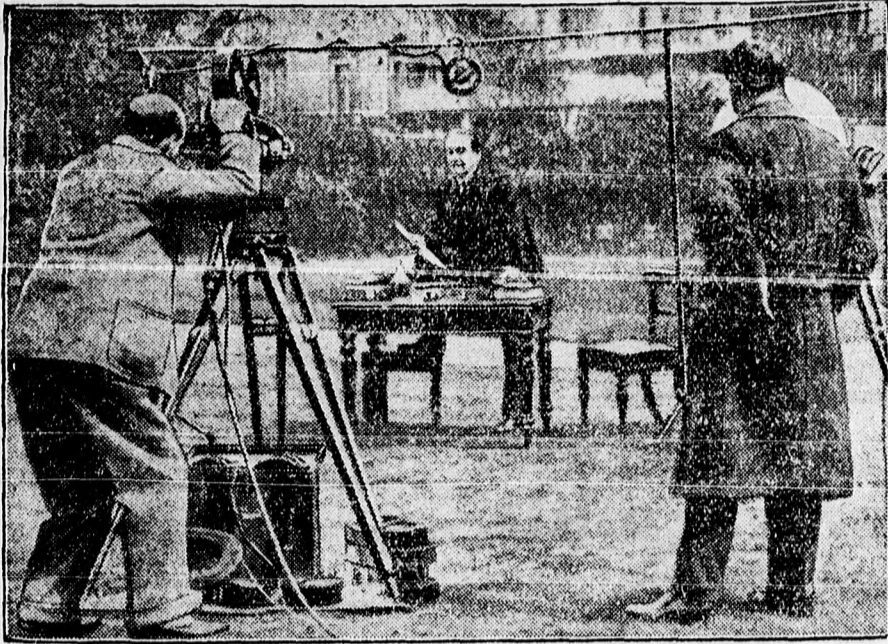
Az ítélet ellen az ügyész és az elítéltek feleltek.

Rádió és beszélőfilmen korteskedik Baldwin

Nagyarányu választási előkészületek Angliában

Londonból jelentik: A jövő héten kezdi meg Baldwin miniszterelnök választási beszédének sorát a fővárosban és a vidéken. Először a londoni Albert Hall-

nak, hogy Baldwin miniszterelnökről beszélőfilmet készítettek és ezt a filmet, amelyben ugyancsak választási beszédet mond az angol miniszterelnök, be fog-

Baldwin miniszterelnökről beszélőfilm készül

ban beszél a parlament feloszlásának estéjén, azután saját kerületében és végül a rádióban tart szónoklatot a választás előestéjén.

Nagyon érdekes ültatása a korteskedési hadjárat-ják mutatni Anglia minden városában, úgy hogy Baldwin mindenütt »személyesen« mondja el beszédét.

Jókai utolsó napjának és halálának története

Vasárnap lesz huszonöt éve, hogy meghalt a nagy mesemondó

Vasárnap május ötödikén lesz huszonöt esztendeje, hogy Jókai Mór meghalt. 1825 február 28-án született és 1904 május 5-ikén este hunyta le örökre szemeit a legnagyobb magyar elbeszélő.

Jókai Mór halálának huszonötödik évfordulóját megünnepli a budapesti Nemzeti Színház, ahol vasárnap disztribúciós keretében adják elő az Aranyembert.

Az utolsó nap

1904 május 5. A nagybeteg Jókai Mórról dr. Stricker és dr. Korányi Frigyes az alábbi orvosi jelentést adták ki:

»A beteg az éjjelt kissé nyugtalanul töltötte. Reggel nyolc órakor hőmérséklet 37,1, érverés 102, légzés 35«.

Az orvosi konzilium után Jókai igen barátságosan huzavonozott el Korányi Frigyesről. Panaszkodott, hogy már tíz nap óta nem ehetett kenyeret. Az orvosi vizsgálat nagyon kimerítette és a rövid ideig tartó beszélgetés után álomba merült. Az Erzsébet-köruti házban rengeteg ember érdeklődött aznap Jókai iránt. Nyolc óra után Ferenc József király Könyg Károly kabinet-irodai főnök után kérdezősködött dr. Berger Rezső ügyvédi irodájában, amely ott volt Jókai lakásával szemben.

Délután öt óráig a beteg állapota változatlan volt. Hat óráig senki sem sejtette, hogy Jókai nem éri meg a másnapot, sőt fokozódott a felgyógyulás reménye, mert háziorvosa megállapította, hogy a tüdőgyulladás veszedelme megszűnt. Jókai sem gondolt rá, még érdeklődött orvosánál állapota iránt és több kérdésével bizonyosságot tett amellett, hogy önmagát is megfigyeli s teljes öntudattal gondolkodik.

Nyolc óra felé járhatott az idő, amikor Korányi Frigyes újra megjelent, hogy ismét megvizsgálja. Jókai az egész vizsgálat alatt nyugodtan viselkedett. Csak egy-egy közömbös szót mondott, amikor az orvos, vagy érőlő nő párnáját megigazitotta.

— Köszönöm.

Korányi az egész vizsgálat alatt vigasztalta a beteget:

— A dolog most már szépen rendbe jön!

Amikor konyakot adtak a betegnek, megkérdezte:

— Hogy vagy?

— Köszönöm, jobban.

Ez volt a legutolsó két szó, amely Jókai száját elhagyta.

A vizsgálatnak szomorú volt az eredménye. Mellhártyagyulladás lépett fel. Az orvosok átsiettek a szomszédszobába és csak hat percig tartott a tanácskozás. Utána dr. Stricker, a háziorvos megnézte a be-

teget és gyorsan áthívta az orvosokat. A beteg arca egészen elváltozott. Korányi az ágyhoz sietett, kérdezett valamit a költőtől, aki már nem felelt többé. Elvezette az eszméletét. Bekövetkezett a szívbűnulás, a

halál közvetlen oka. Ekkor kilenc óra tizenöt perc volt. Kilenc óra 15 perckor jelent meg Vészi József a szalóban s ezt mondta a várakozó újságíróknak:

— Consumatum est!

Mennyit irt Jókai?

Ha a százkötetes jubilaris kiadást egy betűszedő szedné ki, akkor harmincöt esztendőbe kerülne ez a munka. Egy gépen a nyomás nyolc évig tartana. Ha egy ilyen teljes Jókai-példányt rotációs gépen és gépen nyomnának, négyzetkilométernyi térségeket lehetne beföldni vele. 1892-ből való kimutatás szerint — pedig azután a haláláig még nagyon sokat dolgozott a költő — körülbelül nyolcmillió betűt irt le.

A szerelmes Jókai

Jókai sohasem volt szerelmes. Ma, ha élne, a legélénkebben tiltakozna ellene, mert úgy első, mint második házassága alkalmával földöntúli szerelmet szügerált magába. Jókai ifjúságában a szerelmet csak az irodalomból ismerte. Pápai diákkorában a házigazdája leánya csinos volt ugyan, de vele csak arról szokott beszélni, hogy mi lesz ebédre? Nem vall szerelemre az

a kecskeméti feljegyzés sem, amely így szól:

»Szívem mágnese a szép, kékszemű, szőkehajjú Frankó Julcsa volt...«, mert utána nyomban elsorolja a többi kecskeméti lányokat is, akik sokkal szebbek voltak. Aki szerelmes, nem hajlandó más hölgyekről azt hirdetni, hogy azok szebbek, mint az ő szíve mágnese.

Jókai 1848. március 15-ikén találkozott először Latorfalvi Rózával a színpadon, ahonnan a néphez beszédet intézett. Róza a közönség tapsai között kokárdát tüzdött a mellére. Jókait az anyján kívül addig nem csókolta meg nő. Elvette feleségül a művésznőt és kitűnő férj lett belőle. Csak tíz évvel Róza halála után jött ki az író tollából az első vallomás, félig tréfásan:

— Nagy zsarnok volt.

A költészet annyira betöltötte a lelkét, hogy az igazi mélységes szerelem számára nem maradt benne hely. Neki nem voltak kalandjai, de nem is lehettek, mert hét lakat alatt őrizték. Hetvennégy éves volt, amikor másodszor házassodott meg. Akkoriban nagy szenzáció volt és a család, sőt a közönség egy része is rossz néven vette a döntést az iránt.

A natvanas években került be a képviselőházba, mint a siklósi kerület képviselője és attól kezdve 1896-ig tagja volt.

Politikai szereplése inkább a klubéletre szorítkozott. A híres tarokk-asztal megszokott szórakozását sokkal többre becsülte a legzajosabb üléseknél. Csak a legfenyegetőbb veszedelem idején emelte fel szavát a vitorlavesztett párt hajó megmentésére.

Uj ucca, uj házak

Szuboticián némileg föllendült az építkezés

Az idel későn jövő tavasz több új építkezés megkezdését is meghozta. Tulzást volna még azt mondani, hogy Szubotica épül, mert ha csak Noviszaddal hasonlítjuk össze a várost, ahol új uccák, új palotasorok varázsolódnak elő, a szuboticiai építkezés igen szegényes. Azonban mégis megindult már az építkezés s alig van ucca, ahol téglarakások, malteros ládák ne hirdetének, hogy épül s egyben szépül is Szubotica.

Sajnos, közintézményt nem kap a város s így új középületek sem emelkednek. Nem épít, mert nem építhet Szubotica város sem. A városi kezdeményezés terén a legjelentősebb, hogy megkezdték a Pozorisna-úlicában a volt Kemény-féle ecetgyár lebontását. Az ecetgyár helyére új ucca kerül, amely a városi zene-de előtti teret a vasuti parkkal köti össze s így az Aleksandrova ulica melletti zezugos uccák lassanként eltűnnek.

A Kemény-féle ecetgyár épülete, amelyet most lebontanak, nem régi ugyan, de meglehetősen mozgalmas munka. Az épület helyén valamikor beszélt korosma volt. Ezt bontatta le Décseli Lipót s helyébe az akkori viszonyok szerint modern földszintes házat emelt, amelynek egyik oldala volt a sósbolt, ahol sőt és — szénát árultak. Később az épületbe nyomda került s hosszabb időn át ott volt a Bácskai Hírlap, majd a háború után a Szuboticiai Újság szerkesztősége is. Amikor a nyomda már elköltözött, egy ideig még mindig újságokat szerkesztettek a volt sósboltban, míg az épület udvari részén ecetgyár volt.

Az épület elzárta az utat a városháza és az újonnan kiépült Manolevičeva-úlicá között s így hosszú huzavona után a város kiséjtítette. Most már a nap-számokos javában bontják is a falakat, amelyek között valamikor a szuboticiai sajtó falát otthont.

Az épület lebontása folytán keletkező új ucca sarkán a Ruff-cukergyár modern kétemeletes bérpalotát épít, amelynek építéséhez szintén hozzáfogtak már.

A szuboticiai kriptaháború

A püspöki titkár nyilatkozata megnyugtató a híveket

A szuboticiai katolikus hívek körében nagy izgalommal tárgyalják azt, hogy a püspökség egyik körrendelete értelmében a temetőben lévő családi sírboltok tulajdonjoga vitássá vált. A püspökség a plébániákat hívta fel, hogy jelentsék be a temetőben lévő sírboltok tulajdonosait s azt is, hogy kik vannak ezek a kriptákban eltemetve. A kripták tulajdonosai erőll a rendeletről nem értesültek. Amikor a kriptatulajdonosok rendelkezni akartak a sírboltokról, a legtöbb esetben komplikáció állt elő, mert csak akkor tudták meg, hogy a püspökség álláspontja szerint a köztetőben lévő családi sírboltba nem szabad oldalági rokont eltemetni, sőt a protestáns családtagokat sem.

A katolikus hívek megnyugtatóására dr. Takács Ferenc püspöki titkártól kértünk felvilágosítást, aki a következőket mondta:

— Tény az, hogy az egyházközség felszólította az új és a régi kriptatulajdonosokat, hogy az egyházközségi irodában haladéktalanul jelentsék be tulajdonjogukat. Erre nyilvántartás végett volt szükség, mert az egyházközségek csak néhány évvel ezelőtt alakultak meg és az eddigi nyilvántartások igen hiányosak

voltak. Ennek az intézkedésnek főleg az a célja, hogy megvédelmezzék a tulajdonosok jogait, mert nem egyszer történt meg, hogy egyes sírboltokba teljesen jogtalanul helyezték el halottakat.

— A sírbolttulajdonosnak a bejelentéskor, amí teljesen dűttalan, ki kell jelenteni, hogy halála után kiket temethetnek el oda, illetve ki fogja a sírboltot örökölni. Az egyházközségek csak azokat a sírboltokat sajátítja ki, amelyeknek nincs tulajdonosuk.

— Ha a régi kripták tulajdonosainak egyenes leszármazottai is kfhaltak, az oldalági örökösök igényt tarthatnak a sírboltra. ha az egyházközségek két méter buza árát, azaz ötszáz dinárt fizetnek, ami lényegesen olcsóbb egy új kriptá négy-ötezer dináros vételáránál.

Arra vonatkozólag, hogy más vallású családtagokat is lehet-e eltemetni a sírboltra, Takács Ferenc dr. kijelentette, hogy ezt a temetés előtt be kell jelenteni az illetékes plébánián és ha az elhalt a kriptá tulajdonosának családtagja, természetesen, hogy megadják a kriptanyitási engedélyt.

HIREK

VÁROSI SZÍNHÁZ. Hétfő, május 6 délután 3 órakor rendes előadás leszállított helyárrakkal: »Charly», francia vígjáték. Este fél 9 órakor rendes helyárrakkal: »Svejk, a jó katona», vígjáték.

Kedd, május 7: »A meztelen Éva», francia vígjáték. (Az Osztyjek—noviszadi nemzeti színház vendégjátéka.)

*

— A királyi család Baranyában, Ófelsége Alekszandar király — mint ismeretes — a husvéti ünnepekre Beljére utazott, ahol családja körében tölti az ünnepeket. Beljén tartózkodik a király, a királyné, Petar trónörökös és Tomislav királyfi. A királyi család beljeli tartózkodásáról következőket jelenti a Vreme: A tegnapi nap folyamán Ófelsége ideje legnagyobb részét a Belje környékbeli baranyai falvakban töltötte. A király váratlan odaérkezése a baranyai falvak népénél nagy lelkesedést keltett. A földművelő nép, amely Ófelsége megérkezéséről értesült, abbahagyta a mezei munkát és Ófelsége autója elé sietett. A földmivesek lelkesen ünnepezték az uralkodót, aki kizsallt gépkocsijából és elbeszélgetett a föld népével. Ófelsége főleg aziránt érdeklődött, hogy milyen a tavaszi vetés és milyenek a terméskilátások. Az uralkodó megérkezésének és látogatásának híre az egész vidéken elterjedt és a lakosság mindenfelé várja, hogy az uralkodó oda is ellátogasson. A király kirándulása este hat óráig tartott. Visszatérően a falvak magyar és német lakossága »Éljen Alekszandar király» kiáltással ünnepelte az uralkodót, akinek kocsiját soká követtek.

— Görögkeleti husvét. A pravoszláv egyház vasárnap és hétfőn ünnepli husvét ünnepét. A szent ünnepet munkaszünettel üli meg az egész ország és vasárnap hainalban vonul fel a pravoszláv templomokból a feláradási körmenet. A két husvétünnepnapon a közhivatalok teljes munkaszünetet tartanak. A szubotocai Lloyd közlése szerint az üzleteket hétfőn délelőtt nyitva tarthatják, de délután minden üzletet be kell zárni.

— Az agrárállamok szövetségének konzultatív bizottsága 6-ikán kezd meg üléseseit Genfben. Beogradból jelentik: Genfben május 6-ikán kezdődik meg az agrárállamok szövetségének konzultatív ülésese. Az SHS. királyságot ezeken a genfi tanácskozásokon Todorovics Mllán dr. beogradí egyetemi tanár fogja képviselni, aki szombaton délelőtt megjelent a külügyminiszteriumban és délután elutazott Genfba. A genfi ülésese napirendjén többek között szerepel az idegenek letelepülésének kérdése, a fémkérdés, valamint az agrárállamok akciója, amellyel a nemzetközi kereskedelmi politikai életben akarnak maguknak nagyobb teret biztosítani.

— Visszatér a tengerpartról a főgyógyult György király. Londonból jelentik, hogy a király valószínűleg május 16-án utazik Bognorból Windsorbba. Az utat a királyné társaságában autón teszi meg, de az orvosok ebben a tekintetben még nem döntöttek végleg. Arról is szó van, hogy előbb néhány napra Londonba jön. Windsorbban körülbelül egy hónapot fog tölteni. A windsori polgármester megkérdezte az udvartartást, hogy szabad-e a lakosságnak a királyt megérkezésékor hódoló ünneppel fogadnia. A magantitkár azt válaszolta, hogy a királyt mélyen meghatotta a ragaszkodás, de egyelőre ki kell térnie minden nyilvános ünneplés elől.

— Női holttest a sövénykerítésen. Frankfurtról jelentik: Driesel városkában egy kis ház sövénykerítésén fiatal nő holttestét találtak és megállapították, hogy Quolke Márta gyári munkásnő holtteste. Megállapították azt is, hogy a szerencsétlen nőt megfojtották. A gyilkos hamarosan kézrekerült egy tizenhét éves gyári munkás személyében, aki beismerte, hogy ő gyilkolta meg a leányt. Elmondotta, hogy a leány a szeretője volt és azért ölte meg, mert nem tudott tőle másképpen szabadulni.

— Megérkeztek Noviszadra a vajdasági ügyészi kinevezések. Noviszadról jelentik: Ófelsége Alekszandar király — mint jelentettük — az igazságügyminiszter előterjesztésére a napokban ukázt irt alá, amellyel az államügyészekről szóló törvény értelmében kinevezte a vajdasági és horvátországi ügyészeket. A kinevezett vajdasági ügyészek hiteles névsora szombaton érkezett meg a noviszadi főügyészséghez. Eszerint a noviszadi főügyészség helyettes vezetője Milasinovics Bránko pansevói vezetőügyész, a noviszadi ügyészség vezetője Vukovojac Zsárkó, helyettesei dr. Micsin Márkó, Pavlovics Branislav, dr. Antonjevics Dusan és Damjanovics Dusan. A szubotocai ügyészség vezetője Makszimovics Szvetislav, helyettesei: Gajics Bogdán és dr. Matics Alekszandar. A szombori ügyészség vezetője Csovic Mladen, helyettesei: dr. Rudics Szevian és dr. Perkovic József. A csakoveci kirendeltség helyettes vezetője Trifunac Bozsídár, a kikindai ügyészség vezetője dr. Jovanovics Jován pansevói ügyvéd. A pansevói ügyészség vezetője Leko Dusan, helyettese dr. Vukovic Mihajlo volt noviszadi államügyész. A belacrkvai ügyészség vezetője Nedeljkovic Bozsídár, helyettese Radoszavljevics Szlávko.

— A beogradí törvényszék nagytermében tartják meg Racics Punisa bünperének főtárgyalását. Beogradból jelentik: A beogradí törvényszék — mint ismeretes — május 27-ikére tűzte ki Racics Punisa bünügyének főtárgyalását. A bünper iránt megnyilvánuló rendkívül nagy érdeklődés miatt felmerült az a kérdés, hogy nem volna-e lehetséges a főtárgyalást az egyetem nagytermében megtartani, ahová lényegesen nagyobb közönség fér el, mint a törvényszék nagytermében. Petrovics Milivoj, a beogradí törvényszék elnöke, arra az állásponton helyezkedett, hogy miután Beogradban még nem volt precedens arra, hogy mást tartották volna meg a főtárgyalást, most is a törvényszék főtárgyalási termében legyen a tárgyalás. Így a rendkívül érdekes bünper főtárgyalását csak igen csekély számú közönség halgathatja végig. Racics Punisa védelmét harminc vállalta el, de a vádlott csak két vagy három ügyvédet kér fel, hogy a főtárgyaláson képviseljék. A főtárgyalás előreláthatólag két-három napig fog tartani, holott, ha harminc ügyvéd funkcionálna, hetekig tartana a tárgyalás, mert a szerb büntető prentdantás szerint minden ügyvédnek joga van a tárgyaláson felszólalni.

— Krizman Tomislav zagrebi festőművész, a barcelonai világkiállítás jogoszláv pavilonjának rendezője, elutazott Barcelonába. Zagrebből jelentik: Krizman Tomislav tanár, zagrebi festőművész szombaton délután Barcelonába utazott. Krizman a barcelonai világkiállításra a jogoszláv pavillont fogja berendezni. A festőművész magával vitte a jogoszláv pavillon berendezési anyagát és főleg a jogoszláv idegenforgalom propagálására szolgáló anyagot.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint egyelőre csapadékra hajló, később száraz idő várható, nappali felmelegedéssel.

— Pástétomot csinált a kutya husából. Iasiból jelentik: Cuzenschi asszony feljelentette Jon Camasilu városi gyepmestert, hogy minden ok nélkül elfogta kutyáját és azt megölte. Ezután a gyepmester — amint a lakásán tartott házkutatás igazolta — a kutya husából pástétomot készített és azt husvét napján a piacon áruba bocsátotta. A kutyahusból készült pástétomból igen sokan vásároltak és több vevő rosszul lett. A gyepmestert letartóztatták.

— Jegyzői vizsga. Paics Radivoi volt molí aljegyző a szombori közigazgatási tanfolyamon kintüntetással tette le a jegyzői vizsgát.

— Zagrebba érkezett a Westminster-kórus. Zagreből jelentik: Szombaton Zagrebba érkezett a daytoni Westminster-kórus, a híres hatvantage amerikai énekkar. Az amerikai kórust a legnagyobb ünnepeleységgel fogadták Zagrebban.

HARKANY

GYÓGYFÜRDŐ

PECS MELLÉ

62° meleg, kenes, izsapos radioaktív gyógyforrásaival páratlan gyógyhatású

rheuma, köszvény, csusz és ischias ellen

Éő-utóidényben szállodai szoba, teljes ellátás, 1. osztályú fürdővel együtt **naponta 7.— pengő**

Kérjen részletes prospektust Interurban telefon: 9

A TENISZRUHA MOSÁSÁHOZ

LUX

Nem árt neki a víz, akkor LUX sem árt.

— Kifúrták egy román katónai repülőgép tartályát, hogy lezuhanjon. Brassóából jelentik: A brassói árami repülőgéppel készült 21. számú Potez 25. típusú repülőgéppel most akarták megemteni a próbarepülést. Felszállás előtt alaposan megvizsgálták a gépet és megállapították, hogy az olajtartályt valaki meglékelte, a lyukat gitttel betömte és átfestette. Kiderítették, hogy ezt a munkát Nistor Ion szerelő végezte. Azzal a nyilvánvaló szándékkal, hogy a repülőgép kigyulladását és lezuhanását idézze elő. A szerelőt letartóztatták.

— Betérő szabadegyetemi tanár. Ploestiből jelentik: A rendőrség megállapította, hogy Cotariu ékszerész üzletében történt másfélmillió lejes betörést Paraschivescu Aurél szabadegyetemi tanár és öccse követték el. Mindkettőjüket letartóztatták.

— Zagrebban elkészült az első jogoszláv beszélőfilm. Zagreből jelentik: Zagrebban szombaton elkészült az első jogoszláv beszélőfilm. A beszélő filmet a zagrebi Stella-filmgyár készítette el az Edison Bell Penkala gramofongyár közreműködésével. Csupán kísérleti beszélőfilmmel van szó, amely mindössze 500 méter hosszú, egy szkeccs, amelyben zagrebi színészek vig jelenetet mutatnak be. Szakkörök véleménye szerint a kísérlet kitünően sikerült és legközelebb be fogják mutatni.

— Hazog hírekért 150.000 rupia pénzbüntetésre ítélték egy indiai kommunista lapot. Londonból jelentik: A kalkuttai főügyészség 150.000 rupia, azaz 11.500 font sterling pénzbüntetésre ítélt a Forward című indiai kommunista lapot, amely a tavalyi indiai vasúti szerencsétlenség alkalmával azt állította, hogy a halottak számát elitkolták és hogy háromszáz utas halt meg, de azt is írta, hogy az európai vasúti alkalmazottak vasdorongokkal ütötték agyon a sebesülteket.

Orvosi hír. Littmanné dr. Pollák Szidónia rendelőt Paja Kujundzica ul. 43. sz. alá helyezte át. (Wes-selényi-ut, volt Ladányi-féle ház.)

— Betiltották négy budapesti kártyaklub működését. Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség nyomozást indított több klub ellen, amelyben mint tudomására jutott, hogy kártya csaták szoktak lefolyni. Mint hogy a rendőrség megállapította, hogy az utóbbi időben Budapesten öngyilkossá lett emberek nagy része kártyaveszteségeik miatt váltak meg az ételtől erélyes kézzel nyult be a kártyadzsungelbe és négy klub működését, úgy mint a Magyar Uri Kaszinó, az Artisták Egyesülete, a Concordia bérlők Ligája, valamint a Közgazdászok és technikusok klubjának működését felfüggesztette, a klubok vezetői ellen pedig megindította az eljárását.

Molykár ellen

garancia mellett vállal megóvást a le modernebb felszereléssel, tűz- és betörésbiztosítással. GOLDSTEIN ANTAL szőrmeáruháza Subotica, huspiac

— Három gyermek meggyilkolásával vádolja férjét egy asszony. Bécsből jelentik: A karinthiai Lavant völgyben levő Santandré községben letartóztaták Wölcher Gregor negyvenhat éves gazdálkodót, akit azzal gyanúsítanak, hogy egymásután három gyermekét pusztította el három év leforgása alatt. Wölcher első gyermeke 1926-ban született és három hónapos korában meghalt. A halál okát nem tudták megállapítani. Egy évvel később az asszony ismét egy fiúnak adott életet, aki hat hetes korában halt meg gyermekbénulásban. A házaspárnak időközben született harmadik gyermeke 1928. novemberében halt meg mérgezési tünetek között. Az asszony azzal vádolja férjét, hogy alkoholista és ismétlenül kijelentette, hogy nem akar sem gyermekeket, sem zabolákat és ő mérgezte meg mind a három gyermekét.

Dr. Dragomir Dimitrijević o Djurdjev danu ne prima goste.

— Öngyilkos lett egy zagrebi magántisztviselő. Zagrebből jelentik: A Mazsuraniceva ucca 30. szám alatti lakásán öngyilkos lett Matatic Milorad zagrebi magántisztviselő, a Szlavonia fakitermelési részvénytársaság alkalmazottja. Reggel, amikor a háziasszony bement a szobába, ott találta Mataticot a szekrény egy kiálló díszére felakasztva. Azonnal segítségért szaladt és amikor a fiatal embert levágták, még meleg volt, de már nem lehetett feléleszteni. Semmi írást nem hagyott hátra, de barátai azt hiszik, hogy szerelmi házból követte el tettét, mert udvarolt egy leánynak, azonban a lány szülei elleneztek a házasságot. Matatic előkelő zagrebi családból származik, apja nyugalmazott tábornok.

Ágnes krémtől gyönyörű lesz

— Szent Flórián ünnepe. A suboticei tűzoltóság szombaton ünnepelte védszentje, Szent Flórián ünnepét. Ez alkalommal ünnepi istentisztelet volt a Szent Ferenc-templomban, majd mise után az ünneplők és nagyszámú közönség a Szent Ferenc-rend temploma előtt levő Szent Flórián-szobornál gyülekeztek. A Szent Flórián-szobornál páter Vazul mondott szentbeszédet, majd az önkéntes tűzoltók zenekara hangversenyzett.

— Zagrebban lebontják az engedély nélkül épített házakat. Zagrebből jelentik: Zagreb külvárosában az utóbbi időben a nagy lakáshiány miatt több száz lakás épült, többnyire idegen területen, a városi építésiügyi hatóság engedélye nélkül. Ezek a házak nem felelnek meg a közegészség minimális követelményeinek sem és többnyire apró viskók, amelyekben egy-egy család lakik és a házat maguk a családtagok építették fel. A házak tulajdonosai most a városi tanács felszólítására utólagos építési engedélyt kértek. A tanács a napokban foglalkozott ezzel az ügyvel és elhatározta, hogy az engedélyt csak a házak egy kis részénél adja meg és a többi házat lebontatja. Az érdekeltek pénteken gyűlést tartottak és elhatározták, hogy deputációt küldenek Ötölségéhez a királyhoz, hogy ne engedje őket házuktól megfosztani.

Hir Szégyérfürdőről.

Ezen világhírű szénsavdűshévíz gyógyfürdőben a közkezdelt és nagyon jól berendezett Bristol-Táttra-Amália szállókban és éttermekben elsőrangú étlapból választott élelmiszert, szép lakással együtt, elődényben 46—, főidényben 60— csekkoronáért kapható. Külön tejvőcsarnok és diétás konyha. Budapestben információkat minden hétfőn, szerdán, pénteken délután 2—3-ig szívesen ad: Dr. Bienenstock fürdőorvos Budapest, József körút 9. II. em. 5. sz. Telefon: József 339—99. — Prospektust és részletes árajánlatot küld Bristol: Táttra üzemeltetésére Szilács (Szlovénia). Azonnali lakásfoglalás és a megadott címre való figyelem ajánlatos.

— Holttest a kútból. Mitrovicáról jelentik: Ivánovics Darinka negyvenöt éves mitrovicai asszony házána udvarán a kúthba vetette magát. Holttestét a házbeliek találták meg, amikor vizet akartak meríteni a kútból. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

Estként Markovics Janci teljes zenekara hangversenyez a Kaiana Sipski Kralj — Bárány-kávéházban.

— Súlyos autószerencsétlenség Osziéken. Osziékről jelentik: Varga József osziéki sofőr a Zsupanszka-uccában autójával elütötte Simon Mária harmincöt éves asszonyt, akinek egyik karját összeroncsoolta a motor. A szerencsétlenül járt asszonyt a kórházba szállították és karját amputálni kell. A sofőrt letartóztatták.

— Új világrekordot állított fel egy amerikai repülőnő. Newyorkból jelentik: Elisabeth Smith tizenhétéves amerikai pilótanő új időtartamrekordot állított fel a női repülésben. Huszonhat óra huszonkét percig maradt a levegőben. A nő repülés eddigi világrekordja huszonkét óra három perc és tizenkét másodperc volt.

— Csang-Kai-Sek visszavonul a magánéletbe. Sanghaiból jelentik: Csang-Kai-Sek egy nyilatkozatban kijelentette, hogy minden politikai és katonai szerepléstől visszavonul, míhelyt Hankauból visszatér Nankingba. Előbb azonban újabb hadműveleteket kell folytatnia az ellenforradalmi és reakciós elemek ellen, amelyek nem akarják alávetni magukat a nankingi kormány tekintélyének. Londoni hír szerint Feng-Ju-Hsiang csapatai, amelyek Hankau ellen vonultak, visszavonultak Hananba.

— Hát hónapi csókolózásra ítélték egy varekédő férjet Amerikában. Newyorkból jelentik: Sajátságos ítéletet hozott egy newyorki bírő Makkade vádlott ügyében. A vádlott azért került a bíróság elé, mert állítólag ütötte-verte feleségét. A newyorki bírő ítéletében arra kötelezte a vádlottat, hogy hat hónapon át minden reggel meg kell csókolnia az asszonyt, ellenkező esetben hathónapi börtönbüntetéssel sújtják. Makkade megígéri a börtönből és égre-földre esküdzött, hogy a kiszabott »büntetést« pontosan fogja teljesíteni.

— A satuljai csendőrgyilkosság a semmitűszék előtt. Novicadáról jelentik: A novicadai semmitűszék szombaton tárgyalta Gyurin Ljubomir satuljai földműves és három fia bünyűjét. Gyurin három fia a közönségi nagyvendéglőben megtámadták Kojics Bogdan és Andrajin Joszip csendőröket, akiket legyővereztek, majd saját bajonettjükkal mindkettőjüket összeszurkálták. Kojics még a helyszínen belehalt sérülésébe, míg társa csak hetek múlva gyógyult meg. A panaszóví törvényszék Gyurin Ljubomirt tizenkétévi, Pavlet nyolcévi, Gyótkót másfélévi fegyházra, Dusánt pedig kéthavi fegyházra ítélte. A felelősítési bíróság és szombaton a semmitűszék is helybenhagyta az ítéletet.

— A tanító névadóca Angliában. Londonból jelentik: A modern Anglia egyetlen szempontból még mindig középkori állapoton áll: iskoláiban praktikus és elvi szempontok szerint verik a gyerekeket. A gyilkosság előtt most egy tanító állt, aki cigarettázás miatt elvert egy fiút, pedig a gyerek apja megengedte fiának a dohányzást. A bíróság azzal az indoklással mentette fel a megvádolt pedagógust, hogy az apa engedélye semmiképp sem mentesíthet a szabály szerinti iskolai büntetések alól.

— Az autó c'ent Amerikát. Newyorkból jelentik: Amerika, az automobilizmus közmondásos hazája, egyre nagyobb mértékben áttér a csukott karosszériás kocsik gyártására. A százalékarány 1919-ben még 89,7—10,3 volt a nyitott kocsik javára, de ez az arány folyton romlott és 1927-ben már a csukott karosszériák előnyére mutatkozott döntő többség 82,8:17,2 arányban. A gyártott kocsik száma az Egyesült-Államokban és Kanadában 1913-ban 500.000 volt, 1915-ben 1.000.000, 1917-ben 2.000.000, 1923-ban 4.166.693, 1924-ben 3.736.164, 1925-ben 4.427.693, 1926-ban 4.503.891 és 1927-ben 3.573.628. Az áruk túlnyomó többsége Amerikában talált elhelyezésre, de egyre emelkedik a külföldre vitt amerikai kocsik száma is, amely 1927-ben mintegy egyötöd részét alkotta az össztörmelésnek.

Párisi bijouterie és ridikuljonságok megérkeztek. Balog Lina cég.

— A porosz rendőrségnek tilos »távolbalátni!« Berlinből jelentik: Érdekes rendeletet adott most ki a porosz belügyminiszterium. Megtiltotta az összes városok rendőrségeinek, hogy a nyomozásoknál távolbalátó és telefontikus médiumok szolgálatait igénybevegyék. Megengedte nekik azonban, sőt később kötelességükké tette, hogy ha információt kapnak arról, hogy valamilyen médium nyomokat talált, értesítsék ezt az információt és járjanak utána a dolgoknak. A porosz belügyminiszternek meg is volt rá minden oka, hogy elültse a nyomozó hatóságokat a telefontikus fenoménnel való együttműködéstől. Az utóbbi időben nagyon divatba jött ez a módszer a német rendőri körökben és a médiumok víziói alapján igen sok embert értek ártatlanul meghurcoltatások.

— Gerhardt Hauptmann két unokáját megharapta egy medve. Ditzingenből jelentik: Gerhardt Hauptmann két unokáját, akik itt üdültek és akik egy vándorcirkusz medvéjét simogatták, a medve megtámadta és a kisebbiknek mélyen megharapta a kezét. A vándorcirkusz tulajdonosa a kiabálásra odaszietett, ícszét dobott a medve felé, amely az állatot olyan súlyosan sértette meg, hogy meg kellett ölni.

— Nagy hitelvételezés Rómában, Milánóban, Luganóban, Berlinben és Bécsben. Párisból jelentik: A Journal jelentése szerint április 29-ikén és 30-ikán több személy, akik valószínűleg egy nemzetközi banda tagjai, Rómában, Milánóban, Luganóban, Berlinben és Bécsben néhány nagybanknál hamis hitellevelet mutatott fel. Mintegy negyven ilyen hitellevelet fizettek ki egyenként 20.000 frank értékben. Amikor a kifizetésről szóló értesítés a károsult bankok székhelyére érkezett, felfedezték a csalást és szigorú vizsgálatot rendeltek el. Az eddigi hírek szerint három férfi és két asszony követte el a csalásokat. Egy francia rendőrbiztos utrakelt, hogy az említett városokban megindítsa a vizsgálatot. Hír szerint főleg amerikai bankokat károsítottak meg.

A tisztaság a kultúra fontos tényezője. Régi idők óta hebizonyosodott tény az, hogy fertőző betegségektől nem a fehérmű fehéritése óv meg bennünket, hanem annak alapos mosása elsőrangú vegyi hozzájárulások nélkül készített szappannal. Csak így biztosítja fehérműjének hosszú élettartamát. Az Albus szappan évtizedek óta változatlanul jó minőségű, felhívjuk tehát olvasóink figyelmét az Albus szappangyár mai számunkban megjelenő hirdetésére.

— Három ketős öngyilkosság Bécsben. Bécsből jelentik: A bécsi öngyilkossági statisztika pénteken ismét tragikus esetekkel gazdagodott. A nap folyamán három esetben fordult elő kettős öngyilkosság. Két esetben még idejében érkezett a segítség. Az életuntak között van egy tizenkét éves polgári iskolás leány, aki a Dunába akarta ölni magát, de megmentették. Elhatározásának okát nem volt hajlandó megmagyarázni.

Dr. Szező Ferenc fogorvos rendelőjét Jelačićeva 6. szám alá (Balog Sári virágüzlete felett) helyezte át.

— Felismerték a feldarabolt barcelonai holttestet. Madridból jelentik: A barcelonai rendőrség megállapította, hogy Pablo Casado barcelonai kartondobozgyáros az áldozat, akinek feldarabolt holttestét a pályaudvaron hagyott ládában megtalálták. Casado a gyilkosság napján nagyobb pénzüsszeget vett magához és a pénz eltűnt. Casado szolgáját letartóztatták, mert gyanusnak találják viselkedését.

Elhújasodásnál, közhvényénel és cukorbetegségnél a természetes »Ferenc József« keserűviz javítja a gyomor és a belek működését és előmozdítja az emésztést. Az anyagcserehátralmak gyógyító eljárásainak több kutatásja megállapította, hogy a Ferenc József víz-kúra nagyon szép eredményre vezet. Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben.

Lepadat és Jovanovics

Az ország elismerten legszerencsésebb sorsjegyárusító subotica

Az utolsó két osztályban 2 jutalmat fizettünk ki szerencsés sorsjegyvőinknek:

54951 sz. sorsjegyre 200.000 dinárt

15577 „ „ 250.000 „

A két nyereményt a húzás napján készpénzben kifizetik a nyerőknek.

A XVII. sorsjáték 5. osztályára

még ma rendeljen sorsjegyet

mert a későbbi rendelkezés sorsjegyhány miatt nem eszközölhetjük.

Húzás május 11.-től június 6.-ig minden nap

Régi sorsjegyvőinket kérjük, hogy az 5. osztályra szóló sorsjegyeiket okvetlenül még május 11.-e előtt vegyék át, hogy a húzás kezdetén a sorsjegyek birtokukban legyenek és így a nyereményeket azonnal felvehessék. Vidéki rendelőinknek kézzel küldünk postakártyaképzésű társi beírási lapot és így a sorsjegy vételára költségmentesen küldhető be hozzájuk. A sorsjegyet a vételár beérkezése napján azonnal elküldjük.

Új sorsjegyvőink figyelmébe!

A sorshúzáson mindenki résztvehet, tehát az is, aki az előző osztályokon nem játszott. Ebben az esetben a pótsorsjegyek ára a következők:

1/1 sorsjegy 500 dinár, 1/2 sorsjegy 250 dinár,

1/4 sorsjegy 125 dinár.

Rendelje meg sorsjegyet egy levelezőlapon, azonnal küldünk postakártyaképzésű társi beírási lapot a vételár beállítására.

Sívesen a rendelkezés, mert az 5. osztály nyeremény-összege a legnagyobb és így minden második sorsjegyvőnek alkalma van

rendkívüli nagy nyereményre

Pöstyén

1700 m mélységből fakadó 67° C vulk. kénes isszapforrások csúsz-köszvény ellen. — Lakások minden igénynek. — 3000 szoba. — 3 km strand, tennis, golf, színház, galamblovászat. — Bécsből 3 és fél órányira.

Prospektus: Mr. A. Blum gyógyszerár, Subotica, Strossmajerova II

— Megjelent a Letopis májusi száma. A Matica Szrpszka havi folyóirata, a Letopisz májusi száma megjelent. A Letopis Mirkovics Mijó egyetemi tanártól, Makszimovics Deszánktól, Bagojevics Deszimir-tól, Jerkovics Dusántól, Tyonovics Jankótól, Vaszi-lyev Dusántól, Predics Szveticszlávtól, Crnyánszki Mi-lostól, Risztics Márkótól, Szávic Milántól, dr. Nikics Fedortól, Ratkovics Risztótól, Petrovics I. M. Gyukics T. Kasanin Milántól, Dragutinovics Bránktól, dr. Ma-nojlovics Jován szuboticaí ügyvédől, Milenkovic Vó-jótlól közöl érdekes cikkeket, verseket, novellákat és más irodalmi közleményeket. Különösen érdekes Ma-nojlovics Jován dr. »A szuboticaí jogakadémia kér-dése« című cikke, amelyben állást foglal a jogakadémia áthelyezése ellen.

— Eljegyzés. Frick Ilonka és Barbácsy János Novi Virbas jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Anderl-Rogge elismerten elsőrendű Leánynevelőintézet

GRAZ — Lessingstrasse 19 Telefon 29—93
Szüneti otthon is. — Felvilágosítás, prospektusok

— Megmérgezte magát Oszijeken egy kereskedelmi utazó. Oszijekőli jelentik: Oszijeken a »Zmalevac« nevű parkban pénteken délután ecetsavval megmérgezte magát Achcsan Ferenc huszonkétéves ljubljanaí illetőségű kereskedelmi utazó. A fiatalember séta közben itta meg a mérget, összeesett és a mentők szállították be a kórházba. Az öngyilkosnál két levelet találtak, amelyekben azt írta, hogy nem tudott boldogulni az élethez, három nap óta pénz és üzlet nélkül járkált a városban. Achcsan Ferenc pénteken este a kórházban meghalt.

Levics Avram nyugalmazott S. H. S. pénzügyminiszteri osztályfőnök Beogradban, Kralja Petra ulica 60. szám alatt nyitott azok részére, akik különféle pénzügyi és közigazgatási hatóságoknál ügyeket akarják elintéztetni. Levics Avram volt osztályfőnök ezekben az ügyekben elismert szakember és az elintézésért csak mérsékelt honoráriumra tart igényt.

PENSION „SEGRETL“

María-Wörth, a wörthi tó partján

Gyönyörű fekvés. — Szép szobák. — Elismerten jó konyha. — Olcsó árak

— Négy borjut szült egy tehén. Csonopljáról jelentik: Ritka eset történt Csonoplján, Szuhoweli István gazdálkodó tehenének négy borja lett és mind a négy él.

— A baranyai menekültek szuboticaí csoportjának gyűlése. A baranyai menekültek egyesületének szuboticaí csoportja vasárnap, május 5-ikén délelőtt 10 óra-kor taggyűlést tart. A vezetőség felhívja a tagokat, hogy a gyűlésen okvetlenül jelenjenek meg.

Dr. Mihailovics Svetislav ügyvédi irodája Beogradban átköltözködött a Miloša Pocerca ulica 6. szám alá a Kralja Miána ucca 74. szám alá I. emelet, jobbra. Fogad 8—9-ig és 3—6-ig.

Ne felejtse el

477
hogy az V. osztály FŐFIZETÁJA május 11-től június 6-ig tart. SZERENCSE SORSJEGYÉT vegye vagy postán rendelje meg
BRISTOL-nál, NOVISAD, Željeznička ulica 27

— Megfojtotta három fiát, aztán a vonat alá fektült. Torontóból jelentik: Az Ontario államban lévő Fort Williamban egy Malchin nevű harmincéves ember, akit felesége elhagyott, borzalmas büntényt követelt el. Malchin megfojtotta mindhárom fiát, azután pedig egy vonattal halálragasztotta magát.

— A novivrbászi önkéntes tüzoltótestület jubileuma. Novivrbászi jelentik: A novivrbászi önkéntes tüzoltó egyesület pünkösdkor, május 19-ikén ünnepli fennállásának huszonöt éves jubileumát és ugyanekkor szentelik fel az egyesület új zászlóját is. Az ünnepség részletes programját már kidolgozták és a rendezőség nyolcvanhárom tüzoltó egyesület részvételére számít.

Ügyvédi hír. Urošević Radomir beogradi ügyvéd, volt b-topolai járásbíró, B-Topolára helyezte át ügyvédi irodáját és dr. Miller Alekszandarral társulva folytatja praxisát. Telefonszám: 43.

Serravallo

KINA VASBOR

serkenti az anyagcserét, erősíti az idegeket, javítja a vért és ezért lábbadozóknak és víz: gőnyeknek az orvostudomány előkelő eszközei ajánlják

Kittűnő ízű

10.000-nél több orvosi elismerő levél

Kapható minden gyógyszerárban

FILM

Rozvolski szeretője

Brigitta Helm filmje a Lifka-Moziban

Ma már ott tartunk, hogy sokkal több népszerű filmszatar van, mint amennyi a jó filmszcenárium és a filmgyárak éppen ezért legtöbb filmjüknek a főszereplő hangzatos nevével csinálnak reklámot. Csak nemrég láttunk két filmet, amelyek Dolores del Rio és Clara Bow nevével kérkedtek, végeredményben azonban a sztarok produkcióján kívül nem nyújtottak semmit. Nem helyes filmpolitika ez, mert a legjobb színész is csak jó filmben érvényesül igazán és gyenge filmekkel le lehet járítani a legjobb nevű sztarokat is.

A Lifka-mozi új filmje, a *Rozvolski szeretője* nem tartozik ugyan egészen ezeknek a filmeknek a sorába, de mégis érdekes példája annak, hogy a filmgyárak mennyire a sztarra helyezik a súlyt. Brigitta Helm új filmje nagyon érdekesen indul és van benne egy olyan ötlet, amelyből igen sokat lehetett volna kihozni. Egy fiatal táncosnő nyomorog és nem tud szerződéshez jutni, mert tisztességes. Egy napon az utcán majdnem elüti egy világhírű, dugsgazdag bankár autója. A bankár felveszi a kocsijárá és önzetlenül, anélkül, hogy cserébe bármit is kívánna, új ruhákat vesz a lánynak és szerződéshez juttatja. Indiszkrét fotóriporterek lefényképezik az autóban a hatalmas bankárt és a szép táncosnőt, ez a kép megjelenik a lapokban és azonnal elterjed a pletyka, hogy a táncosnő a bankár szeretője. Ez a hiedelem aztán elég ahhoz, hogy a táncosnő szédületes karriert csináljon. Ez a kiindulópont kitűnő, azonban a film nem használja ki teljesen a téma által nyújtott lehetőségeket. Egy szerelmes impresszárió reklámecskora használja fel a lánnyal kapcsolatos pletykát és ebből származnak a bonyodalmak, amelyek végül is egy boldog szerelemben oldódnak meg.

Brigitta Helm az egyéniségének nem egészen megfelelő főszerepben kitűnő alakítást nyújt. Hódító szépsége, tökéletes formái és meleg asszonyisága kifejező színjátszó művészettel párosul és így mindvégig ő van a film középpontjában. Henry Stuart a férfi-főszerepben egyszerű és férfias és a kisebb szerepek is jó színészek kezében vannak. A gondosan rendezett film mellett egy burleszk-komédia egészíti ki a Lifka-mozi létfői műsorát.

(I. t.)

SZÍNHÁZ

A Noviszad—oszijszki szintársulat szuboticaí vendégszereplésének programja. A Noviszad—szuboticaí szintársulat hétfőn és kedden újból Szuboticaán fog vendégszerepelni. A szintársulat drámai együttese hétfőn délután három órakor mérsékelt helyárrakkal Jager—Schmidt komédiáját, a Charlyt fogja bemutatni. A címszerepben Brankovics Ivica lép fel. Hétfőn este Hasek Jarosláv nagy sikert aratott kalandos történetét, a »Sveik, a jó katonát« mutatják be címszerepben Gavrilovics Acával, a kiváló drámai színésszel. Kedden délután három órakor mérsékelt helyárrak mellett újból Hasek vigjátéka megy ugyanabban a szereposztásban, míg kedden este Paul Novix Meztelen Éva (Eve toute nue) című háromfelvonásos vigjátéka megy a következő szereplőkkel: Andree — Brankovics T. Ivica, Gerard — Aliger Amand, Duvivier — Kokotovics Pera, Juliette — Vuics Jelka, Szobalány — Veszelinovics Ilka, Házmester — Mihálycsan Toma. Jövő héten, május 13-ikán hétfőn este Kriexsa Mroszláv, a legismertebb horvát színműri háromfelvonásos dráma, az »Agonia« van műsoron. Az előadások iránt nagy érdeklődés nyilvánul.

Megismétlik Beeskereken Az utolsó Verebály-lányt. Beeskerekről jelentik: Az a nagy siker, amelyet a kitűnő beeskereki műkedvelők arattak Az utolsó Verebály-lány előadásával, arra készíteti az előadás rendezőit, hogy a darabot megismételjék. A repriz vasárnap és hétfőn délután lesz a beeskereki városi színházban és a jegyek telnyomór része már elfogyott. A főszerepeket most is Kovacsik Irma, Kovacsik Aranka, Hirschenberger Vally, V. Burget Rézsa, Tischler Károly, Buttel Domonkos, Nyáray Rezső és Wehner Oszkár játsszák. A repriz után a beeskereki műkedvelők több vajdasági városban fognak vendégszerepelni a darabbal.

A jövő héten megkezdődik Beeskereken a szerb színházi szezon. Beeskerekről jelentik: A noviszadi szerb nemzeti színházársaság szintársulata május hó folyamán egyhónapi vendégszereplésre Beeskerekre jön. A társulat a jövő hét csütörtökön, május 9-ikén tartja első előadását Beeskereken, amikor Szremac Iván »Ivkov szlávaja« című darabját mutatják be. Másnap, pénteken, május 10-én Molnár Ferenc nagy-sikerű vigjátéka, a »Játék a kastélyban« kerül előadás-ra. A társulat tagjai elsőrangú színpadi erők, igazgatója Dinics Nikola, drámai igazgató főreedező pedig Vasziljevics Zsárko, a kiváló író és műfordító. A férfi szereplők közül kiemelkednek Raskovics Alek-

szandar, a kitűnő drámai színész, Jovanovics Szteván szalonszínész, Razenovics Láva és Szávic Szveticszláv komikusok, Haritonovics Jován, Markovics Dimitrije, Dunovics Sztañoje és Urbán Szveticszláv, a női tagok közül kiválóak Haritonovics Hiscinta, Jovanovics Ljubica, Dragics Ljubica, Dinics Milica, Dubravcsics Ilinda és mások. A szerb színházi előadások iránt nemzetiségi különbség nélkül nagy érdeklődés nyilvánul meg Beeskereken.

KÖZGAZDASÁG

A szuboticaí ipariskola kiállítását rendez. A szuboticaí ipartestület kezdeményezésére a szuboticaí ipariskola az idén a tanév befejezése előtt ipari kiállítás-t rendez a tanulók műveiből. Az ipartestület díjazni fogja a kiállításra kerülő legjobb munkákat és külön oklevéllel fogja a tehetséges iparostanoncokat kitüntetni. Az ipartestület kéri az iparosokat, tegyék lehetővé tanoncaik-nak, hogy a kiállításra minél szebb kivitelben készítsék el munkáikat. Az ipariskola a jövőben minden évben fog hasonló kiállításokat rendezni, hogy ezzel is hozzájáruljon a fiatal iparogeneráció ambíciójának növeléséhez.

Közel nyolcmillió dinár adót fizettek be négy hónap alatt Szuboticaán. Ez év első négy hónapjában Szuboticaán a városi adóhivatal pénztárába állami egyenes adó, városi és tartományi pótdadó, valamint iskolai és kamarai pótdadó címen 7.867.762 dinárt fizettek be. A négy hónap közül februárban fizettek a legtöbbet: 2.406.066 dinárt, míg áprilisban mindössze 1.985.757 dinár adót fizettek be. Ebből 1.127.031 dinár az állami egyenes adó, 778.894 dinár a városi pótdadó, 67.248 dinár a tartományi pótdadó, 4020 dinár az agrár adó, 8564 dinár a kamarai pótdadó.

Választott bíróságot szervez a kikindai Lloyd. Kikindáról jelentik: A kikindai Lloyd legutóbbi közgyűlésén felolvasták a választmánytól már régebben elhatározott választott bíróság megalakításához szükséges alapszabálytervezetet. A közgyűlés az alapszabályokat elfogadta és jóváhagyás végett felterjesztette a miniszteriumhoz.

A rossz közlekedési viszonyok miatt nyolc napig vesztegelnek közbeeső állomásokon a korai főzelék-szállítmányok. Noviszadról jelentik: A noviszadi kereskedelmi, gyáripari és iparkamara a beérkezett panaszok alapján megállapította, hogy a Noviszadról és a Vajdaságból, Bosznia és Hercegovinába irányított gyorsáru korai főzelék-szállítmányok, hét-nyolc napig vesztegelnek Zemunban, mert a vasút czekek a szállítmányokat. Sztarapazován nem irányítja Bosznia—Bród felé, hanem Zemunig viszi le, ahol gyakran nyolc napig is vesztegelnek, úgyhogy a szállítmányok megromolva érkeznek rendeltetési helyükre. A kereskedelmi kamara panasszal fordult a szuboticaí vasutigazgatósághoz, amely a panaszt továbbítja a beogradi igazgatósághoz.

Körlevelekkel árasztotta el egy nemlétező maribori cég a vajdasági községeket. Noviszadról jelentik: Egy »Lorma« nevű, angol—csehszlovák textilcég, Mariborból körlevelekkel árasztotta el a vajdasági községek jegyzőket, akiket a cég megkért arra, hogy közöljék vele megbízható emberek neveit, akik a cég képviselőitét vállalják. A noviszadi kereskedelmi, gyáripari és iparkamara tudomást szerzett erről és mert törvényellenesnek találta, hogy a községi jegyzők ajánljanak magáncégeknak képviselőket, mielőtt megtorlással élt volna, a ljubljanaí kereskedelmi és iparkamara-hoz fordult és felvilágosítást kért a »Lorma« nevű cégről. Szembaton érkezett meg a válasz a ljubljanaí kamarától, amelyben közli, hogy Mariborban ilyen cég nem létezik. A noviszadi kamara figyelmezteti a községeket, hogy óvakodják ilyen nevű cégekkel összeköttetésbe lépni.

A noviszadi kamara új vonat beállítását sürgeti Noviszad és Szubotica között. Noviszadról jelentik: A közlekedésügyi miniszterium néhány hónap óta a Beogradból reggel hat órakor Szuboticaára induló vonatot csak Noviszadig járattja és megszüntette a vonatnak Noviszadról Szuboticaára való közlekedését. Ez a vonatbeszüntetés különösen súlyosan érinti a korai főzelék-kivitel, mert ennek a 214-es számú vegyes vonatnak Kelebijánál csatlakozása volt a Magyarországra induló gyorsvonathoz. A noviszadi kamara újabb sürgős beadványban fordult a közlekedésügyi miniszterhez, akit arra kért, hogy a Noviszad—szuboticaí szakaszon Noviszadról délelőtt 10.30 órakor induló vegyes vonatot állítson be, amely a noviszadi korai főzelék-kivitelmenteket továbbitán Magyarországra. A kamara kiemelt beadványában, hogy erre a vonatra személyszállítást szemlontjából is nagy szükség van, mert Noviszadról délelőtt egyetlen személyvonat sem közlekedik Szuboticaára.

Megafaltult a noviszadi Botics új igazgatósága. Noviszadról jelentik: A noviszadi Botics, mint ismeretes, vasárnap tartotta meg nyolcadik évi rendes közgyűlését, amelyen nagy viharok után kibuktták a régi vezetőséget és újat választottak. Április 29-én adta át Rajkovics Jósó volt elnök az új vezetőségnek az egyesület ügyeit és csütörtökön tartották meg a ve-

PYRAM-pasztát használ ma már fiatal és vén is, Fényben ragyog az én cipóm, mert azt veszek én is!

zetőség alakuló ülését. Elnökké dr. Petrovics Brankót, a noviszadi tőzsde főtákarát, titkárrá Obradovics Gyula magántisztviselőt, pénztárnokká Csobanovics Nikola tőzsdei tisztviselőt választották. A felügyelőbizottság tagjaul Szibin Bogdánt, Csirics Milenkot és Jovanovics Mártát választották. Értesülésünk szerint az új vezetőség vissza akarja venni az »Uzajamnost« öngyelző egyesületnek kölcsön adott összeget. Pz-zel szemben a régi vezetőség tagjai, akik az »Uzajamnost« vezetőségében is helyet foglalnak, azon az állásponton vannak, hogy a kölcsön adott összeget nem kell most visszatéríteni és erre csak akkor kerülhet sor, ha az »Uzajamnost« tagjai már befizették tagdíjait. Ha az »Uzajamnost« működése elé az új vezetőség akadályokat gördítene, az »Uzajamnost« va-

zétől azzal a szándékkal foglalkoznak, hogy kivájnák a Boticsból és önálló egyesületet alakítanak.

Vásár Apatinban és Szvilojevón. Apatinban az első tavaszi kirakodó vásárnap és hétfőn tartják meg. Szvilojevón 12-ikén, vasárnap lesz vásár.

A noviszadi kereskedelmi és iparkamara szubotici választott bírósága megkezdte működését. A noviszadi kereskedelmi és iparkamarához kinevezett szubotici választott bíróság, amelynek székhelye Szubotican van, május 1-én megkezdte működését. A választott bíróság tárgyalásaira a noviszadi kereskedelmi és iparkamara delegátusa Obuljen Mihovil jogi referens van kiküldve és a tárgyalásokat az ő elnöklése alatt tartják meg. A választott bíróság a szerb husvéti ünnepek után tartja meg első tárgyalását.

önállóan is érdekes és a még nyílt helyezések szempontjából döntő küzdelmet jelent. Ezen a találkozón a negyedik-ötödik hely sorsa fog eldőlni a Sport és a ZsAK között, de ettől eltekintve is nívós küzdelmet ígér a két rivális találkozása. A két csapat esélyei teljesen nyíltak, a legvalószínűbb, hogy a mérkőzés pontmegosztással fog végbemenni.

Szubotican még két másodosztályú mérkőzés körül lejátszásra: a Ferrum—Radnicski és a Postás—Konobar csapatai között. Mindkettőben az előlábók a favoritok. Vidéken: Bajmoki AK—Miletici SC, Szombori TK—Bezdáni SC és Sztarakanizsai AK—becseji Radnicski mérkőzés szerepel a programon, az előlábók pályáján.

A SzAND Noviszadon, az SzMTC pedig Szomborban tölti a görögkeleti husvétot, a sztari-becseji Szoió a vrhászi Dulast látja vendégül. Noviszadon a becsekerek Schwäbische vasárnap a VSC vendége lesz.

RÁDIÓ

Zagreb közvetíti a Bécs—Zagreb futballmérkőzés lefolyását

A vasárnapi és hétfői rádióprogram kiemelkedő eseményei

A vétel pénteken estére valamennyire javult, azonban sok állomás közvetítését nem sikerült tisztán venni. A program sem volt változatos, az egyetlen élvezhető operaelőadást Brünből hallhattuk. Kattovitz leadója kitérő zongorahangversenyt, a római pedig sikerült operetelőadást rendezett.

Vasárnap a szokásos ünnepi műsor szerepel. Különösen operaelőadásokban van nagy választék. Operaelőadást nyújt Hamburg, ahonnan Puccini »Tosca« című operája hallható (19.25). Frankfurt az Operaházból Verdi »Rigoletto«-ját közvetíti (19.30). Koppenhágából is operaelőadás hallható, Halevy »Zsidónő« című operáját közvetítik (20.05). Lipse is operaelőadást tűzött programjára, de a leadó nem jelzi, hogy melyik darab szerepel műsoron (19.00). Milanó a Skala-színházból közvetít operát (21.00). Rómából pedig Mascagni »Sodeletta« című operája hallható (20.45).

Beograd vasárnap délután folytatja etnografiai jellegű zenés előadásorozatát. Ezuttal egy montenegrói falu vasárnap délutánja szerepel a műsoron (17.00). Este a Glinka-kórus hangversenyét közvetítik és a programot orosz muzikusok szerzeményeiből állították össze (20.30). Frankfurt Csajkovszki-hangversenyt rendez (18.00). Toulouseból a szimfonikus zenekar Delibes »Copelia« című balettjét adja elő (20.00). Egyházi jellegű hangverseny hallható Ljubljánból, ahonnan a Szent Péter templom kórusának daleste hallható (21.00).

Operetelőadást nyújt Budapest. A műsoron a nálunk is jól ismert »Nótás kapitány« című operett szerepel (20.30). Köln Lehar »Luxemburg grófia« című operettjét közvetíti (20.10) és Stuttgart Johann Strauss »Velencei éjszaka« című operettjét tűzte műsorra (19.30).

A vasárnapi rádióprogram keretében két futballmeccs közvetítése hallható a rádióban. Zagreb a Bécs—Zagreb közötti futballmérkőzést közvetíti fél órát kezdettel, Lausanneból és Prágából pedig a csehszlovák—svájci válogatott mérkőzése »hallható« (15.45).

Hétfőn nívós hangversenyek és operaelőadások

egész sora szerepel programon. Elsősorban említjük meg a beogradi leadó Brahms—Schumann-estjét (20.25). Ljubljana a rádiózenekar közreműködésével Dvorak-estét rendez (20.00). Brünből Wagner-hangverseny hallható (19.05). Köln Hans Pfitzner német zeneszerző szerzeményeiből állította össze hangversenyműsorát (21.00) és ugyancsak Pfitzner-szerzemények szerepelnek Lipse délutáni hangversenyén is (17). Zagreből modern kamarazene hallható (20.35), míg Koppenhágára Spanyol-est keretében spanyol zeneszerzők és írók műveiből ad műsort (20.45).

Massenet-operát tűzött hétfői műsorára Nápoly (21.00). Münchenből Halevy »Zsidónő«-je hallható (19.35). Königsberg Wagner »Lohengrin« című operáját közvetíti (19.30). Milanó operetelőadást nyújt (20.30).

Érdekes előadás hallható kedvező vétel esetén Hiltversumból, ahol Puccini »Bohémélet« című operáját ismertetik zenei példákkal (20.41). Zürichből hangjáték hallható (20.00).

Innsbruck megváltoztatta hullámhosszát. A prágai konferencia határozata értelmében Innsbruck leadója megváltoztatta hullámhosszát. Az eddigi 455.9 méteres hullámhossz helyett 283 méteren fog dolgozni. Az állomást a kondenzátoron közvetlen Königsberg felett lehet megtalálni, vétele azonban csak ritkán, rendkívül kedvező légköri viszonyok mellett vehető, mert adóenergiája mindössze 0.5 kilowatt.

Ezertagú gyermekkórus a mikrofon előtt. Németországban vasárnap kezdődnek meg a Haus Pfitzner-ünnepségek. Már vasárnap is több német adóállomás programján szerepelnek a nagy német muzikus szerzeményei, az ünnepségek programjából azonban kimagasló a müncheni stúdió adása. A müncheni leadó Haus Pfitzner látványos születésnapja alkalmából május 6-ikán hatalmas gyermekkórust állít a mikrofon elé. Ezer főnyi gyermekkar fog a mikrofon előtt énekelni Haus Pfitzner zenéjére írt dalokat.

SPORT

A bajnoki év utolsó mérkőzését játsszák vasárnap Szubotican

Sport—Zsak meccs lesz a Bácska pályán

A szubotici bajnokság egy éves küzdelmei után tesz pontot vasárnap a Sport—ZsAK mérkőzés. Az utolsó fordulóra eredetileg még egy meccs maradt a Bácska—Villanytelep között, ezt azonban az utolsó helyezett lemondta és így a Bácska elcsúszott attól, hogy gólatány javító győzelmével a második helyre juthasson. A Bácska-pályán tehát csupán egy mérkőzés lesz vasárnap és pedig a Sport—ZsAK. Erről mindenestre a mérkőzéseket rendező alszövetségnek kellett volna tá-

jékoztatni a közönséget, amely iránt legalább is nagyfokú udvariasságot jelent az, hogy a hét elején kiragasztott plakátokon két mérkőzést hirdetnek. A futballmeccsek közönsége teljes joggal elvárhatja, hogy pénz fejében legalább azt is tudassák vele, hogy milyen mérkőzésekhez váltja meg a belépőjegyet és ne rendeljék félháromkor a pályára, amikor a mérkőzés csak négy órakor kezdődik.

A programul maradt egyetlen mérkőzés egyébként

A palicsi klub új játékosal megerősödve indul a szentai mérkőzésre. Vasárnap játszák le Szentán a Palics—Szentai bajnoki teniszversenyt, amely rendkívül izgalmasnak ígérkezik. Mnt közöltük, a szentai klub megerősödve veszi fel a küzdelmet, úgyhogy a mérkőzés kimenetelét teljesen nyíltá teszi. Palics számolva Szentai erejével, szintén legjobb játékosait állítja csatasorba. Szerepeltetni fogja új akvizícióját, Csernojarvet is, akinek a játékát a szubotici közönség jól ismeri. Palics részéről a következők vesznek részt a versenyen: Csernojarjev, Kiss József, Schellenz, Kramer, Szántó Gábor dr., Schréger Lily, Kiss Pannu, Gáborné.

Oszijeki futballprogram. Oszijekről jelentik: Vasárnap az alszövetség selyemzslóijáért két érdekes mérkőzést játszanak. Az elsőn a ZsAK—Makkabi, a másodikon a Gradjanszki—Szlávija találkozónak.

Új pályát kap a Petrováci SK. Bácspetrovácról jelentik: A Petrováci SK huszonegyezer dinár költséggel új modern pályát épített, amelyet május 26-ikán a noviszadi AK vendégszereplésével fognak ünnepélyesen megnyitani.

Ismét megváltozott a Románia ellen játszó válogatott csapat felállítása. Zagreből jelentik: A Románia ellen kijelölt válogatott csapat felállításán most már másodszer kénytelen változtatni a szövetségi kapitány. Ujabban Luburics és Gyorgyevics mondták le a szereplést és helyettük a szpliti Lemesics centert, Kunst pedig balháfot fog játszani Bukarestben.

A Davis Cup magyar válogatottjai elutaztak Norvégia. Budapestről jelentik: A Davis Cup versenyek idei fordulóiban a magyar teniszszóknak ismét a norvégok lesznek az ellenfelek. A múlt évben a két ország versenyzői Budapesten mérköztek és akkor a magyaroknak sikerült is 5:0-ás győzelmet aratniok. Most azonban a norvégoknak annyival kedvezőbb a helyzetük, hogy ők a vendéglátók és a magyar játékosoknak Oszlóban kell megküzdniök. A versenyt kedden, szerdán és csütörtökön játszák le. A magyar teniszsport reprezentánsai Kehrling, Takács és Péteri dr. már elutaztak Oszlóba.

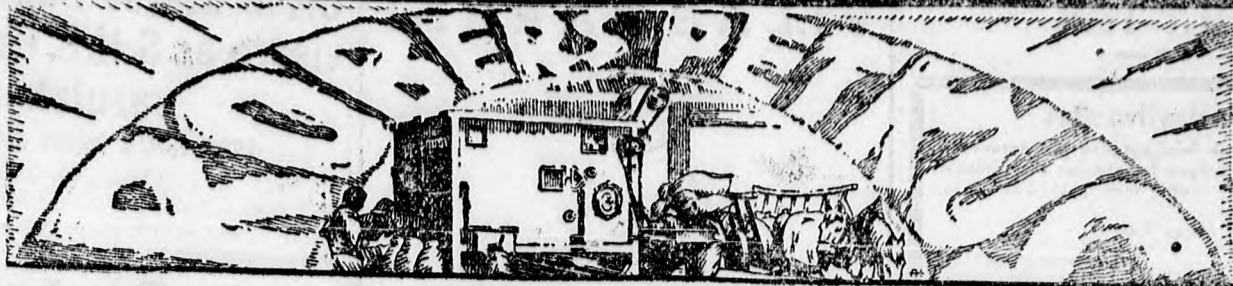
A Beogradi Sport Klub pályavaató ünnepélye. Beogradból jelentik: Vasárnap ünnepélyes keretek között avatják fel a BSK új pályáját. A pálya tizenötezer néző befogadására alkalmas és így Jugoszlávia legnagyobb sporttelepe. A pályavaatásra a BSK a csehszlovák amatőrbajnokot, a Protejevet és a szófiai Szláviát, a legjobb bolgár csapatot hívta meg vendégül. A két csapat mellett még a beogradi Jugoszlávia vesz részt a pályavaatáson és a négy csapat kétnapos körmérkőzést rendez. A körmérkőzések programja a következő: Protejev—BSK, Jugoszlávia—Szlávia. Hétfőn: BSK—Szlávia, Jugoszlávia—Protejev. A mérkőzések iránt Beogradban rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul meg.

40 lánc

prima szántóföld (szép nagy szállással) közel a sztara-moravica vasutállomáshoz (esetleg kisebb parcellákban is)

szabadkézből eladó

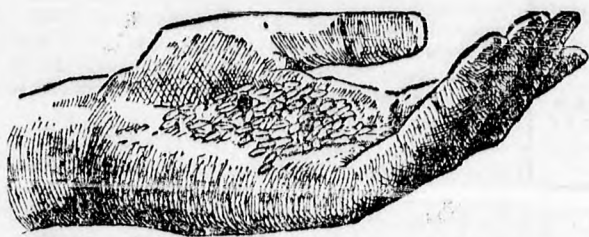
Bővebb fevilágosítást ad: dr. Horvát Móric ügyvéd Szubotica, (Wilsonova ul.)

»P
E
T
K
U
S«»S
U
K
T
E
P«

Miért olyan fontos a vetőmagtisztítás?

Mert csupán

2 szem konkoly egy marék buzában 500 garmagvat eredményez 25 kg. vetőmag elvetésénél $\frac{1}{4}$ holdanként!

A PETKUS-gép üzemben állandóan megtekinthető a vezérképviseletnél:

Bárdos és Brachfeld r.-t., Novisad, Željeznička ulica 105/107

Somborban díjmentes információval szolgál

Toma Gromilović, ahol a gép üzemben is megtekinthető

TÁRCA

Kormos, a gavallér

Irta Sádi Sándor

A tanítóéknál laktunk. Négyen fiuk és két lány. Kis karéj kenyeret kaptunk uzsonnára egy kockacukorral. A negyedik lány, aki kosztostársunk volt, napokon át összegyűjtötte a cukrot és elcserélte köztünk levételös képért, üveggolyóért. Én bámultam ezt a vöröshajú lányt a hősiességéért, hogy mindennap le tudott mondani a kockacukráról, néha még a kenyérének feléről is. Nem egyszer azt is becserelte egy ragyogó zöld, vagy lila golyóért. Magam mindig éhes voltam ebben az időben. A négy év alatt a tanítóék kosztján csak egyszer emlékszem, hogy jóllaktam. Téli káposztát szeltek hordóba. Annak a tozsjából faltam anyját, hogy este elaludni nem tudtam az ágyamban.

Téli esteken az alsó faluból hangos beszédű, nótás nevetős parasztlányok jöttek fel a tanítóhoz tollat fosztani. A nagyobbja négy krajcárt kapott egy estére, a kisebbek kettőt. Mi kosztosok hol két szem diót, hol egy kockacukrot. A diónál, cukornál többet ér nekünk — ott a hosszú konyha asztal mellett — hallgatni a nagyok beszédét. A sporherben titokzatosan susorgott a nedves fa. A bácsi a tiszaszézlári történetet olvasta fel, amiből én alig értettem valamit. Mégis éjjelenként Eszterről álmodtam meg Scharf Móricról, a komisz zsidógyerekről.

Ha a bácsi elunta az olvasást, menten megeredt a fosztó lányok nyelve. A történetből ők sem érthettek sokat, de vérről, titokzatos gyilkolásról hallottak; önmaguk rémületét fokozva, perverz gyönyörűséggel hozakodtak elő környékbeli híres gyilkolásokkal, naív kísértethistóriákkal.

... Bakán Ágnes — éjtekintetű, sugárzó fekete lány — sok évvel ezelőtt megesezt csárdabéli gyilkosságról beszélt. Mindnyájan ismerték történet véres vadságát, mégis érdeklődéssel hallgatták, mint valami tegnapi történetet. Nótát is tudtak erről a háromszoros emberölésről. Szűzmáriás, elnyújtott hangon kezdték a dalba:

*Jaj, de széles, jaj, de hosszú az az ut,
Améken a kilenc betyár befordut...*

A néni, — a tanító felesége — jól láttam — egyszerre figyelni kezdett. Mintha valami régi történet elevenedett volna életre a szemei előtt, mereven bámult maga elé. Öléből lecsuszott a piros hímzésű ing s mikor a lányok abbagyázták a dalt, megszólalt:

— A nótákról, lányok, eszembe jutott valami. Régen volt, talán igaz sem volt, de csak hallgassátok meg. — ... Akkor még ragyogóbb volt a szemem mint most az Ágnesé és az arcom pirosabb, mint a tiétek, mikor kisasszony napi bucsura bécsi sminket raktok a képetekre. Tizenhátszandós voltam. Akkor kerültem

haza a zárdából. Finom, kényes kisasszony voltam. Különb, mint most a főbíró leánya.

— Az apám — Isten nyugosztalja — ha csak végrehajtó is volt, de jómódban éltünk. Zongorám volt. A járásban csak nekem volt zongorám. Ott is ültem mellette naphosszat. Oszátn csak billegtem rajta a módos színházi darabokat.

— Egyszer... Sohasem felejttem el, pénteki napon volt. Két nappal pünkösöd előtt. Társaság volt nálunk. Négy vagy öt fiatalember. Köztük a tanító ur is. Tetszett nekem nagyon a kajla kántortanító, de az csak alig szólt hozzám. A többiek megtapsolták a nótáimat; ő csak a kisdesém fejét simogatta. Egymásután játszottam a szebbnél-szebb dalokat, de csak hiába vártam dícséretre. Ha kérdeztem, szép-e, bárén bölintgetett, hogy »megjárja, aki szebbet nem hallott.« Aztán csak azt mondja az édesanyám:

— Van a padlason a mángorló alatt egész halom régi kotta, majd keresel abból holnapra a tanító ur számára.

— De bezzeg nem volt nyugvásom. — Ma este játszom még abból a kajla mesternek — gondoltam. — Anikor a fekete kávé s fındzsákat kivittem a konyhába, elkerültem a padlás felé.

— Nem volt nálam se gyertya, se gyufa, úgy borkáltam fel a sötétben. A szelelőlyukon besütött a szép májusi holdvilág. Az ezüstös fényben felragyogtak a gerendára aggatott kukoricaesővek, mint a nádi tűz. Olyan furcsa volt minden ezen az éjjeli padlason, hogy félni kezdtem. A szívem, mintha a torkomban kezdett volna vad dobogásba. De csak mentem a mángorló felé. Uram Jézus! amikor odaérek, csak felemelkedik előttem valaki. Kiáltani akartam, de elfuladt a hangom.

— Ebben a percben már a kezemet fogta az a valami. Jóleső, meleg, férfias szorítósu volt ez a kéz és nekem hirtelenében minden félszem elmúlt. A hold éppen rávilágított a rámljesztőre. Nagyon szép férfit láttam. Bajusza, haja fekete volt. Sápadt arcában úgy tüzelt a két szeme, hogy az arcom biborba borult. Még mindig fogta a kezemet.

— Ne remegjen már kisasszonyka, nem bántom én... mondta nevetve.

— Nem remegek — suttogtam. Pedig csak reszkettem, mint az őszi falevél. Ugy magától jött, hogy csak odatelepedtünk a szennyes ládára. A hangjára jól emlékszem ennek az embernek, de hogy miket mondott, elfeledtem már másnapra. Mert hogy magához ölelt, nem volt ellenemre egy picurkát sem. A szüre alatt odabujtam a mellére és hallgattam a szive dobogását. Akkor hallottam életemben először, milyen másképp dobog a férfiember szive, mint a magunkfajta cselédé. Akkor sem tiltakoztam, amikor a szürőember odahajolt az arcomhoz és a száját odaszorította az enyémmre. Talán egy óráig, talán egy percig tartott ez a csók, nem tudom. Elég az hozzá, végeszakadt, mert alulról a nevemet kiabálták. Fölugrottam a ládáról, mintha álomból ébrednék.

— Keresnek... Isten áldja — mondtam.

— A férfi válláról lecsuszott a szür. Lobogós

ingben-gatyában állt ott. Dereván a vászonöbve dugva megvillant kétesővíű fegyvere. Csak most állt belém a hideglelős vacogás.

— Ki is hát maga? — tudakoltam.

A férfi visszadobta vállára a cifrán varrott szűrűt. — Bizony csak szegény legény volnék. Nem éppen kaptabetyár. Kinek külön, kinek kevesebb. A Bakonyerdőben tanyáztam tizenhét legényemmel. Idáig hajszolt a csendbízott. A határban elvesztette a nyomomat... Ha kíváncsi rá, Kormos a nevem...

— Uram Jézus! mivel csókolódtam én az előbb? Kormos... sokat hallottam már róla. A hideg verejték végig futott a képemen, mint a fürge gyík. Elaléltam. Ha a híres Kormos át nem fogja a derekamat, odaesek a földre. Magához huzott. Aztán csak nézett az arcomba igéző tekintetével.

— Kisasszonyka... egy árva szót sem az egészről, ott lent... azoknak. Nagy baj lenne. Nekem is. De... másnak is. Ha hallgat, meghalálja Kormos Bandi. Gavallérosan fizettem világeletemben...

Magam sem tudom, hogyan kecmeregtem le a grádicsokon. Anyámék már össze-vissza kerestek. Nem győztem eleget hazudni, hogy hol késtem. A kajla mester volt az egyetlen, aki izgatottságomat észre vette. Ő ment el tőlünk ez este utoljára. Magam kísértem ki. Egyik kezemben a konyhalámpát tartottam, hogy a pítvarban világítsak. A másikat szorosan fogta a tanító ur és egyre mondogatta:

— Sohasem láttam még szebbnek. Szebb, mint az Uristen angyalai... Szeretem...

És megesejtölte számát, amely még parázslott a betyár csókjától...

A bácsi zavartan tömkölte a pipáját.

— Asszonybeszéd. Lárfári... Amit elgondolt zavaros fejében, megtörténtnek véli.

A néni oda sem hallgatott. Őt még az emlékei tartották leigázza.

— Másnap csöti vásár volt A Kutájó Vendel — még ma is élő ember — vásárról jövet betéríti lovait az udvarunkba.

— Hoztam valamit — somolyogta a bajusza alatt. Lekopom a pokócot a kocsirol. Hát teremtom, az oldalköz telistele bábbal. Mézespogácsák, rőnyi bábák, cifra papírossal teleaggatott lovashuszárok. Kék papírosba takart dióskalácsok. Legfelül — mindezek tetejében — egy hatalmas piros bábsziv. Sárga, meg zöld cukorfonállal szépen kicifrázva. A közepében négy cukorróza között egy kis tükör. Ez volt ráírva szappannal: »Kormos Bandi gavallérosan fizet...«

Eddig tartott a néni meséje. A tanító sűrű pipafüst mögül dörmögte:

Öregiségre bolondulsz meg, feleség. Nem csunya történet, de az igazságtól messzebb van, mint Makótól Jeruzsálem.

A néni lesújtó tekintettel mérte végig élete párját. Az orráról a szemére tolt a pápaszemét. Piros pamutot fűzött a tüjébe és munkához fogott.

A lányok hallgattak. A toll puhán hullt kezükből. A sporherben pedig pattogott a nedves fa.

Varroda-áthelyezés

Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy varrodámat **Vilsonova ulica 32. szám alá helyeztem át**
Bugarskiné Beréayi Böske

4721

Modern temetkezési vállalat

Novibecsen hitománya átvehető

Ajánlatok „MEG-IZHAIÓ” jelű alá a kiadóhivata ba kéretnek

„ORIENT“-KEKSZ

GRAHAM-KENYÉR, KARLSBADI KÉTSZERSÜLT

MAYER ALFRÉD

gépére berendezett péküzemében

SUBOTICA, KAKASISKOLÁVAL SZEMBEN

NYILT-TÉR

Kős önetnyilváníítás

Mindazoknak, kik felejtethetetlen jó Edesanyánk elhunytával ért mélységes bánatunkat részvétükkel enyhíteni törekedtek, ezúton mondunk háts köszönetet.

Martonos, 1929. május 3-án.

Schwartz-család

Dražbena Objava

Potpisani, a od strane kr. sreskog suda u Bačkoj Topoli rešenjem Br. 931/1929. imenovani staratelj sekvestra, ovim objavljuje, da će 10. maja o. g. u 4 sata posle podne na licu mesta u Malom Idjošu izdati pod jednogodišnji zakup najvećem ponudjaču, motorni mlin sa benzinskim pogonom.

Uslove i podrobnije informacije daje dolepotpisani u advokatskoj kancelariji dr. Mannheim Manó u Bačkoj Topoli.

Bačka Topola, 2. maja 1929 g.

Jevremović Sredoje
advokatski pripravnik,
staratelj sekvestra

4716

Apatin—Sončanska zadruga za odvođnjavanje unutar-
njih voda u Apatinu.

Broj: 28/1929.

Az Apatin Szantai lecsapoló társulat bogojevói szivattyutelepeére

gépészt keres

A fizetés a pótlékokkal évi 14.500 dinár, szabad lakás, fűtés, világítással és cca 1½ kat. hold kert.

Fiatall, nős pályázók, akik kellő szakmával és stabil vizsgával rendelkeznek, pályázati kérvényüket, valamint okmányaik és eddigi bizonyítványaik másolatát legkésőbb ez év május 10-ig a társulat igazgatóságánál Apatinban nyújtásuk be.

Közelebbi adatokkal az igazgatóság szolgál.

Az állás legkésőbb 1929 június 1-ig töltendő be.

Apatin, 1929 április 29.

4604

Az igazgatóság.

VILÁGMÁRKAI

Vojvodina-i és szerémségi képviselő

„ALTERNO“

MŰSZAKI VÁLLALAT

VFL BEČKEREK

Aleksandrova ul. 10.

Telefon: 110.

NOVISAD

Kr. Petra ul. 26

Telefon: 24—14.

Kedvező részletfizetési feltételek

Hirdetmény

A Városi Takarékpénztár értesíti a t. közönséget, hogy Subotica város területére a plakátra-
gasztást, reklám-táblák felállítását stb. kizárólagos joggal átvette.

A plakátokat ragasztásra a városi színház és mozi irodája veszi át. Minden felvilágosítással ugyancsak itt, vagy a Városi Takaréknál szolgálnak. 4686

Szerémségben, Bácskában és Bánátban
textiliparagazdálkodókól jól bevezetett

utazóképviselőket keresünk

magas jutalérra. Kizárólag szakmától, jól bevezetett utak járhatnak tekintetbe, akik egy a közönséget, mint a városokat alandóan látogalják.

Német vagy horvát nyelvű ajánlatok a referenciák feltüntetésével „but einmahl.“ jelleggel a kiadóhoz küldendők.

VÁNDOR A NAGY UTON

VIDOR IMRE REGÉNYE

32

IV.

Uj korszak Sándor életében.

A jogi tudomány ebben az időben nem szorult művelésre. Nagyobb szabású irodalmi tervek — a pályázat eldőltség — szintén pihennek. Szíve szintén pihen. Margitot nem látta, nem is halott felőle. Magában, mint rendes ember, megvonta ennek a szerelemnek a végleges mérlegét. Megállapította, hogy ez az immár lezárt ügy nagyban hozzájárult eddig szegényes érzelmevilágának fejlesztéséhez és gazdagításához. Most tehát a pihenési időszak következett be. Ezt pedig igen jól és hasznosan lehetne felhasználni. Most meg lehetne valósítani a régi társadalmi álmoknak legalább egy töredékét. A hivatalos ranglétrán lassan előbbre csuszva, mert különben szerényen élt, jobb anyagi helyzetbe jutott. Csinosan öltözködött. Általában nagyobb gondot fordított külsejére. Gyakrabban járt színházba és ott bizonyos finomabb, előkelőbb levegőhöz — légkörhöz, mint akkor mondták — kezdett szokni. Mert akkor a színház ilyet is nyújtott. Kezdett megismerkedni a külföldi irodalommal is. A kedélyesen mesélő Dickenssel, a borongós, súlyos problémákat görgető oroszokkal és a gondolatokkal könnyedén játszó franciákkal.

És — last, but not least — táncolni tanult.

Dr. Kraut Mór bucsuzni jött.

— Németországba megyek. Szász-Weimar-Eisenach nagyhercegségbe. Jéna városába. Az egyetemre. A fiziológiai intézetbe. Asszisztensnek.

— Ezt szépen elmondtad Móric. És hogy jutottál hozzá?

— Hát tudod, a fiziológia az én szakom. Írtam egy kis cikket. Beadtam a szaklapunknak...

— És megjelent és...

— És nem jelent meg. Lefordítottam hát németre. Sokat izzadtam, kinlódtam, de megcsináltam. Elküldtem egy német folyóiratnak. Ott megjelent.

— Gratulálok Móric!

— Köszönöm. Egy hétre rá levelet kapok Jénából. A fiziológiai tanszék docensétől. Nagy ember. Azt írta, hogy olvasta a cikkemet és tetszett neki. Pár észrevételt tett. Válaszoltam. A vége az lett, hogy meghívott. Az asszisztensi állás most üres, szívesen venne magához, ha elfogadom.

— Nagyon örülök. Milyen híres ember lesz belőled! Dehogy! Már most is az vagy. A jénai egyetem! Ahol Schiller, Hegel, Fichte tanított. Még te is egyetemi professzor leszel. Meddig akarsz ott maradni?

— Nem tudom. Egy nagyobb tanulmányt szeretnék ott befejezni. Talán két évig.

— És a nősülés?

— Majd aztán.

— Milyen nyugodtan mondd! Türelemes szerelmes vagy! Én nem tudnék addig várni.

— A nősülés komoly dolog barátom! Előbb szeretnék valami lenni.

— És Sárika?

— Szintén türelem. Hiszen mi egy életre szeretjük egymást!

— Boldog ember vagy Móric! Kívánom is, hogy az légy.

— Hát te mikor végzel?

— Egy év múlva. Most nincs dolgom.

Elbucsztat. De valahogy mindakettő érezte, hogy a barátságuk most nem olyan zavartalanul egyszerű, nem is olyan meleg, mint azelőtt volt. Az okát nem tudták. Móric hidegnek és — igen — kissé irgynak is találta Sándort. Sándor pedig nagyképzőnek és talán kissé hencegőnek Móricot. Pedig nem is ez volt. Sok barátság csak csak addig élhet, amíg a barátok személyi helyzete nem változik. Mihelyt ez a viszony elbillen, a barátság felborul. Az ő barátságuk alapja Sándor fölénye és Móric teljes alárendeltsége volt. Most ez a viszony változott. Móric elbillentette. Tulnőtt a barátságuk szabta határon. Elnyomta Sándort. Ez volt az elhidegélés okozója. Külsőleg ez nem nyilvánult meg. Megölelték és megcsókolták egymást, amikor Móric eltávozott.

A táncolni tudás első eredménye az volt, hogy mikor — a farsang ideje elérkezvén —

Olcsó utazás Budapestre és
vissza az S.H.S. és a magyar
vasutakon

1929 április 29-től május 13-ig

Penti idő alatt a magyar határ vizum nélkül léphető át és a vizum Budapesten 67%-os kedvezménnyel (1/2-ad árban) adatik ki. A vizum két havi tartózkodásra jogosít.

Ugyancsak fenti idő alatt a Budapestre és vissza való utazásnál a magyar vasutak 50%, az SHS vasutak a visszautazásnál 50% díjmérséklést engedélyeznek.

A vizumnélküli utazásra, a vasuti és egyéb kedvezmények igénybevételére vonatkozó igazolványok a budapesti Nemzetközi kiállítás alkalmából (1929. május 4-től május 13-ig) adatnak ki és a kiállítás megtekintésére joogsítanak. Ezek az igazolványok 40 dinár és portó beküldése ellenében a következő árusítóhelyeken kaphatók:

Beograd: Magyar kir. Kereskedelmi Képviselet Utazási Osztálya Beograd, Palata Akademije, Jakšičeva ul. 2. — Putnik Utazási iroda, Kolarčeva ul. 1.

Szabotica: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Lloyd, Általános Hitelbank, Közgazdasági Bank, Rádió Reklám Jugoszlavia, Pašičeva ul.

Novi Vrbas: Takarékpénztár, Mezőgazdasági Bank, Schiedt Frigyes.

Bácska Topola: Közgazdasági Bank, Bácsopolai Takarékpénztár.

Veliki Beckerek: Kereskedelmi Kamara, Takarékpénztár.

Szombor: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Bácskai Gazdasági Egyesület.

Szenta: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Gazdakör.

Velika Kikinda: Centralna Štedionica.

Oszljek: Kereskedelmi Kamara Jugoszláv Bank.

Cakovec: Horvát Általános Hitelbank, Hofmann Elemér.

Novisad: Kereskedelmi és Iparbank, Putnik Utazási Iroda, Merkurbank, Lusztig Bank.

Kula: Hitelbank.

Odzaci: Takarékpénztár.

Vrsac: Deutsche Gewerbe-Genossenschaft, Szalay Utazási Iroda.

Varazdin: Horvát Általános Hitelbank.

Sándor ügyosztályának tisztviselői bált rendeztek, őt is felkérték a rendezők sorába. El is fogadta habozás nélkül. Talán éppen annyira örült bálrendezői minőségének, mint valamikor első kinyomatott versének. Erre az alkalomra frakkot csináltatott. Amikor a bál estéjén tükröbe nézett, nagyon meg volt elégedve magával.

Az első bál! A szépirodalom gyakran és szívesen foglalkozott akkoriban ezzel a témával. Rendszerint fiatal lányokkal kapcsolatban apróra és színesen leírták előeste, a bálj és az utóreggel hangulatait, reményeit és eredményeit. Rozsos Sándor szívében ugyanezek a hangulatok keringőztek.

Amikor frakkosan — lakkcipő és fehér glazékeggyű — a bálterem ajtajánál buzdólkodott, hogy az érkező vendégeket — szellemesen szerkesztett táncrendet osztogatva — kalauzolja, nagyon boldognak érezte magát. Egyszer, egy pillanatra átvillant rajta a gondolat, vajjon Margit eljön-e? Szinte kívánta. Hadd lássa őt ebben a mai megjelenésben és lássa egyuttal azt is, hogy mit veszített. De Margit nem jött el és Sándornak később bizony nem hiányzott.

Állt és a lépcső felé nézett. Most megdobant a szíve. Bereznay Kálmán osztálytanácsos ur jött a feleségével és két leányával. Bereznay osztályvezetője volt Sándornak. Eddig mindig csak hivatalosan érintkezett vele. Ez pedig a legkiemelkedőbb formában történt, mert a tanácsos ur rideg, szigorú ember volt. A beosztottak, ha esengetett, mindig izgatottan és kissé remegve mentek eléje. Sándor most is ezt a remegést érezte testében. Körülmézt. Véletlenül egy rendező sem volt a közelben. A »lady patroness« érkezett az imént — az államtitkárné ömeltősága — és őt kísérte, körülötte hajlongott a rendezők tömege. Így Sándorra háramlott a kitüntetett feladat, hogy a szigorú urat és családját fogadja. A tanácsos ur ma este igen enyhe hangulatban volt. Kezet nyújtott és családjának bemutatva. Most két másik rendező is futott már a hivatalos hatalom illő üdvözlésére. Sándor az ifjabb Bereznay kisasszonynak nyújtotta karját és a részükre fentartott helyre vezette.

(Folyt. köv.)

Murszka Szubota: Prekmurska Banka.
Ada: Leszámitolóbank.
 Az apatini járás részére Berlekovich Sándor újságíró Apatin.
Szari Becej: Népbank, Potiska Banka.
Novi Becej: Általános Hitelbank.
Bela Crkva: Trgovačko Udruženje.
Pancevo: Kereskedők Egyesülete, Népbank.
Szarajevó: Kereskedelmi Kamara.
 Lakásról ajánlatos előre gondoskodni.

Az étteremben minden este PÁTKAI zenekara játszik

A varietében Telemann díszszekvartettja szórakoztat

Beograd Központjában
Rác Lajos
 vezetése alatt
»RUSKI CAR«
 étterem és kávéház
 az intelligencia találkozó-helye!
 A szünetekben az
»Eldorado Variete«
 minden este 10 órától elsőrangú attrakcióival mérsékelt árak mellett kellemes szórakozást nyújt.

3423

ROSSIJA-FONCIÈRE
 BIZTOSÍTÓ ÉS VISZONTBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG
ELETBIZTOSÍTÁSI OSZTÁLYA

Élethbiztosítás kötése előtt kérjen ajánlatot tőlünk! Liberális feltételek, méltányos díjak, legszebb kombinációk! — Levélcím: **Rossija-Foncière** fiókgazdagsága **Subotica** (Aleksandrova ul. 4. Rossija-Foncière palota)

ROSSZ IDŐ

van ma és annak, aki jól akar járni, minden tekintetben takarékosnak kell lenni, különösen szükségleti cikkek beszerzésénél, amelyeknek legolcsóbb beszerzési forrása a **ROSSMECK** nagykereskedés, különösen az, akinek hivatása végzésében pontosságra van szüksége, van szüksége jóljáró **zsebórára, ébresztőóra**ra és **ital órára**. Köz tudomásu dolog, hogy jó és pontos órát nagyon olcsón vehet az

R. STERMECK nagykereskedésében
Celje, 27. szám (Szlovénia)

Nehéz az órát elvesszite, láncra is van szüksége, a szép fiatal leánynak vagy menyasszonynak fülbúgató és gyűrű is kell. Mindezt felülhelti a sok ezer képpel ellátott nagy képes árjegyzékben, amelyet bárkinek ingyen küldünk. Az órákért 3 éves garanciát vállalunk. A meg nem felelő vagy kicseréljük vagy a pénzt visszaadjuk.

SZLANK MENI SÓSFÜRDŐ
 SZT. SZLANKAMEN
május 12.-től nyitva

Szobaárak 15 dinártól 40 dinárig.
 Szt. Pazovától naponta kétszer autobuszjárat. Közlekedési felvilágosítással szolgál a

ŠTEDIONICA ST. PAZOVA (SREM)

SLAVEKS FURNIROKAT
 legutányosabban szeresheti be
SLAVEKS D. D. ZA ŠUMSKU INDUSTRIJU
 Zagreb, Brod n/S vezérképviselőjénél
LUDWIG HUBERTIŠIN, NOVISAD
 Cara Dušana 33. Postafiók 25

Künstler Erő
 angol uri szabó, Subotica
 I, Sokolska ulica 4

Elegáns szabás. - Finom munka. - Olcsó árak. - Figyelmes kiszolgálás!!

Novisadon, Ustavska ulica 4. szám alatt

ház
 lakással, raktárral, istállóval és nagy udvarral
azonnal kiadó
Eckstein Simon
 Novisad, Futóki pnt 8.

Billiárd
 mandinergumi, zöldposztó, dákö, golyó, sakk, dominó, Lignum-Sanktum tekegolyók, babák és minden más esztergályos áru legolcsóbban beszerezhető

Ehrlich J.
 esztergályosnál, SOMBOR, Pariska ulica 1

Paraffin-terápia
 biztos gyógyulás rheuma, köszvény, ischias és neuralgiák ellen.

Paraffin-szépségápolás
 a kozmetika legmodernebb vívmánya.

PARAFFIN GYÓGY-ÉS KOZMETIKAI INTEZSET
 Vel. Bečkerek, Hajduk Veljkova 14
 ORVOSI FELÜGYELET!

Olesó, de jó javítást, kész és rendelt cipőket csak a

gyorstalpaló
 kcsát
Poštanska ulica 4. LUSPAI

ÉTTEREM ÉS VENDÉGLŐ MEGNYITÁS PALIČON

Ujjonnan épített és berendezett éttermemet május 15-én megnyitom. Uj vendégszobák. A legjobb ételek többféle ital, saját pincében több éve álló borok. Autó- és kocsibeszálló. — Abonnensek felvétetnek. Napi penzió 60 dinár.

Sztantić Bartul, Palič

ÉTTEREM ÉS VENDÉGLŐ MEGNYITÁS PALIČON

Ujjonnan épített és berendezett éttermemet május 15-én megnyitom. Uj vendégszobák. A legjobb ételek többféle ital, saját pincében több éve álló borok. Autó- és kocsibeszálló. — Abonnensek felvétetnek. Napi penzió 60 dinár.

Sztantić Bartul, Palič

Jóforgalmu

borbélyműhely
 a város központjában
eladó
 Érdeklődni
LAZAR PAVKOVIĆ-nál
 Petrovaradin (Srem)

Burgonya
 étkezési, galiet, Ella, Voltmann és fehér vagontételekben prompt szállításra

COMERC SENTA
 TELEFON 60

**Kékkő 99%
 Zöldpor 75%**
 legolcsóbb árban

Sugár Manónál
 Telefon 47

Elsőrendű 8-10 hónapos fekete, tisztafajú KORNWALL PEPPER és egy tisztafajú

tenyészkan
eladó
Gérich István
 Novisad, Kralja Aleksandra ulica 18.

Betegség miatt

eladó
 Novisad legolcsóbb helyén jól beszerezett

rövid ru details üzlet
 kedvező feltételek mellett. Érdeklődni lehet KARDOS hirdetővállalatnál Novisad, Vilsonov trg 7

MARIJA-GYERTYA
 gyári árban csakis
 RESCH JOZSEFNEL kapható

SOMBORBAN
 KERJEN AJANLATOT!

Basszista
 vagy
kürtös
 állandó állást talál
ODŽACIN
 Kiszolgált, öregebb katonazenész előnyben részesül. Hegedülni tudás feltétlen megkívánatik az említett fuvós hangszereken kívül. Komoly ajánlatok

Bilek József, Odžaci
 címre küldendő 4815

Gyenge férfiak-
 nak 10 dinár beklüdesé esetén bérmentve küldöm szabadalmazott szenzációs találmányomat ismeretető könyvemet. — Cím

„Patent 608“
 Cuij (Kolozsvár) 1622
 1. sz. postafiókbérlet

Cséplőgéptulajdonosok!
 Nem kell új dobkosár, nincs kosárcsere, de többteljesítmény és üzemmérsékletmegtakarítás, ha

szab. dobkosár-betétléceinket felszereli

Kérjen prospektust, ajánlatot!
Bárdos és Brachfeld, Novisad

Nagy műhely Novisadon
 villanyárammal üzemhajtáshoz és világításhoz nagy nyitott és csukott lészerekkel, nagy udvarral, asztalos- vagy gépműhelynek igen alkalmas

kiadó

Ugyanott több lakás is kiadó
 Bővebb felvilágosítást nyújt:
 Srpska Trgovačka Banka d. d. Novisad

Érettségire
 középiskolai, polgári és magánvizsgákra előkészít **Galgóczy magántanfolyam**
 Budapest, VIII., Mária Terézia tér 3. sz. 12778

SZANATÓRIUM FARKIĆ
 BEOGRAD, Knez Mihajlov venac 23. TELEFON 5-89.

IDEGBAJOK: Neuraszténia, hisztéria, epilepszia, ideg-zifilis, benulások, isziás.

SEBÉSZETI-ORTOPÉDIAI MEGBETEGEDÉSEK; Csont- és izületi bajok, hátgerincferdülés, lábbajok, csipőferdülés és egyéb testi hibák gyógyítására.

Ortopéd készülékek. — Vizgyógyintézet. Elektrotherápia.

Klinikai laboratórium (Dr. Lemešić vezetése alatt) Teljes rön genintézet. Bőlfürdők (Enterocleaner) MÉRSÉKELT ÁRAK

Vezető orvosok **Dr. H. Klein és Dr. Kajan**

Kovačević ügyvéd Beograd
 irodáját saját házába, Molerova ul. 36 alá helyezte át.

Vállal képviselőket minden bíróságnál, minisztériumnál, és hatóságnál Beogradban, eljár **adóügyekben** a pénzügyminisztériumban, közigazgatási bíróságnál, az államtanácsnál és az adóügyi igazgatóságnál. **Katonai ügyeket** is vállal. — Telefon 51-48 3-95

Jégszekrények
 Mészárosok, hentesek, vendéglősök, magánháztartások legolcsóbb beszerzési forrása.

Minden nagyságban kapható!
 Kérjen árjegyzéket!

Elsőrendű kivitel!
MILOŠEVIĆ VELJKO, Sombor, Zlatna Greda 2

Húsz évvel megfiatalítja
 mert visszaadja a haj ereleti színét a férfilej-vedőgyes hajregenerátor. Abszolút ártalmatlan, mert mérge és élesmentes. Kapható minden drogeriában, gyógy- és illatszertárban. Ahol meg nincs, 40 DINÁR beklüdesé ellenében franko szállít 2 üveggel a jugoszláviai

SCHNEEWEISS
BALLA-DROGERIA, Vel. Bečkerek

Házhelyeknek alkalmas parcellák
 a palicsi uton, kedvező feltételek mellett

eladók

Közelebbi felvilágosítást ad: **dr. Barta Ádám**
 Subotica, Vilsonova ul. 6/a 4667

Északamerikába: Canadába, Délamerikába: Argentiniába, Braziliába stb. utazni szándékozónak

ingyenes felvilágosítást nyújt a FRANCUSZKA LINIJA
 Zagreb Beograd Sombor
 Vel. Bečkerek, Obala Princeza Jelena 3

LEVELEZÉS

KIRAKATÚVEGEK, TÜKRÖK GARANTÁLT EL-SŐRENÜ MINŐSÉGBEN KAPHATÓK AZ »ALBA« TÜKRÖGYÁRNÁL NOVISAD. 4377

Kláril Vasárnap tizkor várjon. 4720

Dva mlada gospodina žele poznanstvo divju dama od 22 god, dalje na duze izlete voznje Dunavom preko ljeta. Radi dogovora roslati adrese administraciji pod »Cetiti«. 4740

Vidéki hölgyek és urak ékszerjavítást és drágaköveglaszt megvárhatják Blahánál, Subotica, Edénypiac.

Nem sablonok, hanem külön egyéni ízlés szerint készülnek Branchler butorai. Subotica, Halpiac.

Komoly elhatározás. Várom levele sürgős folytatását. 4650

HÁZASSÁG

Felkértem Káli Idős köznőségét, sziveskedjenek tudomásul venni, hogy én Csernik Antal házassági ajánlatát nem fogadtam el. Özv. Uri Jánosné. 4475

Elegáns, művelt, sport- és zenekedvelő, társaságibeli urilány, diplomás vagy más biztos pozícióju urilány ismeretségi keresi házasság céljából »Tavas« jelgére Schmolka hirdetőiroda Novisad. 4578

FOGLALKOZÁS

Könyvelő, jó bizonyítványokkal, magyar, szerb, német nyelvvél, hosszabb gyakorlattal állás keres, esetleg felnapra, óráknyvelést is vállal. Cim a kiadóban. 4749

Himezőnk kabátokat, ruhákat, gallérokat stb. Azelőtt Pasičeva ul. 7. most Strosmajerova ul. 8. I. emelet. »Helen« műbimzővállalat. 4741

Tanoncokat felvesz. Crnjaković fodrász, Kralja Aleksandra ul. 7. 4782

Kifutófiút, valamint tanoncot azonnal felvesz Tenner optikus, Korzó 11. 4780

Szakácsnő, perfekt, nagyobb étteremben, esetleg nagyobb magánháznál állást keres. Közlebbit Pongrácánál, Cvetna ulica 5., második udvar. 4765

Cukrászsegéd, önállóan dolgozó, állást keres. Szives megkeresések Cvetna ulica 5., második udvar I. ajtó, kéretnek. 4764

Házmaster, ki a kertészethez is ért, Paliera azonnal felvétetik. Bővebbet Földes ruházlet. 477

Rövidárs helyi ügynököt keresek. Ajánlatokat eddigi működés és fizetési igények megjelölésével »Ambicós« jelgére a kiadóba kéretnek. 4753

Sóflór, ki kovácsmesterséget tanult, felvétetik. Cim a kiadóban. 4751

Szalovarrónó házakhoz megy napi 50 dinárért. — Munkát otthon is olcsón vállal. Bunjevačka ul. 38. 4711

Intelligentes Stubenmädchen sucht Stelle per sofort. Zuschriften erbeten unter No »4713« erbeten an die Administration des Blattes. 4713

Gyakornokot felvesz. drogeria »Nada« Subotica. 4736

Tomik István (Pista) közművesmester, aki utóljára Beogradban, Primorska ulica 16. sz. alatt lakott, jelentkeznek az alanti címnél újabb közművesmunkák vállalása céljából. Stojanović Živko, Beograd, Dušanova ulica 104. 4725

Német-szerb levelező német gyorsírással, nagy gyakorlatlalt keresetek. Irásbéli ajánlatok az eddigi tevékenység és a fizetési igény megjelölésével »580« szám alatt Kardos hirdetővállalathoz, Novisad intézendők. 4723

Gépész, szivógáz-nyerselőmotorokhoz és malomlakatos hangszervatókhoz, állást keres lehetőleg nagyobb územnél. Leveleket »Szorgalmas szakember« jelgére a kiadóba kér. 4583

Teljesen perfekt szobalány azonnali vagy május tizenötödiki belépésre kerestetik. Cim a kiadóban. 4801

Önállóan dolgozó elsőrendű cukrászsegéd felvétetik. Kafana Srpski Kralj Subotica. 4799

Elektro-Betriebsmonteur sucht Stelle als selbständiger Elektro-Betriebsmonteur kleinerer Centrale oder Fabrik. Versiert in Hochspannung, Niederspannung und Schwachstrom-motoren-Reparaturen, Wickler, modernen Installationen. SHS Staatsbürger, spricht serbisch, deutsch und ungarisch. Adresse in der Administration. 4588

Ispáni, vagy béresgazdai állást keres a helyei uradalom magnemesítő állomásán gyakorolt gazda. Franjo Sehman, Brestovac z. p. Kneževi Vinogradi. 4731

Gépész, jómegjelenésű, szorgalmas fiatalember, aki a szivógáz és Diesel-motorokhoz ért, állást keres. Megkeresések Gyetvay József címén. Bajmok. 4747

Varrólány, ügyes, fiatal felvétetik II. Plinarska ulica 11. (Gázgyárral szemben). 4788

Főmolnári állást keresek. Próbaidőre is elmegyek. Mihalec János, Bácska-Topola, Szekfu-ucca 839. 4813

Saját motoros kerékpárral rendelkező utazó, ki öt nyelvet beszél, napi szükségleti cikkek eladását vállalná. Ajánlatokat Schmolka hirdetőbe, Novisad »Agilis« jelgére kérek. 4658

Cukrászsegéd, fiatal, csakis jó munkás, azonnal felvétetik. Centrál cukrászda, Novisad. 4666

Szerb nevelőnő, magyar és német nyelvtudással, lehetőleg zenei ismeretekkel, kerestetik vidéki uricsaládnál. Ajánlatok »Horgos« jelgére a kiadóba küldendők. 4676

Kinderfräulein mit perfekten deutschen und kroatischen Sprachkenntnissen wird zu 2 Kindern von 6 und 7 Jahre für sofort gesucht. Anträge unter »Perfekte« an Kardos oglasni zavod Novisad. 4609

Gazdaságha keresek a háztartásban jártas, szolid nő. Balthes Kálmáné, Szlári Becej. 4625

Azonnalra keresek szobalányt, szállodai gazdaszonyt, szobalányokat, pincérlányokat, főpincért, éthordót azonnali belépésre. Lang agentura, Subotica, Vilsonova ul. 5. 4757

KINTORNA

Felcsög: Az apámtól ránkmaradt örökséget már teljesen elköltöttük.

Férj: Talán azt akarod, hogy most elkezdjek dolgozni?

Felcsög: Hát mit tehetünk egyebet?

Férj: Várunk, amíg meghal az anyád.

Az ismert bankkapacitás a multkor megkérdezte a metresszétől.

— Akarsz velem az Alpesebbe lönni, drágám?

— Nem — jelentette ki a hölgy kerekén — Az ember ott a hegyektől nem látja a vidéket.

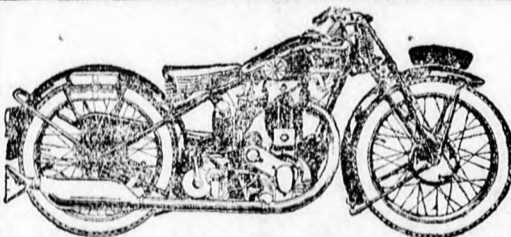
— Laura kificamította a lábát s egy gazdag ember a hotelbe vitte.

— Volt valami káros következménye?

— Laurára nem, de a gazdag emberre igen.

Bíró: Maga egy hete házasság és véresre veri a feleséget? Szégyelje magát! Tizenöt napi fogházra ítélem!
Vádtott: De bíró ur, ne tessék tönkretenni a mézeseteinket!

1000 gyönyörű új modell
Raktáram tulzsufoaltsága miatt az árakat leszállítottam
Eszterka kalapszalón
a Korzón

„ARIEL“
MOTORKERÉKPÁROK. MODEL 1929,
250, 500 és 557. M³ állandóan raktárról
„AUTOCAR“
cégnél kaphatók
NOVISAD, Trifkovičev trg 5
Telefon 21-32 2760

Téglagyár

közvetlen a vasúttaloms mellett, nagyon jól bevezetve, teljesen jó karban, körkemencékkel, gépekkel, teljes felszereléssel, kész aruval, családi okok miatt nagyon
jutányos áron eladó
Polak Lajos, Nova-Gradiška, Szlavonia

Legújabb típusu
CITROËN és BUICK
automobilok, 16 havi részletfizetésre is 6% kamat ellenében
Az összes Citroën alkatrészek állandóan raktáron
Megtekinthetők a bánáti képviselő
BENCZE TIBOR okl. gépészmérnök garázsában, **Veliki-Beeskerek**
Gimnázium ulica 10 szám 4420

Házmasteri állást keres gyermektelen házaspár. — Franjo Selman, Brestovac, z. p. Kneževi Vinogradi. 4730

Uraságokhoz ajánlok perfekt gazdát, vagy ismét azonnali belépéssel Érdeklődni Lang agentura, Subotica, Vilsonova ul. 5.

Fűszerkereskedősegéd, fiatal, beszél szerbül, németül és magyarul, azonnali belépésre állást keres. Megkereséseket Jakab Roth vendéglős, Topolze, z. p. Batina Skela, Baranja. 4771

Jómegjelenésű csinos ki-szolgaló felvétetik. Kovács cukrászda és büfé, Kula. 4718

Fényképészségűnöt keresek, aki teljesen önállóan tud dolgozni. Teljes ellátást adok. Ajánlatok Foto »Mira«, Kula címre küldendők. 4597

Ügyes villanysszerelő állást keres azonnalra. Szives ajánlatokat »927« alatt noviszadi kiadóhivatalba kér. 4596

Nevelőnőket, okl. tanító-nőket nyelv- és zenetudással vagy anélkül, gyermekterítésznöket egyszerű fräuleinokat aínál a legfelismeretesebben: Pädagogenbund, Wien, IV, Karlsplatz 7. Az összes ifjusági folyóiratok lerakata. Távtanítás. 1929 január 1-től: Wien I. Kumpfgasse 7. 13579

Heirat. Junger, vornehmer Geschäftsmann, aus bester Familie, Deutscher, Christ, sucht mengels persönlicher Familienbekanntschaften Verbindung mit Persönlichkeiten aus guten, wohlhabenden Gesellschaftskreisen, die standesgemässe Heirat vermitteln könnte. Antworten erbeten unter »Gratitudo« an die Verwaltung des Blattes. 4325

Két jó házból való fiu tanoncnak felvétetik. Vojislav Vasiljević uriszabó Subotica, Manojlovičeva ulica 7. 4403

Elsőrendű szalonszabónó jutányos áron uriházakhoz, ajánlkozik. Munkát otthonra is igen olcsón vállal. — Levélhívásra házhöz megy. Cara Lazara 52. 3851

Podrásnő, perfekt munkakerő. Állást keres. Fürdőhelyre is elmegy. Cim: Hipp Frigyes, Velika Kikinda. 4672

Elsőrendű retusőr és operatőr, ki a háttér berajzolásban, valamint bróm-ezüst-retussban teljesen jártas, azonnali belépésre kerestetik. Fényképes ajánlatok próbákkal és a fizetési igények megjelölésével Atelier Czeck, Bela Crkva (Bánát) címre küldendők. 4621

Nagy kereset. Felveszünk képviselőket és képviselőnőket a legelőnyösebb feltételekkel az ország minden nagyobb városában állami értékpapírok és más cikkek eladására. Szóbeli vagy írásbeli jelentkezés. Zumbulović, Zagreb, Bakacseva 3/I. 3701

Főzésben perfekt házvezetőnő, aki könnyű házimunkában segítkezik és kőzimumkában is jártas, kerestetik. Leveleket »Erkölcös« jelgére a kiadóba. 4642

Gesucht für ein 8 und ein 4-jähriges Kind ein deutsches Fräulein, die womöglich auch die serbische Sprache besitzt. Adresse in der Expedition. 4684

Tanulóleányok varrodába felvételnek. Eisler Izsó, Barátok temploma mellett. 4616

Körvetitjük a legrövidebb idő alatt az engedélyt minden fajtáját, állampolgársági, itt-tartózkodási engedélyt, (trafik, kávékimérés, lícno i mesno pravo stb). Nemzetközi Iroda, Subotica, Aleksandrova ulica 9. 4348

Fényképészségűnöt (segédnő), főleg negatív retushoz keres Timár fényképész, Subotica, Aleksandrova ul. 4687

VÉTEL-ELADÁS

KIRAKATÚVEGEK VITRUMNÁL NOVISAD, PUTOŠKI PUT 137. 1734 2420

Kis szalngarnitúra és egy Schöber ágy, nálam bizonyban levő, eladó. Sokolska ul. 3. 4750

Méhüket keresek megvételre szalmakosokban. Dr. Gábor fogorvos, Subotica. 4760

Palicai villa szőlővel, gyümölcsösrel együtt eladó. — Pátka, Városi Takaréks. 4781

ELADÓK szerszámgépek, szerszámok, villanymotorok, szíjtárcsák, kazánlemez és rostélyok, ócskavasak, cementlapok, téglák, tésőfűveg, Csizsár, Subotica, VII., Miloš Obilić a. 4779

Ecetgyártó-kádakat, használt jókarban levőket, veszek. Ecetgyár, I. Vojnovičeva ulica 5. 4776

Vendéglő Cokan, jóforgalommal a piacféren örök áron, szabadkézből eladó. Losonczi Verona, Čoka, Bánát. 4701

Baranyában, Karanac nagyközségben szép gazdasági ház a fötucán 2000 kvadrát telken szabadkézből eladó. Érdeklődni a tulajdonosnál, Szubotica, Brnjevačka ul. 38. 4712

Eladó jókarban levő Um-rath-kazán, MÁV cséplővel és felszereléssel. Lisák Mihály, Cantavir. 4754

Eladó Essez csukott autó, hathengeres, 40 lóerős, őt-személyes, alig használt állapotban. Makó József, Velika Kikinda, Hajduk Veljkova ulica 420. 4756

Fiat autó 509. négy üléses, csukott, eladó Bővebbet Novisad, Sibirjanin Janka (Hunyadi) ucca 38.

Eladó Fordautó, négyüléses, jó karban, ára 10.000 dinár. Berninger Józsi és Einberger, Mokrin. 3902

Horgosi Kamarás erdőn az állomás közelében levő Bánfi féle villa másfél hold földdel eladó.

Fordson traktort, használtat, megvételre keresek. — Ugyanott egy 4 HP magánjársó kazán eladó. Erdei gépész, Stara Moravica. 4719

Amerikába való költözés miatt eladom szép, modern villámot, negy hold kiténő gyümölcsösrel, egynegyed hold kerttel, Lipik legszebb részén, melynek hozama a nyári szezon alatt 50.000 dinár. Feltételekkel készsége szolgál a tulajdonos: Lipik (Szlavonia) 9. számú villa. 4620

507-es 6 üléses Fiat autó generáljavitva, kitünő állapotban, eladó. Érdeklődni: Automobilia garage, Subotica. 4723

Elköltözés miatt sürgősen eladó jutányos áron ágy és asztalnémet. III., Sremska ul. 4. d. u. 2-5. 4681

Ház a főuton, azonnal átadható, eladó. Beogradski put 91. Ügynököket díjazok 4703

Házhelyek a Szegedi Szőlőkben, a guritónál, a börtvény mellett, egyik parcellán ház is van, eladók. — Közelebbit VII., Slepá ulica 8. 4564

Házhelyek Náczi-telepen, buszraklataja mellett, 200 méternyire a Hartmangvári villanyos megállótól, prima kerti föld rozsburgonyával beültetve, kapánknál, több évi részletre is, olcsón eladó. Senoe 17. 4678

Hangverseny pianino Talliek-Suasni, két éves, azonkívül 7 család méh modern fekvőkáptárakban eladó. Palics, Trogirská ul. 7. 4675

Terményáru és lisztbevitő üzlet, jól bevezetve, eladó. Cim a kiadóban. 4744

Használt ajtók és vályog eladó az Ecsetgyárban. I., Vojnovičeva ulica. 4777

Fiat autó 509-es és 503-as kifogástalan állapotban, vadonatúj gumikkal, garantált generáljavított, olcsón eladó, eselleg részletre. — Cim: Radio Reklam Jugoszlavia, Pašičeva 7. 4783

Jóforgalmu borbélyüzlet berendezéssel eladó. Cim a kiadóban. 4793

Eladó új villa Palicson, mely áll: 4 szoba, 2 előszoba, 2 konyha, 2 spájz, 2 veranda, 1 komplett fürdőszoba (angolklozet), a konyhákban vízvezeték, továbbá 2 nyári konyha és fűskamrából. A telek 467 □-öl, beültetve csabagyöngye, madlín, fehémuskotály, piros csaszla csemege szőlővel. A ház 20 évig adómentes, téglaából épült. Ára 155.000 dinár. Érdeklődni: Oszvár Józsefnél, Palics, Horgoški put 59. 4674

Jó állapotban levő ajtók és ablakok eladók. Érdeklődni VI. kör, Trg Ćiril i Metod br. 16. 4585

Eladó félhold telep szanatóriumnál. Üzletnek igen alkalmas. Cim: Novisad, Batori 7. 4714

Kovácszerszám eladó. V., Halasi ut., a Birkás fakszék mellett. 4644

Szabószalon, jól bevezetve, eselleg lakással együtt elköltözés miatt eladó. Szükséges tőke 15-20.000 dinár. Durić, Osijek I., postanski pretinac 41. 4726

Vennék kifogástalan állapotban levő, kevesethasznált, kereszturos, rövid zongorát. Darvas Gábor, Stari Bečej. 4537

Tenyéssztojácok, téli tojó, tehén, fajtisza orpington eladó, darabonként 8 dinár. A. Kongo, Skotus Viatora ul. 42. 4727

Bajmokon jól bevezetett pékség berendezéssel és házzal együtt jutányos áron eladó. Tóth István, Szegfü u. 7. 4748

Szikvizgyár jókarban, üvegekkel, kracherlitöltővel és egy ahhoz való vadonatúj kocsival, más vállalat miatt jutányosan eladó. Lendvai Pál, Kula, Bácska. 4814

Polyamkavics minden mennyiségben és minden méretheben prompt szállításhoz kapható Ries & Rauch cégnél, Sremska Rača. 4476

Eladó Wertheim-kassza treszorral, kifogástalan állapotban, 61x59x84 cm. méretheben, teljes magassága faszokrény 64 cm. aljazattal 148 cm. Ára 4000 dinár. Cim: Vidakovich szabómester, Szvetozár Miletics. 4715

Megvételre keresek szivógáz magánjáró cséplőgarnitúrát. Kanyó József, Kula. 4596

Ritka alkalmi vétel 30 HP traktor legmodernebb német braunschweigi gyártmány teljesen új, beszerzési ára 153.000 dinár, megvehető 53.000 dinárért. Eladása sürgős. Bővebbet Bajor S. Subotica, Kralja Petra Park 5. Kereskedelmi Bank. 4738

Első magyar gazdasági gépgyár 1915-ös kibocsátású 19 lóerős gyári magánjáró 60 collos cséplővel kifogástalan állapotban eladó. Személyesen tárgyalok. Faragó Béla Zsednik, Subotica mellett. 4636

Komplett hálószoba, alig használt, fehér egyes háló, valamint konyhabutor eladó. Cim Oslobodjenja ulica 36. 4787

Eladó vendéglő Bácska-Topolán, a főútcán, házzal együtt, rokkantság miatt jutányos áron, kedvező feltételekkel. Érdeklődők forduljanak Patócs Béni tulajdonoshoz, Bácska-Topola. 4812

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy má 1 dinár, vasgubótól és címző kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felbőlyegzett jelzés leveleket továbbítunk. Kérdéseketőlünk ellenkezőleg mellőzöndk.

Eladó birtok Djakovó környékén, körülbelül kétszáz-harminc hold, megfelelő épületekkel, élő és holt fasztereléssel, a szükséges kőszeltekkel, holdankint tizenkétezer dinárért. Nagy sertéshizlalda. A birtokon van körülbelül három hold fiatal erdő is, azonkívül urbéri joggal rendelkezik a Djak. Selcei urberközösség érdekében. Az épületek, a berendezés és a kőszeltek majdnem a vételár felét érik meg. Részletes felvilágosítással szolgál Simun Rak, Zagreb, Viská ulica 20. A megtekintés végett Antun Rak Djakovó címre kell fordulni. 4691

8 HP MÁV acélfogaskerékes magánjáró 1893-beli 5 és fél atm. 48 collos Marschall-cséplő 13.412 sz. felteher Ford-autó eladó. Keresek traktort 1-4 év körülit megvételre. Turic Péter, Bajša. 4643

Veszek használt cséplőgarnitúrákat, cserélek új MÁV-gépeket kedvező fizetési feltételek mellett. — Schumacher Rezső, MÁV-gépgyár kerületi képviselője Sztari Beceje. 918

Stara Kanjizan 60 év óta fennálló jóforgalmu keresma-üzlet, sarok házban nagy táncteremmel, több szobával, istállóval, villanyval, köves udvar, többféle üzletnek is alkalmas kedvező fizetési feltételekkel, joggal eladó. Temesváry Sándor. 4584

6-8-as MÁV golyócséplők, cséplőgarnitúrák, cséplőig készen eladók. Vadóc Károlynál, Bačka-Topola. 4790

ELADÓ 130 drb pácolt sertésszárk. Barbi Vendel, Beodra. 4666

Olcsón eladó 12 HP szivógázmagánjáró 42 collos Haip acélramás, golyócsapágyas cséplővel. 1 éves: azonkívül 54 collos Schutt-leworth cséplő elevátorral. 20 éves, jó karban. Haip Testvérek, Crvenka (Bačka). 4662

Sarokház, a Madjarska ul. és Tolstojeva ul. sarkán, mely áll 2 kétszobás, egy egyszoba-konyhás lakásból, 100.000 dinárért eladó és azonnal átvehető. Bővebbet Lagner fodrásznál. 4440

Kétesapos jókarban levő söraparát, bor és hűtőpulttal egybeépítve, eladó. — Ehrenfeld, Nova Kanjiza. 4647

Többféle gyártmányu és nagyságu, használt cséplőgarnitúra eladó olcsón és kedvező fizetési feltételek mellett Schumacher Rezsőnél, Sztari Beceje. 4632

Drótheritések legjobb minőségben Kovácsnál, Subotica, Lifka-mozói épület. 4632

Varta akkumulátor használt, olcsón eladó. Cim a kiadóban. 4632

Keveset használt Mora tűzhely fűlvédővel együtt 2500 dinárért eladó. Cim: III., Duličeva 15. 4617

Tolókosít, gummikerekűt, jó állapotban megvételre keresek Rajcsics Antal Buvyevačka ulica 7. 4633

Teljes 8 HP Hofherr magánjáró cséplőgarnitúra, 1 éves 1070 m/m Hofherr cséplő Fordsonnal, egy 54" Hofherr-cséplő, valamennyi használt, jó állapotban, olcsón, könnyű fizetési feltételekkel eladó. Használt gépeket cserélünk új gépekre. »MACINA« gépzület, az Első Magyar Gazdasági Gépgyár képviselője, Veliki Becekerék, telefon 106. 4610

Motoreka, vadonatúj, feltűnő olcsón eladó. Gyurkovich, Rogaska Slatina, Slovenija. 4612

Kis családi ház a Párhuza- mon uton eladó. Cim a kiadóban. 4170

25 lánco föld tanyával 3 kilométerre a községtől, országút mentén, felszereléssel együtt azonnal eladó. Érdeklődni Wilhelm könyvkereskedésben Bačka Topolán. 4553

Szlávonía legjobb részén kisebb-nagyobb birtokok eladók, holdja 5000 dinártól 10.000 dinárig, a földek minősége megegyezik a bácskai földekkel. Eladás részletfizetésre is. Borbély János és Társa, Kovács Lajos ügynöksége, Subopolje. 4536

Motorbicikli pótkocsival, 5 HP, teljesen jókarban, 10.000 dinárért eladó. Gartner, Sombor, Santovačka nova ulica. 4610

Kávéház Molon, az Adára vezetők főuton, elköltözés miatt eladó. Érdeklődni Szántó Sándornál Mol vagy Mészáros Fabiánnál Szentá, Jovana Popovića ulica. 4510

Portál, 240x270 cm, két rollóval, 4000 dinárért eladó. Juhász Lajos, Čoka. 4572

Ház a főuton, két három szobából álló lakással, özszes mellékhelyiségekkel, két üzlethelyiséggel, nagy udvarral eladó és azonnal átvehető. Subotica, Frankopanska ulica 15. 4311

Kisebb iparvállalat, mely évente 150.000 dinárt tisztán jövedelmez, kevés tőkével vezethető, más vállalkozás miatt házzal együtt 100.000 dinárért eladó. A ház köves főuton fekszik és így bármilyen üzlet vagy vállalat céljaira alkalmas. Cim a kiadóban. 4698

Egy Ford és egy Matis autó kitűnő állapotban nagyon olcsón eladó. Kollár Ferenc bank- és bizományi üzlete, Mali Idjós. 4478

Eladó egy nagy és egy kis dagasztógép, szárítókészülék és egyéb tárgyak. Adler Géza, Novisad, Ustavska 36. 4544

Patkanin patkányt felelőséggel irtja. Kapható Subotican, Hercl drogeria és Kurtcs kereskedésekben. 2978

Jégszokrnyót ne vegyen addig, míg Ujvári Ferenc asztalosnál, Tamerin meg nem nézi. Prospektus ingven. 3661

Eladó

vasgerenda, vasuti sinek, centrifuga, centrifugal szivattyuk, spiritusgyári felszerelési tárgyak, 4, 5, 6, 8 collos csövek, gőz- és vízváltócsapok, kazánlemezek, járó- és szijkerékek, transzmissziók és mindennemű kovácsolni való vas.

Veszek minden mennyiségben ócska kovácsolt és öntött vasat, csontot, rongyot, új szövethulladékot a legmagasabb napi áron. Donáth Lipót, Subotica, VII., Cara Lazara ul. 29. 3654

Hordók

használtak 250 litertől 7000 literig kaphatók Krix Lajosnál, Subotica, Mažuraničeva ul. 19. 4317

Eladó Harley-Davidson motorékpár teljesen jó állapotban, pótkocsival. Mudrinszki gépész, Srebran. 4318

VAJDASÁGI KÉPVISELETEK:

13750

Dipl. Ing. SARTOR & Ing. RIEGER, NOVISAD Željeznička ul. 20. — Dipl. Ing. Albert Szilárd Sombor, Atanackovičeva 3. — Arnold Kemény Vel. Kikinda, Vel. Becekerék. — Weigand & Co. Subotica, Paje Kujundžića ulica 4. — Johan Schmidt Vršac, Svetosavska 50. — Dr. Hugo Lenard Pančevo. — Konsum. Stari Bečej. — Mátyás Csikmak, Senja.

LIFKA-MOZI

Vasárnap utoljára 2 sláger

TRILBY

Vörös ablakos utca
VIVIAN GIBSON, SUZY VERNON

Hétfőtől szerdáig

Brigitte Helm, Henry Stuart

Rozvolska szeretője

Főuri milliőben lejátszó látványos luxus-film.
Színhely Baden-BadenGÉPTULAJDONOSOK,
IPARTELEPEK
FIGYELMÉBE!

eredeti

gyári áron
kaphatókSzemes Kálmán
cégnél SuboticiánGuba J. utóda
cégnél Bača-Topolán

Eladó földbirtokok Mali Időson. 44 hold prima szántó tanyával és veléssel, a községhez 1 km-re. 25 hold prima birtok tanyával a feketési állomásnál, 20 hold kitünő szántó tanyával a szivaci utónál, 16 hold a Mátyus-féle földből, 46 hold tanyával, veléssel a Topola-hegyesi határnál. Kollár Ferenc bank- és bizományi üzlete Mali Időson. 4479

Eladó 6 HP 1922-beli Hofherr lános gyári magánjáró original cséplőgarnitúra. Gábor Pál Temerin. 4143

Eladó egy darab feleslegesé vált revolver-esztergápad, 1 drb Reiter-féle 110 voltos 127 amperos egyenáramú dynamó, 1 drb Chronos automatikus mérleg, 1 drb Seck gyártmányú aut. buzalocsoló és 2 drb öttönás teherautomobil. Bővebb felvilágosítást nyújt Székely László, Ada. 4419

Ház vendéglővel eladó. — Cím: Skotus Vialora ul. 15. 4123

Eladunk egy komplett, üzemben kívül helyezett malomberendezést (teljesítménye kb. 100 mm. 24 óra alatt) és egy 60-70 HP Wolff gyártmányú, 1920 gyártott félstabil gépet, azonkívül egy áramfejlesztőgépet és az összes szjakat. Mindez megtekinthető a malomépületben, ahol az összes gépek helyükön állnak. Ugyanott egy (felszerelendő) ipari vágány, mely kb. 300 m. hosszú s 750 nyomtávú, is kapható. Kőzelebbi adatok kívánatra írásban. Spiesz & Cie. hengermalom, Gajdobra. 4663

160 dinár

10.000 kg I. osztályú Dunahomok, 120 dinár II. osztályú Bogojevón vagónba rakva. Szállítás azonnal. Johann Merkl, Senta. 3586

Somborban a Szontai ut 3. számú ház azonnali beköltözéssel eladó. Érkezni lehet a tulajdonosnál. Sándor Béla ul. 1. 4659

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szö 1 dinár, vastagbetűs és címzés közzétételre számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felhívás nélküli jelzés levélben! Kérjük a hirdetőket, hogy a hirdetésükben világosan fogalmazzanak!

Amerikában lakó magyarok figyelmébe! Gsanádi Ferenc sztaromoravici molnár keresi édesanyját, aki Magyarregénből (Tordamegye) vándorolt ki, utoljára 1912-ben adott életjelt magáról, amikor Takács Kálmánnak volt a felesége. Kérem az amerikai magyarokat, akik nevezetéről valamit tudnak, küldjenek értesítést a Bácsme gyei Naplóhoz. 4589

Kiadó Paliésan a kápolna melletti Kriszthaber-villában 3 és 2 szobás lakás. Telefon 112. 4799

Négyszobás lakás mellék-helyiségekkel azonnalra kiadó. Paje Dobanovačkog ul. 11, I. emelet 3. ajtó. 4752

Mechanikus-műhely áthelyezés. Értesitem a t. vevő és munkaadó közönséget, hogy mechanikus-műhelyemet Pašičeva ulica 9. sz. alá helyeztem át. A n. é. közönség szíves pártfogását kéri Andriška J. mechanikus. 4786

Négy szobás lakás, fürdőszobával és összes mellék-helyiségekkel azonnalra kiadó. Megtekinthető délelőtt 10-12 óra között Ivana Antunovic ulica 17. 4789

Elárnsítóhelyeket a Rudičeva utcában, a Jugoszláv Bank előtt és a Sudarevičeva ulicában május 7-ikén és 9-ikén délelőtt 9 órakor bérbead árverésen a Fogyasztási Hivatal. 4791

FIGOL

APOTEKA
DR. SEMELIĆ
DUBROVNIK 2.Ha már mindent megkisérelt és
semmi se segített

tegyen próbát a FIGOL-gyógyelixirrel, amely a legkiválóbb szer a gyomor erősítésére és a belek tisztítására.

Győződjék meg Ön is, hogy a FIGOL eredményesen hat az emésztőszervekre, a gyomorra, a belekre és a vese megbetegedéseinek, fejfájásnak, álmatlanságnak, aranyérmének.

A FIGOL-t előállítja és postán utánvétellel szétküldi

Apoteka Dr. Semelić Dubrovnik 2.

Eredeti ládika 3 füveggel csomagolással és postadíjjal együtt 105 dinár, 8 üveges láda 245 dinár, egy üveg 40 dinár.

Allandóan érkeznek hozzánk köszönőlevelek a FIGOL eredményes hatásáról.

Gyenge férfiak

kérjék a szenzációs „Amor Star” ismertetőt, azonnali eredményért garancia. Mayerhof optikus, Vel Beeskerek. (10 dinárért prospektus és felvilágosítás.) 2643

KÜLÖNFÉLE

Raktárhelyiség, száraz, földszinti, város központjában azonnal kiadó. Bővebbet Petrogradska 17. 4784

Szép kis lakást adnák a kertvárosban annak, aki nekem egy évre 5000 din. kölcsönözne. Cím a kiadóban. 4785

Szenterón, újonnan épült betonozott, azonnalra kiadó. Gimnazijska ul. 6. 4737

Lakás, udvari 2 szoba, konyha, kamra május 15-re csendes házaspárnak kiadó. Daničičev (Paliés) put 25. 4683

Az eredményelmeszesedés

akként keletkezik, hogy a vérben mérgek gyülemlenek fel és az anyagcsere nem történik rendben. Ennek folytán a vér tisztátalanul válik, megsűrűsödik és renyhe lesz. „Planinka”-tea alkalmazása rendszeres anyagcsere és szabályos vérkeringést eredményez.

Kérem a gyógyszerárban csak valódi „Planinka”-teát, amely nem nyitva, hanem leplombált, 20 dináros csomagokban kerül forgalomba és minden csomagon fel van tüntetve a készítő neve:

Mr. L. BAHOVEC, gyógyszerész, LJUBLJANA

Ole só
szintartó,
mosható

BEMBERG SELYEM

a legpraktikusabb nyári ruhakelme
sima és mintázott

métere 27 dinár
Székely divatáruháza

Mintákat vidékre küldök

Vasárnapi
kírákaimban
kiállítsa

VÁROSI MOZI

Szerdától vasárnapig

Kettős műsor!

Kettős műsor!

Az északi sark hősei

Schnow kapitány északsark-kutató expedíciója. Fólka-, rozmar- és jegssmedvevadászat. Még soha nem láltó csodaszép felvételek.

A dzsungel rózsája

A hold leánya
Főszereplő: Dolores del Rio
Fox filmberadó

Két szoba és konyha vagy szoba és konyha azonnal kiadó. Stipe Grgića ulica 43. 4789

Két udvari szoba konyhával május 15-re kiadó. — Ugyanott butorok eladók. Trumbičeva ul. 34. 4682

Csinosan butorozott szoba magános nőnél kiadó. Marjančičeva ul. 11. 4710

Különbejárata butorozott szoba kiadó. Meštrovičeva (Mucsy-telep) 25. 4679

Beltéren ház, 4 szobás lakással, mellék-helyiségekkel, istállóval, eladó, vagy bérbeadó. Cím a kiadóban. 4680

Hereföld, 20 kapa, prima, 3 éves, istálló-műtrágyázott, havonta kaszálható, huszárlaktanya mellett káncként kiadó. Kolonics, Senoe 17, délelőtt 11. 4677

Distingvált uriaszony gardirozna a nyári hónapokon uricsalád nagyobb leánykáját, vagy üdülésre szoruló gyermekét gondozásra elvállalja tengerpartra vagy földhelyre. Cím a kiadóban. 4570

Tágas szoba, konyha, speiz, gyermektelen házaspárnak, kiadó. Cím a kiadóban. 4591

Elvesztett kedden egy nőtény farkaskutyája. A becsületes megtaláló vagy nyomravezető jutalomban részesül. Dragic fűszeres, a pesti vonal mellett. 4733

Lakások kiadók. Megtekinthetők vasárnaponként Hilda villa, Paliés, Tópart. 4573

Varródat át helyeztem Paje Dobanovačkog (volt Gorda Bodeg) ulica 16. sz. alá. Ugyanott tanulóleány felvétetik. Haasz Zsófi.

Saroküzlethelyiség 4 szobás, mellék-helyiségekkel kiadó. Azonnal elfoglalható. Bővebbet Resz, Sudarevičeva ulica 29. 4515

Cipőüzletemet áthelyeztem a Huspiacra, volt Mácskovic háza, Vukovic Péro divatárüzletével szembe. Cipővétel előtt jöjjen el hozzám, ha szép, olcsó, jó minőségű és divatos cipőt akar venni. A „PALMA” cipők kiválóságát minden vevőm dicséri. „PALMA” cipőáruház. 3631

Ingyen kap 1 próbadoz eredeti Daruvary krém, ha portóra beküldi bélyegben 2 dinárt. A Daruvary krém ezideig a legjobban bevált szer arcisztálatások, szeplők, májfoltok ellen. Kapható szaküzletekben. — Készíti Blum gyógyszerár, Subotica, főpostával szemben. 375

Beltéren két szoba előszobával, alkalmas irodának és lakásnak, azonnalra kiadó. Felvilágosítással szolgál Pallas-Reklam Szubotica.

Kiadó lakások azonnalra két egyszobás és egy két-szobás lakás. Jugovičeva ulica 7. Szipkagyárban.

Elvesztett a Szombori-utól a beltéri egy simára nyitott fehér selyempincsi, tarka fülekk. Becsületes megtaláló kéri, hogy vezesse Unger cipészhez, Pašičeva ulica. 4688

Magános ház két szoba, kamrából álló lakással kiadó. III. Cantavirska ulica 49. alatt. Érdeklődni lehet II. Plinarska ulica 4.

Háromszobás lakás, mellék-helyiségekkel május 15-re kiadó. Vukovičeva ul. 10 Bővebbet Hotel Terezijában. 4637

Újonok! Szakavatott egyének pontos felvilágosításokat adnak katonai természetű, különösen sorozási, szolgálati idő meghatározására és jogos esetekben a szolgálatok megrovítására vonatkozó ügyekben. Nemzetközi Iroda, Szubotica, Aleksandrova 9. 4348

Észak- és Délamerika ész-szes államainak jegyzéke minden odautazásra vonatkozó utbaigazítással most tíz dinárért kapható. Küldhető posta- vagy okmánybélyegben. Nemzetközi Iroda, Aleksandrova ulica 9. Subotica. 4348

Emléksorok egy barátomnak

A beogradi autókлуб szubotical kirándulása ad aktualitást az alábbi cikknek, amelyben Kosztolányi Dezső reflexiókat fűz az autókultúrához.

Neked autód van, Nekem nincs. Te a kerekeid recés nyomaival írod autóbiografiádat az országutak porába, az egész föld arculatára. Én ezt magam vagyok kénytelen lekörmölni. Töled gyakran kérnek ismerőseid autóturákat. Tölem legfőképpen autogramokat. Most azzal a kéréssel tisztelsz meg, hogy rójak néhány sort az emlékkönyvedbe. Megkísérlem. Képzetelemmel talán sikerül utóérnem száguldó kocsidat.

*

Az autónak görög a neve, mint a telefonnak és az asztmának, szóval mint a legújabb találmányoknak és a legrégebbi nyavalyának. Kezdetben, gyermekkoromban (és az autó gyermekkorában) még mindenki így hívta automobil, vagyis önmagától mozgó. Később, minthogy nemesak a gép sietet, hanem az is, aki vezette és beszélt róla, a neve megkurtult, csak autó lett belőle. Ma uccáinkról majdnem eltűnt, a »kocsi.« Ezért az autót röviden kocsinak nevezik, a chauffeur pedig egyszerűen és becsületesen kocsinak.

*

Ennek örvendek, Tudod-e, barátom, miért? Azért, mert a kocsi a legdicsebb szavunk. Ez a legtöbb európai nép nyelvében ma is a magyar ipar kezdeményező voltát, egy régi műveltség-történeti hódításunkat hirdeti. Ha Berlinben jársz, *Kutsche*-ről és *Kutscher*-ről hallasz, Párisban *cocher*-ről, Londonban *coach*-ról és *coachman*-ról, Rómában *cochiale*-ről, Madridban *coche*-ről és *cochere*-ről. Honnan ered ez a sok szó? Egy komárommegyei szerény községnek Kocsnak a nevét őrzi, mely a gesztei határban fekszik. Egy derék kovácsmester a tizenhatodik században — 1515-ben — itt gyártotta a híres »kocsi« szekeret, a pompás, utazásra alkalmas bricskát, mely akkoriban oly híres volt, mint ma a szegedi rózsapaprika, vagy a kecskeméti barack, külföldre is eljutott, maguk a királyok is »kocsi« szekéren jártak. Legyen tehát a kocsi ismét kocsi. »Menjen a kocsi.«

*

Hallom, hogy titeket, a haladás autokratáit még mindig gyűlöli az utcséli csöveselék, ez az ősi kerékötő. Kövekkel hajgál, szegekkel terít elétek gumipukkasztó szőnyegeket, olykor rátkos is lé. Ezen ne csodálkozzatok. Mondjátok: »Gyűlölnek, tehát vagyok.« Amikor Angliában megindultak az első vonatok s tizenöt kilométerrel másztak, egy nagyralátó képzelgő azt indítványozta, hogy növelni kellene sebességét, legalább harminc kilométerig. Ez az indítvány egész Angliát lázba hozta. A szakértők csak oly módon voltak hajlandók megengedni a kísérletet, hogy a vasúti pályatest mentén védő palánkokat vonjanak. A tudós doktorok, feleserek és kirurgusok ellenben kimondták, hogy ily tébolyult sebességet már nem bír az emberi szervezet s az utasok egy része föltétlenül meghal a légnyomás következtében, a másik része pedig föltétlenül megőrül tőle.

*

Segrave őrnagy — amint emlékirataiban olvasom — két és félszer oly gyorsan repül, mint a legveszettebb orkán, óránként 372 kilométerrel. A csiga a tudományos kimutatások szerint 0,100,15 métert tesz meg. Érdekes volna megkérdezni a csigát, mi a véleménye Segrave őrnagyról?

*

Sokszor, mikor sötét, esős este színház után gyönyörködöm a vágató kocsi oszlopában, gyors és csinos fölfejlődésében, eljátszadozom a gondolattal, mit szólna hozzá Shakespeare és Goethe, ha hirtelen föltámadna s először pillantaná meg ezeket az ércfényű, óriási bogarakat, melyek mint gondolkodó gépek önmaguktól futnak. Vajjon eltalálnák-e, hogy miről van szó?

*

Hjába, a sebesség idegrendszerünkben van. Mi már el sem tudjuk képzelni nélküle életünket, akár kocsin haladunk, akár alázatosan kutyagolunk a járdán. Nem fogunk többé lefelé licitálni. Írásaink üteme meggyorsult. A regény százhusz kilométerrel rohan a cél felé. Állataink is rákos, mint annak előtte. Kutyám, az ősi pásztorok jámbor, magyar kuvasza, minthogy itt született, baráti helyesléssel tekint az ördögsekér felé s pontosan ki tudja számítani, hogy kell elugrani előle. Egyes istenhátamögötti falu csirkéi, kacsái, ludjai még nem veszik tudomásul az autót s az országutak maradiak, véresen. Leszarmazottjaik azonban már minden biznnyal elraktározzák emlékeztetükben ezt a világtörténeti rázkódtatást s engedelmesen beidégzik sietségünket. Azok a baromfik, melyek egyelőre elpusztulnak, a haladás martírjai. Megérdemelnek, hogy a faluk határában szobrot emeljenek nekik.

*

Mondd, mikor láttál utoljára ostort. Nekem a kocsiostor, meg a szij ostor, a göcseivel és bogáival gyermekkori emlékem. Immár muzcum tárgya. A szatírairól valaha »ostorozta« korát. (Manapság az is szívesebben ül a kormánykerékénél és hallgat.)

*

A kocsi is eltűnt. Sírőfirtára az: H. P. Mióta tudjuk.

hogy oly gyöngé, mértékegységül használjuk, lóerőről beszélünk. De mindennapi beszédünkben még léptenyomon kísért. Felülünk a magas lóra, lóhátról beszélünk, rakoncátlanok vagyunk, kirugunk a hámból, lóhalálában cselekszünk, átnyergelünk. Egy régi műveltség elsüllyedt rétegeiben, a nyelvben, megmarad az

emléke. Csak hogy a mai nemzedék már a szóképeit is szívesebben veszi az autóról. Egy kisfiú, akinek multkor segíteni akartam, ezt vetette oda: »Kár a benzínért.« Akkor láttam, hogy minden cigány a maga lovát dicséri.

Kosztolányi Dezső

Harun al Rasid

Irta: BAEDEKER

Az előbbi közlemények tartalma:

Az elbeszélés királya közvetlen érintkezést keres a népevel, hogy attól magától tudja meg, minő reformokat óhajt. Az udvari körök ellenzik a tervét, míg a királyné és leányai megértéssel fogadják és elősegítik hajlandók azt. Hogy könnyebben sikerülhessen, a titkába beavatják az udvari orvost is, aki szívesen áll be a komplotba s betegnek jelenti ki az egészséges uralkodót. Oly bajt állapít meg, amely nem veszélyes ugyan, de több napi föltétlen nyugalmat követel. Közéledtet, hogy a betegszobát az orvoson kívül csak a királyné és leányai léphetik át, akik a páciensek ápolását egészen magukra vállalták. Így aztán a király észrevétlenül elhagyhatja palotáját és autóján a vasúthoz halhat. Ott másodosztályú jegyet vált s a kupében tanulságos beszélgetést folytat az utitársával, akik kritizálják a vasutat és megszólják a kormányt, de hallgatnak a királyról. Ő ellenben, hogy értesüljön, mint vélekednek róla, bírdó megjegyzést tesz saját fölötté nem mélyére. De nem éri el a célját. Agenci provocateur-nek, sőt detektívnek nézik és teljesen begombolkoznak előtte. Ennek folytán néhány állomással előbb száll ki mint ahova a jegye szól.

Hordárjának a számát nem nézte ugyan meg, de ebből a mulasztásból nem származott nagyobb baj, mert — a város igen közel lévén a pályaházhoz — gyalog követte őt abba a vendéglőbe, amelyet az azzal ajánlott neki, hogy a tanfelügyelő ur is ott szokott megszállni, amikor inspekczióra jön.

— Nos, — egyezett bele mosolyogva az utazó, — ha a tanfelügyelő urnak jó az a hotel, akkor nekem is jó lesz.

Még sohase lakott vendéglőben, s egészen boldognak érezte magát, hogy ilyen újszerű gyönyörűségben lesz része. Amit a kereskedelmi utazók, ügynők, politikusok és egyéb gyakorta-rádlizók a lelkükből meguntak, az rá különös vonzórótt gyakorolt. Eszébe jutott a rokona, szintén nagy bírodalomnak az ura, aki egyszer elbeszélte neki, hogy életének legnagyobb szenzációja és legemlékezetesebb napja az volt, amikor a balti tenger partján *Hunder*-t csetett. — olyan halat, amelyet a legegyszerűbb halászok is csak *faute de mieux* esznek, ha a jobb táplálékra nem akadnak. Magában elégedetten állapította meg:

— Az expedicióm nem rosszul kezdődik.

Hamar felelte el, hogy amikor az utitársai jóformán kitértek a kupéból, bánaatosan sóhajtott:

— No, az utazásom nem valami jó kezdettel indul.

De hát az optimista, főleg ha még hozzá idealista is, hamar bekiül meg minden kedvetlenséggel s az éremnek mindig azt a felét látja, amely csillog. S ha mind a kettő kopott és homályos, akkor is legalább az egyiket fényesnek nézi.

A Három Galamb-hoz címzett szálló előtt állottak meg, ahol — első eset a másodosztályú utas életében — nem a város polgármestere fogadta ünnepi ruhás és zászlódiszes küldöttség élén, hanem a hotelportás, akinek a hordár bizalmasan a fülebe sugott valamit. Valószínűleg azt, hogy a vendég a tanfelügyelő ur szobájára pályázik. Mert abba kalauzolták föl.

A 6. számú szoba mellett, amelyet megnyitottak előtte, nem volt ugyan fürdőszoba (s a hotelnek egyáltalában nem volt ilyen alkalmasossága), de hát annak legújabb lakója nem azért jött ide, hogy fürödjön, hanem hogy tapasztalatokat gyűjtson s mentül több ismeretséget kössön. S mivelhogy e szobának legnagyobb erőnyeképpen újból azt a vendékönyvvel is bizonyítható tény emelték ki, hogy a nagyságos tanügyi inspektor ur szokta azt minden hóban 1—2 napig lakni, szívesen telepedett le benne. Nem ismerte ugyan közelről a tanfelügyelőket (mindössze kettőt-hármat fogadott kétperces kihallgatáson, mikor azok valamelyes kitértetés megköszönése végett kihallgatásra jelentkeztek nála), de úgy gondolta, hogy magasabb pedagógiai képzettségű férfiak — s Őfelsége azt képzelte, hogy e jó urak ilyenek — csak tudják, milyennek kell egy szállodai szobának lenni. Épp ezért, mikor a szobapincér azt kérdezte tőle, konvencionál-e nőki a szoba, teljes melegezéssel felelte:

— Semmi kifogásom sincs ellene

— Szébb szobánk nem is igen van. Csak még egy dísztermünk, *Prunksaal*-unk, amelyet persze kiválóan magasállású urnaknak tartunk fönn.

A vendég mosolygott.

— Nos hát, nagyon bőlesen tették, hogy nem oda helyeztek. Képtelen lettem volna megfizetni, s ki tudja, jól éreztém volna-e magamat benne.

A pincér ekkor kissé lehalkította a hangját, s így szólt a vendégéhez:

— Még csak arra kell kötelességszerűen figyelmeztetnem Nagyságodat, hogy szállodai szokásaink nem engedik meg, hogy a vendégek hölgyeket vigyenek föl a szobájukba.

Nevetve felelte a király:

— Nyugodt lehet, barátom, a vákosban egyetlen hölgyismerősöm sincsen.

S magában gondolta:

— Derék, erkölcsös nép ez az enyém.

A bejelentő lapra, amelyet elébe tettek, természetesen költött nevet irt s a »foglalkozás« rovatába ezt: magánhivatalnok. Ami kétségtelen rendőri kihágás volt, mert másképpen hívták és nem magáé, hanem köztisztviselő volt, de reménykedett, hogy a visszaélés, amelyet elkövetett, sohase fog kiderülni. S ha mégis... Kissé hamiskásan rajzolta ki maga elé annak a nagyszerű színi-, sőt moziloadásnak a képét, amely akkor állna elő, ha igazolásra szólítanák föl és 5 kénytelen volna bevallani... Nagyon csinos kis vigjáték lenne, — de hát ne legyen az! Nem azért jött el hazulról, hogy heccet csináljon vagy bohózzattémát szolgáltatson a filmszövegíróknak, hanem hogy tanuljon s a népe baján segítsen...

Magára maradván a szobájában, amelyet egész életében a tanfelügyelő ur szobájának fog nevezni, kissé körültekintett benne. Utazott körülötte mint egy francia klasszikus író, akinek a híres művét — *Utazás a Szobám körül* — még ifjkorában nagy élvezettel olvasta. Ami legjobban ragadta meg a figyelmét, egy táblácska volt, amely a villamos csengő gombja fölött függött. Ezek a különös szavak voltak olvashatók rajta:

— A pincérnek egyszer, a szobaléánynak kétszer, a háziszolgának háromszor tessék csöngetni

Ez megint egészen új dolog volt, s nagyon megtetszett az utazónak, aki nyomban arra gondolt, hogy valami ehhez hasonló és igen célszerűnek látszó intézményt otthon is próbál majd meghonosítani. De hamar letett e reform tervéről, mert észbe jött, hogy a dolgozószobájába hiába szögeznének föl ilyen táblát, — neki nincsen se pincére, se szobalánya, se háziszolgája (vajjon mi is ez az utóbbi?), s nincs is szüksége ily személyzetre, mert Laurenciusz, a komornyikja, egyszeri csöngetésre mindig rendelkezésre áll, s általa akár még egy tucat a szolgáladseregből. Ellenben, tovább töprenkedvén a meglepő fölfedezésen, sokallotta, hogy a tanfelügyelő urnak, amikor itt lakik, ily tekintélyes udvara legyen és ekként elmékedett:

— A tanfelügyelőnek egészen csinos jövedelmük vagy igen tekintélyes fixfizetésük lehet, ha uton is hármán szolgálják ki őket. Otthon bizonyosan kétszerennyi szolgálással rendelkeznek.

Szinte hinni se akarta, hogy a Három Galamb ilyen kényelemmel tudja ellátni a vendégeit, s mialatt a kávéfőjtő pakolta ki (először tette életében!), csupa kíváncsiságból, megnyomta a villamosgombot.

A dolog nem volt »mumpic« — a pincér nyomban előtte termelt.

— Parancsol a nagyságos ur? — kérdezte.

A nagyságos ur kissé zavarba jött, mert nem tudta, hogy hamarjában mit parancsoljon. Mégis, hogy mondjon valamit, így szólt:

— Azt akartam megtudni, hogy mi az ára a szobának?

— Az árszabás ott függ az ajtón, — felelte a pincér.

A kérdéses tarifa csakugyan ott volt. A király nem végezte valami alaposan az utazást szobája körül, hogy a figyelme ezt a körülményt is elkerülte.

— Óh, kérem, — mentegőzött. — Bocsánatot kérek, hogy hiába fárasztottam. Nem vettem észre.

Kis idő múlva kétszer csöngetett.

A hatás meglepő volt. A szobalányok még a pincérnél is fürgőbbek. De kacérabbak is. Csinos leány jelent meg a színen, aki mosolyogva kérdezte:

— Mivel szolgálhatok a nagyságos urnak?

— Még egy törülközőt kérek, — mondta barátságosan a vendég. — Tudja, megszoktam otthon, hogy mindig kettőt kapok.

Pár perc múlva ott volt a törülköző és a lány is, s az utóbbi kérdezte:

— Más semmivel se szolgálhatok?

A király azt felelte, hogy »momentán« semmivel, pedig a lány alighanem azt gondolta, hogy ha hölgye-

Ket nem szabad hozni a hotelbe, abból semmiképpen se következik, hogy az ottlevőket is ignorálni legyen kötelessé a vendég. Kissé kedvetlenül hagyta ott a 6-os számú szobát. Lehet, hogy a tanfelügyelő ur egyéb szolgálatokat is igénybe vett tőle...

A házi szolgálóra már nem is csöngetett a szoba legújabb vendége. Az eddigi tapasztalatok után biztosra vette, hogy háromszori csöngetésre az is megjelene. Nem volt rá kíváncsi. És nem is tudott volna mi kérni tőle.

Ahogy kissé rendbeszedte magát (már amennyire a hotel szerény kényelmi eszközei engedték), lement a földszintre és tudakolta, hol van az ebédlő. Nemrég múlt tizenkét óra, s mulatságosnak találta, hogy déltájban ebédelhet egyszer, ezer angol mértőföldnyire az idvári rendtől, amely ebben az órában »második reggeli-t it elő. A szálloda tulajdonosa maga kalandolta be az étterembe, s ezekkel a szavakkal ajánlott föl neki asztalt:

— Nagyon előnyös hely. Távol minden légyonattól és kilátással a korzóra.

Végignézett a termen, s úgy látta, némelyik asztalnál hárman-négyen is ülnek, másokat pedig egyetlen vendég foglalt el. Ismerkedni óhajtván mentül több emberrel, így szólt a hotelier-hez:

— Nem szeretek egyedül étkezni. Társaságban jobban ízlik az étel. Mért nem vezetett oly asztalhoz, amelyenél már ül valaki?

— Ez nálunk szokatlan dolog, nagyságos uram. Itt az a divat, hogy amíg egyetlen üres asztal van, ahhoz telepszik a vendég. De ez a fővárosban is, tudhatja Uraságod, hiszen onnan jön, szintén így van.

A király nem tudta. Sose volt még vendéglőben. De nem merde bevallani, inkább azt mondta, ami szintén igaz volt:

— Nem járok vendéglőbe Otthon mindig a lakásomon étkezek.

— Persze van családja?

— Van, — felelte Öfelsége, és a hangján észre lehetett venni, hogy szeretettel gondol a családjára.

Hízelgőni akart hát neki a vendéglős, amikor tudakolta:

— Hányan vannak?

A király nem merde elmondani, hogy három leánya és egy fia van otthon. Attól tartott, hogy erről az adatról nyomban ráismernek. Szinte szemrehányóan tekintett magába, hogy annyit kell hazudnia, s így felelt:

— Három fiam és egy leányom van.

Ez csakugyan nem tűnt föl gyanusnak. Sőt ellenkezőleg. A vendéglős szinte örömmel felelte:

— Akkurát mint nekem... Nos, ha parancsolja Uraságod, majd keresünk társaságot.

— Nem parancsolom, — jegyezte meg a király, — de kérem, tegye lehetővé... Talán akad ebben a temben valaki, aki hasonlóan gondolkodik.

— G. tanár ur olyan ember, aki szeret diskurálni, — mondotta a szállodás, s az ő asztalához vezette vendégét — Megengedi, kérem, hogy ez az ur itt helyet foglalhasson?

— Oh, szívesen, — volt a válasz.

A király hemondta a bejelentőlapra írt nevet, tudomásul vette, bár nem valami jól hallotta, a tanárét, feült vele szemközt és az étlap tanulmányozásába mélyed.

Különös öröme szolgált, hogy »étlap szerint« étkezhetik egyszer, — oly élvezet, amelyben még sohasem volt része. Ha a kocsiya vagy az autója egy-egy fényesen kivilágított restaurant mellett robogott el, gyakran támadt kedve megállni egy ily helyiség előtt, betelepedni oda és vigan habzsolni azokat a polgári gyönyörűségeket, amelyekből a szomoruan magas rangja örökre megfosztotta. De sohase merészkedhetett bele ilyen kalandba. Mit irtak volna az újságok, ha egy szép estén megjelenik valamelyik Grand Hotelben s ott megvaosorázik mint egy bankigazgató vagy más szegény ember! Egész Európa tele lett volna a furcsa eset hírével, amelyet a legkülönbözőképpen kommentáltak volna... Most végre alkalom nyílt rá, hogy megismerkedjen a vendéglők főttjével. A helyiség nem éppen »first class«, de mégis »nyilvános« jellegű volt, s a legnyilvánosabb életet élő királynak eddig épp a nyilvánoságnak ez a fajtája volt előtérbe. Ez az egyszerű vidéki étterem a szencziációval szolgált most neki, amelyet annyiszor várt hitába a fővárosában pompázó előkelő ebédlőhelyektől... Kedvére válogathatott az ételekben, bár azok távolról se voltak oly finoman elkészítve és »kiállítva« mint az otthoni fogások, amelyeket az ő portáján szoktak szervizálni neki, ahol egy harminckét tagból álló konyházasszólaj tervezői és építői föl mindennap a diner-jét, — mégis kitűnően ízlettek neki.

— Mily jó gondolat volt ez a kis kiruccanás! — örvendezett. És elhatározta, hogy egyszer, ha a közjogi törvények s a koronázási eskü (amelynek pontos szövegére e pillanatban nem emlékszik) megengedik, a királynét is elhozta ide vagy más hasonló vendéglőbe ebédelni. Tizennyolc év óta él együtt ezzel a jó asszonnyal, mindig egyetértettek, a gyermekeik nevelése körül se különböztek össze soha, — megérdemli, hogy ő is élvezzen egyszer valamely polgári jó-t, valami köznönséges rendkívüliséget. Hadd étkezzen ő is egyszer a la carte, fesztelenül, függetlenül, urasan! Mert ma reggel óta látja csak, mennyivel függetlenebb, s ennél fogva nagyobb ur nálánál akármelyik alattvalója, aki-

nek kisebb ugyan a hatalma mint önéki, de nagyobb a szabadsága! Neki loppal, inkognitó, sőt hamis néven kellett rövid időre egy kis szabadságot kérészkölni, míg — lám! — ez a tanár mindennap itt ebédelhet, sőt ha kedve tartja, még ehhez a házhoz sincsen kötvé, s a lépéseire, amelyeket tesz, s amelyeket nem tesz, bi-

zonyára nem ügyel föl annyi ember mint az övéire, akik csupa hűségből, tiszteletből, lojalitásból és államérből szinte rabságban tartják.

Megrendelte a levelet s aztán megindult a társalgás közte és a tanár között.

(Folytatása jövő vasárnap.)

Történelem apró történetekben

Heinrich Heine

(1797—1856)

Adolf Strodtmann (1829—1879) a kitűnő lírikus egyik életirója beszéli el annak gyermekéveiből a következő jellemző apróságot.

A gráciák ez elkényeztetett s emélfogva nevelten kedvence (*ungezogener Liebling der Grazien*, ahogy Németországban nevezték) a szülői házban igazán jó, pedagógiai szempontból okos és általában olyan nevelést kapott, aminőt a múlt század elején a jobb módú patricius-családok gyermekei kaptak. Szülei ugyan a zsidó vallást követték, de azért mindenben egyéb polgárok módjára éltek, gyermekeiknek a kedélyét s a jellemét a zsidó-keresztény morál tanai szerint fejlesztették, s az előbbinek ridegségét enyhíteni iparkodtak az utóbbinak derűjével. Az asztalnál a szülők, már maguk is művelt emberek, különösen vigyáztak arra, hogy a gyermekek — Heinrich, a későbbi nagy költő és festvérei — szépen egyenek és illendően viselkedjenek. Egyik szigorú törvénye az volt a háznak, hogy a gyermekeknek a tárgyukra osztott ételt (különbön is eleget kaptak) nem volt szabad az utolsó falatig elfogyasztani, — a fenékén egy kis maradékot kellett hagyniok, mintegy annak a jelzésül, hogy nem maradtak éhesek. Ezt a kis »Restchen-t« a családban »respekt«-nek hívták, s respektet hagyni erkölcsi kötelesség volt s annak a bizonyítéka, hogy a Heine-csemetéknek szilárd a karakterük.

De Henriknek egyszer nagyon is ízlett valamelyik étel, akaratlanul vagy szándékosan megfélekedezett e kötelességről s a pompás ennivalót bekebelezte az utolsó morzsáig. Amint a fivére ezt észrevette, azonnal ijedten jelentette az anyjának:

— Mutti, Heini megette a respektet!

Kapott-e ezért a Respektwidrigkeit-ért büntetést Heini (így hívták a leendő költőt a családban), nem lehessen tudni, de bizonyos, hogy e kilengése a familia szent törvényei ellen jellemző volt rá nézve. Oh, később Heinrich, amikor poeta, kritikus és publicista lett, ehhez hasonló hibákat gyakran követett el, s az élete változatos és érdekes pályáján vajmi sokszor el lehetett mondani róla:

— A respektet megette.

Gyakran egészen meg is feledkezett róla.

Ha nem ette volna meg oly sokszor a respektet, valószínűleg minden német városban szobrot állítottak volna neki, míg így csak a könyvei hirdetik a dicsőségét, — márvány- és bronzemléke nincsen.

Csak Erzsébet osztrák császárné és magyar királyné (1837—1898), aki nem szerette az etikettet s annak a respektjét szintén nem egyszer megette, állított neki szobrot Korfuban az Achilleon-ban. Ez a villa később II. Vilmos birtokába ment át, s az új tulajdonosnak első dolga volt a szép márványszobrot a kastély kertjéből száműzni s »régí vasak« közé dobni. Ő persze mindig vigyázott (!), hogy valahogy a respektet meg ne egye s nem tűrhetne (még görög földön se), hogy olyan költőnek állítsanak emléket, aki azt oly sokszor megette.

II. Sándor cár

(1818—1881)

1877-ben a törökök többszörös győzelme után végre az oroszok mégis bevették Plevnát, s ez a fegyver-tény aztán a véres háború sorsát végleg Oroszország javára döntötte el. Ozman pasa (1837—1900), a vár dicsőséges védője is megbeséült a harcban. A cár (II. Sándor), akit bosszantott az a körülmény, hogy a harc oly sokáig tartott s annyi katonájának az életébe került, megszokott lovagiasága ellenére azt kívánta, hogy a kötésekbe pólyált hadvezés maga adja át neki a kardját. A vitéz katoná, mikor ezt meghallotta, elkeseredetten kiáltott föl:

— Ezt a megaláztatást, azt hiszem, nem érdemlem meg a cártól, akinek hadserege ellen hősiessen küzdöttem.

Mikor a sánchoz megérkezett, ahol a cár a vezérkarával várta, a pasát két katoná emelte ki a kocsiból s jobbról-balról támogatva őt, a minden oroszok cárához vezették. Bár a kötések akadályozták és sebei még nagy fájdalmat okoztak neki, Ozmán pasa mégis férfiasan és ügyesen, segítség nélkül, huzta ki hüvelyéből a kardját, amelyet nemes mozdulattal nyújtott át legyőzőjének.

Erre Sándor cár is legyőzte a kedvetlenségét, s hogy jóvátegye a megaláztatást, amelynek a pasát alávetette, csak az ujjával érintette a kardot s így szólt:

— Visszaadom Önnek a kardját, amellyel vitézül harcolt. Tartsa azt meg ellenfele csodálatának és tiszteltének a jeléül.

Napoleon

(1769—1821)

Az ifjabb Dumas beszéte el az alább következő

historiai adatot (esetleg hazugságot), amelyet ő viszont magától Jerôme Napoléontól (1784—1860), a vesztifáiai exkirálytól hallott.

Mikor a korzikai hős Elba szigetéről (1814-ben) megszökött és Franciaország felé közeledett, XVIII. Lajos (1755—1824) persze menekült Párisból és pedig miniszterének, Elie Decazes hercegnek (1780—1860) társaságában, aki a következő utasítást hagyta hátra:

— Ha Napoleon nőt kér, csak olyant bocsássanak rendelkezésére, aki beteg.

Napoleon-nak, amint Taine is említi róla szóló tanulmányában, az volt a szokása, hogy ha »szerelmes«-nek érezte magát, kiküldött az ajtón: *Une femme!* (Asszonyt!) És mindig hoztak neki.

Decazes utasítására is megtekették ezt és pedig betűszerint úgy, ahogy a legitimista miniszter kívánta. Lyon-ban találkozott a császár ezzel a nőmberrel, aminek következtében Aaterloo-nál már igen rosszul érezte magát s csak nagy-nehezen tudott lóra ülni.

Az exkirály (Jerome), akinek elég oka volt busulni az első császárság összeomlásán, hozzátette:

— Ha az az átkozott nő nem kerül az utjába, a hátyám megnyerte volna a waterloo-i csatát!

Akár igaz, akár nem ez a historiai anekdóta, annyit bizonyos, hogy a világtörténet eseményeit is olykor kicsiny okok irányítják. S a Napoléonidák mindig azt hitték, hogy ez az incidens döntötte el a waterloo-i ütközetet, s hogy ha azt Napoleon megnyeri, egészen másképpen fest Európa térképe.

Bismarck Ottó herceg

(1815—1898)

Kevés közéleti férfiuról jegyeztek föl annyi anekdotát mint a vaskancellárról. Ezeknek persze csak egy töredéke alapszik kétségtelen valóságon, de amelyik jellemző erre a tagadhatatlanul nagyon erőteljes és érdekes emberre, azt szívesen olvassuk, sőt szívesen el is hisszük. A következő eset pl. amelyet Dr. Robert Bosse volt porosz kultuszminiszter beszélt el, akár igaz, akár nem, annyira jellemző, hogy el lehet hinni. Egy másik államférfiuval tanácskozott Bismarck s társalgásközben amaz uriember, szó lévén egy harmadikról, így nyilatkozott:

— Nem tudom elhinni, hogy igaz, amit mondanak róla. Ő végre is tisztviselőtársam, s annyira csak kell becsülnünk a kollégáinkat, hogy —

Bismarck nem hagyta tovább beszélni. Szarkasztikus hangon szakította félbe:

— Ön érzi annak a vágyát, hogy becsülje a kollégáit? Én nem.

Amaz meghökkent.

— Hogy! mondhat ilyet Hercegséged? Gondolja meg, kérem, hogy én is kollégája vagyok!

— Oh, kérem, — mentegetődzött a kancellár, — a jelenlevők mindig kivételek.

— És ha most véletlenül Arnim gróffal beszélne Hercegséged?

— Akkor ő volna a kivétel, — volt a felelet.

Igy szerette magának Bismarck az ellenségeket. Volt is neki sok, de távolról se annyi mint barát!

Mert bár megvolt az a tulajdonsága, hogy némelyeket el tudott idegeníteni magától; még nagyobb mértékben volt fölruházva azzal az adománnyal, amellyel elbájolta azokat, akikre szüksége volt.

George Sand

(1804—1876)

A múlt század ez egyik legnagyobb regényírójának két gyermeke volt, egy fia és egy lánya, akikre rendkívül büszke volt s akiket imádott, bár olyan ember volt az apjuk, akit sohase szeretett: a férje. Minden idejét, amit nem vett igénybe az irodalom és a szerelem, nekik szentelte s a nevelésükkel sokat foglalatalkodott. Följegyzett róluk egy csomó apróságot, amelyek nemcsak rájuk, de az anyjukra is jellemzők.

Svájchban utazott egyszer velük, s annyira meghatódott az eléje táruló természeti szépségektől, hogy a szeméi könnybe lábadtak. Ezt látván a lánya, a nyolcéves Solange, a nyakába borult s így vigasztalta:

— Ne busulj, anyám, ha királyné leszek, neked ajándékozom a Mont-Blanc-ot!

Néhány évvel idősebb fia, Maurice, pedig így szólt egyszer:

— Solange büszkévé fogja tenni anyját, én pedig boldoggá.

De hát lehet-e büszkévé, vagy pláne boldoggá tenni egy asszonyt, aki száz kötetnél több könyvet irt és tiznél több férfit szeretett?

Büszke legfeljebb Liszt Ferencnek, egyik legbizalmasabb barátjának, a nyilatkozatára lehetett, amely így hangzott:

— Mily szerencse, hogy ez asszony nőnek született! Így csak a férfivilágot lódtítja meg. Ha férfinek születik, az egész világ a lábainál hever!

Dr. Szilasi Fülöp

1851—1929

Szilasi Fülöp, aki a napokban öregen, 79-ik évében elhunyt, sok szép sikert aratott hosszú, munkás és termékeny életében. Mint jogász, mint szónok, mint felekezeti elnöki kiválósága és mint publicista sok elismerésre tett szert s ragyogó tehetségével néha (a sikernek és diadalnak még biztosabb jele!) irigységet is keltett. De őrá nézve, bármily furcsa hangzása legyen e szónak, még a halál is nagy és határozott győzelmet, siron tül elégtételt hozott. Szinte velencei Szent Márk jut az ember eszébe, akit annyi százszentdóval az elmulása után is így köszöntenek: *Eljen! Eviva San Marco!* Az ilyen emberek számára a haláluk után új élet kezdődik. Azoknak emlékeztetőben, akik ismerték őket s azokban, akik a tanait hallgatták.

Más embert, aki ily korban hal meg, azzal szokták elparentálni, hogy eleget élt s hogy a dolgát már rég elvégezte. De van-e, aki értesülvén e kitünő férfiről, haláláról, ily sablonos szavakkal nyugodna bele az elköltözésébe? Azok közül, akik ismerték őt, *senki*. Mindenki *korának* fogja találni e közel nyolcvanaszázados agastyánnak a halálát. Még *korának*, mert élnie kellett volna még e tagadhatatlanul magas és kivételes koron túl is, példát szolgáltatva, mint kell bölcsen élni, dolgozni mindvégig (amíg a mécsünk ki nem alszik), a kultúrát szolgálni, s nemcsak egy nagy család központja és vezéréként ragyogni, de a társadalomban is mint a szellemesség, tudás és műveltség fáklyája világitani.

Ha róla szólunk, valóban nem frázis, hogy úgy szólván utolsó lehelletéig dolgozott. De olyat is állapítunk meg róla, amit csak igen nagy öregekről — Gladstone-ról, Clemenceau-ról, Gyulai Pálról, Rákosi Jenőről — jegyezhet föl a krónikás, — azt, hogy mindhaláláig *fiatal és érdeklődő* maradt. A német így fejezi ki ezt taláiban: *er gieng mit*, tudott előremenni, haladni az új évtizedekkel s az új elméletekkel, a mai mentalitással s a háborúutáni világgrenddel. Az új szellem, ha bosszantotta is, de mindig érdekelte, s amit előgadhatónak tartott belőle, a magáévá tette. Nem ásta el magát, mint sok más régi ember, régi könyvek és régi írók ideológiájába, — az új világ s a mai emberiség problémái is érdekelték. Goethe mellett tudta olvasni Rilke-t és Arany János mellett Adyt. Bár magas koránál fogva élénk részt a nyilvános életben nem vehetett, egészen modern maradt, és semmi se volt idegen tőle, amit újat a korszellem és a haladó idő fölvetett. Sőt az bántotta a legjobban, hogy a fiatalabbak közül sokan ebben a tekintetben *vénebbek voltak* s merevebben zárkóztak el új alkotók és új tervezők reformjai elől mint ő.

Nekem régi barátom volt, mintegy félszázad óta figyeltem meg az életét s a munkásságát, s mindig csodáltam azt a frissességet, amely az éveit évről-évre meghazudtolta. Még tavaly *egyedül* utazott az olasz Rivierán, s utolsó betegségében, amelyből, fájdalom, nem épült föl, újabb utazásokat tervezett. Pedig köz tudomásu, hogy bizonyos korban már egyáltalában nem igen szoktak — s annál kevésbé *egyedül* — utazni. A szintén világlátott és hasonlóan egyetemes műveltségű dr. Györgyevits Szredoje például (városunknak szintén igen markáns és igen szeretetre méltó régi nemes alakja) programszerűleg szüntette be az utazásait 70 éves korában, s messzire kell mennünk példákért, ha hasonló elevenséget és utazókedvet keresünk öregurakban.

Amióta ismerem, mindig szép tervei voltak, amelyek népművelésre és a kultúra általánosítására irányultak. Ifjú éveiben és férfikorában jelentős szerepet is játszott a város társadalmi, politikai és kaszinói életében. Később lassan-lassan visszavonult ugyan a nyilvános szerepléstől, de azért tanai nem veszték kárba. Visszavonulása után is nem egy egészséges eszmével szolgált azoknak, akik a várost s a hitközséget igazgatták. Azzal, hogy életének legutolsó esztendőiben elmélkedésben és tevékenységben gazdag életének az emlékeztetőit kezdte megírni a Bácsmegyei Napló számára, sok-sok embernek szerzett *összinte örömet*. Ugyanannyiának jelentett persze szomorúságot, hogy betegsége folytán ez érdekes memoárok írását abba kellett hagynia... Ha a görög világban él, talán peripatetikus tanító lett volna mint Szokratesz, és késő öregségéig szívesen és ingyen oktatta volna a fiatalabbakat. Szeretett előadni, s akiket barátságára méltatott, szívesen hallgatták, mert logikus fej volt és pompás előadó. A magyar doktrinékre emlékeztetett, akik alapos tudásukat formás nyelven tudták kifejezni. Ha belemeledgett az előadásba, szinte drámai temperamentummal tudott beszélni, győzni és — meggyőzni.

A nyolcvanas évek elején, amikor lapot szerkesztettünk együtt, az ő eszméje volt az, hogy megindítsuk s oly újságot adjunk az olvasók kezébe, amelyben politikáról mentül kevesebb szó essen, s mutassuk meg, hogy olyan lapnak is van létjogosultsága, amely *nem személyeskedik* (akkoriban csupa ilyen pecérstílusú újság jelent meg itten) s nemes vagy legalább is tárgyilagos tónusban szolgálja a közművelődést. Én szerkesztője lettem a rövidéletű közlönynek (Bácskai Közölny volt a címe), s ő a főmunkatársa. A vezércikkeket majd mind ő írta, s ha valaki kiánsá régi újságok temetőjéből azt a 26 számot, amely a mi szerény-szegény orgánunkból megjelent, nem egy *száraz*

remető és briliánsan megírt cikket találna bennük az ő pompás tollából.

A műveltsége sokoldalú, majdnem univerzális volt. Magyarul, németül, angolul és franciául olvasott, s az olvasmányait nagy gondal válogatta meg. Elve volt: *vom Guten das Beste* olvasni. Amikor valami igen jót olvasott, néha érezte a vágyat, hogy beszéljen róla, — ilyenkor fölkeresett engem, ami nekem mindig igen jól esett, mert közös lektűrönkön kívül egyéb közös és kedves emlékeink is voltak azokból az évekből, amelyekben együtt működünk különböző intézményeknél. Mindig nagyrabecsültem őt, s volt idő, amikor egyenesen bámulója voltam. 1869-ben, amikor én az ötödik osztályt végeztem, ő pedig leérettségizett, majdnem az összes aranyakat és egyéb jutalmakat, ösztöndíjakat és dicséreteket ő kapta meg. Pompás stílusú volt s már gimnazista-korában is hatáson tudott szónokolni. Természetes, hogy ezek az éretnyi az egyetemi évek alatt tovább fejlődtek. Budapesten (akkor még Pest) hamar lett, talán már mint első éves joghallgató, egy nagy lapnak országgyűlési tudósítója, — oly megbízás, amelyet csak nagyobb intellektus nyerhet el. Bár igazándi újságíró nem volt és irodalmi babérokra se pályázott, mindig élénk összeköttetést s meleg, rokonszenves kapcsolatot tartott a műszakkal, úgy az újságokéval, mint a könyvirodaloméval.

Kiváló jogász is volt s mint törvényszéki tolmács egyenesen tüneményes alakja volt a *barreau*-nak. Természetesen ezen a téren is nagy segítségére volt az általános műveltsége, mely őt sok kortársa közül kímélte. Másoknak kell átengednem, hogy őt mint ju-

ristát méltassák, de nem győzöm ismételtelen kiemelni ritka olvasottságát, a könyv- és társadalmi műveltségét, amely minden szép iránt fogékonyra tette, s érdeklődést keltett benne a természet, a művészet és a természettudományok minden szépségei iránt. Érdeklődése, amely felölelt mindent, ami csak kulturáltsághoz hozzáférhető volt számára, ebből a műveltségéből eredt és táplálkozott s ez tartotta meg őt fiatalnak, agilisnak és szellemesnek késő öregségéig.

Nem élt hiába, mert *horror vacui* marad utána. Ha az ad mértéket valakinek az értékéről, hogy a halála után milyen irtó nagy maga után, akkor az ő valóra ugyancsak nagy. Azt mondják ugyan, hogy senki se pótolhatatlan, mégis az oly jelenség, mint ő, valóban pótolhatatlannak látszik, mert eredeti szellem, puritán jellem és nemes akarat szállt vele a sírba. Pérfias férfi és emberséges ember volt, akire el lehet mondani, amit Shakespeare egy embere mond egy másikról: *Ez férfi volt*. Tudom, hogy szeretetreméltó lénye nem mindenkinek fog annyira hiányozni, mint nekem, akinek régi barátja volt, de *sokaknak* fog hiányozni és *sokáig* fog hiányozni. S ezeknek a nevében is bucsuzatom őt. Szeretett diákuul beszélni, mint mi régiek általában, s azért ezen a nyelven idézem rá egyik kedves költőnek Horáciusznak pár szavát annak 3. odájából. Elmondhatta volna az én felejtethetelen barátom Szilasi Fülöp bátyám, minden szerényletszég nélkül a horáciuszi szavakat: *Non omnis moriar*. (Nem halok meg egészen.)

Nem, kedves öreg barátom. Nem haltál meg egészen. Mert élisz a szívünkben.

Baedeker.

Kaland a nyári vendéglőben

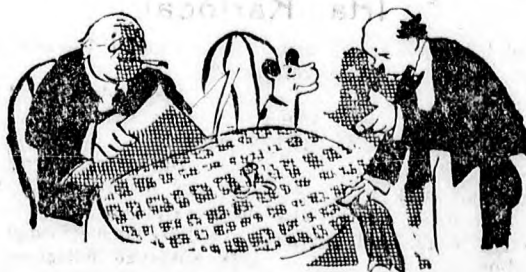
Irta: Tamás István

Forrai rajzaival

Bar-le-Duc már kora reggel künn mászkált a fegyekben. A zord és hideg hétköznapokra végre egy kellemes, sőt meleg tavaszi vasárnap köszöntött és Bar-le-Duc ur fenékiig akarta élvezni a szabadság örömeit. Körülötte fiatal párok masiroztak lassított menetben, egymás derékon átkarolva vagy kéz a kézben, a szellő is süttogött, a szerelmek is süttogtak és a lák levelei. Az ut mentén elhullajtott konzervdobozok és zsiros újságpapírosok heverték; uzsonna maradékok,

osztály tisztviselőihez, akik persze most utólag mélyen csudálják és irigylik Bar-le-Duc urat,

A kirándulást eredetileg Bözsikével szerette volna nyélbe ütni, de a kislány lemondta a turát az új gyarkornok kedvéért, aki autózni hívta. Így Bar-le-Duc ur egyedül maradt a tavasszal, a saját érelmeszesedéssel és lomlán pezdülő vágyaival. Megmászta a környék összes dombjait, ibolyákat tépett a jószagu mezőn, megkergetett egy eltévedt fűskésdisznót, aztán a jól

letaposott pázsit és dült bokrok jelezték, hogy erre vonultak a kiránduló hordák.

Bar-le-Duc ur könyvelő az Arany Bankban. Nötlén, kopasz és igen elégedett. Egyszer már majdnem megházasodott. De szerencsére idejében rájött, hogy a menyasszonyának rendezetlenség az anyagi viszonyai, hogy más viszonyairól ne is beszéljünk. Mivel pedig a kialakított hozományból nem lett semmi, Bar-le-Duc ur halkan visszalépett, mondván, hogy ő még fiatal és várhat néhány évig. Így aztán aglegényi minőségben udvarolgotatott a bank tündéreinek, akik nem győzték börtölni a boldogító igent és sorra férjhez mentek a pénztárhoz, a levelezőhöz, a számviteli

végzett munka után, akár egy kifáradt iskolásfiu, bevetette magát a legközelebbi vendéglőbe.

A környék kiskocsmái romantika dögében felveszik a versenyt a Montmartre bistróival és barjaival. Vagy Saint-Cloud nyári vendéglőivel. Ideálisabb buvóhelyet nem is lehet elképzelni szerelmek számára. Itt huzódnak meg mind, a kíváncsi világ szeme előtt: a méltóságos ur, akire künn a kocsmá előtt váraokozik prűszkölő hatlengeres táltosa és a szabólegény, aki gyalog baktatott fel a kedvesével. Csirkepaprikás mellett vallja lángoló érzelmeit a direktor ur és borjupörkölt mellett önti ki szívét a vándorlegény. Mire a turócsuszánál tartanak, a kicsi már elrebegette a bol-

dogító igent és a méltóságos asszony a lovak kezébe csuszította a hálószoza kulcsát. Két véglet, két antipólus találkozik a lupikék és piros abroszos asztalok mellett, a józan kispolgár és a lump, a méltóságos asszony, akit valódi prémek és valódi ékszerszek borítanak és a kis masamód, hamis ékszereivel, hamis prémjelével, amint olesó kölmijének szaga összekeveredik a francia parfümök illatával.

Bar-le-Duc ur hűsleges kísérőtársa, Muki kutya, szintén helyet foglalt gazdája oldalán. De pár perc múlva veszett ugatásba tört ki. Az asztalon egy fekete cirmos sétált, a vendéglős macskája, elkényeztetett budai cica, akár egy görlice, szokva van hozzá, hogy simogassák, hízleljenek neki, amiért aztán cserébe kegyesen dorombol. De Muki ősi undora elemi erővel tört ki és a cirmosnak rontott. Alig lehetett megfékezni a böszült ebet.

— Muki az ég szent nevére, mi történt? — rémüldözött Bar-le-Duc ur és szinte könyörgőve fordult a pincérhez:

— Vigye el azt a macskát! A kutyám megvadul, ha macska szagot érez!

— Igenis kremalásan! — és a sértődött cicust el-távolították.

A pincér a vendég elé helyezte az étlapot.

— Valami delikált dolgot — ismételte Bar-le-Duc ur — valami specialitást, Hirtelen örömtől ragyogó arccal csapott le a tányérjára:

— Megvan! Nyulat fogok enni! De friss ugye?

— Hooogyne! — felelte szolgálatkészen a pincér — egy gerincet méltóztatik?

— Legyen adta meg magát Bar-le-Duc — várom a nyulgerincet!

Mig az ebéd elkészült, a főur friss pletykákkal szórakoztatta a vendéget.

— Méltóztatott olvasni, hogy elfogták Romulust, a betörőkirályt?

Nem, Bar-le-Duc ur erről most hallott először. Romulus! Ki ez a Romulus és milyen bűnök terhelik a lelkét?

— Á, szenzációs egy figura ez kérem szépen! — lelkesedett a főur — egy haramia a javából! Rózsa Sándor kismiska volt hozzá képest!

— És előadta Romulus viselt dolgait. Kirakatokat fosztogatott, utonált...

— Ennyi az egész? — kérdezte csalódottan Bar-le-Duc.

— De kérem... lopott, csalt, váltót hamisított...

Bar-le-Duc megvetőleg dobolt a villájával a tányérja szélén.

— És ezért mindjárt kinevezik királynak? Betörő királynak? Még csak nem is követett el valami nagyobb széklet!

Egészen fel volt háborodva. Egy ilyen pitáner haramiából nyomban feledelmet csinálni! Ez jellemző

a mai korra! A főur azzal védekezett, hogy az újságokban is így olvasta, már ott is ez volt a címe: **betörőkirály!**

— Az újságok szeretnek túlozni. Persze így érdekesebb!

Bar-le-Duc detronizálta Romulust. Megadta az elismerését. A főur indignálódva ágált a karjaival, de ekkor megjelent a konyha ajtóban a szakácsné és jelentette, hogy kész a nyulgerinc.

— Áfonyával? — kérdezte halkán Bar-le-Duc és a pincér igenlő válaszára összefutott szájában a nyál.

— Gyönyörű nyuszka volt — fokozta gusztusát a pincér — a legszebb az egész határban, X. kegyelmes ur lötte...

Ekkor borzalmas dolog történt. Muki, mint egy homba, mint egy kilőtt puskagolyó vetette magát a nyulgerincre, amely vadás szósszal és áfonyával kö-

ritve hevert a tálon. Bar-le-Duc mindent megértett.

Mig a kutya az átilógos nyulgerincet marcangolta. Bar-le-Duc ur szemrehányóan fordult az ijedt pincérhez:

— Mért nem szolt nekem, hogy maguknál nyulvógó nyulat is kapni? Olaszországban ez volt a kedvenc eledelem.

— Valóban, a nagyságos ur... nem tetszik haragudni...

— Sőt! Boldog vagyok! Nálunk a cicákat sajnos az állatvédő egyesület védi... pedig...

A pincér bizalmasan hajolt a vendég füléhez:

— Kérem, még nem késő! Gyönyörű nyul, illetve gyönyörű cicacombbal szolgálhatok... utolsó adag, mai vágás...

— Izé, ez a fekete cirmos volt az...?

— Nem, mi vidéken szerzzük be a készletet, nehogy a környékbeliek gyanút fogjanak...

— Rendben van, de gyorsan csinálják meg! Vadasan, áfonyával!

A pincér, míg a kutyát gondosan a körísárhoz kötözte, szolgálatkészen felelt:

— Igenis nagyságos uram, vadasan, áfonyával! És az étlapon kihuzta ezt a fogást: *Nyul*...

A bojtár szeretője

Irta: Karlócai

— Adjon Isten 'esésőnapot' lelkem — szólalt meg a gyors kezekkel sürgő-forgó fiatal asszony megett egy kellemetlenül rikácsoló hang.

— No ezt is éppen most tereli erre a füstös képi Betzebub — gondolta magában a menyecske, de azért mosolygós képpel fordult a belépőhöz:

— Hozta Isten Mária néni, üljön csak le... oda-oda a padkára. Nekem sietős a munkám, lángost pirítok Mihály részére. Haragszóra a gulyánál akarok lenni, sietnem kell, hát csak üljön le.

— Nem nagyon ülhetnék, mert hogy nekem is sürgetés az utam, a plébániára megyek keresztlevélért, de mondom, egy-két szóra befordulok hozzád...

Az egy-két szóra Katica szíve nagyot dobant, régi szomorú hír emléktétlő ébresztette fel benne az öregasszony. Ez a hírhordó vén keselyű ezzel kezdte öt évvel ezelőtt is, amikor a rét alján a száraz illatos szénát villáztta. Mária néni akkor a városból sántikált haza felé s az országutról kiáltott feléje:

— Gyere csak Katicám lelkem egy-két szóra.

Ő kiszaladt az utra. Sejtés öröme lángolt a szemében, talán bizony Gyuriról kap majd hírt. Jól sejtette, mert azzal kezdte éppen a beszédet a csupa fül, szem, száj asszonyság:

— Tudod-e leányom miért nem kapsz hírt Gyuri felől?

— Nem tudom én Mária néni, ő, bárcsak tudnám. — burkolta szavait halk szavait egy mély sóhajtatásba a leány.

— Hát azért lelkem, mert hogy a törvénybe került, ugy bizony, törvénybe és tíz évet kapott. Azt ül le ökölgelme.

Katiczával megfordult a kerek ég alja, széna horglyák kőválygól billegéssel forogtak szeme előtt.

Késő este hideg borzongása tértette észhez, ott hevert az országot mellett a füves árok partján. Négy hosszú év kellett ahhoz, hogy szerelmét elaltassa, fájó szívét megnyugtassa. Négy nehéz esztendő után megalkudott a lehetetlennel és feleségül ment Cseri Mihályhoz, — a gulyához. Bár nem hozzá való volt, talán apja féle is lehetett volna, de csendes szavú, hékés ember volt és az ő lelke nyugalom után vágyott. Szívét nem is kérdezte, amikor urának, kenyéradó gazdájának örök hűséget esküdött az oltár előtt. Amióta gulyáné lett belőle, egyszer sem nyitott nála ajtót a vénanyó, bár csak most is elkerülte volna a kis kaput.

— Hát csak beszéljen Mária néni, én addig meg-
rekolom a kosarat.

— Boldog vagy-e leányom?

Katicát előnti a piros meleg, hát ezért jött ide ez az öregasszony, hogy az élete, a boldogsága felől faggassa, aifől, amihéz senkinek semmi köze.

— Ha csak ezt akarta tőlem megkérdezni — pat-
togatott az öregasszony palástolatlan méreggel — akkor kár volt befordulni. Hát ha lekési a hivatalos időt.

— No-no, nem kell mindjárt annyira felfújni a
méregzacskódat, még majd kitalál pukkadni — riká-
csolta gunyos nevetéssel a néno — uzereteket hoztam...
üzent Kondor Gyuri...

Nagy Isten, hát még most sem lehet neki nyu-
galma ettől a névtől — föházkodott lelkében Katica,
majd így szólt:

— Börtönös gazembertől nem várok üzenetet és...
addig csukja be kívülről az ajtót, míg el nem eresz-
tem a kutyát — tört föl szaporán a menyecske aj-
kán a fájdalmas szó. Piros vére még az imént orcá-
ján égett, most minden csepje a szíve körül zakatolt.
Hőfőhér kétségbeeséssel nézett körül, mintha segítsé-
get várna valahonnan.

— Megyek én, nem kell a kutyát rám uszitanod...
megyek hát, csak még annyit mondok: miattad csuk-
ták le Gyurit...

— Azt mondja... hogy... miattam csukták le?...

— No Isten áldjon — sántikált anyóka a kis kapu
felé, mint aki nem hallotta az önkénytelen kérdést.

— Ne menjen, várjon már no kedves Mária néni —
kiáltott a távozó után Katica felsukló sirással.

Megáll az öregasszony, gondolkozik, vajjon meg-
érdemli-e ez az uccákergető, hogy ő beszéljen, hi-
szén az előbb kutyával fenyegette meg.

— Mondja meg, ha Isten ismer, miben voltam én
vétkes? könyörgött Katica. Ebben a pillanatban még
azt is elfelejtette, hogy asszony, a más asszonya, a
kinek már ugyis mindegy lenne mi miatt, ki miatt ül
a tíz évét az a legény.

— Hát — kezdett hozzá nagy lélegzetvétellel Mária
néni — megmondhatom, — ugy volt az Kati, hogy az
uraság csikós bojtárja, a Vizi Gergő azt vágta a szemé-
be, hogy szeretője voltál.

— Hogy én... a bojtár szeretője?

— Azt — azt!

— Jézus Mária, ilyet hazudni. Nem igaz! sikol-
tozott sápadtan a szomorú asszony.

— Persze hogy nem igaz — folytatta Mária néni
— hiszen ezt mondta Gyuri is, csak az volt a baj,
hogy dühében még a szuronyát is megmártotta ka-
tona pajtása szívében.

— Ki mesélte ezt magának... mért nem mondtotta
el nekem ezt akkor, amikor még nem lett volna késő.
Megvártam volna őt a halálomig is, de azt rebesget-
ték, hogy egy városi céda miatt késelték egymást.

— Senki sem tudta, még én se, hogy milyen lá-
nyon kaptak hajba. Most mesélte el...

— Ki?

— Maga a Gyuri!

— Mária néni, hogy mondta... hogy maga a
Gyuri?...

— Az az, maga a Gyuri!

Katica arcáról az utolsó csepp vér is szívére sza-
ladt, fehérebb volt a frissen hullott hónál, hogy a kö-
vetkező pillanatban vörösre fesse sápadt fákó bőrét
vérenek jelzatklatott száguldása. Fátyolosra halkultak
szavai. Megadással hajtotta le fejét s lehajolt, hogy
befődjé az ételes kosarat.

— Hol beszélt vele?

— Kint az uraságnál. Bojtár lett ő is a ménésnél.

— Csikósbojtár lett? Hát hogy jött haza, meg-
szökött?

— Dehogy is szökött, már hogy szökött volna, in-
kább olyan jól viselte magát, hogy elengedték neki a
fele büntetését.

— És... az uram is tudja?...

— Hát bizonyosan megtudta, mert a nagyvért
legel a gulya is, meg a ménés is.

— Édes Mária néni, mondja már no, mit üzent ő?

— Azt, hogy ha boldog vagy, itt hagyja a határt,
de ha nem szereted az uradat, ő elfelejté azt, hogy
már asszonnyá lettél, mert még mindig nagyon szeret
téged.

— Nagyon szeret engem? Azt üzenté?... Mária
néni mondja meg, mondja meg neki, hogy hagyja itt a
határt. Ő majd csak elfelejté s nekem nyugalmam lesz.

— No jó, megmondom... Isten áldjon.

Katica alig várta már, hogy egyedül marad-
hasson. Leborult az asztalra s belezokogott a déli ha-
rangzugásba...

Mi lesz az ebéddel? — riadt fel saigó lelkében a
hívesi kötelesség. Megtörtölte nedves arcát s öltözni
kezdett. Szekrényben lógtak a tiszta ruhák, elől a fe-
kete pettyes delin (tavaly esküvő után vásárolták),
leghátral a sarokból kipirosított a fehér babos, égő piros
perkál ruhája, mellette volt a fejkendője is. Évek óta
gondozta, őrizte ezt a ruhadarabot, azóta hordatlanul
hever itt. Valamikor ebben kísérte ki Gyurit, aki ka-
tonának ment és akivel azóta nem is találkozott.

Keze akaratlanul is előveszi a szekrényből, ugy
érzi, ma ezt a ruhát kell magára öltetni — hát ha nem
lesz hiába — bucsuzó emlékezésért. Bucsuzni fog at-
tól a legénytől, aki miatta hagyja itt a határt. Tudta
jó, hogy a ménés gémeskutjánál együtt vannak a de-
lelő bojtárok. Az igaz, messze esik utjától, de azért
ellátni odáig... és... talán felismeri őt ruhájáról
Gyuri.

A déli meleg lankasztó heve uszott a levegőben, lihom-arcát a naptüze égette, midőn a nagyréten keresztül kigyózó gyalog utra ért. Kendője lecsuszott hajáról s piros lobogóként lebegett utána. Előtte a gulya tarka foltja imbolygott, jobbra attól vagy két kiáltásnyira a ménes szilaj csikajai hancuroztak. S ahogy repdeső tekintete arra tévedt, a kut körül egy kis fehér ember-esokor integetett feléje. Csikósbojtárok legény-koszorúja pipázgatott ottan.

Ment Katicza asszony, erős lépésekkel szaporázta az utat. Sietnie kellett, mert a delet bizony elharangozták, ruhája fodrát égő vörös csapongó lángnyelv-ként sodorta, lengette a szél. Fejében bűnös gondolatok szunnyadtak, lelkével a kut körül uszott. Gyuri harna fürtös fejét kereste, átölelte gondolatkarjával, becézgette, megcsókolta piros férfiszáját.

Hítes párja jött is már eléje. Karikás ostorát megmégkörtette széles válla fölött s csattanós döbbenéssel rántott egyet a suhanó kötélén, ezzel szokta messziről köszönteni feleségét Katiczát.

Siető léptei már egész közel hozták a gulyához, szemel közömbös nézéssel siklottak közeledő úrára.

Hatalmas hógés moraja zúgott végig a nagyréten. Rohanó paták tompa dübörgése hasította meg a nap-sugaras esendét. Látja a vágató bikát, amint szügynek vágott fejével, előre szegzett íromba szarvakkal közeledik feléje.

Pérje is felismeri a veszedelmet — izmos karjaival az állat szeme közé suhintja ostorát. A megvadult harom most emberére támad, állati szemében vak düh izzik — pillanatra megtorpan — első lábait csomókban kapálják fel a füves talajt s rárohan Mihályra.

Gulyás ostora hiába vág véres csikót a barom bórén, az rohan feléje — egy elhibázott ugrás s a kemény szarvak felöklik a támadót. Mihály rongyként kering a levegőben s tehetetlenül terül el a tarka réti virágok között.

Katicza éles sikolyára a bika ott hagyja áldozatát s a lángvörös lobogó uszító foltjára szegzi ismét véres szarvait. A fiatal asszony újból hallja a vészes morajt — mintha millió pata dübörögne fülébe... sátnok szabadulhattak fel a poklok mélyéből. Lélegzetfojtva hunyja le szemét — várja a veszett állat kegyetlen döfését... Hirtelen négy-öt lovas vágat el mellette, föld inog a lábai alatt a száguldó lovak patáitól. Acélhegyű karikás ostorok véres harázdat szántanak a közelgő bika homlokára. Az ütések zápora megriasztja s visszatereli a feldühödött állatot.

A fiatal asszony emberéhez szaladt, aki mozdulatlanul fekszik a zöld pázsit felszakított szőnyegén s bűnbánó kiáltással rogy le urához. Alaktalan hústömegre roncsozta össze Mihályt a megvadult barom. Miatta... a piros perkál ruha miatt. Borzasztó az Isten büntetése.

A haldokló fölnyitotta szemét s elnézett a mellette térdelő asszony feje fölött és úgy suttogott, mintha valakihez szólna.

— Gyuri, viseld gondját, mert még mindig csak téged szeret...

Fölsikolt Katicza, ahogy hátra veti tekintetét. Mögötte áll Gyuri, levett kalappal, halottnak kijáró komoly tisztességgel.

Valahonnan messziről, a nagy rét széléről tilinkó éles hangját dudolta a szél.

lyezést. Itt tartunk hetenkiint színelőadást, hangverseny, kabarét, itt gyakorol a helyi orosz kórus is. Nagy könyvtárunk is van a klubban. Orosz könyvtár.

Egy idősebb orosz megszólal:

— Könyv... könyv. Én már régen nem olvasok. Azt se tudom mi az a szellemi munka. Arra gondolok ma, hogy mit eszem holnap... Szomorúan legyintett a kezével, mint aki a legyet hajtja.

— Szerenese, — folytatja — hogy a beogradi drszavna komisszija segélyt nyújt az öregeknek és a munkanélkülieknek. Én havonta nyolcszázat kapok. A második kategória csak négyszázat.

Egy magas, szálas orosz közbeszól:

— A fiatalok dolgoznak. Valamikor még kaptunk állami segélyt fejenként nyolc dinárt naponta. Mi oroszok már mindenféle mesterségbe belekontárkodtunk. Van az emigránsok között hivatalnok, vasutas, gyári munkás, játékkészítő, madárkitömő, asztalos, lakatos, újságár, cipőtisztító, vasuti hordár. Sőt az egyik orosz a kutyák farkának levágásában specializálta magát. A legjobban az járt közülünk talán, aki gazdagon »benősült.«

— Vagy a legrosszabbul... Tették hozzá egyszerre többet — nevetve.

— Van-e valami kívánságuk az uraknak, kérdeztem hirtelen...

— Haza akarunk menni! Domoj... Domoj...

Elbucsztam tőlük...

Már az uccán voltam és még mindig visszhangzott a rozant épület — vagy csak a fülem:

— Domoj... Domoj...

A palicsi kolóniát is meglátogattam. A földműves iskola tágas termeiben huszont orosz család kap hátléket. Ők már urasabban élnek az egyszoba-konyhás lakásokban. A palicsi kolóniában tizennyolc gyermeket olvastam össze. Arról panaszkodtak, hogy a jó levegő nagyon jó étvágyat csinál és... Igen: a jó étvágy megvan. A szülők koplálnak, de a gyermekek kitűnően vannak táplálva. A szájuk előtt veszik el a legjobb falatokat és a gyermekekbe tömik az anyák.

Az egyi előkelő emigráns tiszt fiatal felesége így nyilatkozott:

— Mi aránylag jobb életkörülmények között élünk, mint a szuboticiáknak. Csak sokat költünk el villanyosra. Hol vannak azok a jó idők, amikor még potyván, vagy kedvezményes jegyekkel utazhattunk a villanyoson. A gyermekek. Értük élünk, értük dolgozunk. Egyszer majd csak mégis hazatérhetünk. A gyerekek iskolába járnak, valamennyien kitűnően beszélnek szerbül, sokan közülük magyarul is megtanultak. Egy-egy család havi kétszáz dinárt fizet a lakásért, világításért. Nem sok ugy-e, de nekünk sok. Palicsról sokan járnak be Szubotícára hivatalba, a villamos pénz feleszi a fele jövedelmet. Oroszországi hozzátartozóinkkal állandó levelezésben állunk, ha burkoltan is, de kivesszük a levelekből, hogy a szovjet ügye bizony nagyon rosszul áll... Talán nem sokára hazasegít bennünket az Isten.

Egyik előkelő orosz hölgytől, aki különben vajlárusitáshól él (házakhoz hordja ki), tudtam meg, hogy a beogradi orosz Drszavna Komisszija Szuboticián orosz iskolát tart fenn, amelynek vezetőjét Mme Reichert és francia nyelvtanárnője Mme Dolzenko. Ugyanez a segítő akció alapítványa a Scotus Viator ulicában évek óta működő napközli orosz gyermek-otthon is, amelyben apró orosz gyermekek szerb-orosz nyelvű oktatásban és kitűnő ellátásban részesülnek, amíg a szülők napközben — dolgoznak. Ezidőszertint harminchat gyermek ellátásáról gondoskodnak.

*

A tizedik husvára készül az orosz kolónia. Szombhat este valamennyi orosz a Pravni Fakultét épületébe zárandokol. A nagyszombati feltámadást, — a legnagyobb pravoszláv ünnepet — nem a szerb templomban, hanem a jogakadémia épületében ünneplik. Az orosz vallás a feltámadás ünnepét éjjel tizenkét órára teszi, míg a szerb-pravoszlávok hajnali három órakor indulnak a körmenetre. Az orosz feltámadásra minden évben Szubotícára érkeznek az egyik karlováci orosz pap. A körmenetet (a »krestnji hod«-ot) a jogakadémia kertjében tartják meg. A husvétü átátósságokon jól képzett, összetanult orosz kórus működik közre.

A tizedik orosz husvét...

Az idén tizedszer fog fellhangzani nálunk orosz ajkáról a husvétü üdvözlét:

— Hrisztosz voszkresz!...

— Vo isztinu voszkresz!...

— kart.

A tizedik orosz husvét

Az orosz emigráció tizedik évfordulójára

Tíz esztendeje. Az északról délre ereszkedő vörös hadsereg balszánya Denikin kitűnően felszerelt hadsereget a Kaukázusban, döntő ütközetben megverte. Az összeütközés Novoroszyszkától északra történt: a »főhőrgárda«, amelyben tiszt századok is küzdöttek, teljesen megsemmisült. Szamara, Szaratov, Cáriin, Rosztov, Asztrahan bolsevik uralom alá kerültek. Kora tavasszal még Moszkvában akart Denikin bevonulni és pár hónap múlva már Konstantinápolyban keresett menedéket a maga és tisztjei számára. Konstantinápolyban találkozott a két régi riváls: Anton Ivánovics Denikin és Pjotr Nikolájevics Wrangel, Denikin nyújtott hákejobbot a kurlandi-káronak és átadta a déli hadsereg parancsnokságát.

Igy kerültek tíz évvel ezelőtt a Denikin hadsereg menekültjei a Vaidaságba, Szubotícára. A Wrangel hadsereg összeroppanása, menekülése csak 1920-ban következett be.

Amikor a napokban emlékeztem az egyik Denikin tisztet a szomorú évfordulóra, bánatosan nézett rám:

— Tíz éve — sóhajtott lehorgasztott fejjel. — Tíz éve... Tizenkilencben még azt hittük, hogy csak pár hónapig tarthat az emigráció. Hogy Oroszországban rövidesen győz az ellenforradalom, meg lesz a várva várt »perevorod«. Hogy az egész csak egy »kírándulás« lesz... és ime, tíz év telt el azóta...

Évekkel ezelőtt még orosz beszédű volt hangos a szuboticiai korzó. Lépten-nyomon elegáns orosz tisztokba ütközött a járó-kelő. Jól öltözött csinos ragyogó orosz hölgyek kacagtak a korzón. Ma már dolgoznak az oroszok. A korzóról eltűntek az orosz emigránsok, a »rongyos hercegek« — irodákban, műhelyekben, gyárakban dolgoznak.

Az orosz emigránsok tíz esztendeje... Sorra vettem az orosz tömeglakásokat.

Az első utam a szuboticiai orosz barakba vezetett. A Halasi út végén a szegényházzal szemben szerénykedik az öreg, dűledező »putri kaszárnya«. Itt laknak az oroszok. Valamikor gyalogsági laktanya volt, most az északi szárnyában oroszok laknak, a déli fronton pedig a kerületi rendőrlaktanya nyert elhelyezést.

Az épület homlokzatán kis kopott tábla, rajta orosz írás:

A lágerkommandáns régi ismerősöm. Közakezre-des. Mosolygós arcú, kedves öregúr. Jellegzetes kozák sapkáját télen-nyáron kissé félrebillentve hordja. Bevárosan.

Barátságosan üdvözlő:

— Zdrasztvitve! Kak pazsivajte?

— Nicsevo — harasó — feleltem, hogy megnyugtassam.

Amikor megtudta, hogy intervjujáról van szó, kért, hogy ne írjam ki a nevét az újságra, nehogy ebből Oroszországban élő családjának baja legyen.

Nehezen nyilatkozott, a cigarettámat nem fogadta el és csak akkor melegegett fel, amikor ünneplésesen kijelenttem, hogy itt nem politikáról van szó: mindössze azt akarom tudni: hogy élnek az oroszok Szuboticián és hogy lesz-e husvára paszha és kalics. (Speciális orosz husvétü eledelék. Az első turóval és vajból készített pástétom, a másik: ünnepi kalács.)

— Sokat tudnék én önnek mesélni, ha itt volna velem a családom, de így: Isten ments, hogy ártsak nekik. Megmutatta a lágert. Keskeny folyosó, gidres-zöd-

rős kikopott téglákkal. Jobbról, balról tágas termek, két kisebb szoba. A nagy termeket primitív, összetakolt papiros »spanyol falak« osztják rekeszekre. — Ilyen bokszban él egy-egy család. Az egész egy miniatűr szibériai fogoly táborra emlékezteti az embert. A nőtlen embereknek külön lakosztályuk van. A bokszbokban katonai vaságysorok egymás mellett, egy-egy asztalka, koffer, szék egészíti ki a butorzatot. Ruhaszekrény nincs: a ruhák a falon lógnak. Minde-nütt költői rendetlenség, de feltétlen tisztaság. Az egyik nagy termet éppen meszelik. Az ágyak, a priescek a folyosónak.

— Igen... igen, tudom rosszkor jöttem. Éppen husvétü nagytakarításkor... A parancsnok mentegőtödzik. Az udvarban apró gyermekek kergetőznek, játszanak. Ezek már itt születtek.

A parancsnok arca egyszerre felragyog. A folyosó egyik airtáját nyitja ki, betessékel egy sötét kamrába és diadalmasan és diadalmasan mondja:

— Kipjatok!

Nini! Csakugyan. Nasztajácsi kipjatok! Az orosz élet lemaradhatatlan kelléke: a forróvíz-tartály. Hát ez valóban szép. Elismerően bolongatok. Beépített üstház ez, amely reggel, este forróvizet ad a csájához a láger lakóinak.

— Hát szamovár van-e a lágerben? — kértem.

— Van; kettő. A többi eladták már... milyen igénytelenek ezek az oroszok: forróvíz és kenyér. Évekig élének ezen és nem panaszkodnak.

Csodálatos: még nem beszéltem emigráns orosz-szal, aki panaszkodott volna. Még vannak elégedve élet-sorsukkal.

Statistikai adatok után érdeklődtem.

— Hányan élnek itt a lágerben?

— Mindössze ötven személy. Nyolc család, gyermekekkel. Huszonháromban kétszerevényien voltunk. Sokan elutaztak: Beogradba, Franciaországba, Amerikába.

— Vajjon hány orosz él ma Szuboticián és Palics-on összesen?

— Kétfeszáz lelket tartunk számon a komité nyilvántartása szerint. Néhány évvel ezelőtt még kétezer orosz menekült élt itt.

— Hogy élnek?

— Az oroszok általában meg vannak elégedve sorsukkal. Nem panaszkodhatnak.

Érdeklődő embergyűrű vett körül bennünket. Egyik fiatal, értelmes arcú emigráns megszólalt. Oroszul beszélt de minden második szavába szerb kifejezést kevert.

— Amióta elhelyezkedhettünk az állami hivatalokban, valóban nincs okunk panaszra. A fizetésünk kicsiny, de biztos. Művészet vele kijönni, de a muszáj minderre megtanít. A lágerben havonta negyvenöt dinárt fizetünk »siakbért«. Az ebédünk itt a közös konyhán: tíz dinárba kerül. A vacsora csája és kenyér. Így még ruhára is jut a havi százdináros részlet. Cigarettára, szórakozásra, már nem igen jut, de ha eljön-nének az idén is a Hudozsesszvenniek, akkor inkább lekoplálnám a jegyek árát, de megnözném őket. Azért nekünk is van Szuboticián orosz színházunk a Russkii Klubban.

— Ilyen is van? Erről igazán nem tudtam.

— Igen. Az orosz menekültek két évvel ezelőtt alapították meg az orosz klubot, amelynek helyiségei a Pajo Kuindzicscsava ulica 48 szám alatt nyertek elha-

BACSMEGYEI NAPLÓ

A NAPLÓ-ra

bármelyik naptól kezdve lehet elfizetni s az előfizető részesül az éves könyv kedvezményben

János és a hazugság

Irta: Hesslein József

1.

János kilenc éves volt és még Jánoskának hívták, mikor először találkozott a hazugsággal. Jánoska korrektebb jelleme volt, becsületes és őszinte, sejtelve sem volt arról, hogy hazugság is van a világon. Ezen a napon azonban megtudta.

Ugy történt, hogy a tanító ur magyarázott, Jánoska pedig feszülten figyelt, mert módfelett érdekelt mindaz, amit a tanító ur mondott. Jánoskát a tudomány minden ága élénken érdekelte és mindig minden idegével figyelte, leste a tanító szavait. Ilyenkor egész teste megfeszült, két kezét ökölbe szorította, száját egy csöppet kitartotta bámulón, nagy kék szemei tágranyilgáltak és nem látott nem halott semmit a tanítón kívül.

Pista mellé ült és folyton sugdosott a fülébe, de Jánoska nem hallotta.

— Nézd mekkora pöcsét van a tanító ur mellé névén! — sugta Pista, de Jánoska nem hallotta.

— A bajszja egyik szára felőlről, a másik meg hegyes, hihi! — kuncogott Pista, de Jánoska változatlanul figyelt.

— Olyan képet vág, mint a kéthetes borjú.

Pista most vette észre, hogy Jánoska nem hallja, amit neki beszél. Ettől elpirult, aztán rettentő dühös lett.

— Hülye! — sziszegte és erősen beleboxolt az oldalába.

Jánoska még ezt sem vette észre. De a tanító ur éles szeme észrevett valamit.

— Mi volt az, Pista? — kérdezte vészjósló hangon.

Pista felállt és nyugodtan felelte:

— A János.

— Mit a János? Láttam, mikor megboxoltad.

— Igen, de ő kezdte. Megütött és én visszautóztam. Jánoskát módfelett meglepte ez a hazugság. Első meglepetésében távra maradt a szája. Csak pár pillanatra mulva fogta föl a maga teljességében a dolgot. Lehátatlan felháborodás rohanta meg. A világ legrettegetesebb gaszágának érezte ezt a hazugságot és egész testét szörnyű undor reszkettette meg. Azután a harag tüze öntötte el az arcát. Fölemelte a kezét, hogy lecsapjon a hazugra. Pista összehúzta magát, mire Jánoska karja ernyedten hullott alá. Nem, nem ér hozzá a kezével, nem szennyezi be magát ezzel az ocsmány féreggel, aki ilyen aljasságra volt képes. Fölemeit büszkén a fejét és azt mondta:

— Tanító ur kérem hazudik!...

2.

Már tizenhat éves volt János, de lelkét még mindig égette, marta ennek a hazugságnak felháborító emléke. Ekkor történt, hogy összetalálkozott a második hazugsággal.

A hatodik gimnáziumban új rajztanár tanított abban az évben. Fekete, nyulánk cvikkeres piperkőc figura volt az új tanár. Fiatal volt még, nemrég fejezte be iskoláit és mivel félt, hogy ifjúkora miatt nem respektálják a nagyobb diákok, roppant nagy szigorúsággal próbált magának tekintélyt biztosítani. A fiuk istentudja mért, maguk közt Piskótának nevezték.

János kitünően rajzolt és egy napon Piskóta tanár ur órája előtt a szünetben krétával rárajzolta a táblára Piskótát. Nehány markáns vonásból állott az egész, de a fiuk amint meglátták nyilalást kaptak a röhögéstől.

— A Piskóta!... hehehe... a Piskóta... pompás, remek, nagyszerű! — kiabáltak a fiuk körülállták a táblát és röhögtek. Észre se vették, hogy kinyílt az ajtó és Piskóta belépett a tanterembe.

— Mi az, mit rajzolnak? — harsogta a szigorú rajztanár.

Most már későn volt letörülni a táblát, mindenki a helyére sietett és a fényesre spongyázott fekete táblán ott fehérelt Piskóta groteszk, vigyori torzképe. A tanár ránézett a rajzra és látszott az arcán, hogy azonnal felismerte önmagát. A karikatúrát tekintélyen ejtett súlyos sérelemnek tekintette, amelyet példásan meg kell torolni.

Fölmént a katedrára, szigorú tekintettel végig nézett az osztályon és éles fenyegető hangon kiáltotta:

— Ki rajzolta ezt?

Meg volt győződve róla, hogy a tettes nem fog jelentkezni. El volt határozva, hogy egyenként vallatóra fogja a fiukat és végül is lelelezi a tettest, akire majd rá fog piritani a gyávaságáért. Amde csalódott. Amint a kérdés elhangzott, János fölemelkedett helyéről és belyes nyugalommal felelte:

— Én.

Piskóta zavarba jött. Ez a nyílt bátorság nem tetszett neki. Most mit mondjon neki?

— Hogy merre? — szórt rá végre hangosan. De János nyugodtan felelte:

— Én nem tudom kérem, miért ne mertem volna.

Az nézetem szerint nem bűn, ha az ember szünetben a táblára rajzol.

Piskóta nem tudta mit feleljen, hiszen a fiúnak igaza van.

— Üljön le maga nevelőm! — mondta neki csak éppen, hogy megszegyenítsa.

János villámlik tekintetét vetett rá és leült. Az ő csendes ellenszenv élt közöttük. Piskóta gyűlölte János

nost, mert szembeszállt vele és presztízst veszélyeztetett. János pedig megvetette magában tanárát, mert érezte, hogy igazságtalan volt.

Az első harmad végén János elégtelen jegyet kapott rajzból. Nagyon bántotta a dolog a fiut, nem a szegény, hanem a tanári igazságtalanság ingerelte. János tiszta kitünő volt mindig és most a szép bizonyítványt elégtelenítette ez az elégtelen rajzból.

Aznap, mikor a bizonyítványokat kiosztották, az osztályfőnök azt mondta Jánosnak:

— Óra után maradjon itt, beszélni akarok magával.

Mikor ketten maradtak, azt mondta az osztályfőnök:

— János fiam, nem ismerek rád. Mi történt veled? Mért nem akarsz rajzolni?

A jó öreg osztályfőnök szerette Jánost, a jó tanuló, a jellemes fiút, akit négyesek között tegezett.

— Tanár ur kérem — felelte János — én nem tehetek róla. A rajztanár ur igazságtalanul gyűlöl engem.

— Az lehetetlen fiam, azt mondta a konferencián, hogy ő mindent megtesz, hogy a kedvedben járjon. Megfejezi a ceruzádat, rajzlapokat ajándékozik neked, édes barátomnak szólít, de te makacsul hallgatsz mindig és nem dolgozol.

— Hogy ő hegyezi a ceruzámat? Rajzlapot ajándékozik? Barátjának szólít? — hűledezett János óriási felháborodással. Ez az otromba hazugság tanára ajkáról úgy hatott rá, mint a gutaités. Egészen megbénult, megmeredt, elmúlt egy pillanatra. Aztán reszketés ráta meg a testét, ökölbe szorított kezével nagyot suhintott a levegőbe, majd fuldokoló zokogásba tört ki.

— Hazudik! Tanár ur kérem hazudik! Aljasan hazudik! — hörögte fuldokolva, aztán elrohant.

Másnap János kiratkozott az iskolából. Átment egy más városba tanulni. Az iskola kapujánál addig várakozott, míg Piskótát látta kijönni. Odalépett hozzá.

— Mikor hegyezte meg tanár ur a ceruzámat? A tanár meglepődve nézett rá. Piskóta hallgatott.

— Mikor nevezett engem kedves barátjának? Piskóta fölényes orrhangon szólt rá:

— Ne álljon utamba! Takarodjék! János meg se mozdult helyéről.

— Tanár ur ezeket hazudta rólam a konferencián. Piskóta megfordult és menni akart.

— Ilyen arrogáns kölyökkel nem tárgyalok — mondta.

János megragadta a vállát és visszafordította:

— Nem is tárgyalni akarok én önnel, hanem fizetni. Megfizetni az aljas hazugságáért. Tessék!

Azzal hatalmas pofont adott neki. Aztán még egyet és még egyet. A vézna rajztanár az arcához kapott, János pedig minden pofon után jobban belehajította magát a dühbe.

— Nesze! Nesze! Nesze! — ismételte és pofozta vad gyűlölettel a tanárt. Amíg össze nem esett. Akkor még egyet rugott bele.

— Majd elmegy a kedved a hazugságtól! — lihegte és eltávozott.

1.

János ekkor megfogadta, hogy nem tűri el többé a hazugságot.

— A hazugság a legnagyobb igazságtalanság — gondolta magában — ezért felháborító és elviselhetetlen. Ez a hazugság egész életemen át marta volna a lelkemet, lemostam, elenyészett. A hazugság rut, de éles fegyver, én nem vagyok képes használni, így ellen-ségem méltatlan forban vannak velem szemben. Ezt a fűrt az öklömmel egyenlitem ki. Minden hazugságot érdeme szerint torolok meg, ezzel tartozom az igazságnak és önmagamnak.

És Piskótára gondolva vígan fűtyörészni kezdett. ... János elvégezte a jogot és ügyvédi irodát nyitott. Egy kereskedő jött el hozzá egyszerű, akit hamis bukással vádoltak, hogy rábizsa a védelmet.

— Félmilliót fizetek Önnek, ha sikerrel véd és felmentenek.

— Félmilliót! — hűledezett János. — Honnan van ennek annyi pénze?

A kereskedő bizalmasan mosolygott és dörzsölte a kezét.

— Hát kérem, Önnek megmondhatom, hiszen a vérdöm. Ezen a kis bukáson kerestem.

— Sajnálom, nem vállalom! Én csak igazságos ügyet képviselek.

... Hamar híre futott az esetnek a városban. Jánost ünnepezték, mint a becsület és igazságosság mintaképét. A lapok dicsőítették. Az ügyvédi kamara bankettet rendezett a tiszteletére.

Kliensek azonban nem jöttek. Nemsokára becsukta az irodáját...

4.

Ezután János visszavonult ősei birtokára gazdálkodni és csak itt-ott járt be a városba egy-egy napra vagy éjszakára.

Egy ilyen alkalommal ismerkedett meg Máriával. Mária gyönyörű feketeszemű lány volt. Mikor bemutatták neki Jánost, azt mondta:

— Ah, Ön az a híres ügyvéd, aki nem képes ha-

zudni? Igazán örülök, hogy megismertem. Maga érdekes ember.

Jánosnak jól esett az elismerés ezekről a gyönyörű ajkáról. A rendkívüli szépség, a csillogó szemek, az édes lágy hang igen hamar leszedték Jánost a lábáról. Attól fogva sűrűbben járt be a városba. Mindig együtt voltak. János hevesen udvarolt a lány szívesen fogadta. Egyszer aztán János, mikor egyedül voltak, olyan hangon és olyan érzéssel, mintha ő találta volna ki ezt a szót, azt kérdezte a leánytól:

— Szeret? — És hosszan, mélyen a szemébe nézett.

— Szeretem, János — felelte a leány.

Hat hét múlva már megesküdtek. Mikor már visszatértek a násztról, kint a birtokon János egy este hosszan beszélt Máriának a hazugságról. Elmesélte mindazokat a hazugságokat, amelyekkel az életben összetalálkozott, hangsúlyozottan emelte a hazugság undorítóan rut voltát, azt a szörnyű undort, amit iránta érez és így fejezte be.

— Szent elhatározásom, hogy minden hazugságot, amelyet velem szemben elkövetnek, érdeme szerint megtorlok, még ha életembe kerül is...

Oly félelmesen zugott a hangja, hogy Mária megborzoszott tőle.

5.

János bement a városba, Mária a tisztartó kíséretében kilovagolt.

A tisztartó, ha lovon ült, utolérhetetlen férfiszépség volt. Nagyszerű lovas, piros egészséges viruló arc, csöpp fekete hajsz és villogó fekete szemek. Utközben háromszor ugratott keresztül életveszélyes szakadékokon egy-egy szál piros mezei virágért, ha Máriának megtetszett.

Máriának tetszett a legény és kacérkodott vele. Közben arra gondolt, milyen szörnyű veszéllyel játszanék, ha megcsalná az urát. Nem a hütlenség ténye, hanem az avval járó hazugság az, ami szörnyű bosszura ingerelné a férjét. Ez a veszély csábító ingerrel hatott rá. Milyen szenzációs izgalom: megcsalni az igazság fanatikusát. És kipróbálta...

Egy este azt mondta Jánosnak:

— Mondd, János, mit csinálnál, ha rájönnél, hogy megcsallak?

— Ugyan, csacsikám, hogy kérdezhetsz ilyet? — nevetett János. — Az teljesen lehetetlen és én lehetetlen helyzetben nem tudhatom, hogy viselkedném.

— No, de ha mégis, tegyük fel.

— Ne tegyük föl, mert ki van zárva.

— Mégis, szeretném tudni. Megölnél?

— Csacsi vagy, mondom. Nem felelek.

— Ha mondjuk a tisztartóval csalnálak meg.

— A tisztartóval? — Hehehe!

Mária szeszélyeskedni kezdett.

— János kérem, hívassa ide a tisztartót, Igyunk meg egy üveg pezsgőt együtt.

János mosolygott.

— Féltekennyé akarsz tenni, hogy választ kaps a kérdésekre. Érttem, De én nem dőlök be.

Azzal csöngetett és felhívatta a tisztartót.

— Tisztartó ur, foglaljon helyet közöttünk, igyék meg velünk egy pohar pezsgőt — mondta János az abszolút biztosság fölényes hangján.

— Maga tulajdonképpen fölösleges, János... Kettesben hangulatosabb.

János szeméből sárga fény lövelt ki, de a másik pillanathban elnevette magát. Felállt, meghajította magát a felesége előtt és nevetve mondotta:

— Ahogy parancsolja asszonyom. — Azzal megfordult és magára hagyta őket.

6.

Másnap reggel János korán kelt és kereste a feleségét.

— A nagyságos asszony kilovagolt — jelentette az inas.

— Egyedül?

— Nem, A tisztartó ural.

János csak nevetett.

— Ugratni akar. Hogy nem akarja megérteni, mennyire hiába. A legnagyobb rutság volna tőlem komolyan meggyanusítani.

Vágtatva, kipirult arccal érkeztek vissza a lovaglásból.

— Jól mulatott, kedvesem? — kérdezte János.

— Pompásan — felelte Mária és csengő kacagása csilingelt.

Igy ment ez napokon keresztül. Máriát izgatta a játék a tüzzel. János nem jött ki a flegmájából. Csak mosolygott az asszony játéka, akiben föltétlenül megbízott. A tisztartó pedig kitünően mulatott a különös játékon.

— Hülye — gondolta magában.

A hetedik napon, gyönyörű májusi nap volt, János már három órakor felébredt... Felöltözött, kiment a mezőre megnézni a vetést, Gyalog ment, élvezte az illatos, madárdalos májusi hajnalt. Végigjárta a földeket, a buza gyönyörű ígéretekkel volt teljes, a tavaszi vetés is szépen fejlett. Minden a legszébb volt, János szíve megtelt elégedett örömmel, az édes tavaszi hajnalban egy nyulat látott befutni a liget felé, utána indult föltartott puskával, de nem lött. Egy gyönyörű tisztás szélén megállt, körülnézett és ledől a fűbe elgondolkozni a boldogsága fölött.

Talán elszunyadt a fűben, mert meglepődött, mi-

kor a tisztáson két legelésző megnyergelt paripát vett észre. Felült és körülnézett. Nem látott senkit. Egyszer csak turbékoló asszonyhang ütötte meg a fülét... Felállt. Körülnézett. Tíz száz lépésnyire lehetek. Mária és a tisztartó.

János levetette eszímáját, a puskát magasra tartva óvatosan lopózott feléjük. Már csak pár lépés választotta el tőlük, már a hangjukat is hallotta.

— Drágám, édes, szeretlek...

János fölhördült, a két ölelkező szerető meglepetten fordult vissza. Mária felagrott, arca halálhalvány lett, két kezét védőleg terjesztette maga elé. De ez csak egy pillanatig tartott. Aztán hangos kacajra fakadt:

— Hehehe, hahááá, hehehe! Hát mégis sikerült beugratnom az én vadállatomat. Óh, milyen félelmesen tud nézni. Így olyan szép vagy János! — És kacsagva a nyakába borult a vérben forgó szemű Jánosnak.

János összerokkadt a nagy lelki tusától.

— Hát most mi az igazság? Melyik a hazugság? Mondd!

— Szeretlek, ez az igazság!

— Akkor ezzel a tisztartóval végezek! — kiáltotta hirtelen vadul. — Hogy mérésztél hazudni nyomorult!

— És ráfogta fegyverét.

A tisztartó térdreesve könyörgött kegyelemért.

— Irgalmazzon, uram. Én sosem hazudtam.

— Nem? Hát mi az igazság? Szólj és ha igazat mondasz el hordhatod nyomorult életedet. Bármilyen is az az igazság. Esküszöm!

— Ő esábitott el, én mit tehettem! — rimázkodott a tisztartó. — Én csak engedelmeskedtem. Önként dobta magát a karjaimba. Így volt erre esküszöm.

A hangjából annyi őszinteség sugárzott, hogy János érezte, igazat mondott.

— Takarodj! — mondta János és a tisztartó sietve menekült.

János most ránézett az asszonyra, aki még mindig ölelte a nyakát.

— Hát mégis hazudtál! Ezért most meg kell halnod!

— János én...

Itt elhalt a szó az asszony ajkain. János vasmarkal szorította a hazug asszony torkát.

A gyönyörű asszonytest élettelenül omlott össze. Ekkor János a puskáját csövét a szívére szorította.

— Nem kell több hazugság! — mondta és megnyomta a ravaszt. A fegyver nagyot durrant és az igazság bajnoka holtan rogyott le hűtlen felesége mellé.

Babonás számok az aviatikában

Irta: S. M.

Közismert dolog, hogy az aviatikusok többé-kevésbé babonások. Ez a tény persze nem kerülte ki a szakírók figyelmét sem. Megállapították többek között azt is, hogy alig van pilóta, aki az amuletje nélkül merne beülni a repülőgéphez. Némelyik repülő nem hagyja magát lefényképezni indulás előtt a repülőgépe mellett. Sőt olyan repülő is akad, aki a világot sem ülne rá egy bizonyos rendszerű repülőgépre.

Szerencsére a legkevésbé elterjedt aviatikus-katona a kabalisztikus számok babonája. A 7, 12, és 13-as számoknak aviatikusaink nem tulajdonítanak jelentőséget, minthogy ezek a számok ép annyira jeleznek sikert, mint balszerencsét.

Nézzük például a 7-es számot. A léghajózás történetében két nevezetes esemény tűződik a 7-es számhoz. Az egyik a La Manche-csatorna átrepülése léghajón, a másik pedig Gambetta repülése az ostromlott Párisból Franciaország belsejébe. Az első pozitív eredményt ugyanis léghajóval Blanchard François érte el 1785 január 7-én, amikor átrepülte a La Manche-csatornát. Downtől Calaisbe. Gambetta Leó pedig 1870 október 7-ikén léghajón hagyta el az ostromlott Páris és Franciaország belsejébe repült a nemzeti védelem megszervezése céljából. Szóval a 7-es dátum az aviatika multjában szerencsés volt.

A 12-es számról már nem állíthatjuk ezt, mert egyfelől szerencsés eseményt jelent, másrészt szerencsétlen. A szerencsés 12-es dátumok a következők: 1. 1903 november 12-ikén a »Lebanday« kormányozható léghajó Moissonból Párisból repül. 2. 1906 november 12-ikén Santos Dumont 220 métert repült át repülőgépén és európai rekordot állított fel.

Ezzel szemben három szerencsétlen 12-es szám szerepel a kormányozható léghajó történetében. 1. 1897 június 12-ikén Tempelhof mellett felrobban az első német kormányozható léghajó, amelynek a fentaláló is (dr. Welfert) áldozatul esik a mechanikussal együtt. 2. 1900 július 12-ikén Santos Dumont Páris felett repül a kormányozható léghajójával, de lezuhan a háztetőkre és onnan báró Rothschild kertjébe. 3. 1902 március 12-ikén Páris fölött felrobban az olasz Senerónak »Pax« nevű kormányozható léghajója és utasainak összeszenesedett holttesteivel lezuhan az egyik párisi utcára.

A fontos aviatikai események sorozatában szere-

pet játszik a 13-as szám. Amíg a közhiedelem csak a szerencsétlen eseményekkel hozza összefüggésbe a 13-as számot, addig az aviatikában a 13-as szám hol szerencsét, hol meg balszerencsét jelent. Santos Dumont például nem panaszkodhatott a 13-as számról, mivel első sikereinek a dátuma volt. Így például 1899 november 13-ikán először repülte körül az Eiffel-tornyot kormányozható léghajójával. Repülőgépével is 13-ikán aratta első szerény sikerét. 1906 szeptember 13-ikán sikerült neki először a levegőbe emelkednie és átrepülni 8 métert. Ugyancsak szerencsés volt a 13-as szám Henry Parmannál is, mivel 1908 január 13-ikán átrepülte az 1 kilométeres távolságot és ezzel megnyerte a Deutsch-Archdeakon-féle 50.000 frankos díjat.

De a véletlenül csodás játéka folytán a 13-as szám mégis csak több szerencsétlenséget jelent az aviatika multjában, mint sikert. Az első ilyen szerencsétlenség 1785 június 13-ikán történt. Pilatre de Rozier, a híres francia léghajó ezen a napon kísérelte meg a La Manche-csatorna átrepülését Calaisből Doverbe. Ennek a kísérletnek azonban maga is áldozatul esett. A gázszelep hibás működése folytán a hidrogén-

gáz elszabadult, úgyhogy a léghajó lezuhan és Pilatre de Rozier szörnyen halt.

Nadar a híres léghajós élete végéig meg volt arról győződve, hogy a »Gigant« léghajójának sikertelen felszállásait az okozta, hogy az első repülés alkalmával 13 utast vitt magával. Hiába bizonyították társai, hogy a kedvezőtlen légköri viszonyok okozták a balsikereket, ő állhatatosan kitartott balhiedelme mellett.

1887 november 13-ikán szállott fel Párisban az a léghajó, amelyen Lhoste léghajós Mangot mérnökkel együtt Angliába akart repülni. A léghajó azonban örökre eltűnt az Atlanti Óceán felett, úgyhogy a sorsáról ma sem tudunk semmit. Utasai bizonyára elpusztultak a léghajóval együtt.

Gróf Zeppelin negyedik léghajója a »Z4« Echterdingen mellett ment tönkre. A katasztrófa után megállapították, hogy ennek a kormányozható léghajónak a magassága pontosan 13 méter volt.

Végül megemlíthetjük még, hogy egy magyar pilótának a tragédiája is a 13-as számhoz fűződik. A magyar aviatika első áldozata Takács Sándor volt, aki 1912 október 13-ikán zuhan le repülőgépével.

Kegyetlen öregség

Irta: Kristály István

I.

A vonat befutott a nagy állomásra.

Zsivaj, lármá, tülekedés a kijáratok felé, kiabálás, ijedt, egymást kereső felkiáltások. Aztán elcsendesedik a lármá; akiket a vonat elhozott erre az állomásra, elmentek utjuk teljesülése felé.

Csak a lekapsolt mozdony dohog még el az frezen maradt kocsik mellett, vad, fáradt, fekete füstfüggönnyel dobva a vonat ablakaira; az utak árnyait.

A legutolsó kocsiban még volt két ember.

Menjünk hát mi is! — mondta a fiatalabbik, izmos nagytestű ember — Kószo András. Mindenki kiszállott. Készülj, János!

A mozdony rádobta fekete függönyeit a kocsik ablakaira. Csuri János arcára rávetődött az árny.

— Hát megérkezünk — mondta.

András kezdte leszédni a cók-mókot a polcokról: a hársnyárral bélelt bekecsket, az élelemmel teli zsákokat és a két tarisznyát.

— Megállj András! vigyáznunk kell a tarisznyára.

— Talán pástétom van benne?

— Nem, hanem az Annus, meg a kis fiam: Janinak a képe.

— Megbolondultál? Mit akarsz most ezzel a képpel?

— Látni akarom őket!

— Ott?

— Ott!

— És ha meglátják a másikat? Ahoval most megyünk... a Rozi, meg a lányod: az Annuska.

— András, én nem sokáig bolondítani azzal, hogy miért is tettem? Két asszonyt bolondítani azzal, hogy mindegyik a feleségem! És két gyereknek vagyok az apja úgy, hogy egyiknek sinas apja. Mi lesz ebből?

— De ha meglátják? Elárulod nekik, amit nem tudnak? Aztán ráadásul engem is elárulhatsz vele, mert hiszen a dolgoznak hire lenne.

— Majd vigyázzok. De úgy se sokáig rejtegethetem már a dolgot. Rozi beteg. Már tavaly akarta, hogy esküdjök meg vele. Azt mondta: »János, adj nevet a kis lányunknak... ha én meghalok, legalább legyen apja!« Átölelt és úgy nézett rám könnyes szemmel: »Ugy-e szeretsz engem és jó apja leszel Annuskának!«

András türelmetlenül morgott:

— Menjünk már!

— Várj még András! Itt ebben az elhagyott vonatban senki sem hallhat meg bennünket. Gondoltál-e arra, hogy mi lesz velünk, ha az a két szegény asszony megtudja, hogy már nyolc éve, amióta idejünk dolgozni — itt is van feleségünk... és a kicsikéink itt is csak gyermekeink! Épen úgy, mint azok, a kiket most otthon hagytunk! Én nem tudom egyiket se eldobni magamtól. Látod, akiket elhagytunk, azok sirnak utánunk. Ahoval most készülünk, azok meg örülnek, hogy jövünk. Mert szeretnek bennünket! Az Annus alig tudott megválni tőlem.

— Maradj itt Jánosom! — mondta. Talán meg tudunk élni akkor is, ha nem megy el tőlünk olyan megszűre! Mit ér, ha van kenyerünk, de te nem vagy velünk! Olyanok vagyunk így, mint az árvák!

— Bizony árvák vagytok! — gondoltam.

— És látod, mikor az Annus szívére szorítottam, akkor hirtelen megéreztem, hogy itt meg ugyanilyen szívszorogón vár már a szegény Rozi. Aki ha nem is hitesen a feleségem, de mégis gondozó, jó társam már nyolc éve! És gyereket szült nekem, mint az, akit a szívére öleltem épen — az Annus. Ó András, hogy mit is tettünk mi! Azt el sem lehet mondani! Azt szerettem volna az előbb, ha ez a vonat soha sem állott volna meg. Csak ment volna a világ végéig! Miért is kellett nekünk idejönni?!

— Most már késő ezen siránkozni!

— De mi lesz, de mi lesz?

— Mit tudom én? Én nem vagyok Isten!

— András, hát te nem érzed, hogy mi történik

velünk? Tegnap átjött a feleségem és azt mondta, hogy ő bizony nem marad itthon egyedül. Alig tudtam aztán lebeszélni őket, hogy ők is el ne jöjjenek. Mert az én feleségem is helyeselte a Mária szavait. És mond, te nem sajnáltad volna a Márit, meg a kis lányodat? A kis fiam kint játszott a lányoddal az udvaron. Jaj, hiszen megölnék ezeket, gondoltam.

— Hát aztán? Talán nekünk jobb, mint nekik?

Csuri János, a kis vézna ember megdöbbenet nézett fiatal, hatalmas embertársára. De mégis, András, hát te nem szereted őket?

— Szeretem-e őket? Hát nem dolgozom-e értük becsületesen? Hiszen látod, a keresetemet én is odaadom nekik, mint te! Aztán én vagyok-e az oka annak hogy nem tudok asszony nélkül élni? Hazulról el kellett jönnünk, mert különben éhen halt volna a családkunk! Ott már nem lehet munkát kapni. Aztán mond, mennyivel jobb azok, akik összeadják magukat mindenféle személyekkel? Mi úgy élünk, mintha a feleségünkkel élünk. Dolgozunk értük és ők értünk.

— Igen — mondta János megrendülten. — És én szeretem mind a kettőt. Mind a kettő jó hozzám. Olyan jó, hogy többet egyik se merem: megcsókolni érted?

János szeméből hullott a könny.

— Bolond vagy te, János! — nevetett András. — Hanem menjünk, mert majd még visszavisznek bennünket.

H.

Utjuk keresztül vezetett a nagyvárosban, amely mögött a hatalmas folyam hömpölygött. Annak a töltéseit építik.

Arrafelé tart Csuri János és Kószo András: két napszámos ember.

Foltos a ruhájuk, folt hátán folt; toldozott-foltozott, mint az életük, amelyre úgy rakják fel a napokat, mint tarka, az életükre rávarrt idegen foltokat. Elapított, céltalan életük folytát: a napokat, már csak itt-ott fogja össze az élet egy-egy megrendítő mélységű jelentkezése — az életkábát bélése, amiről elhasználdott, lekopott valami... csak az ősi őszön, az ősi bélése bujik néha és néhol elő: a minden élőben élő erős parancs: az — élni!

— Tudod András, az utóbbi időben sokat gondolkoztam rajta, hogy érdemes-e élni?

András nevetett, tele tüdővel, frissen.

— Tudom — mondta komolyan János — te még igen fiatal vagy. Te még ráérsz gondolkodni. Futja az életedből! Hány éves is vagy te?

András szeméi huncutul csillogtak:

— Találd ki!

— Hát lehetsz úgy harminc!

— Ne örögits! Négyvel kevesebb, mintha kettővel több lennél!

— No, akkor nem is kérdezem tovább.

— Miért? — incselkedett vele András.

— Mert ugye értenéd, amit mondani akartam!

— Mit akartál mondani?

János megállott. Nagy barna szeméi kitágultan nézték az ucca sürgő-forgó, folyton változó színes forgatagát s mint aki valami nagy titkot mond, belé-suttogott az ucca zugó, szeméi előtt kavargó lázas életébe:

— Változtatni kellen az életen! Ha az ember öregedik — nem lehet elbírni!

— Dehogyan nem, csak bírni kell! — kacagott András.

— Hiszen épen ez az, hogy te még bírod és azért nem törődés semmivel!

— Nem, nem törődöm semmivel! — kiáltotta András, kihúzva a dős termetét a nehéz zsákok alatt. — Velem ki törődik?

— De ha valaki előttem pusztulna, még akkor se mennél segítségére?

— Nem!

— Nem?
János reszketett a felindulástól.
— Akkor Isten áldjon András! Mert én már nem bírom tovább! Visszamegyek és elmondok mindent Annusnak, hadd tudja meg! Talán így jobb lesz, mint ha később tudják meg!
— De hiszen te mondtad az előbb, hogy ezzel megölnéd őket! A vonathan mondtad!
— Hiába minden, András! Nekem már nem lehet hallgatni! A Rozi mondta, mikor eljöttem tőle az ősz-szel, hogy ha tavasszal, vagyis most meg nem esküszöm vele — akkor a kislánnyal együtt a folyóba ugrik, hiszen már ugye él soká és akkor jobb, ha elemészti azt is, magával együtt, mintsem hogy itt maradjon a senki gyerekének! Látod, nekem tennem kell valamit!
— Hát akkor öld meg magadat!
János rámered András hidegen néző arcára.
— Igen, — mondta András — öld meg magadat! Akkor ők nem tudják meg!
— És te? te is megtenned?
— Én? — húzta ki magát András. Én nem! Olyan vincs!...

III.

Sokáig mentek. Hallgattak.
Később András utyörészni kezdett. János ez; nem bírta. Megkérdezte:
— Mit mondasz te itt, mikor ősszel hazamegyünk?
— Ugyan hagyd el már!
— Mégis, mit mondasz?
— Semmit. Hogy hazamegyek az anyámhoz.
— És elhiszi?
— El. Mondtam neki, hogy jobb, ha az anyám nem is tudja, hogy vele élek!
— Én nem tudnék neki hazudni.
— De hiszen nem mondtad még meg neki, hogy a feleségedhez és gyerekekhez kell idejönnöd.
— Nem!
— Hát akkor mit mondasz?
— Hogy nem bírok egész télen tétlenül itt ülni, hogy elmegyek dolgozni. Értük.
András csodálkozva nézte Jánost. Hát ezért fonod otthon éjjel-nappal a kosarakat egész télen?
János szeme boldogan felcsillant:
— Igen.
— És küldesz nekik pénzt?
De János már nem hallgatott Andrásra, lélekzetel-szorultan egy kis leánykát nézett, akit az apja vezetett kézen fogva. A kis leánykánál egy baba volt, amire néha mosolyogva rá-ránézett...

— Nézd András! — lihegte János — nézd, babája van!
— Az, — állott meg András is — milyen szép baba és hogy örülhet neki! Nézd, hogy mosolyog rája!
— Az apja vette neki — suttogta János. — Te, lobbant ki Jánosból forrón z érazés — te, ha mi is vennénk a miénknek babát?! Nézd, ott egy bolt.

András ijedten kapott János után:
— Megállj!
— Gyere, gyere, ott a bolt!
— Ne menj János — könyörgött még András.
— Miért?
András szégyenkezően nézett le a földre.
— Nekem nincs pénzem... aztán én nem vehetek! János csodálkozva és igen meleg hangon kérdezte:
— Hát akarsz venni te is?
Hirtelen átölelte Andrást:
— Ugy-e akarsz?
András hatalmas teste egy reszketett, hogy János alig bírta ölelésével talpon tartani és a szemében könnyek csillogtak:

— Ugy szeretnék venni!
— Jaj! kacagott János. — Jaj! hát ugy-e, hogy te is akarsz venni! És mint akit nagy boldogság ért, csak ölelte Andrást, aztán mintha valami nagy-nagy dolgot mondana neki, közel hajolt hozzá, úgy mondta:
— Gyere, én adok neked kölcsön! Már hogyné adnék?! Gyere!

Az uton majdnem elgázolta őket egy autó, mert kézenfogva úgy szaladtak át az uton, mint két gyerek, akik szívárványt keresnek mosolyogva.

A boltban sokáig válogattak, végre megegyeztek. A boltos csodálkozva nézett a két rongyos külsejű emberre, akik láthatóan utolsó garasikat adták a babákért. És milyen boldogok voltak, amikor a babákat simogató nézésekkel eltávoztak!

— János! — állott meg az utcán András.
— No?... — ragyogott a János szeme.
— Olyan szép ez a baba! Tudod, ha én most nem vehettem volna, hát megöltem volna magamat!

— Te? — János hangja tele volt kínos szorongással, mintha elvágta volna előle az a ragyogást, ami az előbb a szemében világított. Az öröm lángját újra kioltotta belőle Andás kétségbeesésének megérzése — két gyereke egymástól egyre távolodó árnyéka.

IV.

Kiérték a városból, utjuk most már a mezők között vezetett. A nap ragyogott, minden csupa napfény volt, kacagás. Csak az ő arcukon nem fogott a fény. Árnyékborult arccal mendégéltek.

— Vajjon mit csinálhatnak? — szólalt meg János.
— Kik?
János fázón nézett körül.
— Hát ezek ittl!

A töltés alatt elhúzódo kis falura mutatott.
— Azt gondoltam, hogy azokra a másikkakra kérdéztél!
János elakadt lélegzettel állott meg:
— Te azokat jobban szereted?
András nem felelt a kérdésre.
— Gyere siessünk, mert még elkésünk a munkára való jelentkezéssel!
Nagysokára szólalt meg újra:
— Te ezeket talán jobban szereted?
János majdnem összeroskad a kérdés sulya alatt.
— Nem, nem! — de olyan különös, hogy ma itt leszek nájuk, hogy megcsókolnak!...

— Azok is megcsókoltak még ma reggel!
— Meg!
— Hát akkor?...
Ó — mondta János — ó... — és mint akit nagyon meglöktek, tántorgott...
V.
Már fent jártak a töltésen... A töltés alatt könnyen és kéken futott a nagy víz. Előttük pár száz lépésnyire a gigászi hid hajolt át fölötté a tulsó partra.
— Te, András, mikor reggel eljöttem, a kis fiam azt kérdezte, hogy miért nincs testvére.
András a vizet nézte, milyen mély lehet?
János hévvel beszélt, látszott, hogy András feleletét akarja. Én, azt hiszem, hogy Janika szeretné a kis lányomat, ha, azt mondanám neki; nézd kis fiam, itt a testvéred!
András szomorúan mosolygott.
— Lehet!
— Egész biztosan! Azt mondta, ha volna testvére, hamarabb volna az idő a rámvárásban.
András lefelé indult a töltésen a víz felé.
— Mit akarsz ott lent? — kérdezte János szorongva.
András megállott.
— Miből gondolod, hogy Jani szeretné Annuskát?
— Abból, hogy testvérek!

— Nem testvérek azok!
— Már miért ne volnának?
— Mert csak azok testvérek, akiknek az anyjuk egy! Én tudom. Mikor az én anyám meghalt és jött a másik asszony, akkor nekem menni kellett a házból. A másik asszony gyerekei nekem nem lettek testvéreim.
— És az apád?
— Az a másik asszonnyal tartott.
— András! — kiáltott fel döbbenen János.
András mintha belelátta Jánosba, hideg, kegyetlen nézéssel nézett át rajta.
— Igen, igen. Nekünk ezek itt — a második asszony! Pedig még az első él! És az első ezt soha se fogja megbocsátani a másiknak... és a gyerekek az anyjukkal mennek... Ez a kis baba, látod, ez a kis baba értette meg velem. Nekem a második asszony soha sem adott semmit! Igen, mikor itt vagyunk — azok nem élnek, mikor ott vagyunk — akkor meg ezek halnak meg. Egyikük mindig halott. Mi, mi halottól meggyünk halotthoz.
— András, hallgass! — ordított fel János.
— János, én többet nem megyek se ide, se oda. Akkor talán ők — élni fognak!
És egy nagy, széles mozdulattal a vízbe vetette magát. Egy örvény elkapta és lesodorta a mélységekbe.
János kétségbeesetten kiabált... Emberek futottak feléje.
— Miért tette? — kérdezték Jánost.
János bémán, összeroskadtan nézett a vízbe, amely nyom nélkül elnyelte András fiatal testét. És nem tudott felelni. Hiszen azt kellene elmondani, hogy ha ő is olyan fiatal lenne, mint András volt, akkor most ő is ott lent uszna az örvényben... Még soha sem érezte ennyire, hogy megöregedett, mint most. Nem, nem tudna meghalni!
És amikor az emberekkel elindult a munkára jelentkezni, hogy este majd elfogadhassa a második asszony ölelését, akkor felzokogott:
— Ó emberek, de kegyetlen az öregség!

— Szolgálhatok még valamivel?
— Tudniillik — dadogta és nyomban elnémult. — A tenyerem...
— Ja igen — szólt a patikus villámgyorsan. — Aphrodite kérem, Aphrodite.
— És az biztos hatása?
— Kezescsdem.
— Ellenben...
— Lábra is — mondta hangját bizalmasra halkít-

va — arra is.
Most a drámai feszültség a tetőfokára hágott. Esti úgy tett, mint aki még mindig nem képes elhatározni magát a vásárra, mert kétsége támad s egy olyan végtelen, sötét, családi titka van, melyet eddig sohasem vallott meg senkinek. A patikus gyámolította. Fülébe sügött valamit. Esti mintegy megtörve, beismerőleg és megalázottan bólintott. Ezt a készítményt is becsomagoltatta.
Künn az utcán megállt a kirakat előtt. De ezuttal nem ezt szemlélte, hanem a patikust. Az egyszerre föl-villanyozódott, hogy a szenvedő emberiség egy olyan próbábujával találkozott, aki csodálatosképpen egyesíti magában mindazokat a kívánatos tulajdonságokat, melyekre neki szüksége van. Fürgén járt ide-oda Valószínűleg új tervek villantak meg agyában. Rágyújtott egy szivarra.
Esti amint hazafelé ballagott a hidon a két dobozt, csöndesen, feltűnés nélkül behajította a Dunába. És ezt gondolta:
— Legalább egy hónappal hosszabbítottam meg az életét. Miatán magamat ugye tudom megvigasztalni, aztán másokat vigasztalok meg. Vissza kell adni mindenkinek az életben való hitét. Hadd éljenek tovább. Egyik tanárom arra intett, hogy ne engedjek elmúlni egyetlen napot sem, anélkül, hogy valami jót ne tennék. Szavajárása az volt, hogy csak az ilyen ember alszik nyugodtan. No meglátjuk, tudok-e ma aludni le-minal nélkül...
Kosztolányi Dezső

A patikus meg ő

Esti egy meleg, tavaszi este egy kültelki patika kirakata előtt ácsorgott. Heves szomorúság fogta el, mert a kirakat siralmasan szegény volt. Ez annyira megbabonázta beteges lelkét, hogy sokáig nem is birt elmozdulni onnan.

A kültelken a könyvesboltokban többnyire írkatat, gumikat, tollakat árulnak, a patikákban pedig fogkeféket, borotva-pamacsokat, arckenőcsöket. Annyi szépi-tőszér áll fölhalmozva ilyen helyeken, mintha az emberiség igazi bájja nem is a betegség volna, sok-sok nyavalya, hanem a rutság.

Ez a kis patika másodpercenként föl-villanó és kial-vó villamosreklámjaival két cikknek vert hírt, nyilván a gyógyszerész saját készítményeinek. Az egyik fény-reklám ezt ismételte: »Xerxes megszünteti a leg-makacsabb köhögést is«. A másik viszont ezt ordította a sötétségbe: »Aphrodite-por a tenyér, a láb, a hónalj izzadása ellen.«

Vevők azonban egyáltalán nem jelentkeztek, vagy egy félórát. Ezen a patikában csüggedten és petyhüden üldögélt egy alacsony, igénytelen emberke, szürke ruhában, szürke hajjal. Olyan levert volt, mint egy öngyilkos közvetlen tette elkövetése előtt.

Esti egyszerre megszánta s benyitott hozzá.
— Pardon — rebegte és körülnézett. — Nem tudom, karhatok-e itt valamit köhögés ellen.
— Hogyné — mosolygott a patikus nyájasan — hogyné kérem.

— Csakhogy — vágott szavába Esti fölemelve mutatóját — az én köhögésem nem mai keletű. Tavaly erősen meghűltem, azóta akármít csinállok, nem szűnik meg. Ez a köhögés rosszindulatú, — hogy is fejez-zem ki magam — tartós — kereste a helyes szót, majd meg is találta — makacs.

— Xerxes — mondta a patikus — Xerxes — azzal egy polchoz ugrott s orra alá tartotta a csinos doboz-ta foglalt csodaport.
— Ez elmulasztja?
— A legmakacsabb köhögést is — csapta rá, míg künn a fény-reklámja ugyanezt szövegelt. — Kisebb, vagy nagyobb dobozzal?
— Talán a nagyobbbal.
— Egyebet nem mérleztatik? — érdeklődött a pa-tikus, aki az árut rózsaszín papírba pakolta.

— Nem — felelt Esti elhárítólag, mert ilyen jele-netek művészi megjátszásában óriási gyakorlata volt. — Köszönöm.
Fizetett, kifelé indult.
Amikor a kilcsre tette kezét, úgy rémlett, hogy re-gortorpan, tétovázik. Visszafordult. A patikus közele-dett feléje.
— Szolgálhatok még valamivel?
— Tudniillik — dadogta és nyomban elnémult. — A tenyerem...
— Ja igen — szólt a patikus villámgyorsan. — Aphrodite kérem, Aphrodite.
— És az biztos hatása?
— Kezescsdem.
— Ellenben...
— Lábra is — mondta hangját bizalmasra halkít-

va — arra is.
Most a drámai feszültség a tetőfokára hágott. Esti úgy tett, mint aki még mindig nem képes elhatározni magát a vásárra, mert kétsége támad s egy olyan végtelen, sötét, családi titka van, melyet eddig sohasem vallott meg senkinek. A patikus gyámolította. Fülébe sügött valamit. Esti mintegy megtörve, beismerőleg és megalázottan bólintott. Ezt a készítményt is becsomagoltatta.
Künn az utcán megállt a kirakat előtt. De ezuttal nem ezt szemlélte, hanem a patikust. Az egyszerre föl-villanyozódott, hogy a szenvedő emberiség egy olyan próbábujával találkozott, aki csodálatosképpen egyesíti magában mindazokat a kívánatos tulajdonságokat, melyekre neki szüksége van. Fürgén járt ide-oda Valószínűleg új tervek villantak meg agyában. Rágyújtott egy szivarra.
Esti amint hazafelé ballagott a hidon a két dobozt, csöndesen, feltűnés nélkül behajította a Dunába. És ezt gondolta:
— Legalább egy hónappal hosszabbítottam meg az életét. Miatán magamat ugye tudom megvigasztalni, aztán másokat vigasztalok meg. Vissza kell adni mindenkinek az életben való hitét. Hadd éljenek tovább. Egyik tanárom arra intett, hogy ne engedjek elmúlni egyetlen napot sem, anélkül, hogy valami jót ne tennék. Szavajárása az volt, hogy csak az ilyen ember alszik nyugodtan. No meglátjuk, tudok-e ma aludni le-minal nélkül...
Kosztolányi Dezső

— Szolgálhatok még valamivel?
— Tudniillik — dadogta és nyomban elnémult. — A tenyerem...
— Ja igen — szólt a patikus villámgyorsan. — Aphrodite kérem, Aphrodite.
— És az biztos hatása?
— Kezescsdem.
— Ellenben...
— Lábra is — mondta hangját bizalmasra halkít-

va — arra is.
Most a drámai feszültség a tetőfokára hágott. Esti úgy tett, mint aki még mindig nem képes elhatározni magát a vásárra, mert kétsége támad s egy olyan végtelen, sötét, családi titka van, melyet eddig sohasem vallott meg senkinek. A patikus gyámolította. Fülébe sügött valamit. Esti mintegy megtörve, beismerőleg és megalázottan bólintott. Ezt a készítményt is becsomagoltatta.
Künn az utcán megállt a kirakat előtt. De ezuttal nem ezt szemlélte, hanem a patikust. Az egyszerre föl-villanyozódott, hogy a szenvedő emberiség egy olyan próbábujával találkozott, aki csodálatosképpen egyesíti magában mindazokat a kívánatos tulajdonságokat, melyekre neki szüksége van. Fürgén járt ide-oda Valószínűleg új tervek villantak meg agyában. Rágyújtott egy szivarra.
Esti amint hazafelé ballagott a hidon a két dobozt, csöndesen, feltűnés nélkül behajította a Dunába. És ezt gondolta:
— Legalább egy hónappal hosszabbítottam meg az életét. Miatán magamat ugye tudom megvigasztalni, aztán másokat vigasztalok meg. Vissza kell adni mindenkinek az életben való hitét. Hadd éljenek tovább. Egyik tanárom arra intett, hogy ne engedjek elmúlni egyetlen napot sem, anélkül, hogy valami jót ne tennék. Szavajárása az volt, hogy csak az ilyen ember alszik nyugodtan. No meglátjuk, tudok-e ma aludni le-minal nélkül...
Kosztolányi Dezső

— Szolgálhatok még valamivel?
— Tudniillik — dadogta és nyomban elnémult. — A tenyerem...
— Ja igen — szólt a patikus villámgyorsan. — Aphrodite kérem, Aphrodite.
— És az biztos hatása?
— Kezescsdem.
— Ellenben...
— Lábra is — mondta hangját bizalmasra halkít-

va — arra is.
Most a drámai feszültség a tetőfokára hágott. Esti úgy tett, mint aki még mindig nem képes elhatározni magát a vásárra, mert kétsége támad s egy olyan végtelen, sötét, családi titka van, melyet eddig sohasem vallott meg senkinek. A patikus gyámolította. Fülébe sügött valamit. Esti mintegy megtörve, beismerőleg és megalázottan bólintott. Ezt a készítményt is becsomagoltatta.
Künn az utcán megállt a kirakat előtt. De ezuttal nem ezt szemlélte, hanem a patikust. Az egyszerre föl-villanyozódott, hogy a szenvedő emberiség egy olyan próbábujával találkozott, aki csodálatosképpen egyesíti magában mindazokat a kívánatos tulajdonságokat, melyekre neki szüksége van. Fürgén járt ide-oda Valószínűleg új tervek villantak meg agyában. Rágyújtott egy szivarra.
Esti amint hazafelé ballagott a hidon a két dobozt, csöndesen, feltűnés nélkül behajította a Dunába. És ezt gondolta:
— Legalább egy hónappal hosszabbítottam meg az életét. Miatán magamat ugye tudom megvigasztalni, aztán másokat vigasztalok meg. Vissza kell adni mindenkinek az életben való hitét. Hadd éljenek tovább. Egyik tanárom arra intett, hogy ne engedjek elmúlni egyetlen napot sem, anélkül, hogy valami jót ne tennék. Szavajárása az volt, hogy csak az ilyen ember alszik nyugodtan. No meglátjuk, tudok-e ma aludni le-minal nélkül...
Kosztolányi Dezső

Építetők és cementárúkesztők
figyelmébe!Bácskai Cementárugyár r. t.
Szubotica

Gyárt: Egy és több színű cement- és mozaiklapokat, drótbetétes és csomósított cementcsöveket;

Elvállal: mindennemű műkö-, vasbeton- és betonmunkákat;

Raktáron tart: mindennemű építési anyagokat, u. m.: kőporát, dunai homokot, folyam-kavicsot, — elszigetelő lemezt és folyadékot, továbbá működő fehérr, piros és fekete márvány-szemcséket, darabos és oltott meszet, Heraklit választal lemezeket, chamotte téglát és habarcsot

Költségvetéssel és mintával díjmentesen szolgál

Románc

Minden úgy történt, mint a mesében... Talán igaz sem volt?...

Véletlenül találkoztunk. Találkozásunk csak rövid ideig tartott.

Eljött hozzám, mint a többiek, lelkileg megsemmisülve, könnyesen, szomorúan. Emlékeztem rá, hogy már egyszer járt nálam, néhány év előtt, egy másik városban s már akkor beszéltem neki arról a szerencsétlenségről, amely fenyegette. Ugy is történt...

Bár szerelemből ment férjhez, tizenhat éves korában, elvált az urától, — csak azért, mert nem imponált többé neki.

Nem szerette többé az urát, mert közönséges paraszt volt, istállószagu, mert kérges a tenyere, nem hord gallért és nyakkendőt.

Bár ugyanolyan származású volt, mint az ura, barátai révén hamar megismerkedett a parfümmel, ruzsával, cukrázsdákkal, cigarettával, rövid szoknyával és a jazzal. Dekobra könyveit olvasta és »Férfi emlékiratait«, melyekben erotikus és romlottság kerekednek az értelem fölé. Mért ne legyen ő is »modern?« Mikor házasságra lépett a paraszttal, mindezt még nem ismerte. Így hozta magával az élet.

Az élet magával hozta a kiábrándulást is, a becsült, kifejezéstelen szemeket, elborult tekintetet, a létért való küzdelem gondjait és — a véletlen — örömtelen — szerelmet.

Most vigasztalást, támaszt keres, vagy talán semmit sem... Ki tudja? Maga sincs tisztában önmagával.

— Egy férfi nagyon szerette — mesélte nemrégiben. — Intelligens volt, erőyes és szép is, de nem hittem neki, nem hittem az őszinteségében. Egyszer azt mondta, hogy végez magával, ha nem leszek a felesége. Nevettem... Nevetségos volt ez a fenyegetése, de később...

Itt elhallgatott... nagyot nyelt, mélyen sóhajtott és csendesen folytatta:

— Később — amikor lényeg megtörtént az, — amikor golyót röpített a fejébe, — akkor hittem a szerelmében, de már késő volt. Most vagyok csak igazán szerencsétlen. Emlékszem, hogy egyszer megesküdött a templomban, esküdött a mindenható Istenre, hogy őszintén és tisztán szeret... nem hittem el. Gyakran gondolkodom rá, a szavaira, amelyeket a templomban mondott, a könnyes szemekre és nagyon fáj a szívem. Csak most tudom, hogy mit vesztettem benne s — onnan már nincs visszatérés.

És most?

Most mindenkinek hisz... Könnyek nélkül... Véletlen ismeretlenségek hajszol a kávéházban, utcán, moziban, kezében egy mappával, hogy komolyabb színezete legyen a dolognak. Zenetanárnőnek mondja magát s ezt a címet és a mappát szerelmi kalandokra használja fel... Így jobb...

Nem fog többé eljönni hozzám... Most már mindent tud — és tanácsaimra többé nincs szüksége...

Egyszer majd szomorú énekkel kísérik utolsó utjára.

A salzburgi ünnepi játékok műsorán az idén is a legnagyobb művészi események szerepelnek

Az augusztus 4-én kezdődő játékokra a Festspielhaus fényes műsorral lepi meg a közönséget

Féve óta a legnagyobb európai művészi esemény a salzburgi ünnepi játék, amelyet minden nyáron rendez a salzburgi Festspielhaus vezetősége. Az évenként megartott salzburgi ünnepi játékok színelőadásain, operaelőadásain és hangversenyain a legnagyobb rendezők, dirigensek, színművészek és muzsikuskok vesznek részt és az ünnepi játékok közönsége Európa és Amerika legelőkelőbb szellemi köréből kerül ki. A világ legnagyobb rendezői működnek közre a salzburgi ünnepi játékokon színelőadások rendezésében és a színházi, valamint a zenei szakemberek minden nyáron összegyűlnek Salzburgban, hogy az ünnepi játékok művészi eseményeiből új inspirációt merítsenek.

Az idén augusztus 4-ikén kezdődnek Salzburgban az ünnepi játékok és egész augusztus 30-ikáig naponta értékesnél értékesebb művészi produkciók szerepelnek a műsoron. A Festspiel igazgatósága már teljesen kidolgozta a végleges programot, amelyen a legnagyobb művészi nevek szerepelnek. Az idei salzburgi játékokon színelőadások kerülnek előadásra *Hoffmansthal* »Jedermann« című drámai játéka Max Reinhardt rendezésében, a színdarabban a salzburgi Dom terén. Az operák közül *Mozart Don Juan*-ja és *Beethoven Fidelio*-ja szerepel Franz Schalk bécsi zenei főigazgató vezényletével, valamint Richard Strauss *Rózsavagó* című operája Clemens Krauss vezényletével. A filharmonikus hangversenyek közül kiemelkedik a *Mozart*-hangverseny, amelyet Dohnányi Ernő a világhírű magyar zongoraművész és dirigens vezényel, aki az idén először szerepel a salzburgi ünnepi játékokon, ezenkívül a bécsi filharmonikus zenekar még hét nagy hangversenyt tart *Haydn*, *Mozart*, *Johann Strauss*, *Richard Strauss*, valamint orosz,

német és osztrák mesterek műveiből Franz Schalk, Fritz Busch, Clemens Krauss és Bernhard Paumgartner vezényletével.

Az ünnepi játékok alatt még négy nagy hangverseny rendeznek a salzburgi székesegyházban, amelyeken *Mozart* »DavidDEX Penitente«-je, *Corneilius* »Stabat mater«-je, *Mozart* »Requiem«-je és *Mozart* C-moll miséje kerül előadásra. A salzburgi Mozart-hausban három kamarahangversenyt is rendeznek az ünnepi játékok alatt Ethel Hayden newyorki operanékesnő, Dohnányi Ernő zongoraművész és Donald Pirnie newyorki operanékes közreműködésével. Az ünnepi játékokon a Reinhardt-színházak művészei, a bécsi állami operaház énekesei és kórusa, valamint a bécsi filharmonikus zenekar működik közre.

Az ünnepi játékokra utazók vizum nélkül léphetik át az osztrák határt. Az érdeklődők az egyéb kedvezményekre, valamint az ünnepi játékok részleteire nézve részletes információkat kaphatnak a Salzburgi Festspiel igazgatóságától.

KOZMETIKA

Rovatvezető: Dr. Vécei Jenő

Az arcbőr

II.

Rosszul táplált, ideges, vérszegény, vagy megfeszített szellemi munkával foglalkozó nőknél az arc bőr többnyire pettyhűt és kissé színtelen. Ezeknél feltétlenül szükséges, hogy reggel és este az arcukat masszírozzák, amit kezükkel, vagy puha kefével végezhetnek mindaddig, amíg az arc bőre vissza nem nyeri üde színét. Szakember utbaigazításával ezt minden nő önmagán is végezheti, amde szakszerű utasítás nélkül többet árthat, mint használ vele, mert a kozmetikai masszázshoz feltétlenül szükséges némi anatómiai ismeret, — ismerete az arcizmok lefutásának, amit csak szakember utbaigazításával lehet elsajátítani.

Az arc felfrissítésére a különféle nagy hangon hirdett kozmetikus szerek a legtöbbször teljesen céltalanok, ha a bőr likacsos rossz kezelés folytán kitágultak, vagy esetleg bedugultak, úgy a kitisztításukra és összehúzódasukra kell törekedni, ami csak helyes kezelés által érhető el. Vegyük pl. azokat a pattanásokat, amelyek olykor az arcot, homlokot, sőt a nyakat és hátat is elborítják. Ezekre nézve elsősorban meg kell állapítanunk azt, hogy mielőtt erednek és nem mindjárt kenőcsökkel, puderekkel és Isten tudja mi mindenfélle szerrel, nekikenni a kurlásuknak. Lehet, hogy az ok magában a vérben van, amit azután diétával, vértisztítóval gyógyíthatunk meg mindenféle kozmetikus szer mellőzésével, amelyekkel hármily nagy hangon szereznek is azok hirdetői, csak ártani fogunk és nem használni. Vagy ha az például a lányok fejlődési korával függ össze, ez esetben viszont a salláccsal, kénnel, vagy resorcinallal való hámlasztás lesz ajánlatos. De ezt is szakembernek kell megállapítani.

A túlzéskény és könnyen gyulladáshoz menő arc bört mielőtt a szabad levegőnek kitennék, okvetlen be kell egy kissé puderezni, esetleg sós tengerilevegő behatása ellen valami ártalmatlan krémmel bekenni, a hegyek között észlelhető intenzív napsütések ellen pedig fátóval, vagy legújabbban kinin kenőcsökkel védeni. Szemölcsöket, archajakat a legjobb villamos árammal eltávolítani, minden más eljárás káros és veszedelmes hatással járhat.

A nőknek, akik a kritikus korhatárhoz közelednek, de azért még szépségre és hódításra törekcsenek, legnagyobb ellenségük az a kicsi kis szakarbal, amely a száj és szem szögletében szokott legelőször is fellépni, a megőregedés közeledténél rémítő idézve fel előttük. A legjobb védekezés ellenük a nyugodt, izgalmtól mentes, rendes életmód, mert hiszen tapasztalhatjuk az élethen, hogy a ráncokat nem csupán a kor, hanem a még aránylag fiatal években az izgalom, bánat, betegség, vagy más egyéb szenvedés is előidézheti. Esetleg megfeszített szellemi munka, vagy helytelen kozmetikai kezelés is.

A legáltalánosabb védekezés ellenük a villanyozás, vagy a villanyos vibrációs masszázis; ezzel kitgevenlíthetjük, simábbá varázsolhatjuk az arcot, ha a ráncokat egészen nem is tűntethetjük el. Az arc ráncjai ellen a párisi kozmetikusok sok esetben jó eredménnyel gummikötéseket alkalmaznak. A forró bekötések teljesen céltalanok, valamint a forró gőzölések is, amelyek után az arc bőre ugyan rövid időre kiptorosodik, megfeszül, de utána annál pettyhűtebbé lesz.

Nyáron a meleg, — főleg a szeplők miatt, — telen a hideg ellen kell védekeznünk, mert ez végtelen káros hatással lehet az arc bőrre. Az orron, füleken, kezeken, lábakon kékesvörösszegélyű foltok támadhatnak, amelyek később megdagadnak, fájnak, viszketnek, a meleg szobában lángha borítják az arcot és azt valósággal eltorzítják. Ebben a bajban leginkább vértelen, rosszul táplált nők szenvednek és ezeknek kerülni kell minden hirtelen hőváltozást, a fagyásokkal sújtott nőnek meleg, de távolról sem prémmel bélelt lábbelit és kesztyűt kell viselni, ami mellett a hideg fürdők és lemosások is rendkívül jó hatásúak. Jód-

dal, kámmforral, boraxsal, timsóval, enyvel és ólomsavakkal szokták még a fagyásokat gyógyítani, de mindezt csakis orvosi tanácsra szabad alkalmazni.

ÜZENETEK:

Hóvirág, Bezdán, A henna csak szőkére vagy vörösrőre fest; ha barna színűre akarja festeni a haját, indigo porral kell kevernie. Sötétbarna színhez 3 deka hennát és 9 deka indigo-porral kell keverni és indigo-porral langyos vízzel péppé kell keverni és radörzölni a felbontott hajra. 4—5 óra múlva nagyon bőséges vízzel le kell mosni mindaddig, amíg a víz egész tiszta nem lesz. Ha a haja elveszítette a festes folytat a fényét, úgy kevés finom brilliánnal kenje be, amikor is a fényét visszanyeri.

Három a kislány, Vrsac, Tessék megadni a teljes címét és én készséggel fogok kívánságára felvilágosítással szolgálni.

Toska, Dárda, A lándó használatra semmiféle puder nem alkalmas, még akkor sem, ha az teljesen ártalmatlan alkatrészekből áll. De a legtöbbször, még a legjobb márkájú puderekben is káros alkatrészek vannak. Főleg ólom, ami ugyan rendkívül szép fehér színt ad, de használata mellett az arc bőr idő előtt elfonnyad, elromlik. Bármely, még a legártatlanabb puder is rontja az arc bőr természetes fényét és üdeségét, mert állandó használata nemcsak kiszárítja az arc bört, hanem könnyen elzárja a fagygyümörigyek kivezető csöveit, aminek folytán mitesszerek pattanások támadnak. Az arc idővel nemcsak ráncos lesz, hanem a rendszerint helytelenül kezelt pattanások nyomán még hegek vagy kékes-vöröses elszíneződések is támadhatnak, amiket eltüntetni vagy nem áll módunkban, vagy csak nagyon hosszadalmas kezeléssel. A puderek kétségenkívül megvan az az előnye, hogy megvédi az arcot az időjárás viszontagságaitól és így a használata főleg azoknak ajánlatos, akik sokat tartózkodnak a szabadban, nehogy az arc bőrük érdes és durvává váljon. De azok se használják állandóan. A puderral sok visszaélés történik az arc bőr igen nagy kárára, főleg ha a teint fehérítésére, vagy egyes fennálló szépség hibák eltüntetésére akarják felhasználni, amikor rendszerint nagyon vastagon kenik fel az arcra, pedig a pudert soha sem szabad az arcba bedörzölni, mert ezáltal mintegy erőszakkal benyomjuk a pórusokba, eldugaszolva azoknak a kivezető nyílását, csak leheletszerűleg szabad az arcra ráhínteni. Azt is sohasem puderpamaccsal, hanem csak egy kis tiszta vattával.

Barna 19. Beli Manastir, Azt javaslom, hogy a mosakodáshoz egyelőre langyos vizet használjon, esetleg tehet a mosdóvízbe egy kevés boraxot, amely soha nem árthat. Az arc bőr megtisztítására használhat jóminőségű mandolaloajt. Legyen szives néhány létel mulva értesíteni.

B. I. Pancsevó, A kérdéses szer teljesen megfelelő, de nem szabad vele erősen bedörzölni és ha a fejbőr esetleg viszketne vagy a haja túlságosan kiszáradna, úgy használja nagyobb időközökben.

S. Mária, Szombor, A vulkanikus iszappal való kezelés megkísérélhető. Sokan értek el vele kedvező eredményt. Az iszap apró részecskéi ugyanis benyomulnak a bőr pórusaiba és valósággal felszívják ott található baktériumokat úgy, hogy a pórszenések pattanások keletkezése lehetetlenné válik.

K. I. Stara Moravica, Kérem megadni a teljes címét, úgy megfelelő utasítást fog kapni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

M. Szentá, A bírósági végrehajtó állami hivatalnok és mint ilyen, közmunkára nem kötelezhető. A hivatali jellegre nézve közömbös, hogy a végrehajtót nem az állam fizeti közvetlenül, hanem a felekkélfizetett közvetve. Más kérdés az, hogy mint háztulajdonos nem köteles a pénzületi ellenértéket fizetni. Az azonban kétségtelen, hogy a bírósági végrehajtók a keresetük után III. osztályu kereseti adóval voltak megrohathatók, de iparkamrai adó fizetésére nem kötelezhetőek.

Autótulajdonos, Az új adótörvény nem ismer külön autódót, hanem az autók után fizetendő illeték után külön van szabályozva, amiről a pénzügyigazgatóságnál adhatnak felvilágosítást.

P. Becskerek, Országunk egy tanítóképzőintézetében sincs magyar tagozat. Hogy a kisebbségi tanérok utánpótlásáról gondoskodás történjen, a volt közoktatásügyi miniszter kiltátsba helyezte, hogy a jövőben a vrsaci tanítóképző intézetben román, a noviszadiban német és a szubotcai vagy szombori tanítóképzőben magyar tanulókat vesznek fel nagyobb számban, akik az intézetben anyanyelvükön is nyernének kiképzést, sőt kántoroktatásban is részesülnek. Ez a terv azonban eddig nem haladt előre. A vajdasági tanítóképző intézetekben felvesznek idegenajku tanulókat is, sőt ha kitűnő vagy jeles tanulók, államsegélyben is részesülnek, azaz ingyenes elhelyezést nyernek az internátusban. Az illető forduljon idejében valamely tanítóképző igazgatóhoz (talán Vrsacon) és kérjen utbaigazítást. Legjobb volna azonnali érdeklődni, mert az ingyenes helyeket az internátusban már a tanév végén vagy legkésőbb július elején betöltik.

K. Bánát, Leveléből azt a tényállást értettük meg, hogy 1923 novemberében egy rokonsági kapcsolatban nem álló egyéntől az egyház örökölt egy vagyon, amire Önknek és az Ön halála után a testvérenek életfogytiglani haszonélvezeti joga van; hogy ezt az ingatlant az örökösödési eljárás során 250.000 dinárra értékelték, de az Ön szerint csak 120.000 dinárt ér; hogy Öntől 28.000 dinárt,

fivérétől pedig 27.000 dinárt követelnek illeték címén. Az irányadó törvény az 1818. évi XI. t. c. E. kérvény 51. paragrafusának 1. 3. pontja értelmében az, aki öröklési kapcsolatban nem állóként örököl, ha az örökség tárgyának értéke 62.500 dinártól 250.000 dinárig terjedő, örökösödési illeték címén az öröklött tárgy értékének 20%-át tartozik fizetni. A haszonélvezet értékelésére a törvény 51. paragrafusának 4. pontja és 52. paragrafusa értelmében az a szabály, hogy értékül az évi szolgáltatás értékének (tízszerezte összege veendő, egy évi értékül pedig a szorgalommal terhelt dolog értékének egyhuszad része tekintendő). Ez azt jelenti, hogy haszonélvezet öröklése esetén értékül a haszonélvezettel terhelt dolog értékének a fele veendő. A jelen esetben tehát 125.000 dinár az illeték-köteles érték, ami után 20% illeték jár. A törvény 51. paragrafusának 5. pontja értelmében, ha a haszonélvezeti jog több személyt egymás után illet, mindegyik terhére külön-külön a szolgáltatás tízszerezte összegét kell érték-alapul venni, tehát mindegyik fizetni tartozik 25.000—25.000 dinár illetéket. Az egyház az állag-öröklés után külön tartozik illetéket fizetni, azonban az egyház illeték-egyenérték fizetésére van kötelezve és így az a törvény 105. paragrafusának 2. a) pontja értelmében csak 0,4 százalékot fizet. A törvény 42. §-a értelmében (5. pont) ha a hagyatékot a bíróság tárgyalja, az ingatlan értékének a megállapítására a tárgyalás folyamán megállapított érték az irányadó. Hogy akkor *előszóval magasra becsülték az értéket, ezen most már segíteni nem lehet. Ön a testvére illetékéért nem felel.*

Vasúti nyugdíjas. 1. A törzskönyv nem vonatkozik azokra a nyugdíjasokra, akiket a régi törvények értelmében nyugdíjaztak s akik a vasutól kapták nyugdíjukat. 2. Nincs tudomásunk s a szubotica vasutagazgatóságnak sincsen tudomása arról, hogy van-e folyamatban nyugdíjrendezés azokat a nyugdíjasokat illetően, akiket a régi törvények szerint nyugdíjaztak.

Érdeklődő. Magyarország és az utódállamok között 1922 november 7-ikén egyezmény kötött, amelynek értelmében utódállambeli lakbellel bíró postatakarékpénztári betevőknek 1919 február 28-án fennálló követeléseit, a leszámolás napjáig esedékes kamatokkal együtt az illető utódállamnak fogják kiegyenlíteni. Az utódállamok azután a betevők — az egyezmény ratifikálása után — saját nemzeti pénzüket fogják kiegyenlíteni, amennyiben azok követelésüket ott bejelentették. **A kiegyenlítés arányt illetően az egyezmény nem rendelkezik,** lévén az minden állam belső ügye. A bejelentett követeléseket jegyzékbe foglalják és a jegyzéket felülvizsgálás s egyeztetés céljából a magyar postatakarékpénztárhoz küldik meg. E munkálat, illetve az egyezmény ratifikálásának megtörténte után a magyar postatakarékpénztár a fedezetül szolgáló értékeket az egyes utódállamok átvevő intézeteinek át fogja utalni. A követelések összeírása s a beküldendő jegyzék felülvizsgálata természetesen rövidebb időt vesz igénybe. Az egyezményt értesülésünk szerint rövidesen ratifikálni fogják s így a letétek likvidálása minden valószínűség szerint a közel jövőben már meg fog történni.

K. F. Sombor. Érvényes törlési engedélyt a Kisbirtokos Országos Földhitelintézete nevében nem adhat más, csak az illető intézet. Nem is érdemes máshoz fordulni, mert mindenki csak keresni akar, holott maga az intézet, ha levélben hozzáfordul és ha a követelés ki van egyenlítve, kiadja a törlési engedélyt, ha pedig nincs kiegyenlítve, méltányos egyességet köt.

»Vidéki olvasó«. Az illető további sorsáról mi sem tudunk semmit.

T. S. St. Moravica. Ahhoz nincs Önnek joga, hogy az anyagi örökség hét egyenlő részben való felosztását követelje, hanem csak ahhoz, hogy a köteles részének kiegyenlítését igényelje. Az anya és egyes gyermekei között létrejött adásvételi ügylet, amellyel más gyermekek jogainak kijátszása célozta, megtámadható és arról az a vélelem, hogy nem adásvételi, hanem ajándékozási ügylet jött létre. Ez a kérdés azonban összefüggésben van a valorizáció kérdésével, amely nélkül azt eldönteni alig lehet. Sajnos, a mi joggyakorlatunk nem ismer valorizációt és azon az állásponton van, hogy a régi dinár egyenlő a mostani dinárral, tehát a földnek az áruházas-kori értékét is úgy fogja tekinteni, mint a dinár vásárló erejében semmi változás sem állott volna be.

»Német«. A katonai hatóságoknak joguk volt a háborúban rekvirálni és a rekvirált áru értékét a kincstár kifizetni tartozott. Olyan intézkedésről azonban nem tudunk, hogy egy katonai személy, akár kapitány vagy más rangban álló személy volt az illető, az állam részére kölcsön felvételére feljogosítottak volt-e tekinthető. Kétes tehát, hogy a kapitány által kötött kölcsönügylet kötelező-e azt az államot, amelynek az illető kapitány a katonája volt. A német rend és pontosság azonban itt is megmutatkozik, amikor ezt a kölcsönügyletet is joghatálosnak elismerték és a pénzt utalványozták, ámbár nem világos, hogy a pénzt az állam vagy a kapitány utalta, aki a kölcsönért saját személyében is szavatosságot vállalt. Azzal, hogy Önnek nem az akkor forgalomban levő jogosultság pénzzel fizettek, az adós nem teljesítette a kötelezettségét és így az adósságtól nem szabadult fel, habár a fizetés olyan időben eszközöltetett is, amikor a békeszerződések még nem léptek hatályba. Ezért először forduljon az illető katonai kincstárhoz, vagy a megnevezett kapitányhoz, annak közlésével, hogy az adósság nem tekinthető kifizetettnek más ország pénzjeggyével és ha ennek az álláspontnak helyességét nem ismerik el, beperelheti a kölcsönvevő kapitányt, esetleg a kincstárt is.

P. A. Noviszád. Sztáribecsei kiterjedése 41.733, Szobran kiterjedése 41.957 hold.

Érdeklődő M. N. A negyedik osztályú vizsga sikeres letévése után becsátják kis érettségire, amely fölétező, mert anélkül nem kap osztálybizonyítványt sem. Második kérdésével sziveskedjék a Színházi Élethez fordulni, Budapest, Erzsébet körút 29.

Nyugdíjas, Szubotica. Önnek, úgy látszik, van joga nyugdíjra, amennyiben annakideig befizette a szabály-

szert nyugdíjnyújtást. Nem közöl azonban közelebbi adatokat, mert sem azt nem mondja, hogy az illető hol szolgált, sem azt, hogy milyen minőségben s nem áll rendelkezésünkre az elbocsátó határozat sem. Ezeknek az adatoknak birtokában közelebbi információt tudnánk adni.

Keresztsoros rejtvény

(Copyright by Bokor Lajos — Bács megyei Napló)

1		2	3	4	5		6		7		8	9	10	11		12
			13								14					
15	16										17					18
19					20		21		22					23		
24					25						26					
27					28					29					30	
			31						32					33		
34													35			
			36						37	38						
39								40					41			42
			43		44	45				46	47					
48	49	50		51						52				53	54	
55							56		57							
58						59									60	
61			62		63						64		65			
		66									67					
68										69						

Vízszintes sorok

1. Próféta
7. Füstölő
13. Erdélyi város
14. Női név
15. Olasz város, az Adriai tenger partján
17. Kuruc tábornok
19. Nézz a tükröbe, meglátod!
20. Egyik madár — német neve
23. Tréfás tiltakozás
24. Híres francia szobrász, a Théâtre Française világhírű Voltaire-szobrának alkotója
27. A latin »Téged Isten dicséretünk« kezdőbetűi
28. Német igeikötő
29. A hangnemek egyik fajtája
30. Rövidítés (szótárakban, lexikonokban)
31. Ruhadarab
32. Bunda készülő belőle
34. Germán nép
35. Drágakövek bizonyos fajta foglalatának neve
36. Igen szép virág
37. Árpakévé-gyáros
39. Ilyen a birka, ha megháborodik
41. Tolózár, retesz — más szóval
43. Bécsi futbalcsapat
46. Szekéren van — névelővel
48. Egyesülethez, párthoz tartozó
51. Betegségi tünet
52. Soha — idegen nyelven
53. Ige, egyébként első szótagja a 7. vízszintes sornak
55. Merezskovszkij egyik híres tanulmányának címe
58. Vas — franciául
59. Perzsa személynevek után, a hercegi származást jelenti
60. Trentinói városka
61. Férfi név
64. Lenin utóda
66. Hadieszköz
67. Taktus
68. A szeszélyesen folydogáló Tiszáról is mondjuk
69. Orsovánál, a Duna balpartján levő híres barlang neve

Függőleges sorok

1. Gyermeknap címe
2. Annak a lovacskának a neve, amely háromszor egymás után nyerte meg a Király-díjat
3. Korszak
4. Donizetti-opera
5. Nemzetközi nyelv
6. Olasz pénzdara

7. Elem, kémiai jele: Se.
8. Szerb férfinév
9. Francia regényíró
10. Építőiparos — az ékezet pótlásával
11. Az áruforgalom céljaira elkülönített hely, vasutólomásokon
12. Gyilkos cselekedet
16. Származik szinonimája
18. Határozó
20. Görög mondai alak, Agamemnon atyja
21. Kis dalmát sziget az Adriai tengerben
22. Ránc
25. Résztes rag
26. Juhból készülő
31. Férfi név — becézőalakban
33. Csapatgyűlés
38. Afrika legnagyobb tava
39. Ravatal — idegen szóval
40. Konyhakerti növény
42. Rabló
44. Autómárka
45. A mozgás szerve
47. Magyarul: folyó
49. Német kötőszó
50. Nyelvelsalád
53. Rossz nyelvek szerint, előfordul koponyában is
54. Nem éppen divatos női név
56. Tulszigoru, barátságatlan
57. Egyes állatok (?) homlokdisze
62. A koponyában van
63. Azonos a 29. vízszintes sossal
64. Pék teszi
65. A levegő idegen neve

A Budapesti Tavasz Vászár

láogatól figyelmébe!

M Ű B U T O R O K

polgári lakberendezések és iparművészeti tárgyak

S I M A Y L A J O S

(a volt Gelsi M. és Fia bútorgyár vezető igazgatója) műterme és kiállítás helyiségében előrangú kivitelben előnyösen beszeresethető és török sarrint megrendelhető

Budapest, IV., Váci-utca 38.

Tiszta kaszáló pátója. Tel. fon.: Aut. 836-98
Külföldi és több világi kiállításokon és 1907-ben a koronás arany érdemkereszttel

Ugyes jutalékképviselőket keresünk azonnalra

akik az élelmiszerszakmában jól be vannak vezetve lukratív cikk eladására. Ajánlatok „HÖHER VERDIENST 1:658” jellegre a Pablicitas d. d. Zagreb, Gunduličeva 11 címre küldendők. 4717

Utazókat keresünk mezőgazdasági gépek eladására

akik újszerű és konkurencianélküli mezőgazdasági eszközeink eladását mellékesen átvonnák. Ajánlatokat a kiadó továbbít „Gazdasági újdonságok” jelige alatt 4 53

VALÓDI VEGYTI SZTÁ
PAPRIKA
a legolesőbban csak
„UNIKA“-nál NOVISZAD
Futoški put 37., szerezhető be.

Kotta- és gramofonlemez-újdonságok!

Perzsa vásár. Characterstück
Egyszer voltam a bálban. Blues-Fox
Jázmínillat. Tangó-dal
Drágicám, maga de guszta nő... Fox-trot
De jó vóna, ha vóna... Fox-trot
Ramona... Angol-Valse
Télen nagyon hideg van... Fox-trot
Ugy-e felhív hoinap telefonon... Fox-trot
Mért néz rám... Tangó-dal
Mért kacag... Tangó-dal
Ich küsse Ihre Hand Madame... Tangó
Sie küssen mir die Hand mein Herr...
Fox-trot
Ugy fáj... Blues
Zoro és Huru... Fox-trot
Csicsóné, drága... Fox-trot
Tarka lepkém... Slow-fox
Rossz vagy... Tangó-dal
Ké vagy, mond... Tangó-dal
Hosszu az éjszaka... Fox-trot
Ibolyák... Tangó-dal
Csak egyszer légy ma az enyém... Tangó-dal
Teve van egy pupu... Fox-trot
Tokio... Fox-trot
Jönnél te még... Tangó-dal
Nyár volt, szép nyár... Valse
Ni ni, a Niagara... Fox-trot
Gyöngyvirág... Tangó-dal
Jöjjön fel hozzám, van egy kis rádióm...
Fox-trot

A fenti slágerek gramofonlemezei, zongora-, valamint zenekari kottái kaphatók
Vig Zsigmond Sándor
zeneműkereskedésében
Szobotica Telefon 57

KOMLÓ-
ZSINEG
gyári árban csak
WEITZENFELD és TARSA
cégnél, Szobotica
Kérjen árajánlatot! — Telefon: 192

REJTVÉNYEK

Mult vasárnapi számunkban közölt rejtvények:

I.
Q t=k
VIMMERLCI

II.
KOKATAM —N

Az I-nek a helyes megfejtése:
Kupaktanács
A II-nek a helyes megfejtése:
Katakomba

Mai rejtvények:
I.
HIMALAYA
K K

II.
4:16 = 3:12 KADARKA birka —h

KERESZTSOROS REJTVÉNY

Mult vasárnapi számunkban közölt keresztsoros rejtvény helyes megfejtése:
Vizszintes sorok: I. Bon, 4. Champ, 9. Has, 11. Emil, 13. Ubi, 14. Tavi, 16. Átlag, 18. Ordás, 19. Rázsó, 21. Algyó, 23. Rum, 24. Jdria, 25. Univerzális csukló, 27. Alsó, 28. Izr, 31. Aliga, 34. Stevo, 37. Rhone, 40. Takarodó, 40/a. Szivaros, 42. Ehadó, 44. Utász, 45. Spree, 48. Szi, 49. Lena, 53. Romulus Augustulus, 58. Fogás, 59. Ugy, 60. Tibur, 61. Banán, 66. Uns, 67. Ford, 68. Rák, 69. A mozi, 70. Itt.
Függőleges sorok: 1. Boá, 2. Nell, 3. Figyelő orosz-lánok, 5. Hurrá! 6. Abdullah, Miami, 8. Kardszarvu antilop, 9. Hízik, 10. Sió, 12. Magva, 15. Várur, 17. Tank, 20. Salz, 22. Órs, 24. Icig, 26. Zórád, 29. Ister, 30. Bekap, 32. Korán, 33. Veszt, 35. Tab, 36. Vad, 38. Hat, 39. Nos, 41. Zsalu, 43. Perugino, 46. Pius, 47. Kofa, 48. Sugár, 50. Est, 51. Auber, 52. Kurd, 54. Monok, 55. Aurum, 56. Gyász, 57. Lundí, 61. Bér, 64. Lót.
Mult heti számunkban közölt keresztsoros rejtvényt megfejtették 73-an. A kézfestésű hirlaptartót sorsolás utján **Molnár Sz. Vince Senta** nyerte meg, akit arra kérünk, hogy öt dinárt küldjön be bélyegben portóra.

FÁJÓS, ÉGŐ FELTÖRÉSES
fagyástól megkínzott lábait azonnal rendbe hozza egy
Szent Rókus lábsós fürdő
Egendő, ha egy evők-nél Róku-óbsót fele d e y lavór meleg lábvizben csizáljál a nit va y 10 percig, len idő múlva a lábait vilósággal újá adalek.
Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. — Főraktár:
Kollár és Gabrié, Nada drogéria
Szobotica, Stroszmajerova ulica 4331

Cséplési cél a aj nlok
trifaili
darabos szenet
a szokásos rize évi fel ételek mellett
Kérjen ajánlatot
SIPOS SANDOR SUBOTICA
I. Sokolka 6. — Tele on 568. 4808

Villanyvilágításnál kizárólag VERTEX villanyégőt használjon
Képviselet:
Maller Béla
okl. gépészmérnök
Subotica
Petrogradska ulica 8. Telefon 35

Torontáli Agrárbank Rt. sportáruosztálya Velikibečkerek
raktáron tartja a tennis-sporthoz tartozó összes árukat és pedig:
rakettek
hálók, tennislabdák, rakethurok, tennis-cipők, spárka- és gummitalppal, tennisruhák, stb.
Vezérképviselője a következő rakettgyáraknak: Louvet & Darsonval, Páris, Williams & Cie, Páris, Soehnlein, Páris, A. Tunmer & Co, Páris, Levallois — S. A. I. L., Milano, — F. A. Davis Ltd, London, Holborn — Süddeutsche Hammerwerke, Mergentheim, Cochet Sport, Paris, Dunlop Sport, Birmingham.
Arjegyzéket kívánatra küldünk!
Dunlop-labdák vezetnek!
Viszonteladók kerestetnek!
Klubnak árkedvezmény!
Távirati cím: Agrárbank, Vel-Bečkerek
Telefon: 2-44   Telefon: 2-44

A MODERN NYELVTANULÁS NEM FÁRASZTÓ
ellenkérleg napról napra növekedik öröme, mert
amint megkezdte a tanulást, már beszél is!
Nem a nyelvtani szabályok halmozát adja, hanem gyakorlati módszereket.
VUJKOVICS MARICA SZERB-MAGYAR nyelvtanát
Ara 30.- dinár
Kapható a BACSMEGYEI NAPLÓ könyvosztályában
V. déki szállásnál 5 dinár portó

Parkett-gyári tölgyszilárd **I-a tűzifa** 100 kgr.-ként 30 dinár. Na ybani vételnél nagy árengedmény **J. Vujković i Drug** Szobotica Tel. 6-69

Elsőrangú új

**Ganz-Danubius
CSÉPLŐGÉPEK**

és legújabb, minden hasonló
gyártmányt felülmúló

HANOMAG-TRAKTOROK

Beszerezhető:

Jugoszláv Ganz r. t.
mezőgazdasági géposztályánál
Beograd

Tanácsos a biztos beszerzés érdekében haldéktalanul alant felsorolt elárúsító-szervezeteinkhez fordulni:

Főraktár és központi iroda:
Beograd, Karadjordjeva 75.
Tel. 23-90 és 44-33

Kirendelt irodák és raktárak a Vajdaságban:

Subotica, Daničićev put 9. - Telefon 5-24
V.-Bečkerek, Sokolski kej 2. Telefon 1-37

Körzetképviseltek:

a **Bácska részére:** Sombor, Senta, St.-Bečej, Palanka, Topola, Novi-Vrbas, Kula, Titel, Žabalj, Beždan, Gospodjinci, Bač.

a **Bánát részére:** Pančevo, Velika-Kikinda

Figyelem!

Még van egynehány SCHLIK—NICHOLSON-féle 8 LE **gőzmagánjáró** és 20 LE **szívógázmagánjáró** raktáron a hozzávaló cséplőgarnitúrával együtt, amelyeket — míg a készlet tart — igen olcsón és előnyös fizetési feltételek mellett lehet beszerezni.

RÉGI SÍSTEM **BENCZE-féle PATENT** **PATENT-BENCZE**
ESSLINGENI GÖRDÜLŐ FAREDÖNYÖK a legjobbak
Mintát és árajánlatot díjtalanul küldünk
BENCZE ANTAL és FIA
ESSLINGENI GÖRDÖNY, ZSALU ÉS SZÖVÖTT FAREDÖNYGYÁR
VEL-BEČKEREK

A szabadalmazott
Eternit-

pala-eladás, ugyszintén minden méretű fűrészelt és faragott épületfa, deszka, lécs és cserép, mind elsőrendű minőségben, a legolcsóbb napi áron kapható. Kérjen ajánlatot

Dohány Zoltán fakeskedő

Telefon 3-65 Szubotica Telefon 3-65

Ezideig ilyen olcsón

ILYEN GYÖNYÖRŰT ÉS MINŐSÉGBEN
ILYEN KIVÁLÓT NEM VÁSÁROLHATOTT!

Ismerik a földkerekség minden táján!

Gyors
Biztos
Gazdaságos

Az új

WHIPPET

gyorsabb, hosszabb, erősebb és sokkal szebb mint val

Amerika legelső európai típusú könnyű kocsija!

Többet fizethet, jobbat nem vásárolhat!

Whippet- és Willys Knight-autók képviselője a Vajdaság és Szerémség részére

Manchester 1 1/2 és 2 tonnás teherautók

Képviselőik kerestetnek:

Sombor, Subotica, V. Bečkerek és Vel. Kikinda részére

Dipl. Ing. PARTOR & Ing. RIEGER

Novisad, Željeznička ulica 20

Vezérképviselő: Alblon, Beograd, Decanska 7

VENEZIA TRIESTE
FIVME ANCONA BARI
CATANIA MALTA
MESSINA PALERMO
NAPOLI LIVORNO
GENOVA IMPERIA
MARSEILLE BARCELONA
VALENCIA

"ADRIA" S. A. Nav. Mar. Fiume
és minden nagyobb utazási iroda

Bővebb felvilágosítással szolgál:

1453

VUKOVICS GERŐ uri divatruháza Subotica, főté

P. & C. Habig, Borsalino és Gyukies-Értapok. L. B. O. női- és férfiarisnyák egyedüli lerakata. Dru választék az összes uri divatcikkekben. A húsvéti saison alkalmából mérsékelt árak. Pontos kiszolgálás

RENAULT

A „Monastella“ az ideális kocsí a legkényesebb igényű autós részére is, aki szokva van ahhoz, hogy menetközben egy városban, mint a városon kívül kocsjánál a legnagyobb biztonság a legkellémesebb menettulajdonságokkal egyessüljön. Több mint huszévi tapasztalat a hathengeres és repülőgépmotorok előállításában, amelyek már igen gyakran adták megbízhatóságuknak tanujelét, ebben a kocsjában fellelhető.

A Renault „Monastella“ magasabb klasszisu kocsí, amely azonos méretű motorjával, minden részével, tehát egy a felvázat, mint a kiállítást illetően, az igazi szakértő legmagasabb igényét is kielégíti, mert ma a modernséget, a műszaki tökéletességet és a legnagyobb luxust sokkal inkább megkivánják az autók kiállításánál, mint eddig.

A „Monastella“ a legszerencésebben kiegészíti a Renault-gyártmányok eddigi típusait. Teljesen mellékes, hogy milyen hivatalosi ághoz tartozik, a tudós, a mérnök, a kereskedő minden követelményének egyaránt megfelel teljesítőképesség, tartósság és megbízhatóság tekintetében. Önnek jójában áll kocsjától a legnagyobb fokú megbízhatóságot követelni.

A RENAULT-KOCSI
minden tekintetben megfelel ezeknek a nemes követelményeknek

Vezérképviselő:
Eduard Krausz Noviszad

Képviselőtek: Zagreb, Nikočeva ulica 9
Beograd: Aleksandrova 8

„SLAVONIJA“ FAIPAR R. T.
ZAGREB
BROD n/S.
PARKETTA, FURNIROK és RAGLEMEZEK (Sperrp'alten)
L E R A K A T A
BEOGRAD, Karadorđeva ulica 101. Tel. 20—67.

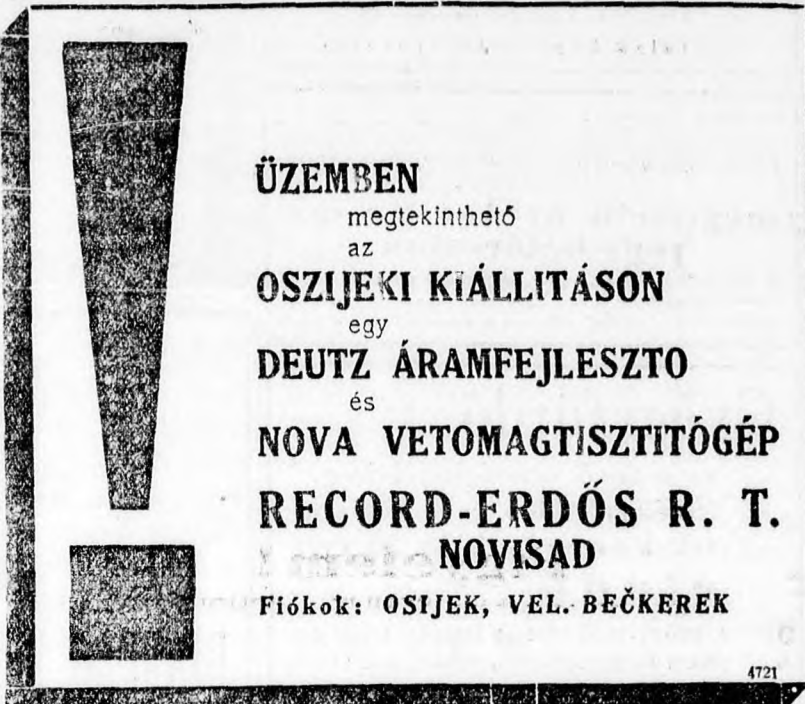

2 évi hitelre is!

A sztalosok, butorgyarak, fűrésztelepek és faúrügyárosok figyelmébe!

BÜTTERLING leipzig-i fémgyár. Európa egyik legnagyobb cégének vezérképviselőt Jugoszlávia területére átvettém. Gyári raktáramból azonnal szállíthatok **olcsó gyári áron** legmodernebb, legújabb kivitelű, legtekéletesebb golyócsapágyazású gépeket és szerszámokat mint **különlegességeket**. — Minden gép **szijónküllű meghajtásra**, beépített villanymotorral szállítható.

Szolid kiszolgálás — Szaktanács — Díjmentes látogatás
Tessék ajánlatot kérni! — Címemet kérem megőrizni!
Jellinek József, Subotica, Vilsonova u. 51

ÜZEMBEN
megtekinthető
az
OSZIEKI KIÁLLÍTÁSON
egy
DEUTZ ÁRAMFEJLESZTŐ
és
NOVA VETOMAGTISZTÍTÓGÉP
RECORD-ERDŐS R. T.
NOVISAD
Fiókok: OSIJEK, VEL. BEČKEREK

ROGASKA SLATINA GYÓGYFÜRDŐ

(az SHS t. ROHITSCH-SAU ERBRUNN)

Az SHS királyság legjobb és legmodernebb berendezésű fürdőhelye

Világi gyógyforrások:

„EMPEL“ „STYRIA“ „DONAT“
Mindennemű gyomor- és bélbajok, szív-, vese- és májbajok ellen javálva

Idény májustól szeptemberig

A legjobb tartózkodás és a legeredményesebb kúra májusban, júniusban és szeptemberben

Katonazene. — Legnagyobb kényelem. Jó összeköttetés. — Közvetlen vasuti kocsí Beograd—Zagreb—Rogaška Slatina. — Az SHS vasutakon menetdíjkezdmény. — Ásványvizzetküldés. — Kérjen ismertetést.

Rogaška Slatina fürdőigazgatósága

Komlózsineg
árainkat mélyen leszállítottuk!

SCHIFF ÁBRAHÁM, NOVISAD

zsák-, zsineg- és ponyvanagykereskedő — zsák- és ponyvaköleszövő
Telefon: 2403, Telegr.: Jutešif. Fiók: BEOGRAD-SAVA. Kérjen árajánlatot!

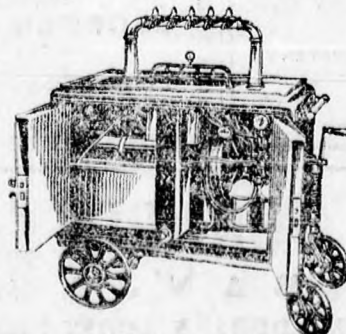
MON PARFUM

BOURJOIS
PARIS
Mr. Ph. BELA VARY
RAČKOVA ULICA 7A
ZAGREB

Mozgó limonádé-kimérő apparátust szódagyártóval

tetszetős kivitelben és hygienikus berendezéssel gyárt

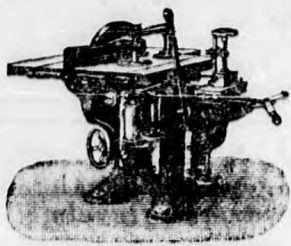
Braća Goldner
jégsekreány-, fabutor- és r'zárugyár

Subotica, Jugovića 20
Telefon 1-34

Kérjen árajánlatot!

Molnár & Moser-
féle világhírű

orosz kölniviz

minden gyógytárban, drogériában és illatszertárban kapható. Fő-
lerakat: **Herczl-drogéria, Subotica, Aleksandrova ul. Korzó**

Legjobb német gyártmány

**2 évi
hitel!**Mindennemű
egyes és
univerzális

asztalos- és bognárgépek

beépített motorral vagy anélkül

Legelsőrendű kivitelben!

Golyós csapágyazással!

Szállítja

Welker Werke, J. Wachstein

Wien, X/4, Laxenburgerstrasse 12

Díjtalan képviselőlátogatás

Nagyobb gabonacég vezető tisztviselője, teljesen
önálló, fiatal munkaerő, perfekt szerb, magyar,
német, exportakadémiai végzettséggel, 200.000 dinár
készpénztőkével,**megfelelő állást keres
vagy betársulna**jóvelmező vállalatba, személyes közreműködéssel,
a befektetett tőke teljes biztosítása mellett. - Szíves
ajánlatokat „Agilis” jellegre a kiadóhivatalba kér

Gyógyfürdő,

az otlevő vendéglőhelyiség,
festégyártelep és műhalastavak
koncessziója 25 évre
eladóA gyógyfürdő vize és iszapja, amint azt
orvosi megállapítások, vendégcink számlá-
tan elismerő levele és a vegyi analízis
is igazolják, feltétlenül gyógyhatású re-
uma, csusz, köszvény és hasonló bántal-
mak ellen, a tó szikótartalma vize ajánl-
atos bőrbajok ellen és vérszegényeknek
is.Az iszap zsíros tartalmánál fogva ki-
válóan alkalmas jómínőségű festékek elő-
állításához is. A festékek több mint 60
színváltozatban bemutatathatók. Festék-
gyártásra felhasznált iszap helyébe ha-
lastavakat lehet berendezni, melyek ter-
melése 10—15 vagonra fokozható.

A községben bucsujáró hely is van.

Bővebb felvilágosítást nyújt a
**Római Kath. Plébániahivatal Szvetozár
Miletics (Bácska)**

Euphosal Paraffin Therapia

Ciril i Metod trg 5. Dr. Vécsei Jenő orvos
lakásán. Telefon: 539A legújabb és eredményeiben felülmulhatatlan
gyógymód **reuma, köszvény, ischias, lum-
bago, és neuralgikus fájdalmak esetei-
ben.** Legbiztosabb sikerű paraffinos pakolásos
fogasztás az egész testre, vagy annak egyes
részeire berlini módszer szerint.Számos köszönőirat. Vidéki betegek részére **lakás
és ellátás.** Kívánatra prospektust, vagy szó-
beli felvilágosítást ad: 6851**Dr. Vécsei Jenő, orvos**

Garantirano čist

Schweinfurter Zeleni
N° 7922 1/2 Kg.**KEMIKALIJA, NOVISAD**

SLJUKINA ULICA 7.

Óvás!Növényi kártevők el-
leni permetezésnél a
biztos hatás titka, oly
Schweinfurter-zöld-
por használata, mely
eredeti 1/2 kg. csoma-
gokban „Aeroplan”
védjeggyel (ábra mint
itt látható) van ellátva

Vigyázzunk a

védjegyre!

Kapható mindenütt. -
Ismeretét díjtalanul
küld:

Kozmetikai szalon

Tulajdonos: **Dr. VÉCSEI JENŐ**Különleges arc- és bőrápolás, az összes
arc- és szépséghibák gyógyítása villany és
kvarcénykezelés, paraffin therapia

Subotica, Ciril i Metod trg 5. Tel. 539

DIABOLO SEPARATOR A. B.

Vezérképviselő:

Ljudevit Klein, Zagreb

Račkoga ulica 5/a — Telefon: 63-05

Többéves garancia!

Kedvező fizetési feltételek!

Képviselőket keresek

Építkezők figyelmébe!

Mielőtt üvegezést végeztet, kérjen tö-
lem árajánlatot! Üvegezést négyzet-
méterenként valódi belga üveghől leg-
olesőbb napi áron végzek

Kész ajtók és ablakok állandó raktára

WANDMANN üveges, Subotica

Zrinjski trg 2

ELŐNYOMDÁT

legmodernebb stílus rajzokkal és
kellékekkel legolcsóbban szállít**LEOPOLD SÁMUEL, SENTA**

modern előnyomdaberendezési gyára

Relief-festéshez való festékek, porok és
kellékek kaphatókFiatalság,
üdeség,
szépség

Crème-Daruvány

A legelőre cselebbi gyártmány
A modern és tudományos koz-
metikának. Már az első hasz-
nálatnál a bőr finom, puha és
üde lesz, eltávolítja az összes
pörsebéket, pattanásokat, szeplőket és foltokat, valamint az
orr vörösséget is stb. Kívánatra már szétküldtünk kb. 30.000
próbadobozt, amiért számtalan köszönőlevelet és ugyanannyi meg-
rendelést is kaptunk (kb. 25.000 db-ot). Önök azonban ne higy-
jenek senkinek, hanem kerjenek tőlünk ingyenes próbadobozt,
hogy meggyőződhesenek. Ezeket ingyen küldjük, ha nekünk
beküldenek 2 dinárt bélyegben. Valódi háromszögű doboz-
ban kapható minden jobb szaküzletben. — Postán küldi**BLUM gyógyszerész, Subotica 11**

A vajdaságiak kedvelt találkozóhelye

BUDAPESTEN a

KÖZPONTI SZÁLLODA

VII, Baross-tér 23

a Keleti pályaudvarnál

Teljesen újonnan berendezett
kényelmes családi ház.

Központi fűtés, hideg-meleg víz.

Mérsékelt polgári árak.

A Bácsmegeyi Naplóra való hivatkozással

20% engedményt kap

Testvérvállalat

OSTENDE KÁVÉHAZ Tulajdonos: **GROSZ ODÓN**Védekezzünk
a növényi kártevők ellen!

„Aeroplan”

védjeggyel 56-75% kötött arzentrioxidot
tartalmazó **100%-os Schwein-
furti zöld, 99%-os olasz
kékkő, légyförgács, Aloe,
fehéritő és rézkénpor** to-
vábbá kész preperátumok u. m. **Ar-
zola, Arzolin, Molex, Tuto-
kil és Sulfarol, szőlőmoly,
lisztharmat, ilonca** stb. ellen

Olcsón beszerezhető

Kőrösi Géza

gyarmatáru és vegyitermékek kereskedésében

Malomtulajdonosok figyelmébe!

SZÁLLITUNK »Gebrüder Bühler A. G. Uzwil«
svájci gyártmányu minden modern malom-
gépet.VÁLLALUNK malomszerelést, rekonstrukciót, gé-
pek útszerelését.KÉSZITÜNK saját műhelyünkben minden mintá-
jú elevátort, csigákat, exhausztorokat, kö-
burkolatokat, filtereket, stb.**Eppler és Mihók malomszerelők**

Vel. Bečkerek, Bajzina ul. 22

2459

SANATORIUM TERAPIA

VRNJACKA BANJA

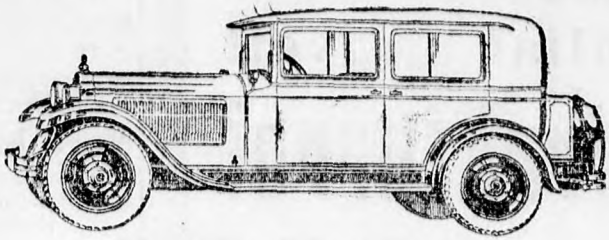
TULAJDONOS ORVOS Dr. KUJAR-DURLEN AGOST

Kül. magy. nyelv. beszélő orvos. — Telefon 2. — Prospektust készítséggel küld az érdeklődőknek.

A szanatórium gyönyörű szép, kies erdős ligetben fekszik, saját
gyógyforrással, úgy ivó mint, fürdő célokra a telep belterületén. Tu-
dományos alapra fektetett dietikus konyha, szigoru orvosi felügye-
let alatt. Legmodernebbül berendezett hydro- és elektro-terapia.

FIGYELEM!

FIGYELEM!

» O P P E L «

a világhírű németországi autó- és
motorkerékpárgyár

NOVISZADON

Jovana Subotića ulica 9. — Telefon 23-30.

Képviseletet és lerakatot létesített

OMEGA

NOVISAD

Pénztári és ellenőrző
tömbök mindennemű
cladáshoz. — Belföldi
gyár a világ legteké-
letesebb gépeivel fel-
szerelve. — Olcsóbb
mint a külföld

Egyes cikkekben túlnagy készletem csökkentésére
férfi öltönyszöveteket
az alanti

olcsó árakon vásárolhat

3 méter szövet teljes hozzávalóval	450	dinár
3 " " " "	550	"
3 " " prima " "	650	"

Az áru minőségéről bárki meggyőződhetik üzletemben
vételkényszer nélkül. — Vidékre esetleg mintákat küldök.**Ugyanott elsőrendű angol uriszabóság!****Angol szövetek nagy raktára!****Šandor Pressburger, Subotica**

(Városháza)

2540

HVAR

(LESINA) - DALMÁCIA

Tengerifürdő és klimatikus gyógyhely

HOTEL PALACE

Teljesen újjáalakítva, Dr. Avelini
orvosigazgató vezetése alatt. —
Legteljesebb modern kényelem,
tengerre nyíló kilátás. — Lég-
és napfürdőzésre alkalmas szo-
bák. — Kádfürdők tengervízzel.
Motorcsónakok. Vízipóló. Tennis.
Rádió. Zene. Tánc. Magyar ki-
szolgálás. — Napi pensió Din.
85-110. Kérjen képes prospektust**Most van itt az ideje, hogy****ALFA** kézi vagy erőműhajtásos szeparátort,**ALFA** tejgazdasági berendezést,**ALFA** gőzgépet és hűtőberendezést,**ALFA** tejeskannákat és más bádogárut,**ALFA** fejőgépeket,**ALFA** takarmánypárolót és mosókazánt,**ALFA** tartalékalkatrészeket**VEGYEN**

Állandóan kapható

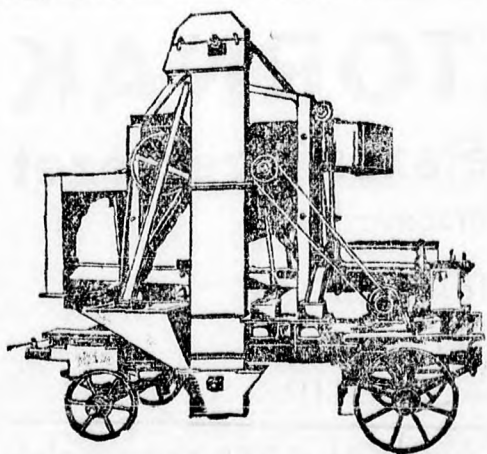
„ALFA”

szeparátorok és tehenészeti gépek r. t.-nál
ZAGREB, Boškovićeve ulica 46.

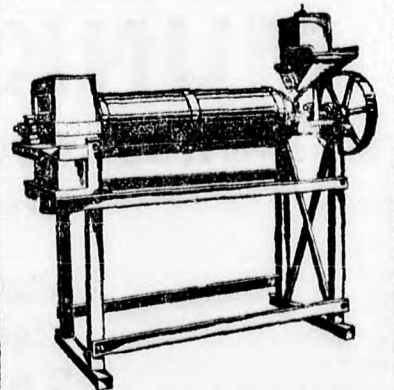
vagy a képviseleteknél: „Union“ K. D. Beograd, Knez Mihajlova 17.

Szeles Sándor, Sombor — „Energia“ Novisad, Vilsonov trg 7.

Friedrich Schiffmann, Noca Pazova, — Sava Nišević, Novisad

Keresünk minden helységben, minden faluban eladókat
és képviselőketKocsira szerelt „Nova“-vetőmagtisztítógép
MÁV-gyártmány**Csak a „NOVA”****vetőmagtisztítógép**stabil vagy kerekre szerelt kivitelben állít elő
utólérhetetlen tisztaságú és csiraképeségű
vetőmagot.Különös előnyei: egyszerű szerkezet, könnyű
kezelés, utólérhetetlen kiválasztás, csekély
helyszükséglet és olcsó ár.**Csávázó készülékek**megbízható egyforma csávaporhözvezetéssel a
legjobban váltak be és rövid időn belül
szállíthatók.

Kérjen prospektust és árajánlatot!

Csávázó készülék
MÁV-gyártmány

4223

RECORD-ERDŐS R. T. NOVISAD
Temerinska 6-8.

Első Suboticei
Bunyevác Tejszarnokot
Zrinjski trg 11. Dr. Klein Adolf-
tele házában
megnyitottam
Hercog László uradalomából naponta
friss kóser tej,
azonkívül mindennemű tejtermékek
frissen és olcsón kaphatók. Első-
rendű TEAVAJ 50 din. kg.-ként.
Legfontosabb kiszolgálás! 4670

Üzlethelyiség

fűszerkereskedésnek megfe-
lelő, elsőrendű hely, beren-
dezéssel együtt a Palicsi
uton (menhellyel szemben)
azonnalra
k i a d ó

Bővebbet a gyermekmek-
menhellyel szemben levő ke-
ményítőgyárban 4763

Elismert, legjobb
minőségű, friss
teavaj
különként

50 dinár
Trišić Tódor

tejtermékek kereskedésében
Subotica, Sirosmayerova 22. sz.
Faragó mérsáros mellett 4763

Cipészetemet

május 1-től
kiskápolna során

Jelašičeva ul. 9. sz.
alá, udvari helyiségbe
helyeztem át

Tumbász Simon
cipész

**Stetenbach Dániel ur stari-
vrbaszi földbirtokos által megvett**

Gross-Buldog traktorral

folyó hó 9-én, esütörtökön délelőtt 9
órákor

nyilvános próbaszántást

rendezünk, melyre az érdeklődő gazda-
közönséget tisztelettel meghívjuk

Agrikultura, Sombor

Heinrich LANZ Manheim

jugoszláviai vezérképviselete

4742

BUTOROK, hálók, ebédlők, uri szobák,
szalón- és angol garnitúrák, teljes lakásberen-
dezések dús választékban raktáron. Irodaberende-
zések es hajlított székkel. Vas- és rézbutorok
gyermekkocsik legújabb különleges-
ségi gyári árban
olcsón beszerezhetők. Telefon 6-82

Éder Kálmán
butoráruháza
Subotica, Višonova ul. 40

Butor, épület, portál
és üzletberendezést
elvéllal, butort, berendezést
javít és tisztít
Rirsányi Pál asztalos
VII, Jugovica ul. 6a Kikindai kolu-
mlett
Kise gyermekágyak és rádiószatolák kaphatók

Nagy kereset!

Az SHS minden nagyobb
községében keresek magas
provizióra

képviselőket

akik a gazdakörökben jól
bevannak vezetve, mező-
gazdasági cikk eladásához.
Érdeklődők válaszbélyeg be-
csatolásával forduljanak

Metzger Fülöphöz
Novi Sivac (Bácska)

Rayonképviselek is
felvétetnek 485

Tüzifa, kőszén, faszén, koks

vagontételben való eladását,
valamint olaj és benzin
eladását elvéllaná kiténően
bevezetett cég. Ajánlatokat

„Áruosztály“

jeligével a kiadóhivatal
továbbít 4480

Halló!

Hol vasaltatod a gallé-
rodát, hogy olyan fehér
és fényes?

PIUKOVIĆ
gőzmosodában
Subotica, Višonova ulica 16

MUNKTELLS

a jelenkor legtokéletesebb nyersolajtraktora

Elsőrendű svéd gyártmány — Lassanjáró motor két álló hengerrel

Fogyasztása feltünően csekély — **Önindítás** sűrített levegővel

97 éves gyártás tapasztalata nyersolajmotorokban és traktorokban képezik alapját a
mai tökéletes

MUNKTELLS-TRAKTORNAK

mellyel **hosszú élettartam, olcsó üzem, célszerű szerkezet**
tekintetében semilyen más traktor nem versenyezhet.

Legnemesebb svéd anyagok — Praeciziós munka

Végig legfinomabb **SKF** golyós csapágyakban ágyazva

2 nagyság 15—22/26 HP 20—30/36 HP

Közelebbi adatokkal szives kérdezéskedésre készséggel szolgál a vezérképviselet

ARNOLD KEMÉNY

mezőgazdasági gépek — Vel. Kikinda

Fiók: Vel. Bečkerek

Telep: Pančevon, Fučik Rudolfnál

KÖNYV · FILM · RÁDIÓ

Könyv, film, rádió . . .

Egy bánáti földbirtokos, akinek kis kastélya magában áll kicsiny park közepén és öt kilométer körzetben nem lakik más senki, csak a béresei, azt mondta nekem a napokban, hogy a rádió az életét mentette meg.

— Az örökös egyedüllet, a gyilkos unalom megmérgezte az életemet — magyarázta. — Ha véletlenül nadrágos embert vetett arra a sors, behívtam és nagyokat ittunk. Aztán már kezdtem egyedül is inni. Esténként, vacsóra után egy-két liter bort öntögettem magamba, amíg eljött a jótékony mámor, mely tartalmat adott az életemnek. Később már nappal is ittam, pálinkát és éreztem, hogy örvény szélén járok, amelybe előbb-utóbb feltétlenül beleveszek.

— Ekkor lépett közbe a rádió és megmentett. Azóta ki vagyok cserélve. Minden szabad időmet a rádió mellett töltöm. Milyen csodálatos ajándék, milyen isteni nagy dolog ez a rádió! Kint az istentől elhagyott kanyán, amerre csakugyan a madár se jár, rámtalált a kultúra, megfogott, leigázott, urrá lett fölöttem. Ma ital helyett operát hallgatok a milánói Scalából, vasárnap prédikáció hallgatok, színházba járok, mezőgazdasági előadást hallgatok, gyönyörködöm a bánatos szerb ősi népdalokban, cigányzenét Pestről kapok, Bécsből Slezákot és Német Mária, jazzbandet Londonból, mindennap éjfélig. A rádió megölte leggyilkosabb ellenségemet, az unalmat.

El kell gondolkozni ezeken a szavakon, hogy megértjük a rádió igazi jelentőségét. Tanyán kell élni, ahol eddig kultúra helyett alkohol uralkodott, hogy megértjük mi a rádió. És hogy mi lenne, ha minden falusi házban és minden tanyán szólna a rádió. Ha minden analfabéta, minden alkoholistá, minden gyerek, asszony, emberre rátörne a kultúra a lautsprecherből, leteperné, megbabonázná, elvarázsolná. Milyen volna az az elkövetkező generáció, amely már nem a kocsmában nőtt fel, hanem a rádió tanítása mellett.

Ma még nem lehet beszélni róla, de talán nem nagyon sokára már reális program lesz az a gondolat, hogy minden családnak legyen rádiója. Ma az ingyenes és kötelező népoktatás magától értetődő természetes dolog, miért ne lehetne ingyenes és kötelező a népoktatás legkiválóbb eszköze, a rádió? Idővel bizonyára olcsóbb lesz lényegesen, nem lesz lehetetlen adóval fedezni az árát. Hiszen nem lenne egy napról a másra, de fokozatosan keresztül lehet vinni a nagy programot. És ha majd pálinka helyett a zene hullámai fissa a paraszti lélek, ha koszmázás helyett rádiót hallgat a nép, ha alkohol helyett a kultúra lesz urrá a lelkek fölött, akkor érkezik el az új világ, a jobb és szebb világ, amelynek öntudatos, ölelkü, kulturált lesz a népe.

A kultúra hódító hadjáratának van még egy hatalmas fegyvere: a film. Milyen kár, hogy falvakban alig van mozi és ahol van, ott sincs olyan program, amely a néplélek művelését célozná. Valamikor a vetített képek idejében már próbálkoztak annak népművelési célokra való felhasználásával. Mennyivel sikeresebb volna erre a célra filmet felhasználni, minden faluban minden héten ingyenes mozielőadásokat rendezni, de nem cowboy drámákat, idegfeszítő detektívfilmeket és vízenyós szerelmi történeteket, hanem erre a célra készült modern népnevelő filmeket kellene bemutatni. Nem nagyképű tudományos filmeket, hanem érdekes, nívós és mulatságos történeteket meggyőző, meggyőző tanulságokat. Ez nem is kívánna olyan horribilis áldozatokat, hiszen helyiség van: az iskola, a gép kezelésére ott van a tanító és a filmek bejáratának sorba az egész országot.

És ott van végül a legfontosabb: a könyv. Ha még az is lehetséges volna, hogy a népet jó könyvekkel elárasztanák, ha minden adófizető havonként vagy hetenként egy-egy jó, hasznos, értékes és érdekes könyvet kaphatna ingyen a kezébe, az olyan hatalmas kulturalfellendülést jelentene, olyan nagy és egészséges lelki átalakulást eredményezne, olyan óriási lendületet adna az állami élet minden ágazatának, hogy sokszorosan visszafizetné a belé fektetett költségeket.

Itt van, fel van találva, megvan csinálva a kultúra három hatalmas fegyvere: a könyv, a film és a rádió, csak kézbe kell venni, fel kell használni, szisztematikusan, helyesen és erőteljesen kell bánni velük és megvalósítani minden bajtól ezt az évezredek óta vérző, vergődő világot.

H. I.

SZUBOTICAI IRÓNÓ SIKERE

A KRITIKA ELISMERÉSSSEL FOGADJA MARTINCICS FEDY REGÉNYÉT

Nemrég méltattuk a legújabb szubotici horvát nyelvű irónó regényét a »Njezina Sudbina« (A nő sorsa) című könyvet. Most közöljük a »Život i rad« című irodalmi folyóiratban Bosko Novakovićnek, a kiváló kritikusunk megjelent bírálatát, aki a köztünk élő írónóról a következőket mondja:

MARTINCICS FEDY

»Az írónó eddig teljesen ismeretlen. Ez az első munkája regény, amelyben nincsenek olyan hibák, amelyeket kezdő írónál találni szoktunk, sőt ellenkezőleg kipróbált, rutinizott író tollára vall a regény. Ugyanezt a benyomást kelti a kompozíció is. A regény magasabb körökben játszódik le. Mira Ostojic operatőres szerelmét írja le Josje Nenics, egy művész vándor-unokája iránt. Tévődének azonban, ha azt hinnék, hogy a regény témája csak két fiatal lény szerelme. A valójában az anyaság érzése dominál a regényben. Josja fiatal élni vágyó, élénk leány, aki a tizenhatodik életévében nem érez mást, csak egy vágyat: »Akarom, hogy szeressenek, adjatok gyöngédséget, adjatok valakit, aki lekötí az egész figyelmemet, minden gondolatomat.« Ez a Josja férjhez megy egy nagy szerelem illuziójával. Gyermekéi lesznek, de nagy szerelméből csak keserűség marad. Mira mindent elkövet, hogy gyermekét és férjét elhagyja és

elmenjen az után, akit szeret. S itt jutunk a regény pszichológiai és szociológiai tendenciájához. A régi elavult elvekkel a férfi különös jogairól, szabadságáról és a saját magával való szabadon rendelkezéséről, amelyben van egy nagy adag egoizmus is, szembe száll a regény. Az írónó tízes védője a női nemnek. Meleg szavakkal és élénk színekkel festi a nő alárendelt helyzetét, ami egyszerű játékbábukká teszi a nőt, megöli az akaratait és a férfi vak játékszerévé teszi őket. Egy helyen a következőket olvassuk: »A nő nem szabad ember, az asszony az előítélet rabja, — egy táviró karó, amely jelzi, hogy arra megy át a távirat, amely segít átvinni a szavakat egyik helyről a másikra. Az örökös karója, hogy legyen min megakadni a buták szemének és hogy legyen min nevetni azoknak, akiknek más — jobb — dolguk nincsen.« Egy másik helyen így szól a regény gyöngye, de bátor hősnője: »A nőnek torkaszakadtából kell kiáltania: Szabadságot akarok, mert fogságban voltam, s egyik cellából a másikba kerültem. A leány céljából az asszony börtönébe. Nem tudom magam sem, melyik volt a sötétebb, melyik volt a rosszabb. Itt a szülők és a nyilvánosság; ott a férj rabja. Mindenképp rosszabb van ez így. Alig hogy megismertem a szerelmet és annak szépségeit, már el is vették tőlem.«

Ez a feminista tendencia húzódik át az egész regényen, amely azért nem látszik célzatosnak és a hangja soha sem bántó. A dialógusok sokban hozzájárulnak a regény sikeréhez. Psychoanalízise valójában nem is psychoanalízis, hanem a finom női érzés lírai könnyedséggel való megnyilvánulása ez az analízis gyöngédségével és megértésével a legfinomabb árnyalatokat is magába öleli. A mű nem áll magas művészi fokon. Nem is számítható az örökértékű művek közé, bár nem sok hiányzik belőle ehhez. Kissé behatóbb vizsgálata a dolgoknak; egyszerűbb alap, nem annyira aláhúzott, kiemelt irányok, kis megerősítés a stílusban és ezt a célt is elérné. De melegségével, közvetlenségével, élénkségével, erős és biztos természetleírásaival, könnyű, gyors gondolatmenetével, tapasztalataival, lírájával erős és jó benyomást tesz. Alá-húzhatók még a kitünős konstrukciót és érdekes mesét, amely a figyelmet lekötí. Egy regényben, amelyben csupán két személy viszi a szerepet, nem könnyű fenntartani az írónak az érdeklődést és megtartani a gyors és biztos mozgást. Ez az írónónek sikerült és ezért sikerültek mondhatjuk a munkát.

Ilyen kritika a legszebb eredménye egy kezdő írónó és bizonyos, hogy a Martincicsné sokat ígérő tehetségébe vetett remények valóra fognak válni.

Valószínű, hogy a fiatal írónó első regényét több nyelvre, köztük magyarra is le fogják fordítani.

ÚJ KÖNYVEK

Düh, Laták István új könyve. Valami határozott lendület serkenti jobban a vajdasági magyar írókat, hogy könyveikkel gyors egymásutánban a nyilvánosság elé lépjenek.

1928. őszén jelent meg Laták István »Koldus-lázak« című verseskötete és az elért sikeren felbuzdulva, a fiatal író máris elbeszélő-kötettel készül bemutatkozni a vajdasági magyar olvasóközönségnek.

A mai nehéz gazdasági viszonyok nagyon sok jó szándékot gáncsolnak el és megakadályozzák a kivitelben a legelkeszebb terveket is. Különösen áll ez a vajdasági írókra, akik könyveket adnak ki. Folyó év júniusában jelenik meg Laták István Düh című elbeszélő kötete és a szerző kéri mindazokat a kulturámbereket, akiknek szívén fekszik a vajdasági magyar irodalom sorsa, hogy előfizetésükkel támogassák nehéz vállalkozását. A könyv megrendelési ára 40 dinár. Aki előfizetni óhajtanak, az előfizetési díjat küldjék be a Bácsmezei Napló szerkesztőségébe.

*

Marczali Henrik önéletrajza. A magyar irodalmi, tudományos és politikai életnek egyaránt jelentős eseménye, hogy Marczali Henrik, a világhírű tudós, meg-

írta önéletrajzát. Az önéletrajz első fejezetét, melyben Marczali gyermekkori emlékeit eleveníti fel, a Nyugat május 1-i száma közli további fejezetek (Atyám, Iskolában, Az egyetemem, Kármán alatt a gyakorlóiskolában és Vándoruton) a Nyugat következő számaiban kerülnek sorra és bizonyos, hogy izgalmas eleven anyagokkal az olvasóközönség legszélesebb rétegeiben méltó érdeklődésre fognak találni. A Nyugat május 1-i száma egyébként is gazdag tartalommal jelent meg. Kimagasló írása a fiatal írónemzedék egyik legkiválóbb tagjának, Pap Károlynak nagyszerű, regénynek is beillő elbeszélése: »Két kalásztépő utja«. A további közleményekből meg kell még említeni Kaszák Lajos versét, Nagy Endre »Hajnali beszélgetéseit Jókairól«, Tersánszky J. Jenő »A margarétás dal« című regényének új fejezetét, Szini Gyula portréját Cholnoky Lászlóról, Földessy Gyula cikkét Ady Endre most elhunyt apjáról, Lőrincről. A folyóirat bejelent, hogy legközelebb, május 16-i, pünkösdi számában egész terjedelmében fogja közölni Goethe »Iphigéniaját«, melyet Babits Mihály most fordított le a budapesti Nemzeti Színház megbízásából. A szám ára 20 dinár, negyedévi előfizetés 100 dinár. Főbizomános: Literária, Szubotica, Karadjordjev trg 12.

Egy izgalmas élet izgalmas részletei

Megjelentek Dosztojevskij özvegyének emlékiratai

Az emlékiratok korát éljük. Alig van hét, hogy az európai könyvpiacra meg nem jelentek egy-egy rendszerint terjedelmes memoár, amely világhírességet igyekszik vinni valamilyen érdekesebb pályára addig homályban maradt részleteibe.

A politikusok és államférfiak kezdtek, a híres színésznők folytatták. Most az íróvilág került sorra.

Nemrég kerültek a közönség elé Dosztojevskij özvegyének emlékiratai. Tulzás nélkül megállapíthatjuk, hogy az utolsó esztendőben alig jelent meg magyar nyelvűen ennél izgalmasabb olvasmány. Az örök író-sors szól a könyv minden oldaláról felénk. Álljon itt néhány érdekesebb részlet.

*

1886 október 3-án este 7 órakor — így kezdi főcímetét Dosztojevskij asszony — mint rendszeresen elment a gimnáziumba, ahol Oljchin P. M. tanár a gyorsírást tanította. A szokott helyére ült, amikor hozzálépett Oljchin és megkérdezte tőle, nem akar-e valamilyen gyorsírási munkát vállalni. Mikor látta a hajlandóságot, elmondta, hogy Dosztojevskij írónál kellene dolgozni, aki új regénnyel van elfoglalva és az a szándéka, hogy gyorsíró segítségével vesse azt papírra. A regény körülbelül hét íves lesz és az egész munkáért ötven rubelt ajánl.

A kisleány örömmel és izgatottan vállalkozott. A tanár még hozzátette: holnap féltizenkettőkor jelentkeznie kell nála. *Sem előbb, sem később.* (Ez volt Dosztojevskij kedvence szavajárása.)

A mondott időben meg is jelenik az írónál. Dosztojevskij kipróbálja. Érdeklődik egyről-másról, de nem túlságosan barátságos. Majd véget vet a beszélgetésnek. Jöjjön el holnap, most nem tudok diktálni — mondja. Bucszáskor pedig így szól:

— Örültem, amikor Oljchin nőt ajánlott s nem férfit. Tudja-e hogy miért?
— Ugyan miért?
— Mert a férfi bizonyára letta volna magát hébe-hóba, *de maga remélem nem fog inni.*

Alig birtam visszafojtani a nevetést — mondják a feljegyzések. — Nyugodt lehet, hogy én nem fogok inni.

*

A munka nagyon sürgős volt. Bátyjának halála után Dosztojevskij magára vállalta a bátyja kiadásában megjelent folyóirat adósságainak kifizetését. A hitelezők erősen követelődtek. Mintegy három ezer rubel halaszthatatlan tartozása volt, az író mindenütt keresett pénzt, desikertelenül. Míntegy minden kísérlete meghiúsult, váratlanul megjelent nála Sztellovskij könyvkiadó és felajánlotta, hogy kiscsigit zavarából, ha november 1-ig regényt ír a számára Dosztojevskij. Ha a kitűzött határidőben nem szállítja a regényt, súlyos bánatpénzt fizet, ha pedig december 1-e után szállítja, akkor elveszti műveinek tulajdonjogát, amely egyszer és mindenkorra Sztellovskijra száll át. *Terheszeten az uzsorás erre számított.*

*

Az író három barátja — látva Dosztojevskij kétségbeesett helyzetét — elhatározta, hogy segítségére siet. Mindegyikük magára vállalta a regény egy-egy harmadrészének megírását, úgy, hogy Dosztojevskij már csak az utolsó simítások maradtak volna. De Dosztojevskij nem volt hajlandó arra, hogy mások műve alá írja a nevét.

Október 4-től 29-ig szakadatlanul dolgozott. Huszonhat nap alatt készült el *A játékos* című regénye. Amint azonban előrelátható volt, a tavasz kiadó eselhez folyamodott. Vidékre utazott a kritikus november 1-én és szorgára azt mondta, hogy nem tudja, mikor jön haza. Ezkor elment a kiadóhivatal irodájába, de a hivatalfőnök nyersen kijelentette, hogy gazdája nem tartalmazza fel a kézirat átvételére. Az egész napot izgalomban töltötte és csak este tíz órakor sikerült a helybeli kapitányságon letétbe helyezni a kéziratot.

*

Meghatóan költői az a jelenet, amikor az író, aki a közös munka folyamán nagyon megszerette a fiatal leányt, egy költött regénytema elmondásával adta tudtára, hogy mennyire szereti. A leányka pedig a nála jóval idősebb Dosztojevskij szemébe nézve feleli: *Én is szeretem, s egész életemen át szeretni fogom.*

Egy alkalommal — hideg téli este volt — Dosztojevskij erősen átfázva érkezett hozzájuk. A leány nem tudta, hogy mi lehet ennek az oka. Amikor azonban kiment az előszobába, észrevette, hogy a fogason a megszokott téli bunda helyett őszi átmeneti kabát lóg. Hosszas faggatás után bevallotta, hogy sógora és mostoha fia pénzt kért tőle, mivel azonban nem volt neki, azok rábeszéltek, hogy bundáját a zálogba küldje. Egyre azt hajtogatták, hogy beállt az olvadás, künn meleg van és néhány napig őszi kabátban is eljáráhat...

*

A fiatal pár útja nem volt rózsával kirakva.

Folytonos bajok, nehézségek merültek fel, azután jöttek a súlyos csapások: betegségek, haláloszások és néha — például az 1872-es esztendőben — egészen megdöbbentően torlódozt össze a sok sorscsapás.

Anyagi helyzetük azonban javulóban volt, amit nagy mértékben elősegített az a körülmény is, hogy Dosztojevskij maga vette kezébe ura munkáinak terjesztését. Erről a *Dosztojevskij-könyvterjesztő vállalat*ról érdekes adatokat mondanak el az emlékiratok. Nagy kedvvel fogott az asszonyka a munkához: tőke alig kellett az üzlethez, helységért nem kellett fizetnie, mert a lakásáról intézte az ügyeket; árut nem kellett raktáron tartani, s kezdetben elég volt, ha csak azokat a könyveket szerezte be, amelyeknek az árát a megrendelő előre beküldte. (Milyen könnyű volt akkor könyvkereskedőnek lenni...)

A vevők és a bolt között igen jó volt a viszony. Egyesek azt hitték, hogy Dosztojevskij maga foglalkozik a könyvek eladásával és neki írtak. Mások az üzlet címére írták a leveleiket és azt kérték, hogy

írják rá a számlára, hogyan érzi magát a nagy író Dosztojevskij nagyon örült ezeknek a leveleknek.

*

... Szegény drága Anja... semmit sem hagyok rád... szegény... nehéz lesz az életed. Ezeket a szavakat hajtogatta folyton halálos ágyán Dosztojevskij, aki midőn érezni kezdte a vég közeledését, minden függőben maradt dolgáról megelégedezett és csak hozzátartozóinak sorsa aggasztotta.

Pedig — mint a körülmények bizonyították — aggodalomra nem volt ok. Dosztojevskij özvegye kényelmesen megélt férje munkáinak kiadásából, sőt még arra is telt, hogy az orosz író emlékére iskolát alapítson.

Tisztelettel parancsolóan állja meg helyét az egyedüllet napjaiban Dosztojevskij özvegye, amint önfeláldozóan tartott ki férje mellett is annak minden súlyos kellemetlensége közepette. Most megjelent emlékiratai egyszerre két lélek melységébe vetítenek be és feljegyzéseit szívesen forgatni nemcsak a világ egyik legnagyobb regényírójának napról-napra nagyobb száma hível, hanem azok is, akik egy igaz asszony életével akarnak megismerkedni.

(k. l.)

Leleplezték a legujabb német szerző igazi nevét

Ferdinand Bruckner — Ottó Kaus

Berlinből jelentik: A rejtelmes Ferdinand Bruckner esete rendkívül élénken foglalkoztatja nemcsak a színházi és művészi körök, hanem egész Németországot, mert a »Krankheit der Jugend« és a »Verbrecher« szerzője igen rövid idő alatt a leghíresebb német színpadi írók egyike lett. Egyes statisztikák szerint Bruckner darabjai eddig két millió márkát jövedelmeztek a szerzőnek, aki *álnevét a nagy siker ellenére sem vetette le* és bár egy nagy berlini lap ötezer márkás díjat tűzött ki Bruckner igazi nevének kiderítésére, mégsem tudta senki kinyomozni, ki rejtőzik az álnév mögött. A siker napról-napra nőtt, a két Bruckner-darabot Németország összes színpadain játszották és a kombinációk az ismeretlen név körül már legendás formákat öltöttek.

Eleinte egy bécsi orvosra, Urbantschitsch dr.-ra gondoltak, később egy bécsi orvosnő gyanúsítottak azzal, hogy a nagyszerű darabok szerzője, majd Tagger berlini dramaturgra és színgazgatóra hárult a gyanu, azután egy elzászi orvos került kombinációba, aki a mondo-monda szerint csak azért nem szellette a nevet, mert Elzászban egy angol milliómost kezelt, aki rejtékhelyét semmi áron sem akarta elárulni. Mindezek a kombinációk megdőltek.

A kutatás most egész váratlanul sikerrel járt. Ugyanis Jakobson bécsi színikritikus és operettlibrettista kijelentette, hogy ő és Arthur Rundt dr., a híres riporter, nagyon is jól tudják, hogy ki ez a Ferdinand Bruckner, akinek sok köze van Bécs városához. Jakobson azonban azt is elmondta, hogy becsületsszóval kötelezték magukat arra, hogy Bruckner valódi nevét nem árulják el. Rundt dr. Kaliforniába és Alaskába utazott s most az utóbbi helyről sürgőnyt küldött, amelyben a következőket mondja:

»A név közzététele csalódást okozna. Olvasóknak mondjak annyit, hogy Bruckner előnevében hat betű kétszer előfordul. Bruckner utolsó tartózkodási helye német vidéki város volt, amely életében fontos szerepet játszik. Uccában lakott, amely német földalólól nevezett el. Házsám tizenkilencel oszt-

ható. Reméljük, hogy így a rejtély könnyen megfejthető. Viszontlátásra össze. Rundt.»

Arthur Rundt, aki a »Kérdésk« tölem valamit« című játékot plántálta át Amerikából Európába, ezzel a sürgőnyvel tényleg nyomra vezette az irodalmi kopókat. A *Wiener Allgemeine Zeitung* az adatok alapján határozottsággal azt állítja, hogy most már végérvényesen rájöttek Ferdinand Bruckner valódi nevére, a ki nem más, mint *Franc Ferdinand Otto Kaus* bécsi író, aki Boroszlóban a Gutenberg-ucca 38. számú házában lakik és aki Gogolról, Strindbergéről és Dosztojevskijről írt érdekes pszichológiai tanulmányaival már nevet szerzett magának. Ez a fölfedezés, úgy látszik, megfelel a tényeknek. Eltekintve attól, hogy Ottó Kaus neve tényleg megfelel a Rundt dr. sürgőnyében foglalt adatoknak, a Bruckner-féle színdarabok is megfelelnek Ottó Kaus pszichológiai tanulmányainak. A költő azért igyekezett nevé mindenáron titokban tartani, mert súlyos idegbaja következtében szanatóriumban kellett tartózkodnia és így nem lett volna abban a helyzetben, hogy a színészönt végigharcolja. Ezért bujt el a nyilvánosság elől.

Kaus 1891 szeptember 19-én született Trieszben és Gina Kaus bécsi író nő férje volt, akitől két évvel ezelőtt elvált. A házasságából két gyermek született, akik az anyánál élnek.

Ferdinand Bruckner = O. F. F. Kaus. Fölfedték a rejtélyt és mint minden fölfedezésnél, úgy itt is nem sok köszönet volt benne. Az irodalmi detektívek fejüket csóválják és a családás unott gesztusával vonulnak vissza. Hosszabb időre nem lesz munkájuk és az irodalmi üzem szegényebb egy szencziációval. Milyen szép és hatásos lett volna, egy igen nagy, vagy egy igen kis nevet fölfedezni az álnév mögött! Ez a Bruckner azonban már az álnév előtt is név volt, — komoly irodalmi ember, sőt, úgy látszik, komoly ember. Kérdés, hogy az új cég hitele épp olyan erős lesz-e, és hogy O. F. F. Kaus ugyanannyit fog-e keresni darabjaival, mint Ferdinand Bruckner.

A színház döntő rohamra indul a beszélő mozi ellen

Londonból jelentik: Döntő küzdelemre készülnek az angol színházak a beszélőfilmek ellen. Ez a küzdelem kemény és hosszú lesz. Az angol színházi élet vezetői megkongatják a vészharangot és fegyverbe szölitának minden erőt, minden tehetséget. A lapok oldalas cikkeiben közlik az angol színházi emberek nyilatkozatait. Az angol színgazgatókat kezdi már kétségbeesíteni az amerikai beszélő film térhódítása. Ez a konkurencia két irányban nyilvánul meg: a *beszélő filmek elhódítják a színház közönségét, az amerikai filmvállalkozók pedig elhódítják a beszélő film számára a legjobb drámai színeseket.*

— A színházaknak meg kell kezdeniük a leglényesebb küzdelemet — mondta az egyik londoni színgazgató. — *ha nem küzdünk minden erőnkkel, elvérzünk.*

Basil Dean, a híres színész és rendező már a jövő héten eltávozik Londonból és kimegy Hollywoodba beszélőfilmmezni. Sir Gerald du Maurier, Anglia legkitűnőbb színésze szintén remek szerződötési ajánlatot kapott az egyik amerikai gyártól.

Sir Alfred Butt, a Dominion Theatre igazgatója belátja, hogy a színházaknak alkalmazkodniuk kell a megváltozott viszonyokhoz. Nyilatkozatot adott, a melyben kijelenti, hogy erősen leszűkíti színházában

a helyárat. A legdrágább hely ezután csak 7½ sil-lingbe fog kerülni a Dominion Theaterben.

— Ha a színházak meg akarják menteni egzisztenciájukat, le kell szállítani a helyárat, — mondta — *űölt a tizenkettedik óra.*

Cochran, a kövér görök apostola, az egyetlen színház ember, aki nem látja sötéten a helyzetet. Elmondja, hogy az ő színházaiban nincs ok az aggodalomra és szinte napról-napra emelkedik a bevétel. De ő is elismeri, hogyha a színházak nem szállítják le sürgősen a helyárat és nem gondoskodnak a közönség kényelméről akkor végük van. Emellett a színgazgatók és a rendezők hozzanak olyan egyéni és magas művészi produkciókat, amelyek művészi szempontból felülmúlják a beszélő filmeket.

Nyilatkozott Fred Terry színész és rendező is, aki Ellen Terrynek, a nagy tragikának a fia.

— A beszélőfilm térhódítását elsősorban az angol nyelv sanyli meg. És én éppen ezért vagyok optimista. Mert akinek még van érzéke az angol nyelv szépsége iránt, ez nem fog lelkesedni azért a borzalmas, kétségbeesítő, recsegő, vonító, zagyva és amellet még erős amerikai dialektussal súlyosított hangzavarért, amit a beszélőfilm ma nyújtani tud.

— Jaj, ki az? — riadnak meg és Gazsi bácsi kimegy.
 nek, csak arra figyelnek fel, hogy kocsi robog ki az udvartól.
 tesz rá és betolja a sztriket. Gazsi bácsik mit sem gondol.
 Es megy ki a kocsiszín alá. Kihuzza a nehéz kocsi. Ülést
 lat Jankó agyába, nem lesz öneki több mosolya.
 — Jaj, ha ő is az ébce költőzik? — ütődik a gondo-
 Eitelkái.
 sem jut az éhség. A legdrágábbja étete forog kokán, a kis
 Jankó nem szól semmit. Reggel óta nem evett, de eszébe
 — Nem, nem volt aki hozza!
 — Volt már nála a doktor ur?
 nek és csak emyit kérdez:
 Egszer felült Jankó a fejét, arcvonással megkeményed-
 a szemel.
 Eitelka pihentet Arcára rózsat festett a forróság. Etek

Hol van a kormányos?

REJTETTKEP

meg a rejtvények. Milyen rejtvényeket gondolsz. Irj világosabban.
 — Schönbrunn Béla: Te már egyszer megnyerted a jutalmat s csodálkozom, hogy még egyszer akarod. Április 14-iki számban nyerted el. Jöjj fel délután 4 és 5 között a kiadóhivatalba érte. — Lucien Cochart: Nagyon megörültem kedves levelednek, irj máskor is. Irj magadról és anyukádról, apukádról, ird meg, hogy egyedül irod-e a leveled? Vannak-e magyarul beszélő barátaid? — Vörös Annuska: Örömmel kislányom, csk irogass szorgalmasan. — Reich Vera: Legközelebb okvetlen sorra fogsz kerülni. — Pálly Jusztika: Postára tettük. — Schneider Ilonka és bardnői: Titeket is örömmel fogadjak a Habostorta táborába. A mesét, ha kész lesz, csak küld el, ha jó és szép lesz, leközzöljük.

tolvaj
v

Szalhity Mica

K él él
él él
él

Horváth Károly

Ló x 100

Puskás Mancsi

Ki tudja — hány éves

A férj 15 évvel öregebb mint a feleség. Mindakettő összesen 66 éves. Hány éves a feleség és hány éves a férj.

Fenyves Páltól.

neve.
 — Eitelka, ... Eitelka!... — töredezett ajkán a kisleán
 a könnyet. Zokogott!
 Jankó csak állt, csak nézett. Egszer aztán megereátek
 tördött vele.
 ablakra szállt és ott verdeste magát az üvegen. Senki sem
 és a lepke elszállt. Keríngett, keríngett a szobában s majd az
 szállt a szívére. Keze, amelyben a lepke tartotta, lecsuklott
 Jankó megereáta a néma beszédet és nagy szomorúság
 met.
 — Latod Jankó, hogy nem lehet, a betegség elvette erő-
 szeméből megjött a felet.
 Eitelka fejnívította Jankó égo szemét. Abból a megtört kis
 a nagy eperfa alá, házat csináltunk a pillének?
 —Eitelkám, nézd milyen szép ez a pillangó! Nem jössz ki
 lett. Hiába hozta neki Jankó a tarka lepke, hiába szót hozza
 között a szomorúság, ez a rossz vendég. Eitelka beteg
 Igy volt ez sokáig, egészen addig, míg egy napon be nem
 sugárban éltek, egszer szívére, egszeri lélekkel.
 Olyan is ez a kis család, mint a boldog fecsképar. Nap-
 szót Gazsi bácsi felesége.
 — Valóságos áldás a házai! — földja meg ilyenkor a
 öket jászadozni.
 — Jó gyerek ez a Jankó, — mondta gyakran, ha látják
 keket.
 pihenőkor boldogan nézi feleségével a jászadozó gyerme-
 déiben megter. Azután Eitelkával játszik. Gazsi bácsi a déli
 Igy van ez minden nap. A kicsi szolgálja hasznában kihajt,
 Eitelka megy és elbujnak a ház mögé, a lombos eperfa alá.
 — Gyere Eitelkám, csináltunk láncot!
 csokolja. Jankó boldog és felderült az arca.
 köneke. Hogy örül ilyenkor Eitelka. Jankó nyakába ugrik,
 tarka lepke, hol egy csomó gyermekláncot, melyből láncot
 Jankónak mindig van valami kedveskedni valója. Hol egy
 — Mit hoztál Jankó?
 a jösszággal, ebebe fut.
 vidámságra lop néha derült az arcára. Amikor Jankó megjön
 küket. De Jankó mindig szomorú, csendes. Csak a kis Eitelka
 Eitelkának hívják. Ugy szeretik Jankót, mint az edes gyerm-
 és jó emberek Gazsi bácsik. Csak egy kis lánykájuk van,
 ér, melynek vizeben vidám libák libicokolnak. Szép itt minden
 eperfával. Melléte szőlő, előtte vadvirágos rét. A réten kicsi

A BÁCSMEGYEI NAPLO vasárnapi ingyen melléklete

Subotica, 1929. május 5. 18

Az óra tanítása

Tik-tak, tik-tak az idő halad!
 Nem siet, nem fut, ám el sohsem marad.
 Kacag a sietőn, bámul a resten,
 Ki nyugodtan alszik világos reggel.

Tik-tak, tik-tak, nincs miért sietni!
 Mennyi az idő, annyit lehet tenni.
 Aki nagyon siet, az el is fárád,
 Amit bizonyára, majd meg is bánhat.

Tik-tak, tik-tak csunya a restség!
 Lomhává teszi sok embernek a testét.
 Mindig elmaradnak, azok, kik lusták,
 Utolérni maguk, nehezen tudják.

Tik-tak, tik-tak az idő drága!
 Legyen munkánk minden órájára.
 Nyugodt szorgalommal ketyeg az óra,
 Tik-tak, tik-tak, tik-tak biztat a jóra.

S van — nyári álom, amelyek nem tudják elviselni a mérsékelt és hideg évszaki felet, úgy vannak olyanok is, amelyek elbujnak a forró évszaki nyara, az úgy-bevezett száraz évszak előtt. S nyári álomba merülnek.

A medve barlangban keres téli szállást. A mormota fák zsirtegre tesz szert. S amikor a levegő beköszönt a tavasz, is, igen, ahogy a tél közele, fokozott táplálkozással a saját zsirból táplálkozik hat példái maga mácsk barátai között — hogy azon az időben kénytelen kitélelni. Szóval — szóra a szót hallomnak fel, — nem a karnájukban, hanem a saját test-hatál ideje elérkezett, az emlegetett állatok annyit tartalékaiban a hosszú ideje tartó éhezéstől úgy, hogy mire az alvás, téli-élték, a bogarak, jórésze, mind-mind alszik. S hogy bírják ki medve, borz, mókustelék, a denverek, a csuszómások, két-segét, nem mozdor, nem eszik, sőt a legkevesebb távasszal. A szűk, amelyik az egész beszűkült minden életvívőkénnyel.

Észre se veszi olyan állapot van a mérsékelt meg a hideg évszaki álom, vagy inkább téli-álom után.

A téli álom, vagy inkább téli-álom után.

Szeretik a téli álom. Már felébredtek. De legább is ébredésnek.

Téli álom közöletére elbujnak és — alsznak egyet. Azt az állatot, melyek a téli álom alatt van a mérsékelt meg a hideg évszaki álom, melyek

Téli álom, nyári álom

Mindegyik megcsorították kezét s elhúzózták, csak a legöregebb mondá szárazon:

Az embernek azt kellemes hinni, hogy hazugság, de: nem igaz!

Azútan nyájasan inlett a bárónak és követte társait.

Münchenhausen pedig mezzavarodva nézett utánna, mert nem tudta, miként érte ezeket a furcsa szavakat.

(Folyt. köv.)

— Münchenhausen, én azt hiszem lódit!

— Én nem lóditok, Felség! Egy óra alatt Bécsből, a császári pincéből hozatok egy üveg tokajit s az egészen más, mint ez a torok-köszörülő.

— Münchenhausen, Münchenhausen! Maga engem lóví akar teenni s azt kikérem magattnak. Én ugyan igazságszerető embernek ismerem magát, de fíóst az egyszer lódit.

— Soha, Felség! Hisz megpróbálhatjuk. Ha szavamat nem tartom — mért én minden hencégésnek ellensége vagyok — vágassa le a fejemet. De az én fejem nem tök, mit ad cserébe Felség?

— Jó, szavánál fogom! Ha itt nem lesz a valódi tokaji, úgy fejet vételem, mért még a legjobb barátomtól sem tűröm el, hogy felültessem; de ha teljesíti azt, amit ígér, akkor kincstárámból annyi aranyat, ezüstöt, gyöngyöt, drágakövet vihet el, a mennyit a legerősebb ember elbir.

— Ez már beszéd! feletem s azonnal tollat és tintát kérttem és Mária Terézia császárnőnek és királynőnek a következő sorokat írtam:

»Felséged, mint általános örökös, egyuttal boldogult felséges atyjának pincéjét is örökölte. Szabad kérnem, hogy levelem felmutatójának egy üveggel kegyeskedjék adni abból a tokajiból, a mit ura atyjánál sokszor ittam. De a legjavából! Mert fogadásról van szó. Szívesen megiszolgalom, a mikor és a hol lehet és maradok stb., stb.»

Ezt a levelet, mert már öt perccel három óra elmúlt, azonnal átadtam kengyelfutáromnak, a kinek súlyait le kellett tenni s rögtön Bécsbe menni.

Erré a szultán és én megittuk teljesen a 6 tokajit, várva a jobbra. Elütötte az egynegyed, a felet, a háromnegyedet négyre s a kengyelfutó még nem volt itt.

Ekkor már, megvallom, kezdett melegem lenni, mért úgy láttam, hogy Ó Felsége már a cseringyüzsínor felé néz, hogy a hőhért hívassa. Még ugyan engedélyt kaptam arra, hogy a kertben egyet sétáljak, friss levegőt szívjak, de észrevettem, hogy néhány szolgáló szellem követ, akik szemmel tartanak.

Ez aggodalmamban — a mutató már az 55 perccen állott — az én hallgatóm és vadászom után küldtem. Vonakodás nélkül jöttek s a hallgatónak a földre kellett fülét tenni, hogy hallja, nem-e jön a kengyelfutó? Legnagyobb ijedelmemre jelentette, hogy a kőlyök valahol lefeküdt s erősen hörköl. Az én derék lövészem ezt ugyan nem hallotta, hanem hogy

Nem szől semmit, csak a fejét csóválgatta. Mikor elkészült a vizsgálattal, csak annyit mondott:

— Kuldök orvosságot, azt utasítádom szerint adják be a betegnek és vízes ruhával borogassák. Nyolc napig minden nap kiüldienek értem. Nyolc nap múlva megülük, ért-e vala-mit a munkánk.

Indult ki, Gazsi bást odament hozzá.

— Mit fizetek doktor urnak?

— Majd megmondom nyolc nap múlva.

— De szegény vagyok, sokat nem tudok fizetni.

— Legyen nyugodt, annyit fizet, amennyi nem esik nehe-zére, csak a lanykát kondozzák.

Elment Jankó szomorúan hajtotta a Szürkét.

— Kis szolgám, még hétszer jössz el értem. Eitelka na-gyon beteg, de Isten segítségével meggyógyítjuk.

Szegény Jankó búsan horgasztotta le a fejét. Alig tudott kivánszorogni a kocsihoz. Az orvosságot olyan félve vitte haza, mint a legdrágább kincsét. De vitte. Szívében élt a nagy bizalom, hogy Eitelka meggyógyul. Nyolc napig szorgalmasan gondozta a jószágokat és hozta vitte az orvos urat. Gazsi básták azzal az idő alatt a kis beteg ágya mellett. Se éjszák, se nappal. A nyolcadik napon, amikor eljött a doktor bást, odahitt az ágyacská mellé. Eitelka aludt. Arcán zöl. Eitelka fehéret. Környáratlatta szemét a szobában. Eitelka úgy tetzett, nem ismert fel, hogy hol van. De aztán hirtelen felémelte lesoványodott kis kezét és az ablakra mutatott.

— A ott a pille!

Tarka lepke röpdösött az ablakban, a piros muskátli virá-gán, mintha Eitelkát jött volna meglátogatni.

A doktor básti elmosolyodott.

— Mentve van! — mondotta örömezőve.

A szülők arca is felvidült.

— Mentve van? — kérdezték egyszerre mindketten.

— Igen! — felelte a doktor bást, — tul van a veszelgem, de sok időbe felek, amig tápra áll!

— O, hála Istennek! — hálakodtak Gazsi básték, — adja meg a jó Isten doktor urat!

— Kötelességemet teljesíttem, de van a házuknál egy tin, akinek a leányka életét köszönhetik. Ha ő nem jön és csak egy napot késnek, nem tudok segíteni. Hívják be a kis szolgát. Szalad Eitel néni és már az ajtóból kiált:

hasznos — gondolta és íramodni kezdett, egyenesen a torony trányában. Arkon-bokron keresztül.

De egy pillanattal megkésétt.

Mackó már a hátán volt, abban a pillanatban, mikor Zso-zsó fekvőhelyéről talpraugrott, hatalmas mancsának karmait teljes erővel belevágta Zsozso kemény bőrébe.

Ez volt a veszte.

Zsozso, mint a szélvész rohant egyenesen liaza, a falu-nak. Mackó meg csak leste, várta, hogy mikor érnek egy fá-hoz, vagy erősebb bokorhoz, mért minden medvének az a szokása, hogy áldozatát, ha az nagyobb állat, egy fa segítsé-gével gyűfti le. Egyik mancsával átfűteli a fát s az áldozat, még ha olyan erős is az, mint egy tölén, nem tud elmene-künni.

Most is szerette volna Morgó mackó, de a nagy éhség miatt elfeledett szétnézni, hogy van-e fa a közelében?

Nem volt sehol.

És a megvadult Zsozso átnyargalt Morgó mackóval, a falu határá s néhány perc alatt berohant szokott helyére, az ítéllőba.

Terreres-talpas uraságnak nem volt ideje leugrani. Nem is tudott, mért a vastag bivalybőrből a jó erővel belemélyesz-tett hatalmas körmeit kihuzni nehéz lett volna...

Rémülten látták a Lázárék béresei, hogy mackót hozott a Zsozso.

Vasvillára kaptak és ott a Zsozso hátán szúrták ágyon Morgó mackót.

Ez alkalommal azonban morgás helyett felelmiesen ordí-tott s kilehelté páráját.

Zsozso is remegett a félelemtől, pedig nagy, erős állat. Mackó körmeinek nyomtából csak úgy patakzott a vér. A marián meg hatalmas harapási seb tátongott.

Az alesiaki csodájára jártak Zsozsonak, még azután is, hogy a sebek begyógyultak.

— Haza hozta a medvét! A hátán hozta és élve!

Nem is volt több ilyen híres bivaly a járásban.

először is, mert nagyon jó szívem van, a nagyobb részt az uccai koldusok között osztottam szét; a mi megmaradt, azt pedig római utamon, Lovello szent terep uccai rablók vették el tőlem.

Most azonban, uraim, nem folytatnom tovább, mert az óra már ejtelt mutat.

A vendégek kilták borukat s felkeltek.

— Nos, uraim, — kérdi a báro — hogy tetszett önöknek, hatodik kalandom?

Azután a hajó hátuljára állt nagy, hogy jobb ortlyuka a török, a bal pedig a mi vitorláinkra volt irányítva s mindkét oldalra oly hatalmas szelet bocsátott, hogy a török flotta megromgált vitorlákkal és árbócokkal visszament a kikötőbe, a mienk pedig néhány óra alatt szerencsésen Itáliába ért.

Azonban kincseimnek nem vehettem hasznát. Mert Itáliában annyi a koldus és rabló és oly rossz a rendőrség, hogy

jobban lászson, kiszaladt egy magas terrorsra s midőn szeméit egy kissé megerőltette, dühösen kiáltott:

— Lelkemre, ott fekszik a lusta dög egy tölgyfa alatt, Belgrád mellett s az üveg mellette van. Vári, majd felkeltelek Erre felemelte puskáját s az egész töltést a fába lőtte.

Egész zápora a makknak, ágaknak, leveleknek hullott az alvóra és felkeltette. Mivel maga is félt, hogy az időt elaludta oly gyorsan lábra kelt, hogy az üveggel és Mária Terézia sajátkezü levelével négy óra előtt fél perccel a szultán palotájába érkezett.

Hej, ez volt ám az öröm! Hogy szopogatta a nagy ur!

— Münchhausen, — szólt Ó Felsege, — ne vedd rossz néven, ha ezt az üveget magamnak tartom. Te jobb lábom állsz Bécsesél, mint én, te kaphatsz onnan többet is!

Evvel az üveget a szekrénybe zárta s a kulcsot nadrágja zsebébe tette. Aztán csengetett a kincstárosnak.

Oh, mily kedvesen csengett az arany fülemnek!

— Most meg kell fizetnem a fogadást. Halld — szólt a belépő kincstárosnak, — hagyd Münchhausen barátomat a kincstárból annyit elvinni, amennyit a legerősebb ember elbir.

A kincstáros mélyen meghajolt a szultán előtt, hogy az orra a földet surolta, nekem pedig a szultán szívesen megvárta a kezemet s mindkettőnk elbocsátott.

Elgondolhatják, uraim, hogy egy pillanatig sem késtem, az én erős legényemet hosszú kötelével a kincstárba hívtam. A mit mi a kincstárban hátrahagyunk, azt már nehezen vihették volna el. Zsákmányommal egyenesen a kikötőbe mentem, kibéreltem a legnagyobb teherszállító hajót s jól felpakolva egész cselédségemmel utra keltem, hogy kincseimet még jókor biztos helyre vigyem.

A mitől félttem, megtörtént. A kincstáros a kincstár ajtaját nyitva hagyva, különben már nem is volt szükséges bezárni, lélekszakadva futott a szultánhoz s megmondá neki, hogy a kincstárt egészen kiürítettem. Könnyelműségét azonnal megbánta a nagy ur. Megparancsolta az admirálnak, hogy az egész flottával utánam jöjjön s világosítson fel engem, hogy ő nem így értette a fogadást.

Alig voltam két mértföldnyi távolságban, látom ám az egész török hadi flottát kifeszített vitorlákkal utánam sietni s megvallom, alig szilárdult meg a fejem a nyakamon, már ismét elvesztésére kellett gondolnom.

De akkor előállt az én szélcsinálóm és azt mondá, csak ne féljek semmitől.

Tudom, hogy sok szép dolgot hallottatok Muki urtól és egész nemzetségétől, de hogy a Zsozsó bivallyal hogyan járt, Hallgassátok csak!

Egész Alcsikon a legédesebb és legzsírosabb tejet a Zsozsó adta, a Lázárék Zsozsója. De nagy-e nem ismeritek a Zsozsó zsót? Megemlítem hát, hogy ő feketesége jámbor, igazvonal barom. Olyanforma, mint a tehén, de az orrahegyétől a far-

Zsozsó Bivally meg a Morgó Muki

— Jankó! Édes, kicsi szolgámi! ...

rető szóval:

hoz, megölette és csak annyit tudott neki mondani igaz szö-

A doktor bácsi indult, Gazsi bácsi meg odalépett Jankó-

— Kicsi vagy, de talpig becsültes! Az ég áldjon meg, dotta neki!

A doktor bácsi megrázta Jankó kezét és büszkén mon-

és nem lenne az a tengersok bánat.

az ég Ura... Ilyen odaadó, szerető szív kellene sok a világra a jószág angyala. Egy élet mentetél meg, áldjon meg érte!

ja el az ágytól. — Nezz ide! Ugy! Angyal van a te lelkedben,

— Fiam! — szól a doktor ur Jankóhoz és szeretettel von-

— Eitelka! ... s megcsókolja a kicsi kezét s oly boldog-

szemmel, de mosolyogva szól ismét.

Jankó megfogja a kis kezét és a könnytől elhátlyosodott

— Jantól ...

zik át az arcán. Nyujtja a kezét.

Eitelka felnyitja a szemét. Meglátja Jankót. Öröm sugár-

— Eitelka! — szólítja meg csendes hangon.

Odahajol Jankó Eitelkához.

— Jól ide Jankó! Nézd Eitelka!

A doktor bácsi magához szólítja.

lesápad a rettenetes gondolatba.

alatt nem volt idejük beülni. Magától jött, ha bejött. Dobog

Jankó megreppen. Nem tudja mi történtik. A nyolc nap

— Jankó, Jankó gyere be!

kavéigéig Koromfekete. No, no azért ne ijedjete meg. A teje az fehér s olyan finom, hogy aki egyszer bivally-tejet ivott, egész életében azt kívánja. Ezért becsülik aztán Erdélyországban Zsozsó egész fajtáját és még valamiért.

A rettentő nagy erejéért!

Képzeljétek, erősebb az ökörnél is!

És éppen a roppant nagy ereje miatt járt pórul (a mackó nemzetség egyik tagja): Morgó Muki.

Ott tanyázott az Ur völgyben s ha barlangját elhagyta, egyik sűrű bozótból a másikba cammogva kereste eledelét.

Nyáron jó dolga volt. Vadkörte, vadalma csak potyogott a fákról. Eper és málna is volt bőven. Hetekig inyenckedett a «málnavészekben» (málnacsérjés bozót).

De eljött az ős, a tél s akkor még a hangyák is elbujták, pedig ha jobb eledel nincs, a hangyákat is elfogyasztja a Mackó.

Egyik átkoplalt, hosszú tél után a tavasz is esős, csunya volt.

Mukink gyertyaszentelő után elbujt a barlangjából, de semmiféle eledelt nem talált hetekig.

Bosszusan morgott. Nem csoda, az éhes ember is mérges. És Muki hónapok óta koplalt! Rettenően korgott a gyomra s már a szeme is vérben forgott.

Ilyen hangulatban nem lett volna tanácsos találkozni tenyeres-talpas uraságával, mert ilyenkor megtámadja még az embert is.

És az állatoknak? Azoknak régen rossz, hiszen a medve a legerősebb erdei vadállat.

Mondom, vesztetül éhes volt s bemerészkedett egészen az erdő széléig, honnan már látszottak is völgyben elterülő falvak.

Amint szétnézett, valami furcsa, mély nyögést hallott.

Olyan mintha valaki föld alól nyögött volna.

— Mi lehet az?

Hát egy nagy halom feketeségből jön a bögés.

És csodák-csodája! A nagy feketeség Zsozsó volt.

Ott, közvetlen előtte, a tisztás közepén feküdt.

— Szerencsétlen! Véged van! — mordult egy hatalmas Muki és futni kezdett a bivally felé.

Egykettőre ott volt mellette s Zsozsónak alig volt annyi ideje, hogy fekvőhelyéről lábra álljon.

Nagyon megrémült a medvétől. — Szégyen a futás, de

Betörőből - író

Egy amerikai karrier

Amerika egyik legnagyobb könyvslágeré bizonyos **Murphy** nevű írónak »Csendes napok« című novelláskötete. A siker oroszlanrése azonban nem a novelláké, hanem a szerzőé, illetve az érdeklődés nem annyira az írásainak, mint inkább zajos, zivataros és sötét multjának szól. Murphy ur ugyanis közönséges betörő, Betört, mint annyi más kasszafuró, hol sikerrel, hol sikertelenül, amíg csak utol nem érte a betörők végezte: a rendőrség. Egyik kiruccanása alkalmával nyakon csípték, amint éppen szorgalmasan kurkált egy idegen kasszában. Börtönbe csukták és öt évet szótak a nyaka közé. A betörőnek bőséges ideje maradt elmélkedni a világ mulandóságáról. Unalomban irdogálni kezdett. A fogház igazgatója történetesen egy javíthatatlan »Schöngelst« volt, maga is dilettáns írócska, aki a vidéki lapok tárcarovatait szakta belőgítani a hüms alvilágból merített témával. A dilettáns szépirodalmárok szokása ellenére nem féltékenykedett a konkurrensra, sőt pártfogásába vette, tollal és papírral támogatta és amikor a betörő összeírt egy nyálábra valót, elvitte műveit egy kiadóhoz. A kiadó kitűnő üzleti érzékkel rendelkezett és nyomban tudta, hogy itt fényes keresetre van kilátás. Egy betörő novelláskötete! A fogház melyén rácsok és fegyőrök közt írja műveit! *Egy betörő!*

— Nem lehetne rákenyni egy kis gyilkosságot is? — érdeklődött.

Sajnos csak közönséges betörés terholta a lelkét. De megígérte, hogy az ügy érdekében szívesen leüt valakit. Ha ez emeli majd a példányszámot...

Nos a »Csendes napok« megjelent és óriási sikert aratott. A könyv haskötőjén nem az állt, hogy az akadémia nagydíjjal jutalmazza, hanem *irta egy notarius kasszafuró!* Az emberek pedig falták a novelláskötetet. Csomoge volt számukra. Mert kit érdekel egy csendes, szolid, polgári írónak a könyve? Egy családost, tisztességes, vagy éppen becsületrendes költőnek a írkaí? Ilyesmi százával, sőt ezrével is előfordul. Hisz, a mai írók olyan kényesen a becsületükre, akár a középkori főurak. De Murphy az más, Murphy egy izig-vérig érdekes fickó, egy valódi, törvényesen védjegyzett betörő, akit öt évre ítéltek és aki a fogházban gyurja szemekbe gyönyörű novelláit.

A szegény becsületos író éhen halhat. A reklám munkója nélkül lépést se tehet. Erre épen eléggé jellemzők a magyar irodalmi viszonyok. Botrány és veszekedés nélkül nem vesznek itt észre egy új szindarabot, regényt, vagy verseskötetet. *Juhász Gyula*, a kitűnő szegedi költő majdnem éhen halt, a Baumgarten díj szánálta valamennyire, de így is, hogy némi érdeklődést csikarjon ki új könyvei iránt, kénytelen volt a publikum részvételére apellálni. Szanatóriumba fekdött. Ezuttal nem reklámból, hanem mert idegbeteg, de így is mindenki szentül meg volt róla győződve, hogy az egész csak trükk, csalétek, hogy guszust csináljanak a könyveikhez.

Igen, a mai írónak botrány kell, skandalum, vér, szenzáció, titok, a vonat elé kell fektüdnie, lelőni a feleségét, megöjtani a kedvesét, beugrani a Dunába, vagy bombát hajlítani, hogy magára vonja a figyelmet. A láma, amit egy író körüli csapnak, a zenebona határozza meg az értékét és »nagyságát«. Itt élnek szerény költők, csendesek, lábujjhegyen járók és a kutya se törődik velük. Vannak itt költők, akik megöregedtek a részvételekben, elnémultak, belefuláltak az ásitó közönybe, írók, akikre végállomásként a kórházi ágy vár, néhány soros hírlapi frázis és protekciós sirhely. És akadnak itt írók, akik pocokot eresztettek, akiknek minden lépéséről naponta beszámolnak a lapok, hogy a »kitűnő mester legújabb operettjén dolgozik«, hogy most jött meg négeresre sülten a Rivieráról, de őszre Egyiptomba utazik, mert csak a piramisok tövében szállja meg az ihlet. Ezek az írók hurokban születtek, sippal, dobbal, nádhegedűvel járják a világot és ömlik hozzájuk a pénz, a nő, a csudálat.

Murphy ur is elindult a karrier számlótráján. Már írógépét is vásárolt a honoráriumból és lázasan dolgozik a regényén amit feszült érdeklődéssel várnak az amerikai olvasók. A szentfüles betörő megírta az életét. A rabló így válik művésszé, életművésszé, aki ügyesen ki tudja használni az örök emberi ostobaságot és azt a perverz kíváncsiságot, amellyel mindig bele akarunk látni a másik ember szívébe, májába, gyomrába és — ha van — a lelkébe is.

(más.)

ÜZENETEK
A BEKÜLDÖTT KÉZIRATOKRÓL

A pénz és a hatalom. Egyelőre nincs rá helyünk. Kérjük, hogy a jövőben csak a papír egyik oldalára írjon.

Ibolyák, Ila Ibolyák. Biztató kezdet, de csak kezdet. Jövőbenesség, Van benne erő, azonban hibái tulnyomók.

FILM-HIREK

Futballisták filmje. Evelin Holt, a bájos német Loreley-típus, ezuttal a »Tizenegy ördög« című filmben kivetkőzik szende szerepköréből és egy csintalan, izig-vérig világláros fruskát alakít, aki a tizenegy ördög mellett él, klubhelyiségüket takarítja, dresszeit mossa, mert titokban szerelmes a centercsatárba, a délece futballkirályba. Evelin Holt ebben a filmben is szenvedő szerelmezt játszik és ebből a szerepből is renkívül szimpatikus alakítást csinál, amely mindenki tetszését megnyeri. A »Tizenegy ördög« rendkívül szórakoztató, látványos film, amely tele van tempóval és tartalma mindenkinek szívéhez férközik. Evelin Holt egy sikerrel többet könyvelhet el.

Gajdarow a nőrábló. Vladimir Gajdarow mindig misztikus, keleti témakört választ, abban van leginkább otthon. A marokkói nőráblók című filmben bő alkalma nyílik ezt az egyéniségéhez és tehetségéhez legjobban illő szerepkört megjátszani. Kelet világa, kelet perzselő tüze, természetes vadása, ez az ő életető eleme, levegője »A marokkói nőráblók« egyik legkitűnőbb filmje Gajdarownak.

Paul Wegener Ramperje. Wegener minden egyes filmje eseményt jelent, mert ritkán szerepel, csak akkor, amikor olyan szerepet kap, amelyet szívesen játszik el és amelybe bele tudja vinni lelkét és hatalmas művészetét. A Ramper az »Észak száműzöttje« visszakérül az emberek közé, ahol mint valami csodát mutogatják. Egy turós társaság felfedezi benne az elálatiasodott embert és vissza adja emlékezőtehetségét, visszaadja emberi mivoltát. Ramper azonban csalódik az emberekben és nem érzi jól magát ebben a szeretet nélküli világban. Visszamegy a Jéghegyek világába, ahol még romlatlan minden és ahol nincs bár, nincsenek játékarabok és ismeretlen a morfium, kokain, vagy az ópium, ahol a természet uralkodik a maga csodálatos erejével mindenk fölött. A Ramper Wege-

ner legmonumentálisabb alakítása és művészetének egyik legszebb állomása

Olaf Fjord felkapott márka lett. Olaf Fjord sokáig az ismeretlenség homályában tengődött és minden tehetsége mellett is csak itt-ott kapott szerepeket. Most végre a berlini AMA-filmgyár a »Ki a hünös?« című filmben olyan feladattal bízta meg Olaf Fjordot, amely alkalmat nyújtott neki az első közé »befutni«. Olaf Fjord ebben az izgalmas drámában egy bűnügy közepontjába kerül, amely már már egy ártatlan ember halálraítélésével végződik, amikor kiderül az igazság és a valódi tettes bűnbánóan vonul börtönébe. Olaf Fjord partnereivel Suzy Vernonnal nagyszerű játékot produkál és ők ketten szilárd oszlopai ennek a mely tartalmaz, nehéz drámának, amely sikerre számíthat a szigorú kritikus és a még szigorúbb közönség előtt is. A »Ki a hünös?« a Mosinger-filmvállalat sorozatában jelenik meg.

Harry Liedtke újdonságai. Harry Liedtke legújabb és legkeresettebb filmjei A modern Casanova, a farsang hercege és a Világvárosi ifjúság. Mindhárom film már megjelent a vajdasági mozikban.

Adolf Menjou harmadik filmje. »A bécsi dal« és a »Párisi gentlemann« című Menjou-filmek mellett már megjelent a harmadik filmje a »Szálloda orangyala« is, úgyhogy a Paramount szimpatikus sztárjának sok ezer rajongója ismét gyönyörködhetik a mindig előkelő, mindig fölünyes Menjou játékaiban.

Riff-Raffék munkában. Riff és Raff pratlan népszerűsége jellemző, hogy a Paramount-film kénytelen volt minden Riff-Raff-filmből újabb kópiákat forgalomba hozni, hogy a mozgósínházak fokozott érdeklődését kiélgezhessék.

A HÉT RÁDIÓMŰSORA

Vasárnap, május 5.

BEOGRAD 9: Templomi átvétel. 11.20, 11.45: Vízállásjelentés. 11.30: Napi program. 12: Pontos idő. 12.10: A gárdaezred hangversenye. 13.15: Ujsághírek. 17: Vasárnap délután egy montenegrói faluban. (Énekes, zenés életkép). 20: Képzőművészeti előadás. (V. Pomorišca). 20.30: A Glinka-kórus esti hangversenye. 21.40: Ujsághírek. 21.55: Rádió jazzband. 23: Djudjevski uranak — a tavasz ünneplése. (Ének, zene, előadás, színelőadás, felolvasás, tréfák).

LJUBLJANA 9.30: Templomi átvétel. 11: Rádiókoncert. 15: Pontos idő, könnyű zene. 15.30: Humoros felolvasás. 16.30: Koncert. 17.30: Drámai előadás. 20: Szlovén népdalok. 21: Rádiókoncert. 22: Pontos idő, hírek.

ZAGREB 13.15: Katonazene. 16.30: A Wien—Zagreb közötti nemzetközi labdarugómerközés lefolyásának közvetítése. 19: Régi zongoradarabok. 20.30: Richard Strauss és Josef Marx-est, hangverseny. 22: Táncczene.

WIEN 12.10: Orgonahangverseny. 11: A Wiener szimfónikus zenekar hangversenye. Anday Piroška közreműködésével. 16: Délutáni hangverseny. 19.45: Hugo Wittmann és Julius Bauer »Fürstin Ninetta« című operettjének előadása. Utána: Jazz-zene.

BERLIN 11.30: Nagy fuvószenekari hangverseny. 16: Vidám felolvasás. 16.30: Szórakoztató zene. 19: Rádiótohorzó hírek. 20: Népszerű zenekari hangverseny. 21.30: Vidám dalok, előadja: Ambrus Irén és Kurt Fusz. Utána: Dajos Béla tánczenekarának hangversenye.

BRNO (Brünn) 11: Matiné. 12: Déli hangverseny. 19: Szórakoztató hangverseny. 21.05: Jiri Benda: »Ariadne auf Naxos« című melodramájának közvetítése Prahából. 22.20: Kávéházi zeneközvetítés.

KATOWICE 12.10: Zenekari hangverseny. 15.10: Délutáni hangverseny. 20: Humoros felolvasások. 20.30: Hangverseny közvetítése Poznanból. 21.15: Hangverseny. 23: Táncczene.

KÖNIGSBERG 11.15: Táncczene. 13: Szórakoztató zene. 16.20: Szórakoztató zene. 20.05: Hans Pfitzner-hangverseny. 22.30: Táncczene közvetítése Berlinből.

LEIPZIG 8.30: Orgonahangverseny. 11: Hans Pfitzner-hangverseny. 12.15: Karénekek. 16: Népszerű zenekari hangverseny. 17: Népdalok. 19: Egy opera közvetítése után táncczene.

MILANO 10.40: Egyházi zene. 12.05: Rádió-kvartett. 18: Jazzband. 21: Egy operai közvetítés a Scalából.

PRAHA (Prága) 11: Filharmónikus hangverseny. 12: Déli hangverseny. 15.45: A csehszlovák-svájci nemzetközi labdarugó mérközés közvetítése Lausanneból. 16.45: Délutáni hangverseny. 18.05: Német dalok. 19: Szórakoztató zene. 20: A házizenekar hangversenye. 22.20: Kávéházi zene közvetítése.

STUTT GART 12: Déli hangverseny. 15: Német népdalok. 16: Délutáni hangverseny. 19.30: Joh. Strauss: »Eine Nacht in Venedig« című operettjének előadása. 22.15: Kávéházi zene.

BUDAPEST 9: Ujsághírek, kozmetika. 10: Egyházi zene és szentbeszéd. 11.15: A magyar rádió nevében Gyula diák közönség és Délmagyarországi Rádió

Klub szegedi rádiómatinéjának közönségét. 12: Déli harangszó, pontos időjelzés, időjárásjelentés. 12.10: Szimfónikus zenekari hangverseny. Közreműködik: Orosz Julia operacékesnő és Fischer Anny hegedűnövésznő. 16: Rádió Szabad Egyetem. Szünetben kb. 16.45: Pontos időjelzés. 17.30: Orsz. Magyar Dalosszövetség hangversenye. 20.10: Sport- és lövészverseny. 20.30: Operettelőadás a Studióból. »Nótás kapitány«. 23: Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye.

Hétfő, május 6.

BEOGRAD 11.20, 11.45: Vízállásjelentés. 11.30: Napi program. 12: Pontos idő. 12.10: Vakok hangversenye. (Tartja a zemuni »Kralia Aleksandra dom«). 13.15: Ujsághírek. 17: Rádiókvartett. 17.50: Rádió jazzband. 20.25: Hegedűkoncert — Karel Holub tanár hangversenye. 21.45: Népdalok. 22.20: Ujsághírek. 22.30: Cigányzene.

LJUBLJANA 12.30: Gramofón. 13: Pontos idő, gramofón. 13.30: Bőrszínház. 17: Rádiókoncert. 18.30: Cseh nyelvóra. 19: Francia nyelvóra. 20: Rádiókvartett. 22: Pontos idő, hírek.

ZAGREB 13.15: Gramofónzene. 17.30: Szórakoztató zene. 20.35: Modern kamarazene. 22: Könnyű esti zene.

WIEN 11: Délelőtti zene. 16: Délutáni hangverseny Ernest Jankovici közreműködésével. 19.30: »A tempó és ritmus« a modern művészetben. 20.05: Franz Schrecker-hangverseny.

BRESLAU 16.30: Operettzene. 21.15: Paul Losse (bariton) dalestje.

BRNO (Brünn) 12.30: Déli hangverseny. 16.30: Délutáni hangverseny. 19.05: »R. Wagner«-hangverseny. 20: Rádiókarabé.

KATOWICE 12.10: Gramofónzene. 16.20: Gramofónzene. 17.55: Hegyi Izsó hangversenye: Darkó Pista, Zerkovitz Béla, Bodrogi Zsigmond, Buda Dénes dalából. 20.30: Esti hangverseny.

LEIPZIG 12: Gramofónhangverseny. 16.30: Szórakoztató hangverseny. 20: Gurre-dalok.

MILANO 11.15: Gramofónzene. 12.20: Rádiókvartett. 13.35: Jazzband. 16.30: Gyermekkarének. 17: Jazzband. 20.30: Egy operett közvetítése. 23: Jazzband.

PRAHA (Prága) 11.15: Gramofónzene. 12.30: Déli hangverseny. 16.30: Délutáni hangverseny. 19.05: Szórakoztató hangverseny. 20: Rádiókarabé. 22.25: Gramofónzene.

STUTT GART 12: Gramofónzene. 16.15: Délutáni hangverseny. 20: Szimfónikus hangverseny. 21.30: Közvetítés Heidelbergből. Diákdalok. Utána Ernst H. Seviart hangversenye.

BUDAPEST 9.15: Gramofónhangverseny. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.55: Hangverseny. 12.35: A hangverseny folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.30: Hírek, élelmiszertárak. 16: Asszonyok tanácsadói. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés és hírek. 17.40: Fráter Lóránt saját szerzeményű dalait hegedűli és énekl. 20: Rendkívüli filharmóniai hangverseny. Közreműködnek: Kresz Géza hegedűművész, Bodó Erzs. Basildes Má-

ria, dr. Székelyvidy Ferenc, Szende Ferenc és a Pa-lestrina-kórus. Vezényel: dr. Dohnányi Ernő. 2.15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: kb. 22.40: Az Első Budapesti Citerakör hangversenye.

Kedd, május 7.

BEOGRAD 11.20, 11.45: Vizállásjelentés 11.35: Napi program. 12: Pontos idő. 12.10: Gramofon. 12.30: Börzehírek. 12.45: Gramofon. 13.15: Ujsághírek. 19.55: Brahms-Schumann-est koncert. 21.15: Irodalmi előadás. 21.40: Ujsághírek. 21.50: Népdal-est.

LJUBLJANA 12.30: Gramofon. 13: Pontos idő, gramofon. 13.30: Börzehírek. 17: Rádiókoncert. 19: Német nyelvóra. 20: Drámai előadás. 21: Rádiókoncert. 22: Pontos idő, hírek.

ZAGREB 13.15: Gramofonzene. 17: Népszerű dél-utáni hangverseny.

WIEN 11: Délélti zene. 16: Délutáni hangverseny Hansy Mark közreműködésével. 17.30: Zenés gyermekóra. 20.50: Henrich Spatz »Grubenunglück« című színművének előadása. Utána: Könnyű zene.

BERLIN 17: Ótórai teazene közvetítése a Hotel Bristolból. 20: Rossini: »A szevillai borbély« című vigoperájának közvetítése.

BRESLAU 16.30: Szórakoztató zene. 18: Csokor Ferenc felolvasása. 20: G. Rossini: »A szevillai borbély« című operájának közvetítése. 22.30: Szórakoztató és tánczene.

KATOWICE 12.10: Gramofonzene. 17.55: Délutáni hangverseny. 19.50: Egy opera közvetítése.

rásjelentés. 12.05: Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Hírek, élelmiszerárak. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás-, vizállásjelentés és hírek. 17.40: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 18.50: Rádió-amatórposta. 19.30: Olasz nyelvoktatás. 20.15: Előadás a Studióból. Schumann: »Manfred«, Lord Byron drámai költeménye három részben. 22.10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek és ügétörvény eredmények. Bachmann jazzband.

Csütörtök, május 9.

BEOGRAD 11.20, 11.45: Vizállásjelentés. 11.35: Napi program. 12: Pontos idő. 12.10: Gramofon. 12.30: Börzehírek. 12.45: Gramofon. 13.15: Ujsághírek. 19.10: Előadás. Mezőgazdasági gépek. 19.55: Rádiókvartett. 21: Irodalmi előadás, újabb költőink előadása. 21.45: Harmonika és hegedűkoncert.

LJUBLJANA 11: Sétahangverseny. 15: Gramofon. 16: Humoros felolvasás. 16.30: Rádiókoncert. 20: Katonazenekari hangverseny. 22: Pontos idő, hírek.

ZAGREB 11.30: Délélti hangverseny. 17: Tánczene. 19.30: Szimfonikus hangverseny közvetítése Práhából. 21.40: Könnyű esti zene.

WIEN 10.20: Orgonahangverseny. 11: Délélti zene. 16: Zenés groteszkek, humoros kvartettek, dalok, kuplék. 18.45: Kamarazene. 20.05: Balett- és tánczene.

BRESLAU 9: Reggeli hangverseny. 12.00: Kar-

Rádió-akkumulátort

csak szaktizletben töltesen, mert szakszerűtlen töltéssel megrövidíti annak élettartalmát.

Vevőink kényelmére újjászerveztük töltőüzemünket az

Aleksandrova ulica 7 számú

Hőnkünkben. Telefonhívásra (8-05) házhoz küldünk érte, kölcsön akkumulátort adunk és mindenképpen kényelmessé tesszük önnek a rádiózást. — Naponta este 9 óráig, vasárnap és ünnepnap d. e. 12 óráig tartunk inspekciós szolgálatot.

KONRATH D. D. SUBOTICA

Aleksandrova ul. 7. Tel. 8-05.

Pašičeva ulica I. Tel. 6-23.

KÖNIGSBERG 11.30: Gramofonhangverseny. 16.30: Szórakoztató zene. 20.05: Szórakoztató zene. 22.30: Szórakoztató és tánczene.

LEIPZIG 12: Gramofonzene. 15.15: Szórakoztató zene. 16.30: Délutáni hangverseny. 20: Katonazene. 21: Gerhard Hauptmann »Elga« c. jelenetének közvetítése.

MILANO 11.15: Gramofonzene. 12.30: Rádiókvartett. 13.35: Jazzband. 16.30: Gyermekkarének. 19: Jazzband. 20.30: Régi olasz zene, zenekari hangvers.

PRAHA (Prága) Gramofonzene. 12.30: Déli hangverseny. 16.30: Délutáni hangverseny, gramofonzene. 19.05: Fuvózenekari hangverseny. 20: O. Ostreil: »A bimbó« című operájának közvetítése. 21.30: Zenekari hangverseny. 22.20: Éttermi zene közvetítése.

BUDAPEST 9.15: A m. kir. 1. honvédegyalozezred zenekarának hangversenye. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: A rádió házitriójának hangversenye. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Hírek, élelmiszerárak. 16: Özv. Pósa Lajosné Pósa bácsi »Édes anyám« című verseskötetéből ad elő. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 17.40: A Mandits-szalonzenekar hangversenye. 18.30: Mit üzen a rádió? 19.30: A m. kir. Operaház »Francesca da Rimini« előadása. Utána kb. 22.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek és löversenyeredmények. Majd Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

Szerda, május 8.

BEOGRAD 11.20, 11.45: Vizállásjelentés. 11.35: Napi program. 12: Pontos idő. 12.10: Gramofon. 12.30: Börzehírek. 12.45: Rádiókvartett. 13.15: Ujsághírek. 17: Gyermekdélután. 17.25: Rádiókvartett. 18.10: Irodalmi felolvasás. 20: Művészeti előadás. 20.25: D. Ilja Slatin hangversenye. 21.40: Színielőadás: »Sprema se na bal« (Zmaj Jovanović). 22.05: Ujsághírek. 22.15: Rádió jazzband.

LJUBLJANA 12.30: Gramofon. 13: Pontos idő, gramofon. 13.30: Börzehírek. 17: Rádiókoncert. 19: Szerb-horvát nyelvóra. 19.30: Opera átvitel. 22: Pontos idő, hírek.

ZAGREB 13.15: Gramofonzene. 17.30: Népszerű délutáni hangverseny. 22.10: Könnyű esti zene.

WIEN 11: Délélti zene. 16: Délutáni hangverseny Ilse Windmayer közreműködésével. 17.20: Mesék kicsinyeknek és nagyoknak. 19.30: Olasz nyelvlecke haladók részére. 20: A »Wiener Lehrer A. capella-Chores« hangversenye.

BRESLAU 16: Félix Mendelssohn-Bartholdy-hangverseny. 20: Edmund Eysler-hangverseny.

KATOWICE 16.20: Gramofonzene. 17.55: Délutáni hangverseny. 20.30: Esti hangverseny.

KÖNIGSBERG 11.30: Gramofonzene. 15.30: Zenés gyermekóra. Utána: Szórakoztató zene. 21: Régi olasz zene. 22.30: Tánczene.

PRAHA (Prága) 11.15: Gramofonzene. 12.30: Déli hangverseny. 20: Dvorák emlékhangverseny.

STUTTGART 12: Déli hangverseny. 16.35: Délutáni hangverseny. 20.15: Kamarazene.

BUDAPEST 9.15: Hangverseny. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 12: Déli harangszó, időjárás-

énekhangverseny. 16: Szórakoztató hangverseny. 18.30: P. Ertl hegedűhangversenye. 22.30: Tánczene.

BRNO (Brünn) 11: Matiné. 12: Déli hangverseny. 16.30: Régi brünni fuvószene. 19.15: Dvorák: »Der Bauer ein Schelm« című vigoperájának közvetítése.

KÖNIGSBERG 11.15: Déli hangverseny. 16.30: Szórakoztató zene. 19: A Ninke-trió hangversenye.

KATOWICE 12.10: Szimfonikus hangverseny közvetítése Warszawából. 17.55: Délutáni hangverseny. 20.05: Esti hangverseny közz. Poznanból. 23: Térzene.

MILANO 11.15: Gramofonzene. 12.20: Rádiókvartett. 13.35: Jazzband. 16.30: Gyermekkarének. 17: Szórakoztató zene. 19: Jazzband. 20.30: G. Donizetti »Sinde Di Chamonix« című operájának közvetítése.

L 414 A TUNGSRAM
BARIUM-
RECORD-
CSÖVEK
REMEK-
DARABJA

Hasonló jó alacsonyfrekvenciájú és végerősítő cső még nem jelent meg a világpiacra

BERLIN 11.30: Délélti hangverseny. 16.30: Szórakoztató zene. 20: Tarka karénekest, utána tánczene közvetítése.

PRAHA (Prága) 9: Orgonahangverseny. 11: Déli hangverseny. 16.30: Szórakoztató zene. 19.05: L. Gars: »Artois« című hangjátékának közvetítése. 20.05: Szórakoztató hangverseny. 21: Tánczene. 21.30: Angol zongorazene.

STUTTGART 11.15: Egyházi zene. 12: Orgonahangverseny. 14: Liszt Ferenc: Szent Erzsébet legendája. 16: Délutáni hangverseny. 19.20: Meyerbeer: »Az afrikai nő« című operájának előadása. Utána zenekari hangverseny Slágeróra.

BUDAPEST 9: Ujsághírek. 10: Református istentisztelet. 11: Görög-katolikus istentisztelet. 12.15: Pontos időjelzés és időjárásjelentés. Utána: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Goda Gizella, a m. kir. Operaház művésznőjének közreműködésével. 16: Rádió Szabad Egyetem. E hangverseny színetében kb. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 17.40: Elhalt magyar nótaszerzők népszerű dalainak felújítása. A dalokat éneklé: K. Eitner Irén és Szedő Miklós. 19.25: A m. kir. Operaház előadásának ismertetése és a szereplőknek közlése. 19.30: A m. kir. Operaház »Parasztecsület« és »Bajazzók« előadása. 22.15: Pontos időjelzés, sport és löversenyeredmények. 22.30: A m. kir. 1. honvédegyalozezred zenekarának hangversenye az Angolparkból. 23.30: Gramofonhangverseny.

Péntek, május 10.

BEOGRAD 11.20, 11.45: Vizállásjelentés. 11.30: Napi program. 12: Pontos idő. 12.10: Gramofon. 12.30: Börzehírek. 12.55: Gramofon. 13.15: Ujsághírek. 20.45: Rádiókvartett. 21: Ujsághírek. 21.55: Sanzon-est.

LJUBLJANA 12.30: Gramofon. 13: Pontos idő, gramofon. 13.30: Börzehírek. 17: Rádiókoncert. 19: Francia nyelvóra. 20: Aria-est. 21: Rádiókoncert. 22: Pontos idő, hírek.

ZAGREB 13.15: Gramofonzene. 17.15: Délutáni hangverseny. 20.35: Dal- és áriaest. 22: Könnyű esti zene.

WIEN 11: Délélti zene. 16: Délutáni hangverseny. 17.40: Zeneakadémia. 18.30: Testnevelési hetijelentés. 18.45: Az anyák napja. 19: A kézmű- és iparkamara előadása. 20: Részletek a modern operettekből.

BERLIN 17: Délutáni hangverseny. 18.10: Beryllium egy új fém, mely könnyebb, mint az alumínium, kemény, mint az acél. Felolvasás. 20.30: Edmund Eysler zenekari hangversenye.

BRESLAU 16.30: Szórakoztató zene. 20.15: Szimfonikus hangverseny.

KÖNIGSBERG 11: Gramofonzene. 16.30: Szórakoztató zene. 20.30: Edmund Eysler-hangverseny. 22.30: Szórakoztató- és tánczene.

PRAHA (Prága) 11.15: Gramofonhangverseny. 12.30: Déli hangverseny. 16.25: Kamarazene. 19.05: Népdalok. 20: J. Hilbert: »Ihr Glück« című hangjátékának közvetítése. 22.20: Szórakoztató zene.

STUTTGART 10.30: Gramofonzene. 16: Délutáni hangverseny. 20.15: Pfitzner-hangverseny. Utána Cnstav Wied »Eine Abrechnung« vigjátékának előadása. Utána zenekari hangverseny.

BUDAPEST 9.15: A rádió házitriójának hangversenye. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Hírek, élelmiszerárak. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés, hírek. 17.40: Operettészletek (zenekari hangverseny). 18.50: Francia nyelvoktatás. 19.25: Siklós Albert, a Zeneművészeti Főiskola tanárának zeneforténeti előadása. 21: Hangverseny. Közreműködik: báró Zech Aglája zongoraművész, Weltmann Rózi hegedűművész és Ekker Szidi operaezenekes. 22.15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 22.30: Kamarakórus. 23.30: Rigó Jancsi és cigányzenekarának hangversenye.

Szombat, május 11.

BEOGRAD 11.20, 11.45: Vizállásjelentés. 11.35: Napi program. 12: Pontos idő. 12.10: Gramofon. 12.30: Börzehírek. 13.15: Ujsághírek. 12.45: Rádiókvartett.

Tudja már hogy mindenki, aki a **RADIOWELT**-re előfizet, vagy előfizetését megújítja,

ingyen kap egy SD 4 audiolámpát, vagy egy XD 4 végerősítőlámpát. Az előfizetés díja egész évre 250 dinár és 10 dinár a lámpa portója.

Ismeri már Európa legjobb havi folyóiratát? Ha nem, kérjen még ma próbapéldányt a **Funkmagazin**-ból

WIENER RADIOVERLAG, Wien I., Postalozzigasse 6

17: Gyermekdélután. 17.30: Rádió jazzband. 18.30: Orvosi előadás a tuberkulózisról. 20: Szokolelóadás. 20.25: Rádiókvartett. 21.25: Jelena Dimitrijevic felolvasása. 21.55: Ujsághírek. 22: Színielőadás »Analfabéta« (Branko Nusić). 22: Harmonikumkoncert.

LJUBLJANA 12.30: Gramofon. 13: Pontos idő, gramofon. 13.30: Börzehírek. 17: Rádiókoncert. 18.30: Német nyelvóra. 20: Vokális koncert. 22: sporthírek.

ZAGREB 13.15: Gramofonzene. 17: Tánczene. 20.35: Beethoven zongora-szonáták. 22: Vidám-est.

WIEN 11: Délélti zene. 16: Délutáni hangverseny. Katona Gyula közreműködésével. 18.50: Anton Dvorák: Dalok. 19.30: Operai előadás. Utána: Esti hangverseny.

BERLIN 16.30: Szórakoztató zene. 19: Csresznev-irág-ünnep és Hans Brenner »A császáravadász« című vigjátékának közvetítése.

BRESLAU 16.15: Új táncok, zenekari hangverseny. 20: Dvorák-dalok és duettek. 21: ? 21.40: Szórakoztató zene. 22.30: Tánczene. 0.30: Gramofonkabaré.

BRNO (Brünn) 12.30: Déli hangverseny. 19.05: A házizenekar hangversenye. 20: Egy hangjátékközvetítés. 20.40: Mozart hegedűhangverseny. 21: Operettzene. 22.25: Éttermi tánczene közvetítése.

PRAHA (Prága) 11.15: Gramofonzene. 12.30: Déli hangverseny. 16.30: Délutáni hangverseny. 19: A Benes fuvózenekar hangversenye. 20: »Májushab« vidám óra. 21: Cseh zene. 22.25: Éttermi zene közvetítése.

STUTTGART 10.30: Gramofonzene. 13: Gramofonzene. 15: Délutáni hangverseny. 16: Szórakoztató zene. 20: Tarka-est. 22: Tánczene.

BUDAPEST 9.15: A m. kir. 1. honvédegyalozezred zenekarának hangversenye. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Hangverseny, Közreműködik: Czako Leona (ének), Sonkoly István (hegedű). 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Hírek, élelmiszerárak. 16: A Magyar Országos Cserkész Szövetség előadása. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés, hírek. 17.40: Benedek Rózi előadása: A »tánc« a rádió házitriójának közreműködésével. 19.20: Zathureczky Ede hegedűművész hangversenye Dióssy Edith a m. kir. Operaház művésznője közreműködésével. Zongorán kísér: Herz Otto dr. 20.40: Előadás a Studióból: Rákost Sziidi jubileuma alkalmából. Utána kb. 23.00: Pontos időjelzés. Utána: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Spoliarich-kávéházból.